

Kultur, Miljø & Erhverv

Team Miljø
Skelbækvej 2
DK-6200 Aabenraa
Tlf.: 73 76 76 76

Digital annonce
Aabenraa Kommunes hjemmeside

Dato: 10-08-2015
Sagsnr.: 15/4789
Dok.nr.: 83
Kontakt: Tina Ketelsen
Direkte tlf.nr.: 73 76 78 64
E-mail: tket@aabenraa.dk

Miljøgodkendelse af kvægbruget "Ligaard", Åbenråvej 160, 6360 Tinglev, matr.nr. 10 m.fl. Uge Ejerlav, Uge m.fl.

Aabenraa Kommunes Team Miljø og Team Natur har den 14. august 2015 meddelt miljøgodkendelse af kvægbruget "Ligaard", Åbenråvej 160, 6360 Tinglev, jf. § 12, stk. 2 i husdyrbrugloven¹.

Miljøgodkendelsen omfatter til en årlig produktion på:

- 175 årskøer, tung race, mælkeydelse på 9.517 kg EKM/årsko
- 56 årsopdræt (0-7 mdr.), tung race
- 136 årsopdræt (7-24 mdr.), tung race
- 90 prod. tyrekalve (40-70 kg), tung race
- svarende til 313,28 DE.

Miljøgodkendelsen omfatter endvidere de nuværende stalde, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige faste konstruktioner med nedenstående ændringer. Stald- og lagernumrene henviser til bilag 1 og 2 i miljøgodkendelsen.

- Stald ST-258203, "Kalvebokse" etableres i eksisterende bygning.
- Gyllebeholder LA-176574 fjernes.
- Gyllebeholder LA-176686 på 4.000 m³ med fast teltoverdækning etableres.
- Møddingsplads LA-176577 på 450 m² etableres.
- Ensilageopbevaringsanlæg på 5.700 m² etableres.
- Separat beholder til ensilagesaft og restvand på 500 m³ etableres.
- Anlæg til udsprinkling af ensilagesaft og restvand med jordfast trykledning og hydranter etableres.
- Jordfast trykledning fra stald ST-258200 til gyllebeholder LA-176686 etableres.
- Foderlager/halmlager på 1.200 m² etableres.
- Faskine til nedsivning af tagvand fra foderlager og halmlade etableres.

Aabenraa Kommune meddeler dispensation fra afstandskravet på 30 m til naboskellet til matr.nr. 480 Uge Ejerlav, Uge, så gyllebeholder, LA-176686, kan etableres 18 m vest for naboskellet, jf. § 9, stk. 3 i husdyrbrugloven.

---

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Aabenraa Kommune meddeler dispensation fra afstandskravet på 30 m til naboskellet til matr.nr. 150 Uge Ejerlav, Uge, så ensilageopbevaringsanlægget kan etableres 15 m vest for naboskellet, jf. § 9, stk. 3 i husdyrbrugloven.

Miljøgodkendelsen kan i sin helhed ses nedenstående.

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt tirsdag, den 18. august 2015 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest tirsdag, den 15. september 2015, der er dagen for klagefristens udløb.

Der kan i øvrigt henvises til godkendelsens afsnit 4 "Klagevejledning".

Venlig hilsen

Tina Ketelsen

Miljøgodkendelse af Kvægbruget "Ligaard" Åbenråvej 160, 6360 Tinglev

§ 12, stk. 2

Lovbekendtgørelse nr. 868
af 3. juli 2015 om miljøgod-
kendelse m.v. af husdyrbrug

Godkendelsesdato:
14. august 2015

**Aabenraa Kommune
Kultur, Miljø & Erhverv
Team Miljø og Team Natur
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf. 73 76 76 76**

Indholdsfortegnelse

Datablad	4
Del I – Resumé og vilkår	7
1 Resumé og samlet vurdering	8
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	8
1.2 Ikke teknisk resumé	8
1.3 Offentlighed	11
1.4 Meddelelse af miljøgodkendelse	11
2 Vilkår	14
2.1 Generelle forhold	14
2.2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	14
2.3 Husdyrhold, staldanlæg og drift	15
2.4 Gødningsproduktion og –håndtering	18
2.5 Forurening og gener fra husdyrbruget	18
2.6 Påvirkninger fra arealerne	20
2.7 Husdyrbrugets ophør	21
2.8 Egenkontrol og dokumentation	21
3 Generelle forhold	23
3.1 Beskrivelse af husdyrbruget	23
3.2 Meddelelsespligt	23
3.3 Gyldighed	24
3.4 Retsbeskyttelse	24
3.5 Revurdering af miljøgodkendelsen	24
4 Klagevejledning	25
Del II - Redegørelse og vurdering	27
5 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	28
5.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger m.v.	28
5.2 Placering i landskabet	33
6 Husdyrhold, staldanlæg og drift	37
6.1 Husdyrhold og staldindretning	37
6.1.1 Generelt	37
6.1.2 BAT staldteknologi	38
6.2 Ventilation	41
6.3 Fodring	41
6.3.1 Generelt	41
6.3.2 BAT foder	42
6.4 Opbevaring og håndtering af foder og ensilage	43
6.5 Rengøring af stalde og god staldhygiejne	43
6.6 Energi- og vandforbrug	44
6.6.1 Generelt	44
6.6.2 BAT energi- og vandforbrug	45
6.7 Spildevand samt tag- og overfladevand	46
6.8 Kemikalier og medicin	48
6.9 Affald	48
6.9.1 Generelt	48
6.9.2 BAT affald	50
6.10 Olie	50
6.11 Driftsforstyrrelser og uheld	50
6.11.1 Generelt	50
6.11.2 BAT driftsforstyrrelser og uheld	52
7 Gødningsproduktion og –håndtering	53

7.1	Gødningstyper og -mængder.....	53
7.2	Opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft.....	53
7.2.1	Generelt	53
7.2.2	BAT opbevaring af flydende husdyrgødning	55
7.3	Opbevaring af fast husdyrgødning, dybstrøelse og kompost	55
7.3.1	Generelt	55
7.3.2	BAT opbevaring af fast husdyrgødning, dybstrøelse og kompost.....	56
7.4	Anden organisk gødning	56
7.5	Håndtering og udbringning af husdyrgødning	57
7.5.1	Generelt	57
7.5.2	BAT håndtering og udbringning af husdyrgødning	57
8	Forurening og gener fra husdyrbruget	58
8.1	Lugt.....	58
8.2	Skadedyr – fluer og rotter	61
8.3	Transport	61
8.4	Støj	63
8.5	Støv.....	65
8.6	Lys	65
8.7	Ammoniak – generel reduktion.....	66
8.8	Ammoniak – individuel reduktion.....	67
9	Påvirkninger fra arealerne	77
9.1	Udbringningsarealerne	77
9.1.1	Arealanvendelse	86
9.1.2	Aftalearealer.....	87
9.2	Beskyttet natur	87
9.3	Nitrat til grundvand	92
9.4	Nitrat til overfladevand – vandløb, søer og kystvande	93
9.5	Fosfor til overfladevand - vandløb, søer og kystvande	96
9.6	Natura 2000	98
9.7	Påvirkninger af arter med særlig strenge beskyttelseskrav (bilag IV)	102
10	Oversigt over bedste tilgængelige teknik (BAT)/renere teknologi	105
11	Alternative muligheder og 0-alternativet.....	109
12	Husdyrbrugets ophør.....	110
13	Egenkontrol og dokumentation.....	111
14	Bilag	112

Datablad

Titel: Miljøgodkendelse af kvægbruget "Ligaard", Åbenråvej 160, 6360 Tinglev. Miljøgodkendelsen meddeles i medfør af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. § 12, stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Godkendelsesdato: 14. august 2015

Ansøger: Hannah Bahnsen, Åbenråvej 160, 6360 Tinglev

Telefonnr.: 74 64 62 96

Mobilnummer: 22 32 15 65

E-mail: ligaard@mail.tele.dk

Ejer af ejendommen: Hannah Bahnsen, Åbenråvej 160, 6360 Tinglev

Kontaktperson: Hannah Bahnsen, Åbenråvej 160, 6360 Tinglev

Husdyrbrugets navn: Ligaard

Ejendomsnr.: 5800013683

Matr.nr. og ejerlav: 10 m.fl. Uge Ejerlav, Uge m.fl.

CVR nr.: 30635264

CVR/p nr.: 1013429363

CHR nr.: 48539

Biaktiviteter: Ingen

Andre ejendomme: Hjolderupvej 6, 6392 Bolderslev. Landbrug uden beboelse. Der er ikke registreret noget dyrehold på ejendommen

Miljørådgiver: Britt Bjerre Paulsen, LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa, tlf. 74365079, E-mail bbp@landbosyd.dk

Tilsynsmyndighed: Aabenraa Kommune

Sagsbehandler, miljø: Lars Paulsen

Kvalitetssikring, miljø: Lene Kragh Møller

Sagsbehandler, natur: Tina L. Hjørne

Kvalitetssikring, natur: Morten Hansen

Sagsnr: 15/4789, dok. 86

Høring myndigheder: Ingen

Øvrige afgørelser efter husdyrbrugloven: Ingen

Tidligere afgørelser
efter husdyrbrugloven: Ingen

Del I – Resumé og vilkår

1 Resumé og samlet vurdering

1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse

Hannah Bahnsen har ansøgt om miljøgodkendelse af kvægbruget "Ligaard" beliggende Åbenråvej 160, 6360 Tinglev. Ejendommens matr.nr. er 10 m.fl. Uge Ejerlav, Uge m.fl. Ejendommens ejendomsnr. er 5800013683. Ejendommen er omfattet af CVR-nr. 30635264.

Ansøgningerne er indsendt til kommunen gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, og ansøgningen har skemanr. 74633. Ansøgningen er første gang indsendt den 13. februar 2015. Aabenraa kommune har modtaget den endelige version 3 den 4. maj 2015. Ansøgningen fremgår af bilag 1.

Det daværende Sønderjyllands Amt traf den 18. september 2003 og 25. august 2004 afgørelse om dyreholdets størrelse.

Dyreholdet ønskes udvidet fra 302,96 DE (170 malkekøer med norm ydelse, 174 årsopdræt 0-27 mdr., og 90 tyrekalve (40-65 kg) til 175 årskøer (9517 kg mælk /årsko), 192 årsopdræt (0-24 mdr.) og 90 tyrekalve 40-70 kg, i alt svarende til 313,28 DE i eksisterende bygninger. Der ønskes etableret ensilageopbevaringsanlæg, ensilagevandsbeholder, møddingsplads, grovvarslade og ny gyllebeholder.

I ansøgningens version 2 har alle stalde og lagre henholdsvis et ST-nummer og et LA-nummer. Ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk er blevet ændret, så det nu alene er staldenes og lagrenes navne, der fremgår af ansøgningen. Sammenhængen mellem numre og navne fremgår af tabel 7 og bilag 2.

Tidsplan for udvidelsen:

Stald til kalve indrettes i lade for at kunne gøre plads til opførelse af ensilageplads. Derefter opføres ensilageplads og gyllebeholder. Lade ved siden af ensilagepladsen opføres derefter.

Besætningsudvidelsen drejer sig om at skabe plads til sæsonudsving uden at overskride den tilladte produktion.

Det forventes, at de beskrevne bygningsmæssige ændringer vil tage ca. 3 år.

1.2 Ikke teknisk resumé

Produktion og arealer

Det eksisterende kvægbrug på Åbenråvej 160, 6360 Tinglev udvides med 10 dyreenheder (DE) fra 170 årskøer, tung race, norm mælkeydelse, 39 årsopdræt (0-6 mdr.), tung race, 135 årsopdræt (6-27 mdr.), tung race, og 90 prod. tyrekalve (40-65 kg), tung race, svarende til 302,95 DE til 175 årskøer, tung race, mælkeydelse på 9.517 kg EKM/årsko, 56 årsopdræt (0-7 mdr.), tung race, 136 årsopdræt (7-24 mdr.), tung race, 90 prod. tyrekalve (40-70 kg), tung race, svarende til 313,28 DE.

Bedriftens ejede og forpagtede harmoniareal er på 277,89 ha, der ved udbringning af 1,4 DE/ha anvendes til udbringning af 388,66 DE/planperiode med 38.499 kg N/planperiode og 6.953 kg P/planperiode fra Åbenråvej 160, 6360 Tinglev.

Der er 6 forpagtningsaftaler og ingen gylleaftaler, men der er meldt 4,1 ha ind som aftalearealer. Disse er afgræssede randzoner langs vandløbene samt en eng.

Beliggenhed og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i det åbne land i landzone.

Ligaard ligger lige ud til Åbenråvej mellem Torp og Uge. Bag ved ejendommen er der to mindre vandløb, begge har tilløb til Uge Bæk. Ejendommen ligger således på et areal, der er afgrænset af en større vej på den ene side, og vandløb på de andre sider.

Landskabet omkring ejendommen er relativt fladt, og det er et typisk intensivt landbrugslandskab med få naturelementer. Der er spredt bebyggelse og marker med læhegn. Aabenraa Kommune har ikke udpeget § 7 arealer i umiddelbar nærhed af ejendommen.

Anlægget ligger på nuværende tidspunkt samlet, men den nye gyllebeholder LA-176686 og det nye ensilageopbevaringsanlæg kan af naturlige årsager ikke etableres i tilknytning til det hidtidige bebyggelsesareal.

Der er afskærmende beplantning omkring størstedelen af det hidtidige bebyggelsesareal, og der bliver afskærmende beplantning omkring gyllebeholder LA-176686 og ensilageopbevaringsanlægget.

Byggeriet vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift og udvikling som landbrugsejendom som en ejendom med en effektiv og rationel mælkeproduktion.

Husdyrhold, staldanlæg og drift

Dyreholdet består af malkekøer, opdræt og tyrekalve, tung race. Tyrekalvenes vægt ved salg er ca. 70 kg.

Alle køer og alt opdræt er udegående i sommerhalvåret. Der er således ikke det samme antal dyr i staldene hele året.

Miljøgodkendelsen omfatter også, at der etableres "Kalvebokse" i en eksisterende bygning, at en gyllebeholder fjernes, at der etableres en gyllebeholder på 4.000 m³ med fast teltoverdækning nord for Åbenråvej, at der etableres en møddingsplads på 450 m², at der etableres et ensilageopbevaringsanlæg på 5.700 m², at der etableres en separat beholder til ensilagesaft og restvand på 500 m³, at der etableres et anlæg til udsprinkling af ensilagesaft og restvand med jordfast trykledning og hydranter, at der etableres en jordfast trykledning fra kostalden til gyllebeholderen nord for Åbenråvej, at der etableres et foderlager/halmlager på 1.200 m², og at der etableres faskiner til nedsivning af tagvand fra foderlager og halmlade.

Der meddeles dispensation fra afstandskravet på 30 m til naboskel, da gyllebeholderen og ensilageopbevaringsanlægget ikke overholder det generelle afstandskrav.

Aabenraa Kommune har på baggrund af Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" beregnet, at ammoniakemissionen fra det samlede anlæg ikke må overstige 1.887 kg N/år. Anvendelsen af de i ansøgningen anførte teknikker og den forudsatte placering af produktionen vil medføre en ammoniakemission fra det samlede anlæg på i alt 1.790 kg N/år. Idet den faktiske emission fra det ansøgte projekt er mindre end den vejledende emissionsgrænseværdi fastsat for anlægget, vurderer kommunen, at det godkendte projekt overholder husdyrbruglovens krav om, at husdyrbruget skal begrænse ammoniakemissionen mest muligt ved anvendelse af BAT. Der anvendes skrabere i stalden, hvor spalterne skrubes mindst hver 4. time. Der anvendes endvidere fast overdækning af den nye gyllebeholder.

Aabenraa Kommune har endvidere på baggrund af Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" vurderet, at fosforindholdet i den samlede mængde husdyrgødning produceret på anlæggene ikke overskrider den vejledende emissionsgrænseværdi fastsat for anlægget, og at det godkendte projekt overholder husdyrbruglovens krav om, at husdyrbruget skal begrænse fosforudledningen mest muligt ved anvendelse af BAT.

Opbevaring, håndtering og udbringning af husdyrgødning overholder alle de generelle regler.

Forurening og gener fra husdyrbruget

De beregnede lugtgeneafstande er 66 m til en enkelt bolig beliggende på en ejendom uden landbrugspligt, 119 m til samlet bebyggelse og 210 m til byzone.

De faktiske afstande er 310 m til en enkelt bolig beliggende på en ejendom uden landbrugspligt, 1.700 m til samlet bebyggelse og 2.800 m til byzone.

Der er ikke andre husdyrbrug med mere end 75 DE inden for 300 meter fra byzone eller samlet bebyggelse eller 100 meter fra nabobebyggelse. Der er derfor ingen kumulation for så vidt angår lugt fra andre staldanlæg på andre ejendomme.

Det teoretisk beregnede konsekvensområde for lugtemission, inden for hvilket lugt kan registreres uden at lugten af den grund vurderes at være til gene, er beregnet ved anvendelse af formlen $1,6*(LE/s^{0,6})$. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet for lugtemission beregnet til 246 m.

Der kan forekomme gener i forbindelse med transporter til og fra anlægget samt støj, støv og lys fra anlægget.

Det generelle krav om reduktion af ammoniak fra stald og lager i forhold til referencestaldsystemet i 2005/2006 korrigeret for ny viden om indlejring og ammoniaktabet fra disse staldsystemer er 30 %. Ammoniakemissionen er 560 kg N/år mindre end det generelle reduktionskrav.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Der er ingen særlig værdifulde naturområder, som er beskyttet efter § 7 kategori 1 og 2 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. inden for en afstand af 1.000 m fra anlægget. Af kategori 3 natur ligger der to moser hhv. 510 meter nord for og 880 meter syd for anlægget.

Nærmeste Natura 2000 område er INO 096 Bolderslev Skov og Uge Skov, som udgør EF-habitatområde nr. H85. Det ligger ca. 1,3 km nordøst for anlægget.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvandet

Hvad angår fosfor viser beregningerne, at kravene om fosforudvaskning er overholdt med 7 kg P.

Hvad angår nitratudvaskning til overfladevand viser beregningerne, at reduktionsprocenten er 100 %.

Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift:

DE_{max}: 1,40 DE/ha

DE_{reel}: 1,40 DE/ha

Beregning af udvaskningen af N via Farm-N viser følgende:

Ansøgt 1,4 DE/ha (DE_{reel}): 60,2 kg N/ha

Planteavlsniveau: 74,1 kg N/ha

Ejendommen drives økologisk.

En del af udbringningsarealerne (ca. 41 %) er placeret i områder, der er sårbare for nitratudvaskning.

Enkelte af ejendommens arealer ligger i opland til Hostrup Sø, der jf. vandplanen har miljømålet "god økologisk tilstand" og er fosforfølsom.

Alternative muligheder og 0-alternativet

Ansøger har vurderet de realistiske alternative muligheder. Det valgte alternativ er det eneste realistiske.

0-alternativet kunne være at fortsætte den nuværende produktion. 0-alternativet ikke er realistisk, da det dermed ikke vil være muligt at tilpasse og effektivisere produktionen.

Vurdering

Aabenraa Kommune har vurderet, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen og generne fra husdyrbrugets anlæg og arealer ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Kommunen vurderer endvidere, at husdyrbruget kan drives på stedet uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i godkendelsen overholdes.

Aabenraa Kommune har meddelt miljøgodkendelsen af kvægbruget "Ligaard", Åbenråvej 160, 6360 Tinglev. Der er ikke meddelt byggetilladelse eller andre tilladelser/godkendelser efter anden lovgivning end efter husdyrbrugloven.

1.3 Offentlighed

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentligt annonceret den 10. marts 2015 i Lokalavisen Aabenraa og på Aabenraa Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Museum Sønderjylland – arkæologi Haderslev blev den 24. februar 2015 orienteret om ansøgningen.

En orientering om ansøgningen om og udkastet til miljøgodkendelse blev den 27. maj 2015 sendt til ansøger, nabo og parter samt foreninger og organisationer til kommentering. Orienteringen blev samtidig lagt på Aabenraa Kommunes hjemmeside. Modtagerne fremgår af listen over klageberettigede i afsnit 4 "Klagevejledning". Der var en frist på 6 uger til at fremsende kommentarer.

Aabenraa Kommune har den 10. juli 2015 modtaget en kommentar fra ansøger om ændret højde af gyllebeholderen over terræn og teltoverdækningen. Den samlede højde ændres fra 8 til 8,5 m, jf. vilkår 6.

Vilkår 17 rettes, så det kommer til at fremgå, hvor mange m² robotskraberen skal skrabe pr. døgn, jf. teknologiblad om "Skrabere i gangarealer i stalde med malkekvæg".

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentligt annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside tirsdag, den 18. august 2015, og afgørelsen bliver fremsendt til de klageberettigede listet i afsnit 4 "Klagevejledning".

1.4 Meddelelse af miljøgodkendelse

Aabenraa Kommunes Team Miljø og Team Natur meddeler miljøgodkendelse i henhold til § 12, stk. 2 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lovebekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug til kvægbruget "Ligaard", Åbenråvej 160, 6360 Tinglev.

Ejendommen meddeles miljøgodkendelse til en årlig produktion på:

- 175 årskøer, tung race, mælkeydelse på 9.517 kg EKM/årsko
- 56 årsopdræt (0-7 mdr.), tung race
- 136 årsopdræt (7-24 mdr.), tung race
- 90 prod. tyrekalve (40-70 kg), tung race
- svarende til 313,28 DE.

Miljøgodkendelsen omfatter de nuværende stalde, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige faste konstruktioner med nedenstående ændringer. Stald- og lagernumrene henviser til vedlagte bilag 2. Se endvidere bilag 1.

- Stald ST-258203, "Kalvebokse" etableres i eksisterende bygning.
- Gyllebeholder LA-176574 fjernes.
- Gyllebeholder LA-176686 på 4.000 m³ med fast teltoverdækning etableres.
- Møddingsplads LA-176577 på 450 m² etableres.
- Ensilageopbevaringsanlæg på 5.700 m² etableres.
- Separat beholder til ensilagesaft og restvand på 500 m³ etableres.
- Anlæg til udsprinkling af ensilagesaft og restvand med jordfast trykledning og hydranter etableres.
- Jordfast trykledning fra stald ST-258200 til gyllebeholder LA-176686 etableres.
- Foderlager/halmlager på 1.200 m² etableres.
- Faskine til nedsivning af tagvand fra foderlager og halmlade etableres.

Aabenraa Kommune meddeler dispensation fra afstandskravet på 30 m til naboskellet til matr.nr. 480 Uge Ejerlav, Uge, så gyllebeholder, LA-176686, kan etableres 18 m vest for naboskellet, jf. § 9, stk. 3 i husdyrbrugloven.

Aabenraa Kommune meddeler dispensation fra afstandskravet på 30 m til naboskellet til matr.nr. 150 Uge Ejerlav, Uge, så ensilageopbevaringsanlægget kan etableres 15 m vest for naboskellet, jf. § 9, stk. 3 i husdyrbrugloven.

Det kan oplyses, at denne miljøgodkendelse ikke omfatter byggetilladelse eller andre tilladelser/afgørelser efter anden lovgivning end efter husdyrbrugloven.

Miljøgodkendelsen gælder samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på kvægbruget "Li-gaard", Åbenråvej 160, 6360 Tinglev.

Miljøgodkendelsen meddeles:

- på grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger,
- efter § 12, stk. 2 i lovebekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og
- i henhold til de fastsatte vilkår.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring af husdyrbruget, før det er anmeldt og godkendt af Aabenraa Kommune.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser og Aabenraa Kommunes regulativer – også selv om disse regler eventuelt bliver skærpede i forhold til denne godkendelse.

Det er Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

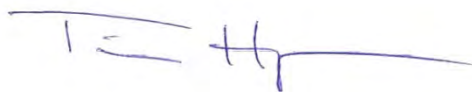
- overholder bekendtgørelsens fire beskyttelsesniveauer for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat
- lever op til kravene om anvendelse af bedste tilgængelige teknik
- ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt
- ikke vil have en negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistes på eller umiddelbart op til husdyrbrugets arealer, og
- ikke vil have væsentlige virkninger på de landskabelige værdier.

Den 14. august 2015

Lars Paulsen
Miljøsagsbehandler
Cand.agro., ph.d.
Direkte 73 76 81 00
lpa@aabenraa.dk

Aabenraa Kommune
Kultur, Miljø & Erhverv
Team Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk

Tina L. Hjørne
Naturesagsbehandler
Biolog
Direkte 73 76 72 84
tlh@aabenraa.dk

Aabenraa Kommune
Kultur, Miljø & Erhverv
Team Natur
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk

2 Vilkår

2.1 Generelle forhold

Beskrivelse af husdyrbruget

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 74633, version 3 modtaget i Aabenraa Kommune den 4. maj 2015 og med de vilkår, der fremgår af denne miljøgodkendelse.
2. Ændringer i ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget, skal senest en måned efter ændringen meddeles skriftligt til Aabenraa Kommune.

Gyldighed

3. Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år regnet fra datoen for meddelelsen af godkendelsen.

2.2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Bygge- og beskyttelseslinjer

4. Gyllebeholder LA-176686 må kun etableres som angivet på bilag 1.2, dog må gyllebeholderen ikke etableres inden for 18 m til naboskellet til matr.nr. 480 Uge Ejerlav, Uge.
5. Ensilageopbevaringsanlægget "Ensilageplads 5700 m²" må kun etableres som angivet på bilag 1.2, dog med mulighed for at flytte ensilageopbevaringsanlægget maksimalt 20 m mod syd. Ensilageopbevaringsanlægget må ikke etableres inden for 18 m til naboskellet til matr.nr. 150 Uge Ejerlav, Uge.

Placering i landskabet

6. Gyllebeholder LA-176686 må kun opføres i grå betonelementer, hvor ydersiden er betongrå. Elementernes højde må maksimalt være ca. 2,5 m over terræn. Teltoverdækningen må kun være udført i PVC, hvor ydersiden er grå. Teltoverdækningen må kun være båret af en midtersøjle, og den skal udsprende over elementkanten. Den samlede højde af gyllebeholder med teltoverdækning må maksimalt være 8,5 m over terræn.
7. Ensilageopbevaringsanlægget "Ensilageplads 5700 m²" må kun opføres med grå betonelementer, hvor ydersiden er betongrå. Elementernes højde må maksimalt være 4 m over ensilagepladsen.
8. Stalde og lignende samt gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg må kun opføres i de materialer, dimensioner og farvevalg, der er beskrevet i tabel 3, jf. dog vilkår 6 og vilkår 7.
9. Der skal etableres afskærmende beplantning omkring gyllebeholder LA-176686 senest den 31. december i det år gyllebeholderen etableres. Den afskærmende beplantning skal etableres som angivet på bilag 1.4, og den skal bestå af et træ-rækket læhegn bestående af egnstypiske træer og buske, der i løbet af 4-5 år giver en vedvarende, effektiv afskærmning. Beplantningen skal vedligeholdes.
10. Der skal etableres afskærmende beplantning omkring den nye "Ensilageplads 5700 m²" og "Halmlager" senest den 31. december i det år ensilagepladsen etableres. Den afskærmende beplantning skal etableres som angivet på bilag 1.4, dog med mulighed for at flytte beplantningen syd for ensilageopbevaringsanlægget til umiddelbart nord for det vandløb, der løber syd for ensilageopbevaringsanlægget. Den afskærmende beplantning skal være et træ-rækket læhegn, der består af egnstypiske træer og buske, og som i løbet af 4-5 år giver en vedvarende, effektiv afskærmning. Beplantningen skal vedligeholdes.

11. Hvis gyllebeholder LA-176686 etableres, så må den eksisterende afskærmende beplantning øst for gyllebeholderen og i naboskellet til matr.nr. 480 Uge Ejerlav, Uge ikke fjernes fra 10 m nord for skellet til Åbenråvej til 30 m nord for gyllebeholderen, jf. bilag 1.4. Beplantningen skal vedligeholdes.
12. Hvis ensilageopbevaringsanlæg "Ensilageplads 5700 m²" helt eller delvis etableres, så må den eksisterende afskærmende beplantning øst for ensilagepladsen og i naboskellet til matr.nr. 150 Uge Ejerlav ikke fjernes fra Uge Bæk til syd for den separate beholder til ensilagesaft og restvand, jf. bilag 1.4. Beplantningen skal vedligeholdes.

2.3 Husdyrhold, staldanlæg og drift

Husdyrhold og staldindretning

13. Dyreholdets omfang og sammensætning samt fordeling i de enkelte staldafsnit må pr. planperiode ikke overstige/ændres i forhold til nedenstående tabel dog med mulighed for fleksibilitet som angivet i vilkår 14 og 15. Staldsystemet i de enkelte afsnit skal ligeledes være som angivet i tabellen herunder. Dyreenhedsomregningsfaktoren fremgår af bilag 1 til bekendtgørelse nr. 853 af 30. juni 2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Ved ændringer i dyreenhedsomregningsfaktorer er det antallet af individer, der gælder.

Stald ST-	Dyrehold Tung race	Staldsystem	Vægt/aldersydelse	Antal dyr (Antal stipladser)	DE
258200	årskøer	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	9.517 kg EKM	170	226,67
	årskvier	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	7-24 mdr.	120	55,23
	årskøer	Dybstrøelse (hele arealet)	9.517 kg EKM	5	6,67
	årskvier	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	7-24 mdr.	16	7,36
258202	årssmåkalve	Dybstrøelse (hele arealet)	0-4 mdr.	32	8,11
	tyrekalve	Dybstrøelse (hele arealet)	40-70 kg	90 (8)	1,76
258203	årssmåkalve	Dybstrøelse (hele arealet)	4-7 mdr.	24	7,48
I alt					313,28

14. Den samlede husdyrproduktion må ikke overstige 313,28 DE pr. planperiode efter de nugældende omregningsfaktorer. Inden for de enkelte dyretyper tillades afvigelser i antal DE på +/- 10 % pr. planperiode, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.
15. Beregningen af antal dyreenheder i malkekøer tung race er sket ud fra en gennemsnitlig mælkeydelse på 9.517 kg EKM pr. årsko. Såfremt mælkeydelsen overstiger dette, skal der ske en tilsvarende reduktion i antallet af malkekøer, så det tilladte antal dyreenheder i malkekøer ikke overstiger 233,34 DE pr. planperiode efter de nugældende omregningsfaktorer.
16. Såfremt den gennemsnitlige mælkeydelse er mindre end 9.517 kg EKM pr. årsko pr. planperiode, så kan den mindre mælkeydelse ikke ændres til flere årskøer.

17. I staldafsnit ST-258200 skal der anvendes robotskraber. Robotskraberen skal indstilles til at skrabe alle gangarealer mindst hver fjerde time. Robotskraberen skal skrabe 6.000 m² i døgnet. I den periode, hvor malkekvæget er på græs, skal der dog kun foretages skrabininger hver fjerde time i tidsrummet kl. 18 til kl. 6. Robotskraberen skal i denne periode skrabe 3.000 m² i døgnet. Robotskraberen skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
18. Der skal i staldsystemer med dybstrøelse strøs med halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.
19. 175 årskøer skal være udegående inden for udbringningsarealet i minimum 2 måneder i løbet af året.
120 årsopdræt, 7-24 mdr., skal være udegående uden for udbringningsarealet i minimum 1 måned i perioden 1. maj til 1. oktober, og inden for udbringningsarealet i minimum 5 måneder i perioden 1. maj til 1. oktober.
16 årsopdræt, 7-24 mdr., skal være udegående inden for udbringningsarealet i minimum 6 måneder i perioden 1. maj til 1. oktober.
24 årsopdræt, 4-7 mdr., skal være udegående inden for udbringningsarealet i minimum 3 måneder i løbet af året.

Opbevaring og håndtering af foder og ensilage

20. Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må ikke placeres på samme sted, før der er gået 5 år. Tidspunkt og placering af ensilagestakke skal noteres på et kortbilag i driftsjournalen, der skal opbevares i mindst 5 år.
21. Ensilage i markstak skal overholde følgende afstandskrav:

Kategori	Afstandskrav, meter
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m
Nabobeboelse	50 m
Naboskel	30 m

Ensilage i markstakke må ikke placeres på arealer, der har en hældning på over 6° mod vandløb og søer, og de skal placeres, så de ligger mest muligt i læ. Ensilage i markstakke skal overdækkes umiddelbart efter etablering af markstakken.

22. Ensilage i ensilageopbevaringsanlægget skal overdækkes umiddelbart efter ilægning i ensilageopbevaringsanlægget.
23. Kasseret ensilage skal fjernes eller overdækkes.

Rengøring af stalde og god staldhygiejne

24. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at sengebåse og lignende samt foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, at støv- og smudsbelægning i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Energi- og vandforbrug

25. Vask af stalde skal som hovedregel foregå med højtryksrenser eller med spuleslange med dyse.
26. Elforbruget til dyreholdet skal registreres mindst en gang månedligt. Elforbruget skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
27. Hvis elforbruget på årsplan stiger ud over 150.000 kWh/år, skal der indenfor 3 måneder fra sidste aflæsningsdato udarbejdes en handleplan, så elforbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbruget ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal fremvises ved tilsyn.
28. Anlæg og installationer, der er særligt energiforbrugende, f.eks. mælkekøleanlæg, skal minimum kontrolleres én gang om året og vedligeholdes således, at de altid fungerer optimalt. Dato for kontrol skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
29. Vandboringen med DGU-nr. 168.742 beliggende umiddelbart nord for stald ST-258202, jf. tabel 2 med tilhørende kort, ikke må anvendes.
30. Vandforbruget til dyreholdet skal registreres mindst en gang månedligt. Vandforbruget skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
31. Hvis vandforbruget på årsplan stiger med mere end 10 % ud over 8.400 m³, skal der inden 3 måneder fra sidste aflæsningsdato udarbejdes en handleplan, så vandforbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbruget ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal forevises ved tilsyn.

Spildevand samt tag - og overfaldevand

32. Det regnvand, der falder på møddingspladsen LA-176577, skal føres til gyllebeholder LA-176575, jf. bilag 1.2 og 2.
33. Ensilagesaft og restvand fra "Ensilageplads 5700 m²" skal føres til separat beholder, hvorfra det enten skal sprinkles ud, flyttes til gyllebeholder, eller udbringes.
34. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, skal foregå på møddingspladsen LA-176571.

Kemikalier og medicin mv.

35. Gødningsstoffer, kemikalier, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer hvis der måtte ske udslip.

Affald

36. Selvdøde og aflivede dyr skal indtil afhentning opbevares på dertil indrettet plads ved overkørslen fra Åbenråvej til stald ST-258200, jf. bilag 1.2 og 2. De døde og aflivede dyr må ikke kunne ses fra Åbenråvej. Pladsen er afskærmet af levende hegn.
37. Affald skal opbevares og håndteres som beskrevet i tabel 15.
38. Kasseret overdækningsplast fra blandt andet ensilagestakke skal fjernes mindst 1 gang om ugen eller lægges i container.

Olie

39. Opbevaring af dieselolie skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står på fast og tæt bund så spild kan opsamles, og der må ikke være mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

40. Tankning af diesel fra stationær tank skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
41. Olie- og fedtprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
42. Tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning af dieselolie. Tankpistol med fuldautomatisk stopfunktion ved fuld tank må anvendes.

Driftsforstyrrelser og uheld

43. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af eventuelt olie- og kemikaliespild.
44. Husdyrbruget skal udarbejde en beredskabsplan. Beredskabsplanen skal følge Miljøstyrelsens web-vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug, afsnittet om "Afvald og miljøfarlige stoffer", "Beredskabsplan for et husdyrbrug". Beredskabsplanen skal fremsendes senest 1 måned efter meddelelsen af denne miljøgodkendelse til Aabenraa Kommune. Datoen for udarbejdelsen af beredskabsplanen skal fremgå af planen.

Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne.

Beredskabsplanen skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen.

2.4 Gødningsproduktion og –håndtering

Opbevaring af flydende husdyrgødning

45. Der skal etableres fast overdækning i form af teltoverdækning eller betonlåg på gyllebeholder LA-176686. Overdækningen skal lukkes igen umiddelbart efter endt omrøring og udkørsel. Skader på den faste overdækning skal repareres, således at overdækningen altid er helt tæt.

Opbevaring af fast husdyrgødning, dybstrøelse og kompost

46. Kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. i ethvert delparti i markstakke må ikke placeres på arealer som skrånere mere end 6 grader mod vandløb, søer eller fjorde, og de skal placeres, så de ligger mest muligt i læ.

Håndtering og udbringning af husdyrgødning

47. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der skal tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
48. Der må hverken etableres eller anvendes fast/mobilt pumpeudstyr på gyllebeholderne.
49. Hvis gyllen fra gyllebeholderne LA-176575 og LA-176686 ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevognene foregå på en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladserne skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.

2.5 Forurening og gener fra husdyrbruget

Fluer og skadedyr

50. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transport

51. Ved transport af fast husdyrgødning ud på offentlige veje/private fællesveje skal vognen læsses ordentlig, så spild så vidt muligt ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal det staks opsamles.
52. Ved transport af gylle ud på offentlige veje/private fællesveje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, så spild så vidt muligt ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal det straks opsamles.

Støj

53. Bidraget fra landbruget med adressen Åbenråvej 160, 6360 Tinglev til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land ikke overskride følgende værdier:

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 - 07.00
Det åbne land	55	45	40

Notationer og principper, der anvendes ved beskrivelse og regulering af ekstern støj fra landbruget, er anført i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 *Ekstern støj fra virksomheder*.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved udendørs opholdsarealer ved boliger.

For dagperioden kl. 07.00-18.00 skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer.

For aftenperioden kl. 18.00 -22.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede time.

For natperioden kl. 22.00 - 07.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede halve time.

Støj fra intern transport på landbrugets område medregnes i landbrugets støjbidrag.

Dog medregnes kun støjbidrag fra transport ved driftsbygninger og på områder i umiddelbar nærhed af disse.

Ved tilkørsel af foderafgrøder som eksempelvis græs, korn og majs til siloanlæg eller til faste oplagspladser eller ved bortkørsel af gylle/fast gødning i forbindelse med udbringning til mark kan der ses bort fra støjbidraget fra disse aktiviteter.

Støj fra mobile anlæg opstillet ved driftsbygninger, eksempelvis fra blæsere på lastvogne med varer til landbruget, skal medregnes i landbrugets støjbidrag, uagtet at anlæggene måtte befinde sig på et køretøj, der ikke hører til landbruget.

Målinger/beregninger til kontrol af, at grænseværdierne er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet.

Dog kan målinger/beregninger kræves højst en gang årligt.

Tilsynsmyndigheden kan kræve, at målinger/beregninger skal foretages af et akkrediteret firma eller laboratorium eller af en certificeret person omfattet af Miljøstyrelsens godkendelsesordning "Miljømåling - ekstern støj".

Udgifterne afholdes af landbruget.

Støv

54. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Lys

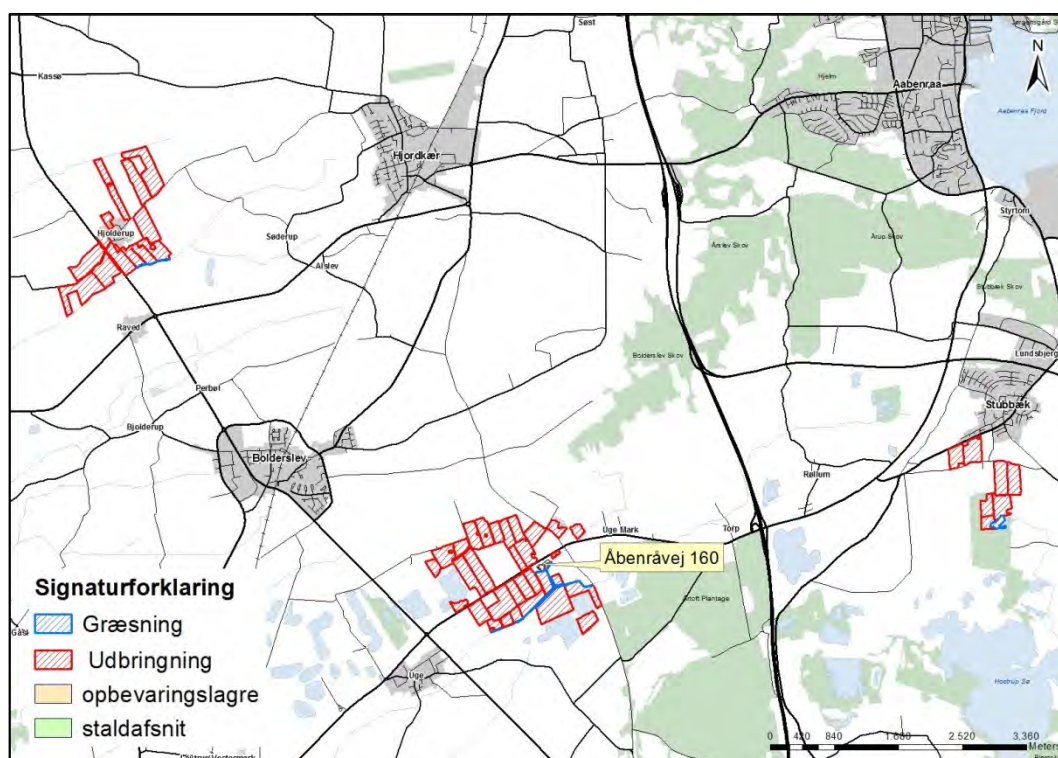
55. Lyskegler fra udendørs pladsbelysning må ikke vende direkte mod nabobeboelser. Eventuel pladsbelysning skal forsynes med en bevægelsessensor, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen eller så længe, der arbejdes på pladserne uden for bygningerne.

56. Belysning i staldene ST-258202, ST-258203 og ST-258200 skal enten være slukket eller være natsænket mellem kl. 23 og kl. 04, med mindre menneskelig aktivitet er påkrævet i staldene.

2.6 Påvirkninger fra arealerne

Udbringningsarealerne

57. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 277,89 ha udspretningsareal, som fremgår af nedenstående kort og af ansøgningens bilag 1.

58. Husdyrgødningen til ejede og forpagtede arealer må indeholde 38.499 kg N og 6.953 kg P, hvilket på godkendelsestidspunktet svarer til 388,66 DE.

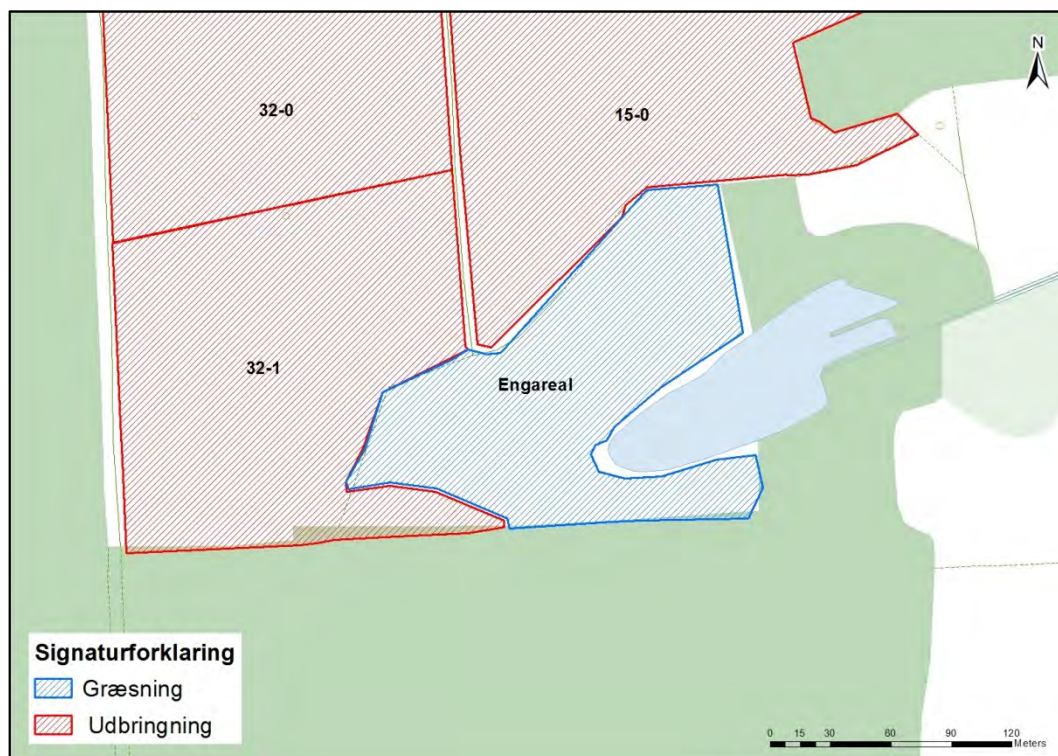
59. Kvæg svarende til 4,62 DE skal græsse uden for udbringningsarealet hvert år.

60. Der skal foreligge skriftlige aftaler på forpagtningerne af mindst 1 års varighed.

61. Bedriften, Åbenråvej 160, skal drives økologisk.

Beskyttet natur

62. Arealet Engareal (jf. kort herunder) omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 som beskyttet eng må afgræsses med et dyretryk, der ikke overstiger 0,7 DE/ha.

Nitrat til overfladevand

63. Husdyrbrugets samlede kvælstoftilførsel (husdyrgødning korrigeret for udnyttelseskrav og handelsgødning) skal reduceres med 100 % i forhold til NaturErhvervstyrelsens til enhver tid gældende normer. Normreduktionen eller andre generelle miljøkrav må ikke overføres til andre bedrifter.
64. Der må maksimalt udbringes 61,03 DE dybstrøelse på egne og forpagtede arealer (antal DE skal forstås ud fra den omregningsfaktor, som gælder på godkendelsestidspunktet).

2.7 Husdyrbrugets ophør

65. Gyllebeholder LA-176686 skal fjernes, når den ikke længere er nødvendig for driften, eller når gyllebeholderen ikke kan nyttiggøres på anden vis inden for lovgivningens rammer, herunder planloven.
66. Betonelementerne på ensilageopbevaringsanlægget "Ensilageplads 5700 m²" skal fjernes, når ensilageopbevaringsanlægget ikke længere er nødvendig for driften, eller når ensilageopbevaringsanlægget ikke kan nyttiggøres på anden vis inden for lovgivningens rammer, herunder planloven.
67. Driftsherren skal senest fire uger efter ophør af alle aktiviteter på husdyrbruget kontakte Aabenraa Kommune med henblik på vejledning om nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare fra de ophørte aktiviteter.

2.8 Egenkontrol og dokumentation

Generelt

68. Dokumentationen skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år og forevises på Aabenraa Kommunes forlangende. Det kan være gødningsregnskaber, ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen, foderanalyser, fakturaer for indkøbt foder, en-dags foderkontroller, kvægnøglen, ydelseskontroller, effektivitetskontroller, mejeriafregninger, slagterifregninger, årsopgørelser fra slagteriet, kvitteringer for solgte og købte dyr, afsnit fra drifts- og skatteregnskaber vedrørende omsætning af foder og dyr samt status dyr og foder.

69. Til dokumentation for at vilkår vedrørende kvægbesætningen er overholdt, og at kvægbesætningens produktionsomfang ikke er større end det tilladte, skal registreringer af antal årsdyr i CHR-registeret forevises Aabenraa Kommune på forlangende. Alternativt skal Aabenraa Kommune gives tilladelse til at kunne indhente oplysningerne hos Dansk Landbrugsrådgivning, eller hos dem, der har rådighed over oplysningerne. Omkostningerne i forbindelse med indhentning af oplysningerne skal afholdes af driftsherren.
70. Hvis driftsherren opnår dispensation fra kravet om registrering ved flytning af kvæg mellem besætninger, der indgår i samme samdrift, jf. reglerne om mærkning, registrering og flytning af kvæg, så skal driftsherren føre en logbog eller en produktionskontrol fra og med datoen, hvor dispensationen gælder, for at dokumentere overholdelse af vilkår 13. Følgende skal fremgå af logbogen eller produktionskontrollen:
- antal årskøer, tung race/Jersey, antal kg EKM/årsko
  - antal årsopdræt 0-6 mdr., tung race/Jersey, alder ved indgang/afgang
  - antal årsopdræt 6-25 mdr., tung race/Jersey, alder ved indgang/afgang
  - antal producerede tyrekalve, tung race/Jersey, vægt ved indgang/afgang.
- Anvendes produktionskontrol som dokumentation, så skal produktionskontrollen følge planåret (1. august til 31. juli). Produktionskontrollen skal være udarbejdet senest 3 måneder efter afslutningen af planåret.

Udegående dyr

71. Der skal føres logbog over, hvornår dyrene flyttes ud og ind, jf. vilkår 19. Logbogen skal opbevares i minimum 5 år, og den skal kunne fremvises over for tilsynsmyndigheden på forlangende.

Robotskraber i ST-258200

72. Enhver form for driftsstop skal noteres i en logbog med angivelse af årsag og varighed.
73. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 7 dage.
74. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at robotskraberen er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Driftsforstyrrelser og uheld

75. Driftsforstyrrelser og uheld, der vurderes at kunne påvirke natur og miljø, skal registreres med dato og beskrivelse i driftsjournalen.

Lugt

76. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuel klage vedrørende lugt fra den samlede produktion er velbegrundet, skal husdyrbruget for egen regning udarbejde en samlet statusopgørelse og for hver enkelt stald oplyse "StaldID", "Kode for staldsystem", "Antal dyr"/"Antal stipladser" og "Ton dyr på stald". Krav om udarbejdelse af en statusopgørelse kan maksimalt kræves 2 gange pr. år, dog maksimalt 1 gang pr. kvartal. Statusopgørelsen skal fremsendes til tilsynsmyndigheden senest 7 dage efter at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om udarbejdelse af statusopgørelsen.

3 Generelle forhold

Husdyrbruget har en samlet årlig produktion, der er større end 250 dyreenheder. Det har ikke aktiviteter omfattet af husdyrbruglovens § 12, stk. 1, nr. 1-3. Husdyrbruget er omfattet af § 12 i lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt, og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Kommunen skal i forbindelse med udarbejdelse af en miljøgodkendelse vurdere, om ændringen af dyreholdet kan give gener for naboer (lugt, støj, støv osv.), men også om ændringen giver en belastning på miljøet og naturen herunder belastningen med nitrat og fosfor. Naturvurderingen omfatter ændringens påvirkninger af beskyttet natur i henhold til både husdyrbrugloven og naturbeskyttelsesloven, samt EF-habitat- og fuglebeskyttelsesområder. Desuden skal kommunen vurdere, om diverse afstandskrav overholdes, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes, og at kravet om BAT er opfyldt, samt sikre at uheld forebygges. Kommunen skal endvidere foretage en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer, dog højst over en 8-årig periode.

Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug stiller krav om reduktion af ammoniakemissionen. Kravet afhænger af tidspunktet for indsendelse af ansøgningen. Ansøgningen er første gang indsendt den 13. februar 2015, hvilket betyder, at ammoniakemissionen skal reduceres med 30 % i forhold til det fastsatte bedste staldsystem.

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af det eksisterende husdyrbrug. Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal vilkårene oversættes til et sprog, som de forstår.

3.1 Beskrivelse af husdyrbruget

Redegørelse

Miljøgodkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på kvægbruget "Liggaard", Åbenråvej 160, 6360 Tinglev med ejendoms nr. 5800013683.

Til husdyrbruget er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 48539.

Miljøgodkendelsen er baseret på de oplysninger, der fremgår af ansøgningssskema nummer 74633, version 3, modtaget i Aabenraa Kommune den 4. maj 2015. Ansøgningen med tilhørende bilag, der bl.a. indeholder den miljøtekniske beskrivelse, er vedlagt som bilag 1.

3.2 Meddelelesespligt

Miljøgodkendelsen gælder for hele husdyrbruget. Der må ikke ske udvidelser eller ændringer i dyreholdet, herunder staldanlæggene, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæggene, harmoniarealerne og lignende, før ændringerne er godkendt af Aabenraa Kommune.

De anmeldte ændringer vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan udskiftes uden en ny miljøgodkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare end de godkendte arealer.

3.3 Gyldighed

Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt det ikke er udnyttet inden for 2 år efter det er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder.

Såfremt afgørelsen bliver påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet, forlænges fristen for udnyttelsen med den tid, hvor klagesagen har verseret hos Natur- og Miljøklagenævnet, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor godkendelsen udnyttes.

Herefter gælder det, at hvis den meddelte godkendelse ikke har været udnyttet helt eller delvis i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år.

Afvigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, brand, sygdom i besætningen mv., betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

3.4 Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen indtil den 14. august 2023.

Aabenraa Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, hvis:

- der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved miljøgodkendelsens meddelelse.

Det samme er tilfældet, hvis:

- der sker væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

3.5 Revurdering af miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2023.

4 Klagevejledning

Miljøgodkendelsen er meddelt i medfør af lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og kan i medfør af lovens § 76 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt tirsdag, den 18. august 2015 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest tirsdag, den 15. september 2015, der er dagen for klagefristens udløb.

Aabenraa Kommune kan oplyse, at det fremgår af § 81, stk. 3 i husdyrbrugloven, at miljøgodkendelsen ikke må udnyttes før klagefristens udløb, og at en klage har opsættende virkning, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Parter og klageberettigede har ifølge forvaltningslovens § 9 ret til aktindsigt. Eventuel aftale herom kan træffes med Team Miljø eller Team Natur.

En orientering er forud for meddelelse af miljøgodkendelsen blevet sendt til nedenstående. Der er ingen ejendomme inden for det beregnede konsekvensområde for lugtemission, jf. bilag 3.

- Ansøger og ejer, Åbenråvej 160, 6360 Tinglev
- Nabo og part, Bredhøjvej 6, 6392 Bolderslev
- Nabo, Åbenråvej 151, 6360 Tinglev

- Nabo, Sundgade 5, 6320 Ejersund vedrørende ejendommen Åbenråvej 162, 6360 Tinglev
- Meroffentlighed efter ønske fra ansøger, Åbenråvej 163, 6360 Tinglev
- Bortforpagter, Uge Green 2, 6360 Tinglev
- Bortforpagter, Åbenråvej 175, 6360 Tinglev
- Bortforpagter, Varnæsvej 91, 6200 Aabenraa (Åbenråvej 135, 6360 Tinglev)
- Bortforpagter, Hjolderupvej 20, 6392 Bolderslev
- Bortforpagter, Gl. Kirkevej 31, 6200 Aabenraa
- Bortforpagter, Gl. Kirkevej 42, 6200 Aabenraa, Co. Buen 284, 6200 Aabenraa
- Miljørådgiver, LandboSyd, bbp@landbosyd.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Syddanmark, sesyd@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dnaabenraa-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, aabenraa@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- DOF-Sønderjylland, aabenraa@dof.dk
- Det økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk

Miljøgodkendelsen er blevet sendt til nedenstående.

- Ansøger og ejer, Åbenråvej 160, 6360 Tinglev
- Miljørådgiver, LandboSyd, bbp@landbosyd.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Syddanmark, sesyd@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dnaabenraa-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, aabenraa@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- DOF-Sønderjylland, aabenraa@dof.dk
- Det økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk

Del II - Redegørelse og vurdering

5 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

5.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger m.v.

Redegørelse

Ejendommen er beliggende i det åbne land i landzone.

Ligaard ligger lige ud til Åbenråvej mellem Torp og Uge. Bag ved ejendommen er der to mindre vandløb, begge har tilløb til Uge Bæk. Ejendommen ligger således på et areal, der er afgrænset af en større vej på den ene side, og vandløb på de andre sider.

Der er behov for opbevaringsanlæg til ensilage og gylle, hvilket der ikke er plads til på dette areal. Der er derfor behov for at udvide med en gyllebeholder nord for Åbenråvej og et ensilageanlæg syd for vandløbet.

Anlægget er sammenbygget af flere bygninger, der er opført over flere omgange, heriblandt en høj lade, der anvendes til foderopbevaring, og hvor der er indrettet nogle kalvebokse med strøelse, og en lavere staldbygning, der nu og fremover anvendes til små kalve. Køer og kvier går i hver sin side af de nyere stalde, der også rummer malkestald og teknikrum mv. Den østligste ende af kostalden anvendes nu og fremover til opbevaring af markagregater mv.

Staldanlægget er synligt fra Åbenråvej i kraft af beliggenheden tæt ved vejen, men der etableres beplantning mod syd og vest for at afskærme anlægget af hensyn til naboer. Rundt om den nye gyllebeholder etableres der også en ny beplantning.

Der er ca. 500 m mod nordøst til et skov- og moseareal og ca. 580 m mod sydøst til en stor grusgravssø. Mod syd og vest er der flere grusgravssøer. Landskabet er relativt fladt. Gården ligger i den østlige ende af ejendommens arealer. Der er ca. 1.300 m til nærmeste habitatområde, der er Bolderslev og Uge Skove. Eftersom der er mere end 1.000 m til Natura 2000 områder, er der ingen § 7 stk. 1 naturarealer indenfor 1.000 m. Det skønnes endvidere, at der ikke er arealer, der er omfattet af § 7 stk. 2 inden for 1.000 m af ejendommen.

Byggeriet vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens fortsatte drift og udvikling som en ejendom med en effektiv og rationel mælkeproduktion.

Der er ca. 225 m fra stald ST-258200 til den nærmeste nabobeboelse Åbenråvej 163, 6360 Tinglev. Nabobeboelsen er beliggende øst for anlægget. Ejendommen er noteret med landbrugspligt efter landbrugslovens regler, og ejendommen ejes ikke af driftsherren.

Der er ca. 1.700 m fra den nye møddingsplads LA-176577 til Uge, der er den nærmeste samlede bebyggelse i landzone. Den samlede bebyggelse er beliggende vest for anlægget.

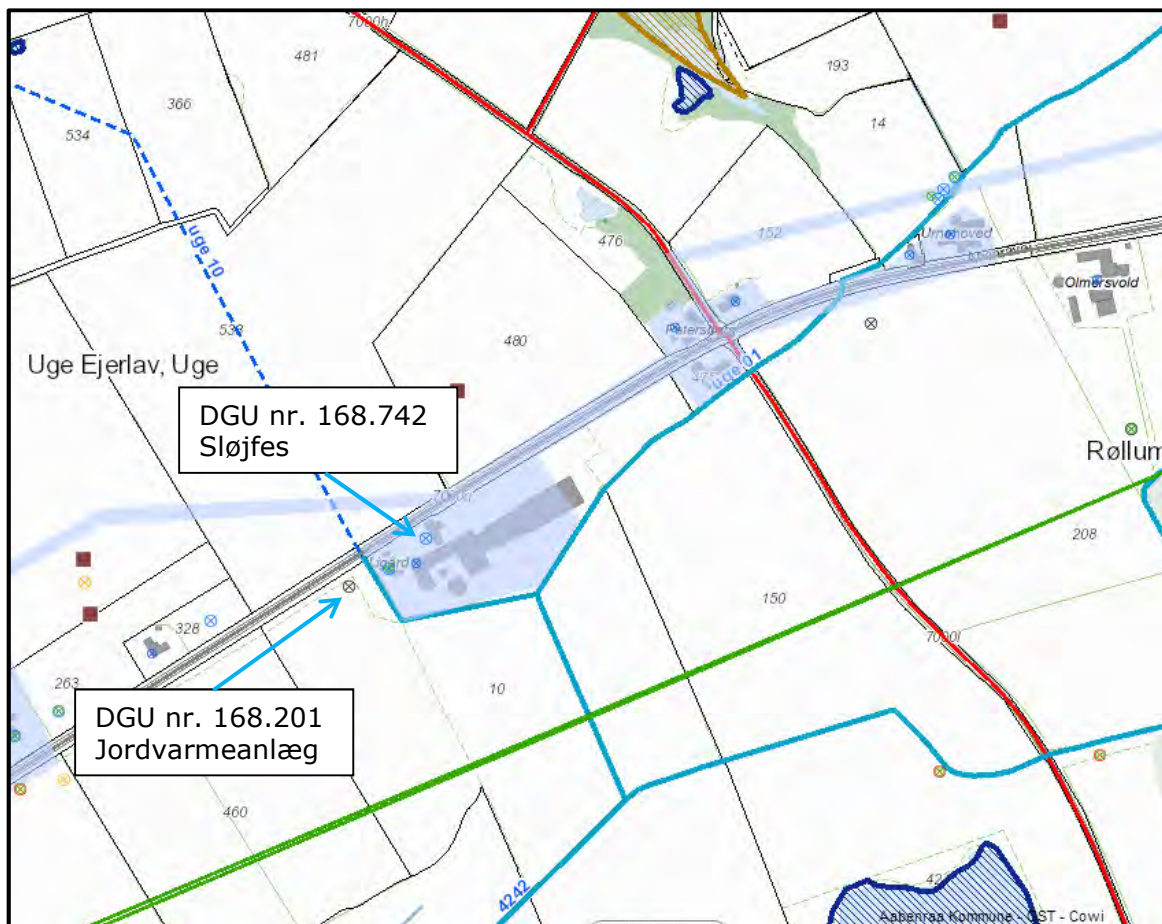
Der er ca. 2.800 m fra den nye gyllebeholder LA-176686 til Bolderslev, der er en eksisterende byzone. Byzonen er beliggende nordvest for anlægget.

Afstandene er målt fra de nærmeste punkter på anlæggene til de forskellige områder.

Tabel 1. Afstandskrav fra anlægget til kommuneplaner/lokalplaner/nabobeboelse - § 6

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzoneområde eller sommerhusområde	2.800 m	Fra gyllebeholder LA-176686 til Bolderslev, der er en eksisterende byzone (planområde 4.3.007.B)	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	2.100 m	Fra møddingsplads LA-176577 til boligområde i Uge (lokalplan 6.01a)	50 m
Nabobeboelse	225 m	Fra stald ST-258200 til Åbenråvej 163, 6360 Tinglev	50 m

Tabel 2. Afstandskrav fra nye dele af anlægget - § 8

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	> 25 m	Ukendt. Der er en drikkevandsboring med DGU nr. 168.201 nordvest for anlægget. Det er blevet oplyst, at boringen bliver sløjfet	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	3.500 m > 50 m	Fra gyllebeholder LA-176686 til Bolderslev Vandværk, der har flere boringer med DGU.nr. Vandværket er beliggende mod nordvest. Gyllebeholderen etableres ikke inden for 50 m til Bolderslev Vandværks ledningsnet	50 m
Vandløb	> 15 m	Fra ensilageopbevaringsanlæg til beskyttet vandløb Uge-01 mod nord	15 m
Dræn	> 15 m	Der findes ingen dræn inden for 15 m fra anlægget	15 m
Sø	400 m	Fra ensilageopbevaringsanlæg til beskyttet sø mod syd-sydøst	15 m
Offentlig vej	35 m	Fra ny stald ST-258203 til Åbenråvej mod nord. Vejen er en statsvej	15 m

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Privat fællesvej	> 15 m	Nærmeste private fællesvej er en mindre vej ved Uge Mark	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 2.500 m	Kohberg, Bolderslev	25 m
Beboelse på samme ejendom	25 m	Fra LA-176577 til beboelsen mod vest	15 m
Naboskel	18 m 15 m	Fra gyllebeholder LA-176686 til matr.nr. 480 Uge Ejerlav, Uge mod øst Fra ensilageopbevaringsanlæg til matr.nr. 150 Uge Ejerlav, Uge mod øst	30 m

Kirkebeskyttelseslinie og kirkeomgivelser

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for "Kirkebyggelinien" eller udpegningen "Kirkelandskaber". Nærmeste kirkelandskab, Uge Kirke, ligger ca. 1,6 km sydvest for ejendommen.

Kystnærhedszonen

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg indenfor udpegningen "Kystnærhedszonen". Nærmeste kystnærhedszone ligger ca. 4,6 km nordøst for ejendommen.

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Lavbund og okker". Nærmeste lavbundsareal, Lavbund klasse I - Stor risiko for okkerudledning, ligger ca. 50 m syd for ejendommen.

Skovrejsningsområder

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "skovrejsningsområde". Nærmeste skovrejsningsområde ligger ca. 300 m nordøst for ejendommen.

Strandbeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "strandbeskyttelseslinie". Nærmeste strandbeskyttelseslinie ligger ca. 7 km nordøst for ejendommen.

Klitfredningslinie

Der er hverken bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "klitfredningslinie".

Skovbyggelinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "skovbyggelinie". Nærmester skovbyggelinie ligger ca. 600 m sydøst for ejendommen.

Sø- og åbeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Sø- og åbeskyttelseslinier". Nærmeste "Sø- og åbeskyttelseslinier" ligger ca. 800 m sydvest for ejendommen.

Fredede områder, fortidsminder og fortidsmindebeskyttelseslinier

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Fredede områder forslag", "Fredede områder", "Fredede fortidsminder" eller 100 meter beskyttelseslinien for fortidsminder.

Der er følgende arealer der grænser op til et fredet område: Mark 6-0, 53-0 og mark 101.

Der er i § 29f i museumsloven, lov nr. 1505 af 14. december 2006, fastsat regler om, at der på fortidsminder og inden for en afstand af 2 meter fra dem ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes.

Der må i henhold til naturbeskyttelsesloven, lovbekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013, inden for 100 meter fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven, ikke foretages ændringer i tilstanden af arealet, herunder etableres hegn, placeres campingvogne og lignende. Forbuddet gælder ikke for sædvanlig hegning på jordbrugs-ejendomme og landbrugsmæssig drift bortset fra tilplantning. Forbuddet gælder endvidere ikke for fortidsminder, der ikke er synlige i terrænet, samt fortidsminder, der er nævnt i bilag 1 til loven.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg der grænser op til "Beskyttede sten- og jorddiger".

Der er følgende arealer der grænser op til "Beskyttede sten- og jorddiger": mark 12-0, 32-0, 33-0, 19-0, 37-0, 23-0, 16-0, 6-0, 53-0, 36-0 og mark 28-0.

Der er i § 29a i museumsloven, lov nr. 1505 af 14. december 2006, fastsat regler om, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende. For sten- og jorddiger og lignende, der er beskyttet som fortidsminder, gælder alene reglerne om fortidsminder.

Vurdering

Afstandskrav § 6

I henhold til § 6 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder, der medfører forøget forurening, ikke tilladt inden for eller i en afstand af mindre end 50 m fra 1) eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde, eller 2) områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål, eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening, er heller ikke tilladt inden for en afstand af 50 m fra nabobeboelse.

Der foretages ingen ændringer/udvidelser indenfor de nævnte afstandskrav. Det vurderes derfor, at ændringen overholder lovens krav.

Det fremgår af tabel 1, at alle afstandskrav, jf. § 6 i husdyrbrugloven, er overholdt.

Afstandskrav § 8

Hovedreglen er, at stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg for husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder ikke må etableres inden for de i § 8 i husdyrbrugloven angivne afstande. Undtagelsen er, at hvor overholdelse af de i loven angivne afstandskrav ikke er mulig for husdyrbrug, kan kommunalbestyrelsen dispensere herfra og fastsætte vilkår til indretning og drift.

Det fremgår af husdyrbruglovens § 9, stk. 3, 1. pkt., at "Hvor overholdelse af de i § 8 nævnte afstandskrav ikke er mulig for husdyrbrug, kan kommunalbestyrelsen dispensere herfra og fastsætte vilkår til indretning og drift" og sidste pkt., at "Kommunalbestyrelsen skal fastsætte vilkår, som sikrer, at der ikke opstår forurening eller væsentlige gener".

Det fremgår af tabel 2, at afstandskravet til naboskel ikke er overholdt. Alle øvrige afstandskrav, jf. § 8 i husdyrbrugloven, er overholdt.

Gyllebeholder LA-176686 overholder ikke afstandskravet på 30 m til naboskel til åben mark med matr.nr. 480 Uge Ejerlav, Uge. Der ansøges om dispensation fra afstandskravet.

Ensilageopbevaringsanlægget på 5.700 m² overholder ikke afstandskravet på 30 m til naboskel til åben mark med matr.nr. 150 Uge Ejerlav, Uge. Der ansøges om dispensation fra afstandskravet.

Bygge- og beskyttelseslinier

Anlægget er ikke beliggende inden for bygge- eller beskyttelseslinier i forhold til kirke og fortidsminde, kyst, strand, klit, sø, å, lavbund, skov og diger.

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at ejendommen kan drives uden at påvirke bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv., når gældende lovgivning i naturbeskyttelsesloven og museumsloven overholdes, og at det ikke er relevant at stille yderligere vilkår til dette.

5.2 Placering i landskabet

Redegørelse

Ejendommen er beliggende i det åbne land i landzone.

Ligaard ligger lige ud til Åbenråvej mellem Torp og Uge. Bag ved ejendommen er der to mindre vandløb, begge har tilløb til Uge Bæk. Ejendommen ligger således på et areal, der er afgrænset af en større vej på den ene side, og vandløb på de andre sider.

Landskabet omkring ejendommen er relativt fladt, og det er et typisk intensivt landbrugslandskab med få naturelementer. Der er spredt bebyggelse og marker med læhegn. Aabenraa Kommune har ikke udpeget § 7 arealer i umiddelbar nærhed af ejendommen.

Anlægget ligger på nuværende tidspunkt samlet, men den nye gyllebeholder LA-176686 og det nye ensilageopbevaringsanlæg kan af naturlige årsager ikke etableres i tilknytning til det hidtidige bebyggelsesareal.

Gårdens bygninger ligger langs med og tæt på Åbenråvej. Især ladebygningen er høj og synlig, så det er et anlæg, man lægger mærke til fra vejen. Der vil blive etableret en beplantning med en længde på omkring 200 m vest for anlægget, for at afskærme og indkranse anlægget, der vil blive plantet syd for det nye ensilageanlæg og ladebygning. Der vil blive plantet på vestsiden af den nye gyllebeholder, på en måde så det ikke hindrer kørsel med maskiner i forbindelse med afhentning af gylle fra beholderen. Det eksisterende hegn beliggende øst for ny gyllebeholder (i skel til nabo) bevares.

Den eksisterende beplantning langs sydsiden af Åbenråvej udbygges og gøres mere komplet, for at afskærme udearealet til kalve i forhold til vejen. Der etableres en beplantning af frugttræer eller andet mellem stuehuset og den nye møddingsplads, samt en afskærmende væg med beplantning/klatreplanter.

Beplantningerne udføres med løvfældende træer og buske., se bilag 1.4.

Bygningerne er beskrevet i nedenstående tabel.

Tabel 3. Bygninger og materialevalg

Bygning		Grundplan ca.	Bygningshøjde ca.	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
ST-	Kostald	3.320 m ²	8 m	30°	Gardiner, søstensele-	Malkekøer og kvier, malke-

Bygning		Grundplan ca.	Bygningshøjde ca.	Taghældning	Bygningmateriale/farver	Anvendelse
258200					menter. Gråt eternittag	center og opsamlingsplads
ST-258203	Råvarelager og boks til store kalve	1.150 m ²	12 m	30°	Gule blikplader, åben kip og 2 porte. Gråt eternittag	Foder og Kalve
ST-258202	Stald til små kalve	680 m ²	6 m	20°	Gule mursten, vinduer, gråt eternittag	Kalve
4	Lade for enden af kostald	740 m ²	8 m	30°	Gardiner, gule blikplader, brun port Gråt eternittag	Maskiner
5	Grovvarelager og halmopbevaring	1.200 m ²	9 m	Ikke oplyst	Grå eller gule blikplader, gråt eternittag	Halm og grovvarer
6	Ny ensilageplads	5.700 m ²	4 m	-	Betonplads med grå sideelementer	Opbevaring af ensilage
LA-176574	Gyllebeholder fjernes	700 m ³	-	-	-	-
LA-176575	Gyllebeholder 1	1.600 m ³	2,5 m	-	-	Gødningsopbevaring
LA-176686	Gyllebeholder 2	4.000 m ³	Ca. 8,5 m	-	Inkl. grå teltoverdækning	Gødningsopbevaring
LA-176571	Møddingsplads	450 m ²	2,5 m	-	Betonplads med grå sidebegrænsning	Gødningsopbevaring
-	Separat beholder	500 m ³	-	-	-	Ensilagesaft og restvand

Områder med landskabelig værdi

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Værdifulde kystlandskaber".

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Værdifulde landskaber".

Uforstyrrede landskaber

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Uforstyrrede landskaber" (Kommuneplan 2009).

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Større sammenhængende landskaber" (forslag til kommuneplan 2015).

Kulturhistoriske værdier og bevaringsværdige landsbyer

Kostalden og eksisterende gyllebeholder ligger inden for udpegningen "Værdifulde kulturmiljøer", og følgende arealer ligger helt eller delvist inden for udpegningen: mark 6-0, 53-0, 51-0, 101-0, 2-0, 3-0, 27-0, 28-0, 25-0, 36-0, 20-0 og mark 20-1.

Naturmæssige værdier

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser

Der er ingen bygninger eller arealer inden for udpegningerne "Særlig næringsfattige naturarealer" (Kommuneplan 2009).

Der er ingen bygninger inden for udpegningerne "Naturområder" (Kommuneplan 2009), men følgende arealer ligger helt eller delvist inden for udpegningen: mark "engareal".

Der er ingen bygninger inden for udpegningerne "Områder med naturinteresser" (Kommuneplan 2009), men følgende arealer ligger helt eller delvist inden for udpegningen: mark 15-0, 32-0 og 32-1.

Der er ingen bygninger inden for udpegningerne: "områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser" (forslag til Kommuneplan 2015); men følgende arealer ligger helt eller delvist inden for udpegningen: mark "engareal".

Der er ingen bygninger inden for udpegningerne "Potentielle naturbeskyttelsesområder" (forslag til Kommuneplan 2015), men følgende arealer ligger helt eller delvist inden for udpegningen: mark 15-0, 32-0 og 32-1.

Arealer udpeget jf. § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug

Der er ca. 500 m til det nærmeste udpegede § 7 areal. Det er et moseområde, Kategori 3 – natur, nordøst for anlægget.

Natura 2000

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 1,3 km nordøst for ejendommen. Området er Natura 2000 område nr. Ino 096 Bolderslev Skov og Uge Skov, herunder habitatområde nr. H85 Bolderslev Skov og Uge Skov.

Det nærmeste marine internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 17 km sydøst for ejendommen. Området er Natura 2000 område nr. Ino 102 Flensborg Fjord og Nybøl Nor, herunder fuglebeskyttelsesområde nr. F64 Flensborg Fjord og Nybøl Nor.

Beskyttede naturarealer (§ 3)

Der er ingen bygninger inden for udpegningen, nærmeste beskyttet vandløb ligger ca. 20 m syd for ejendommen. Følgende arealer grænser op til eller ligger helt eller delvis inden for udpegningen "Beskyttede Vandløb": mark 39-0, 40-0, 43-1, 43-0, 44-0, 47-0, 47-1, 50-1, 41-0, 35-0, 20-1, 20-0, 25-0, 2-0, 10-5, 1-1, 101-0, 9-0, 51-0 og mark 54-0. Og følgende areal grænser op til eller ligger helt eller delvis inden for udpegningen: "Beskyttede enge": mark 15-0 og "engareal" og "beskyttede søer": mark 12-0, "engareal", 33-0, 23-0, 16-0, 53-0, 18-1, 10-5, 101-0, 103-0 og mark 8-0.

Områder hvor skovtilplantning er uønsket

Alle bygninger og opbevaringsanlæg ligger inden for udpegningen "Skovtilplantning er uønsket".

Øvrige udpegninger

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Bologområder", "Blandet bolig- og erhvervsområder", "Centerformål", "Erhvervsområder", "Rekreative områder", "Offentlige formål", "Sommerhusområder".

Vurdering

Ejendommen er beliggende i det åbne land i landzone.

Ligaard ligger lige ud til Åbenråvej mellem Torp og Uge. Bag ved ejendommen er der to mindre vandløb, begge har tilløb til Uge Bæk. Ejendommen ligger således på et areal, der er afgrænset af en større vej på den ene side, og vandløb på de andre sider.

Landskabet omkring ejendommen er relativt fladt, og det er et typisk intensivt landbrugslandskab med få naturelementer. Der er spredt bebyggelse og marker med læhegn. Aabenraa Kommune har ikke udpeget § 7 arealer i umiddelbar nærhed af ejendommen.

Anlægget ligger på nuværende tidspunkt samlet, men den nye gyllebeholder LA-176686 og det nye ensilageopbevaringsanlæg kan af naturlige årsager ikke etableres i tilknytning til det hidtidige bebyggelsesareal.

Der er afskærmende beplantning omkring størstedelen af det hidtidige bebyggelsesareal, og der bliver afskærmende beplantning omkring gyllebeholder LA-176686 og ensilageopbevaringsanlægget, se bilag 1.4.

Aabenraa Kommune vurderer, at der alene skal stilles vilkår om afskærmende beplantning omkring gyllebeholder LA-176686 og omkring den nye "Ensilageplads 5700 m²" og halmlager. Den afskærmende beplantning skal etableres som angivet på bilag 1.4 og med fleksibilitet som angivet i vilkår 10. Den afskærmende beplantning skal bestå af tre-rækkede læhegn, og beplantningen skal bestå af egnstypiske træer og buske, som i løbet af 4-5 år giver en vedvarende, effektiv afskærmning. Beplantningerne skal være etableret senest den 31. december i de år gyllebeholderen eller ensilagepladsen etableres. Beplantningen skal vedligeholdes.

Der stilles vilkår om, at beplantningen øst for gyllebeholder LA-176686 og øst for ensilagepladsen, jf. bilag 1.4 ikke må fjernes, og at beplantningen skal vedligeholdes.

Kostalden og den eksisterende gyllebeholder ligger inden for udpegningen "Værdifulde kulturmiljøer". Der er ingen bygninger inden for de øvrige undersøgte områdeudpegninger.

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at det ansøgte byggeri er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom ud fra ovennævnte redegørelse om ejendommens udvikling som en ejendom med en effektiv og rationel mælkeproduktion.

Der stilles vilkår om, at farven på teltoverdækningen på gyllebeholder LA-176686 kun må være "Grå", og at gyllebeholder LA-176686 skal fjernes, når den ikke længere er nødvendig for driften, eller når gyllebeholderen ikke kan nyttiggøres på anden vis inden for lovgivningens rammer, herunder planloven.

Der stilles endvidere vilkår om, at farven på betonelementerne på ensilageopbevaringsanlægget "Ensilageplads 5700 m²" kun må være "Grå", og at betonelementerne skal fjernes, når ensilageopbevaringsanlægget ikke længere er nødvendigt for driften, eller når ensilageopbevaringsanlægget ikke kan nyttiggøres på anden vis inden for lovgivningens rammer, herunder planloven.

6 Husdyrhold, staldanlæg og drift

6.1 Husdyrhold og staldindretning

6.1.1 Generelt

Redegørelse

Dyreholdet består af malkekøer, opdræt og tyrekalve, tung race. Tyrekalvenes vægt ved salg er ca. 70 kg.

Dyreholdet i nudrift og dyreholdet i ansøgt drift fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 4. Dyreholdet i ansøgt drift – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

StaldID	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årssø*	Antal DE	
						Ind	Ud			
ST-258200	Nej	KvMa08	Nudrift	166	0			9517,00	221,33	
			Ansøgt	170	0			9517,00	226,67	
		KvKs08	Nudrift	120	0	6,00	27,00		57,14	
			Ansøgt	120	0	7,00	24,00		55,23	
		KvMa09	Nudrift	4	0				9517,00	5,33
			Ansøgt	5	0				9517,00	6,67
		KvKs08	Nudrift	15	0	6,00	27,00		7,14	
			Ansøgt	16	0	7,00	24,00		7,36	
ST-258202	Nej	KvSm01	Nudrift	26	0	0,00	4,00		6,59	
			Ansøgt	32	0	0,00	4,00		8,11	
		KvTk01	Nudrift	90	7	40,00	65,00		1,47	
			Ansøgt	90	8	40,00	70,00		1,76	
		KvSm01	Nudrift	13	0	4,00	6,00		3,94	
			Ansøgt	0	0	0,00	6,00		0,00	
ST-258203	Nej	KvSm01	Nudrift	0	0	0,00	6,00		0,00	
			Ansøgt	24	0	4,00	7,00		7,48	
Sum			Nudrift						302,95	
			Ansøgt						313,28	
Ændring alle produktioner:									10,33	

Alle køer og alt opdræt er udegående i sommerhalvåret. Der er således ikke det samme antal dyr i staldene hele året.

Tabel 5. Udegående dyr i ansøgt drift – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

StaldID	Staldsystem kode	Nudrift / Ansøgt	Mdr. udegående uden for udbringningsareal	Mdr. udegående inden for udbringningsareal
ST-258200	KvMa08	Nudrift	0	2
		Ansøgt	0	2
	KvKs08	Nudrift	1	5
		Ansøgt	1	5
	KvMa09	Nudrift	0	2
		Ansøgt	0	2
KvKs08	Nudrift	0	6	
	Ansøgt	0	6	
ST-258202	KvSm01	Nudrift	0	3
		Ansøgt	0	0
ST-258203	KvSm01	Nudrift	0	0
		Ansøgt	0	3

Det fremgår af ovenstående, at følgende staldafsnit ændres:

”Kalvebokse” ST-258203 etableres i den eksisterende foderlade. Staldsystemet er dybstrøelse (hele arealet).

Stalden forventes renoveret 25-35 år efter, at den er bygget eller totalrenoveret. Der sker en løbende vedligeholdelse af inventaret og bygningerne.

Tabel 6. Dyreholdets placering i ansøgt drift – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
KvMa08	Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nudrift	166	221,33
		Ansøgt	170	226,67
KvKs08	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nudrift	135	64,29
		Ansøgt	136	62,60
KvMa09	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	4	5,33
		Ansøgt	5	6,67
KvSm01	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	39	10,53
		Ansøgt	56	15,59
KvTk01	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	90	1,47
		Ansøgt	90	1,76

Vurdering

Det er Aabenraa Kommunes vurdering, at produktionen kan betragtes som kontinuerlig. Det vurderes endvidere, at der kan tillades udsving i produktionen hen over året. Det er dog forudsat, at det samlede antal dyreenheder beregnet efter de til enhver tid gældende omregningsfaktorer eller geneafstande for lugt ikke øges i forhold til denne godkendelse.

Alle dyr er udegående, enten inden for eller uden for udbringningsarealet. Udegående dyr anvendes ikke som virkemiddel til at reducere hverken ammoniakemissionen, eller BAT-niveauet, da antal måneder, som dyrene er udegående, er ens i både nudrift og ansøgt drift. Der stilles fastholdelsesvilkår om, at dyrene skal være udegående som oplyst i ansøgningen. Der stilles endvidere et egenkontrolvilkår.

6.1.2 BAT staldteknologi

Redegørelse

Miljøstyrelsen udsendte den 31. maj 2011 vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer), og Miljøstyrelsen udsendte den 6. februar 2012 et supplement om emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af svin og malkekvæg udenfor gyllesystemer.

De vejledende emissionsgrænseværdier for forureningsparameteren ammoniak gælder for hele anlægget. Anlægget skal forstås i overensstemmelse med husdyrgodkendelseslovens definition. Det vil sige, at anlægget omfatter dyrholdet og stalde samt gødningsopbevaringsanlæg. Og det omfatter både det eksisterende anlæg og etableringer, udvidelser og ændringer af anlægget.

Emissionsgrænseværdierne er indtil videre kun af vejledende karakter. Det betyder, at det fortsat er Aabenraa Kommunes ansvar at sikre, at der bliver foretaget en vurdering af, hvorvidt ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT og i den forbindelse fastsætte nødvendige og relevante vilkår herom i godkendelsen.

Det er Miljøstyrelsens klare opfattelse, at kommunalbestyrelsen har sikret sig, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT ved ansøgninger, såfremt kommunalbestyrelsen foretager sig følgende:

- anvender de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak og i vurderingen i godkendelsen begrunder, hvorfor de af ansøger valgte teknikker og teknologier lever op til, hvad der er opnåeligt ved anvendelse af BAT, og
- fastsætter vilkår til de teknikker og teknologier, som ansøger har valgt.

Ansøgningen er modtaget i Aabenraa Kommune den 13. februar 2015.

Tabel 7. Oversigt over staldene i ansøgt drift – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

StaldID	Staldafsnit navn
ST-258200	Kostald
ST-258202	Kalvestald
ST-258203	Kalvebokse

Vurdering

I det følgende er de enkelte stalde beskrevet og vurderet.

Stald ST-258200 ("Kostald")

Redegørelse

Eksisterende stald til malkekøer og opdræt (7-24 mdr.). Staldsystemet er primært sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal). Der er et mindre afsnit med dybstrøelse (hele arealet). Stalden ændres ikke. Stalden forventes at skulle renoveres om 25-35 år.

Vurdering

Stalden ændres ikke. Det vurderes, at stalden har en restlevetid, der er længere end retsbeskyttelsesperioden. Der er derfor ikke udarbejdet en plan for renovering af stalden og indførelse af anden BAT-teknologi. Aabenraa Kommune vurderer, at stalden skal betragtes som en eksisterende stald og med de ammoniakemissionsgrænseværdier, der gælder for sengestalde med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal) og stalde med dybstrøelse (hele arealet) til malkekøer samt sengestalde med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal) til opdræt (7-24 mdr.).

Stald ST-258202 ("Kalvestald")

Redegørelse

Eksisterende stald til opdræt (0-4 mdr.) og tyrekalve (40-70 kg). Staldsystemet er dybstrøelse (hele arealet). Stalden ændres ikke. Stalden forventes at skulle renoveres om 25-35 år.

Vurdering

Stalden ændres ikke. Det vurderes, at stalden har en restlevetid, der er længere end retsbeskyttelsesperioden. Der er derfor ikke udarbejdet en plan for renovering af stalden og indførelse af anden BAT-teknologi. Aabenraa Kommune vurderer, at stalden skal betragtes som en eksisterende stald og med de ammoniakemissioner, der gælder for stalde med dybstrøelse (hele arealet) til opdræt (0-6 mdr.) og tyrekalve (40-220 kg).

Stald ST-258203 ("Kalvebokse")

Redegørelse

Eksisterende ladebygning, hvori der etableres et staldafsnit til opdræt (4-7 mdr.). Staldsystemet bliver dybstrøelse (hele arealet). Stalden forventes at skulle renoveres om 25-35 år. Staldsystemet er valgt primært på grund af hensynet til dyrevelfærd.

Vurdering

Det vurderes, at stalden har en restlevetid, der er længere end retsbeskyttelsesperioden. Der er derfor ikke udarbejdet en plan for renovering af stalden og indførelse af anden BAT-teknologi. Aabenraa Kommune vurderer, at stalden skal betragtes som en ny stald og med de ammoniakemissioner, der gælder for stalde med dybstrøelse (hele arealet) til opdræt (0-6 mdr.).

Virkemidler

Der anvendes skrabning af spalterne i stald ST-258200. Der stilles vilkår om, at spalterne skal skrubes mindst hver 4. time svarende til mindst 1.000 m²/4. time.

Der er fast overdækning på gyllebeholder LA-176686.

BAT-emissionsniveau

Det fremgår af Miljøstyrelsens udtalelser om krav til anvendelse af BAT, at hensigten ikke er, at virksomheden skal pålægges en bestemt løsning, idet BAT-betragtningen vedrører forureningsniveauet. Ifølge ansøgningen reduceres ammoniakfordampningen ved brug af skrabning af spaltegulve og fast overdækning på gyllebeholder.

Natur- og Miljøklagenævnet har tidligere skrevet om anvendelse af BAT:

"Anvendelse af BAT i det ansøgte projekt

Det følger af nævnets praksis, at Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" i sager efter husdyrbruglovens §§ 11 og 12 skal anvendes ved vurderingen af, om ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg begrænses mest muligt ved anvendelse af BAT.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der ifølge vejledningen udregnes emissionsgrænser for henholdsvis nye og eksisterende dele af (stald)anlægget. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget."

Ansøger har på baggrund af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser og de vejledende emissionsgrænseværdier for malkekøer beregnet husdyrbrugets samlede maksimale ammoniakemission for de enkelte anlæg og dyregrupper.

BAT-niveauet er ved anvendelse af Miljøstyrelsens vejledninger beregnet til 1.887 kg N/år, jf. nedenstående tabel. Formlerne til beregning af vægtkorrekionerne fremgår af normtal 2014.

Tabel 8. BAT-beregning. Ammoniakemission fra eksisterende staldafsnit og fra det samlede anlæg

StaldID ST	Stald kode	Ny Eks.	Art/type	Antal	Vejl. NH ₃		Vægt/alders			Afgræsning				NH ₃ emission Kg N/år	
					grænsev.	Standard	Ind	Ud	Faktor	Indenfor	Udenfor	I alt	Faktor		
258200	KvMa08	eks.	årskøer	170	9,8	1			1,0000		2	0	2	0,8333	1.388,33
258200	KvKs08	eks.	årskvier	120	5,36	6-27	7	24	0,9654		5	1	6	0,5000	310,48
258200	KvMa09	eks.	årskøer	5	10,04	1			1,0000		2	0	2	0,8333	41,83
258200	KvKs08	eks.	årskvier	16	5,36	6-27	7	24	0,9654		6	0	6	0,5000	41,40
258202	KvSm01	eks.	årssmåkøl	32	1,89	0-6	0	4	0,9374		0	0	0	1,0000	56,69
258202	KvTk01	eks.	tyrekølve	90	0,82	40-220	40	70	0,1221		0	0	0	1,0000	9,01
258203	KvSm01	ny	årssmåkøl	24	1,89	0-6	4	7	1,1527		3	0	3	0,7500	39,21
BAT-krav				457											1.886,96
Samlede emission fra anlæg, jf. skema:				74633		ver.: 3									1.789,69
BAT-krav - samlet emission fra anlæg															97,27
BAT-kravet er opfyldt															

Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra anlægget er 1.790 kg N/år, jf. nedenstående tabel.

Tabel 9. Ammoniaktab – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
ST-258200	KvMa08	1385,31	1714,34	-329,03	-23,75%	0,00	0,00	0,00	1714,34
		1418,69	1755,65	-336,96	-23,75%	372,43	-5,30	96,28	1292,23
	KvKs08	322,60	382,02	-59,42	-18,42%	0,00	0,00	0,00	382,02
		311,75	369,18	-57,42	-18,42%	78,31	-1,67	20,44	272,09
	KvMa09	0,00	33,67	0,00	0,00%	0,00	0,00	-9,87	43,54
		0,00	42,08	0,00	0,00%	0,00	0,00	-12,34	54,42
KvKs08	40,32	47,75	-7,43	-18,42%	0,00	0,00	0,00	47,75	
	41,57	49,22	-7,66	-18,42%	10,44	-0,22	2,73	36,28	
ST-258202	KvSm01	0,00	46,06	0,00	0,00%	0,00	0,00	-13,03	59,10

		0,00	56,69	0,00	0,00%	0,00	0,00	-16,04	72,73
	KvTk01	0,00	7,44	0,00	0,00%	0,00	0,00	-2,13	9,57
		0,00	9,04	0,00	0,00%	0,00	0,00	-2,59	11,63
	KvSm01	0,00	20,67	0,00	0,00%	0,00	0,00	-5,85	26,52
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
ST-258203	KvSm01	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	39,21	0,00	0,00%	0,00	0,00	-11,10	50,31
Sum	Nudrift	1748,23	2251,95	-395,88		0,00	0,00	-30,88	2282,84
	Ansøgt	1772,01	2321,07	-402,04		461,18	-7,19	77,38	1789,69

Samlet vurdering af alle etableringer

I henhold til § 26, stk. 2 i husdyrbrugloven skal kommunen foretage en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusiv bedriftens arealer, dog højst over en 8-årig periode.

Denne miljøgodkendelse er den første godkendelse efter husdyrbrugloven. Dermed er godkendelsen også en samlet vurdering.

Samlet BAT vurdering

Aabenraa Kommune har ved anvendelse af Miljøstyrelsens vejledninger beregnet, at BAT-niveauet er 1.887 kg N/år.

Det fremgår af ansøgningen, at det faktiske ammoniaktab fra stald og lager falder fra 2.283 til 1.790 kg N/år.

Aabenraa Kommune vurderer, at det ansøgte projekt med de stillede vilkår om skrabning af spalterne mindst hver 4. time i stald ST-258200 og fast overdækning på gyllebeholder LA-176686 opfylder alle krav om BAT staldteknologi for at reducere ammoniakemissionen fra anlægget.

6.2 Ventilation

Redegørelse

Der er naturlig ventilation i alle stalde. Der er en enkelt ventilator, der sørger for lidt luftcirkulation i malkestalden, og mindsker fluegener for dyr og mennesker i malkestalden. Denne er kun tændt om sommeren imens der malkes.

Tabel 10. Ventilation – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

StaldID	Naturlig ventilation	Drifts effekt (%)	Driftstimer pr. år	Højde på afkast
ST-258200	Ingen data			
ST-258202	Ingen data			
ST-258203	Ingen data			

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at naturlig ventilation er BAT. Det er energibesparende og man undgår støjgener. Denne form for ventilation anses for den bedst mulige for dyrevelfærd og minimering af lugtgener. Der stilles ingen vilkår.

6.3 Fodring

6.3.1 Generelt

Redegørelse

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt husdyrbruget restriktioner i forhold til fodring. Husdyrgodkendelse.dk beregner derfor på baggrund af normtal.

Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Alle dyr fodres efter fuldfoderprincippet. Småkalve fodres

efter gældende regler i kalvedirektivet. Normalt med sødmælk og specialafstemt kalvefoder.

Tabel 11. Effekt af foderoptimering – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

StaldID	Staldsystem kode	Nudrift / ansøgt	FE / dyr eller kg foder per dyr (mink/fjerkræ)	Gram råprotein per FE / Protein % i foder (fjerkræ)	Gram P per FE / fosfor % i foder (fjerkræ)	Proteinprocent i mælk / kg æg per høne (fjerkræ)	Antal fravænnede grise per årsso / kg tilvækst per enhed (fjerkræ)	Fravænningsvægt
ST-258200	KvMa08	Nudrift	7053,00	172,00	4,15	3,40		
		Ansøgt	7053,00	172,00	4,15	3,40		
	KvKs08	Nudrift						
		Ansøgt						
	KvMa09	Nudrift	7053,00	172,00	4,15	3,40		
		Ansøgt	7053,00	172,00	4,15	3,40		
	KvKs08	Nudrift						
		Ansøgt						
ST-258202	KvSm01	Nudrift						
		Ansøgt						
	KvTk01	Nudrift	619,00	169,00	4,40			
		Ansøgt	619,00	169,00	4,40			
	KvSm01	Nudrift						
		Ansøgt						
ST-258203	KvSm01	Nudrift						
		Ansøgt						

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der med den nuværende og planlagte fodring ikke sker en væsentlig påvirkning af omgivelserne. Foderstofferne er de samme som i nudrift, det er blot mængderne, der øges.

6.3.2 BAT foder

Redegørelse

Der er på ansøgningstidspunktet (nudrift) ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorved husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af normalt.

Alt grovfoderet produceres på bedriften, hovedsageligt majs og græs samt korn og ærter til foder, og der suppleres med indkøbt færdigblandet kraftfoder. Foderplanen afstemmes med en mineralblanding for at tilgodese kreaturerne behov for næringsstoffer. Alle dyr over 4 mdr. er på græs halvdelen af året, og henter en væsentlig del af deres foder her.

Fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov (kalv, kvie, malkende ko, goldko, slagteko og evt. slagtekalv). Der tages analyser af den del af grovfoderet, som tildeles i stalden, og analyserne ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder.

På mineralsiden kan der ud fra bedriftens aktuelle grovfoderanalyser af mineralstofproducenten udarbejdes specielt sammensatte mineralblandinger, der opfylder normerne til dyrenes behov for alle mikro- og makromineraler, samt vitaminer. Alternativt kan der vælges blandt typemineralblandinger således, at næringsstofsammensætningen tilgodeses bedst muligt.

Ansøger er interesseret i, at ovenstående er i orden, da ubalance i foderets sammensætning betyder forringelse af foderudnyttelsen og dermed forringelse af det økonomiske udbytte.

Ansøger overvejer at installere en brovægt, for bedre at kunne vurdere foder mængderne.

En foderkorrektion på proteinindholdet har været overvejet, og drøftet med kvægbrugs-konsulent John Erik Jørgensen fra Syddansk Kvæg. Der er dog ikke gode muligheder for at reducere råproteinindholdet i foderet, da ejendommen drives økologisk. Dels er der færre forskellige kraftfodermidler at vælge imellem, når foderet skal være økologisk, og dels er grovfoderet typisk mere proteinholdigt end konventionelt grovfoder, da der er en større andel kløvergræs. Styringen af fodersammensætningen er også lidt mere vanskelig, da kørerne henter en stor andel af foderet ved afgræsning. En stram foderkorrektion kan derfor være vanskelig at leve op til, og kan faktisk heller ikke fuldt ud dokumenteres, pga. den andel af foderet, der hentes ved afgræsning.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det er forureningsforebyggende (BAT) at gennemføre en effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor ved at sikre, at fodrets indhold af næringsstoffer modsvarer dyrenes behov, og at næringsstofferne er letoptagelige.

Aabenraa Kommune vurderer, at det anvendte normniveau på 172,0 gram råprotein pr. foderenhed til malkekørerne er med til at overholde BAT for råprotein som angivet i Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)".

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrbruget overholder BAT for fosfor som angivet i Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)".

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at det er BAT, at der skal udarbejdes foderplaner for at sikre, at der er fokus på fodereffektiviteten, således at ammoniakemissionen samt kvælstof- og fosforemissionerne i øvrigt begrænses mest muligt.

Aabenraa Kommune vurderer samlet, at projektet med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT inden for fodring.

6.4 Opbevaring og håndtering af foder og ensilage

Redegørelse

Ensilagen opbevares i nu-situationen i markstakke, der har en ny placering hvert år. Dette er ikke nogen optimal løsning, og det er derfor et stort ønske at etablere en stor ny plansilo, der kan rumme grovfoderet til besætningen. Der ønskes opført en plansilo med 3 eller 4 fag på henholdsvis hver ca. 16 eller 12 m bredde. Kraftfoder og råvarer opbevares i nyt halm / råvarelager, der opføres ved siden af ensilageanlægget, samt i to kraftfodersiloer, der placeres udenfor maskinhuset.

Alle siloerne samt forpladsen har fast bund med hældning til afløb til ny ensilagevandsbeholder, der etableres sammen med siloen. Når vejret og øvrige forhold tillader det, vil ensilagevand blive sprinklet ud, dog ikke i perioden 15. nov. – 1. februar.

Halm opbevares i mindre mængder i kalvestalden, samt i den nye lade, og på ejendommen Hjolderupvej 6. Håndteringen af halm kan godt støve lidt, men det forventes ikke at være af et omfang, der giver anledning til gener.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at opbevaring og håndtering af foder og ensilage opfylder kravene om BAT.

6.5 Rengøring af stalde og god staldhygiejne

Redegørelse

Spaltegulvet i kostalden bliver skrabet med robotskraber mindst hver fjerde time. Gyllen udsluses mindst hver 3. uge.

Der er halmmadrasser i sengebåsene. Der strøes med ny halm og skiftes efter behov.

Dybstrøelsen hos køer, opdræt og tyrekalve fjernes efter behov. Det forventes, at der kan køres ca. 65 % dybstrøelse direkte ud, hvilket svarer til normen.

Der anvendes spulepumpe ved vask af malkeområdet. Der anvendes rengøringsmidler til rengøring af mælketank og rør.

Foderborde rengøres hver dag.

Der opretholdes til stadighed en god staldhygiejne, herunder at sengebåse og lignende samt foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, at støv- og smudsbelægning i staldene fjernes, at fodringssystemer holdes rene, at gødningshåndteringen er god, og at gødnings- og foderrester fjernes.

Udenomsarealerne holdes også rene og ryddelige.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at en generel god staldhygiejne, herunder at sengebåse og lignende samt foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, at støv- og smudsbelægning i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene kan have en vis betydning for lugtgener fra staldanlæg. Kommunen vurderer endvidere, at en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester kan være med til at forebygge en eventuel flueplage.

Aabenraa Kommune stiller vilkår om, at der til stadighed skal opretholdes en god staldhygiejne.

6.6 Energi- og vandforbrug

6.6.1 Generelt

Redegørelse

Elforbrugende processer er malkning, rengøring med højtryksrensere og spuleslange med dyse, gyllepumpning, skrabning af spalter, foderhåndtering, belysning og anden teknik, herunder ventilationsgardiner og vandpumper, samt anlæg til udsprinkling af restvand.

De elforbrugende processer vil ved udvidelsen være de samme. Strømforbruget vurderes at kunne falde lidt, da antallet af køer stort set er uændret, og da der er søgt og opnået tilskud til LED belysning. Der vil muligvis være et lidt øget forbrug af strøm til pumpning af gylle til ny beholder og til udsprinkling af restvand, men dette vurderes at være marginalt.

Der anvendes ikke olie til at opvarme malkestalden i frostvejr. Kølevand fra nedkøling af mælk genbruges til vask i malkestalden.

Ventilationssystemet er beskrevet i afsnit 6.2.

Tabel 12. Energiforbrug - husdyrbruget

Type	Forbrug før	Forbrug efter
Elforbrug stald	150.000 kWh	150.000 kWh
Fyrings-/dieselolie stald/malkestald	0 l	0 l

Ejendommen forsynes fremadrettet med drikkevand fra Bolderslev Vandværk. Der blev tidligere indvundet vand fra egen vandboring. Boringen er placeret umiddelbart nord for stald ST-258202.

Tabel 13. Vandforbrug - husdyrbruget

Type	Forbrug før	Forbrug efter
Drikkevand inkl. spild (28 m ³ /ko + 5,3 m ³ /opdræt)	5.700 m ³	6.800 m ³
Rengøring af malkeanlæg (2 m ³ /ko/år)	350 m ³	350 m ³
Vask af fodervogn og kalvehytter / maskiner i før-situation	50 m ³	10 m ³
Samlet vandforbrug	6.100 m ³	7.160 m ³

Vurdering

Det kan ud fra normtal for elforbrug beregnes, at det årlige elforbrug til køerne er ca. 120.000 kWh og til opdrættet ca. 14.000 kWh, i alt 134.000 kWh. Aabenraa Kommune stiller vilkår om reaktion, hvis elforbruget stiger i forhold til 150.000 kWh/år.

Aabenraa kommune stiller vilkår om, at vandboringen med DGU-nr. 168.742 beliggende umiddelbart nord for stald ST-258202, jf. tabel 2 med tilhørende kort, ikke må anvendes.

Driftsherren skal selv tage kontakt til en autoriserede brøndborer, der skal sløjfe boringen. Når boringen er sløjfet, skal driftsherren fremsende de nødvendige oplysninger om sløjfningen af boringen til Aabenraa Kommunes Team Miljø, rentvandsgruppe, vand@aabenraa.dk.

Det kan ud fra normtal for vandforbrug beregnes, at det årlige drikkevandsforbrug inkl. vandspild og vand til rengøring og vask af stalde og malkerum er ca. 8.400 m³. Værdierne er beregnet efter Håndbog for kvæghold, og de er incl. drikkevandsspild og staldrengøring. Ansøgers angivelse af vandforbrug til vask af maskiner tillægges. Aabenraa Kommune stiller vilkår om reaktion, hvis vandforbruget stiger med mere end 10 % i forhold til 8.400 m³/år.

Aabenraa Kommune vurderer, at der er taget de nødvendige tiltag til vand- og energibesparelser. Det skal bemærkes, at det angives i kilderne til beregning af normtallene, at der kan være betydelige variationer, og at de ansøgte mængder er skønnede. Der er stillet vilkår om forbrug og reaktion, hvis forbruget overstiger 10 % af norm-niveau.

6.6.2 BAT energi- og vandforbrug

Redegørelse

Energiforbruget pr. DE er generelt lavt i en kvægbesætning, idet staldene ikke opvarmes, og som regel ventileres naturligt. Elektricitet anvendes primært til malkning, nedkøling af mælk, gyllepumpling, skrabning samt belysning.

Der sker ingen opvarmning af driftsbygningerne, og kølevand fra nedkøling af mælk genbruges til vask i malkestalden.

Malkeanlægget er frekvensstyret.

Der er kun vågebelysning om natten og lyset slukkes ved tænd og slukur. Desuden kan det nævnes, at det naturlige lysindfald i kostalden er højt.

Efterhånden som lysstofrørene skal skiftes, tilstræbes det, at de bliver udskiftet med den mest energibesparende type. Der installeres nyt lysarmatur af energibesparende type i laden, der ombygges til kalvestald.

Næsten al ventilation er naturlig. Der er en enkelt ventilator, der sørger for lidt luftcirkulation i malkestalden, og mindsker fluegener for dyr og mennesker i malkestalden. Denne er kun tændt om sommeren imens der malkes.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Landbrugsmaskiner vaskes med højtryksrensere.

Der er installeret drikkekar med stor vandflade, hvilket minimerer drikkevandsspild.

Ejendommen har hidtil været forsynet fra egen boring, men er nu tilsluttet offentlig vandforsyning. Herefter vil det være enkelt at følge vandforbruget i forbindelse med opgørelser fra vandværket.

Vurdering

Renere teknologi sigter blandt andet på at minimere forbrug af energi og vand pr. produceret enhed.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift ift. ressourcer er BAT følgende:

- At man gennemgår bedriften med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab. Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssig opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget.
- At man fører regnskab over forbrug af vand og energi pr. produceret enhed.
- At vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås.
- At der anvendes energibesparende belysning.
- At evt. lækager repareres hurtigst muligt.
- At man til stadighed renholder og vedligeholder anlæg og maskiner således, at de altid fungerer optimalt.

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne foranstaltninger til reduktion af energi- og vandforbrug lever op til BAT-kravene i EUs BREF-note.

Aabenraa Kommune stiller vilkår om, at der på husdyrbruget skal føres egenkontrol med husdyrproduktionens el- og vandforbrug.

6.7 Spildevand samt tag- og overfladevand

Redegørelse

Spildevand fra stalde og lignende:

- Drikkevandsspild.
- Restvand i form af mælkerumsvand, vand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter og lignende fra almindelig landbrugsdrift samt vand fra vask af stalde.

Vandmængderne er indregnet i den producerede mængde gylle.

Spildevand fra befæstede arealer:

- Møddingsaft samt det regnvand, der falder på møddingspladsen.
- Ensilagesaft og restvand fra ensilagesiloer.
- Vand fra vask af traktorer og markredskaber gødningsredskaber samt det regnvand, der falder på møddingspladsen.
- Regnvand blandet med rester af husdyrgødning og ensilagesaft fra befæstede arealer.
- Regnvand fra øvrige befæstede arealer.

Der er i afsnit 7.2.1 om opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft redegjort for, at det regnvand, der falder på møddingspladsen LA-176577 føres til gyllebeholder LA-176575, jf. bilag 1.2.

Ensilagesaft og restvand fra ensilagepladsen på 5.700 m² føres til separat beholder, hvorfra det enten bliver sprinklet ud, flyttes til gyllebeholder, eller udbringes.

Overfladevand fra øvrige befæstede arealer nedsives på terrænet.

Sanitært spildevand fra driften:

- Sanitært spildevand består af vand fra håndvask, toiletter og bad.

Spildevand fra håndvasken i stalden ledes til gyllekanal. Der er ingen øvrige sanitære installationer i driftsbygningerne.

Tag- og overfladevand:

- Tagvand fra stalde og øvrige driftsbygninger.
- Overfladevand fra befæstede og ubefæstede kørearealer.

Tagvand fra ST-258202, ST-258203, ST-258200, råvarelager, malkecenter og maskinhal føres mod syd til vandløb, jf. bilag 1.2.

Tagvand fra det nye halmlager føres mod syd til faskine, jf. bilag 1.2.

Ansøgers oplysninger om spildevandstyperne og -mængderne samt afledningsforhold og renseforanstaltninger fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 14. Spildevand samt tag- og overfladevand

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til
Drikkevandsspild og vaskevand fra stalde	-	-	Gyllebeholder, LA-176686 og LA-176575
Vaskevand fra vask af maskiner på møddingspladsen LA-176571	0 m ³	10 m ³	Gyllebeholder, LA-176575
Ensilagesaft og restvand	0 m ³	3.990 m ³	Separat opsamlingsbeholder på 500 m ³
Tagvand	-	-	Vandløb eller faskine

Ansøger har udarbejdet vedlagte bilag 1.2, der viser afløbsforhold og spildevandsanlæg.

Vurdering

Kommunen forventer, at der fremover vil falde ca. 1.100 mm regn pr. år på bebyggelsesarealet, jf. Miljøstyrelsens hjemmeside klimatilpasning.dk.

Kommunen har i afsnit 7.2 vurderet, at det regnvand, der falder på møddingspladsen LA-176577 skal føres til gyllebeholder LA-176575, jf. bilag 1.2.

Aabenraa kommune vurderer, at ensilagesaft og restvand fra ensilagepladsen på 5.700 m² skal føres til separat beholder, hvorfra vandet enten skal sprinkles ud, flyttes til gyllebeholder, eller udbringes efter de generelle regler.

Kommunen har beregnet, at der på ensilagepladsen vil falde 6.270 m³ regnvand pr. år (5.700 m² x 1,100 m³/m²), der skal føres til opsamlingsbeholder. Kommunen vurderer, at der typisk i månederne november, december og januar vil være perioder, hvor det ikke er muligt at udsprinkle restvandet. Den separate beholder har en kapacitet til ca. 1 måneds nedbør. Kommunen vurderer derfor, at der ikke skal etableres overløb til gyllebeholder, da beholderen kan tømmes så ofte, så der ikke sker overløb, jf. de generelle regler.

Udledning af tagvand samt overfladevand fra ubefæstede og befæstede arealer til vandløb, faskine eller terræn til nedsivning til jorden kræver en forudgående tilladelse fra Aabenraa Kommunes spildevandsgruppe. Spildevandsgruppen er ikke blevet orienteret. Godkendelsen kan ikke lovligt udnyttes uden forudgående tilladelse fra spildevandsgruppen. Det er driftsherrens ansvar at fremsende de nødvendige ansøgninger.

Aabenraa Kommune har stillet de nødvendige vilkår.

Aabenraa Kommune vurderer samlet, at de stillede vilkår sammen med husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler samt de nødvendige spildevandstilladelser vil sikre, at bortledning af spildevand samt tag- og overfladevand ikke vil medføre forurening af miljøet.

6.8 Kemikalier og medicin

Redegørelse

Rense- og vaskemidler, der anvendes til rengøring og vask af malkeanlægget, opbevares i teknikrummet ved malkestalden.

Klinisk risikoaffald afleveres til apotek eller dyrlægen tager det med retur efter endt behandling.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at opbevaring og håndtering af kemikalier og medicin ikke vil medføre forurening eller gener.

6.9 Affald

6.9.1 Generelt

Redegørelse

Farligt affald, jf. affaldsbekendtgørelsen, skal som hovedregel anmeldes til Aabenraa Kommune. Anmeldelsen skal omfatte oplysninger om affaldstype (EAK-kode) samt affaldets mængde, emballering, sammensætning og egenskaber. 200 kg farligt affald kan årligt afleveres på genbrugsstationerne, der kvitterer for modtagelsen. Nedenstående tabel er ikke en anmeldelse af farligt affald, men alene en oversigt. Farligt affald skal sorteres i separate beholdere og afleveres til godkendte modtagere, hvilket skal kunne dokumenteres overfor Kommunen. Opbevaring og bortskaffelse af affald skal altid ske efter Kommunens "Regulativ for Erhvervsaffald".

Der er udarbejdet en oversigt over affaldshåndteringen, både farligt affald og andet affald. Oversigten ses nedenstående.

Tabel 15. Affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Mængder pr. år	EAK-kode
Farligt affald:			
Spildolie	Tromle i maskinlade	20 l*	13.02.08
Olietromle	Ingen, varetages af værksted	-	15.01.04

Affaldstype	Opbevaringssted	Mængder pr. år	EAK-kode
Olie- og brændstoffiltre	Skiftes på værksted	-	16.01.07
Blyakkumulatorer	Skiftes på værksted	-	16.06.01
Rester af bekæmpelsesmidler	Anvendes ikke	-	02.01.05
Spraydåser farvemærkning	Skraldespand i stalden, kommer i brændbart	Variabelt	16.05.04
Tomme medicinglas	Skraldespand i kostald, kommer i brændbart	Variabelt	15.01.07
Kanyler i særlig beholdere	Kanyledunk, kasse i stalden	Små mængder*	18.02.02
Lysstofrør og elsparepærer	Værksted	Ca. 25 stk.	20.01.21
Batterier – alle typer	Stuehus	Små mængder *	20.01.33
Andet affald:			
Tom emballage (papir/pap)	200 l container i kalvestald	Variabelt	15.01.01
Tom emballage (plast)	200 l container i kalvestald	Variabelt	15.01.02
Bigbags af PE-plast	200 l container i kalvestald	Variabelt	15.01.02
Europaller og éngangspaller af træ	Europaller til leverandøren, éngangspaller i affaldscontainer (brændbart)	Variabelt	15.01.03
Overdækningsplast	200 l container	Variabelt	02.01.04
Jern og metal	For enden af kostalden –	Variabelt	02.01.10
Diverse brændbart	Container på ejendommen	Variabelt	Afhængig af indhold
Døde dyr	Ved nedkørslen midt for tikostalden –	Variabelt	01.01.02

Mængderne markeret med en "*" i ovenstående tabel er skønnede. Det er ikke muligt at opgøre mængderne mere nøjagtigt, da mængderne over den 8-årige godkendelsesperiode vil afhænge af mange variable lige fra klima, udbytte i marken, sygdom i besætningen, modernisering af produktionen eller leverandørskift af produkter anvendt i produktionen.

Der må ikke ske afbrænding af affald på ejendommen, jf. Kommunens affaldsregulativ.

Der er en container på 200 l på ejendommen. Den tømmes hver uge dag af vognmand.

Døde dyr opbevares ved overkørslen fra Åbenråvej til midt for kostalden ST-258200. De døde dyr placeres over jordniveau og på betonspalter. De overdækkes med kadaverkappe, og de kan ikke ses fra Åbenråvej. DAKA afhenter efter aftale.

Opbevaring af døde dyr sker efter forskrifterne i "Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr".

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at affaldshåndtering ikke vil medføre forurening eller gener.

6.9.2 BAT affald

Redegørelse

Affaldsproduktionen registreres, og dokumentation for afleveret affald gemmes. Affaldsmængden minimeres ved at være omhyggelig i den daglige drift.

Vurdering

Som led i udførelse af godt landmandskab, anses korrekt tilrettelæggelse af bortskaffelse af produkter og spild for BAT, jf. BAT – grundlaget (EUs BREF-note for intensiv fjerkræ- og svineproduktion over en vis størrelse).

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal driftsherren føre registrering over affaldsproduktionen (i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand) samt at bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med Kommunens affaldsregulativ.

Aabenraa Kommune vurderer ud fra ovennævnte redegørelse, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets drift i forbindelse med håndtering af affald.

6.10 Olie

Redegørelse

Ved afmelding af gamle olietanke og anmeldelse af nye olietanke, samt hvis der er spørgsmål om de specielle krav til plasttanke og olietanke på husdyrbruget, så kontaktes kommunens ansvarlige for olietanke på miljoe@aabenraa.dk

Ændring i ejendommens tankforhold skal anmeldes til Kommunen. Skemaet til dette findes på Kommunens hjemmeside.

Der findes én dieseltank (800 l) på ejendommen, den står i maskinladen for enden af kostalden. Tanken er overjordisk, står på fast bund, på ben, med automatisk pumpestop og påfyldningspistol.

Tabel 16. Olietanke

Olietanke	Aktiv/ afblændede	Placering	Volumen	Årgang	Tanknr.	G.nr.
Olietank til dieselolie	Aktiv	Maskinhal	1.600 l	-	-	-

Placeringen af bedriftens olietanke fremgår af bilag 1.6.

Spildolie opbevares i 200 l tromler på fast bund i maskinhallen.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at håndtering og opbevaring af olie og olieprodukter ikke vil medføre forurening eller gener.

6.11 Driftsforstyrrelser og uheld

6.11.1 Generelt

Redegørelse

Anlægget og arbejdsgangene er tilrettelagt med henblik på at minimere risikoen for driftsforstyrrelser og uheld, herunder udslip af gylle og kemikalier m.m.

Det tilstræbes at byggeriet giver så få gener som muligt for den daglige drift og færdsel.

Gylle

Pumpning af gylle fra kostalden og ungdyrstalden til gyllebeholderne sker via fortanke. Pumpningen sker med elpumpe og altid under opsyn. Det tjekkes løbende, om der er plads i gyllebeholderne.

Der er altid en lille risiko for gylleudslip i forbindelse med udkørsel samt pumpning fra forbeholder/stald til gyllebeholder.

Der pumpes ca. hver 3. uge efter udvidelsen.

Opsugning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn sker med en traktordreven pumpefunktion på gyllevognen. Der er en flyder på gyllevognen, hvilket forhindrer overløb og minimerer risikoen for udslip. Desuden styres pumpen fra førerhuset i traktoren, hvilket betyder, at der vil være en person tilstede, og som holder øje med pumpningen.

Det er maskinstationen der står for udkørsel af gyllen. De vil være til stede med deres udstyr til at minimere skadens omfang, såfremt der sker en skade. Ved evt. uheld vil der straks ske anmeldelse til alarmcentralen.

Gyllebeholder LA-176575 og LA-176686 har ikke pejlebrønde og omfangsdræn. Pejlebrøndenes primære formål er at kunne tjekke grundvandsstanden, så beholderne ikke tømmes i niveau under grundvandsstand, idet tømning under grundvandsstand vil kunne forårsage brud på gyllebeholderens bundplader og dermed utæthed.

Skulle uheldet være ude og gyllebeholder LA-176575 bryder sammen kan gyllen løbe ud på bebyggelsesarealet, og gyllen kan suges op og fjernes. Gyllen kan ikke løbe videre og ud i vandløbet mod syd, da der er etableret en barriere umiddelbart nord for vandløbet. Der er etableret et alarmsystem på gyllebeholderen. Det vurderes, at der er ekstrem lille sandsynlighed for, at gyllebeholderen bryder sammen. Gyllebeholderen er omfattet af tiårsbeholderkontrolordningen og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende.

Skulle uheldet være ude og gyllebeholder LA-176686 bryder sammen og gyllen løber ud på terrænet, kan gyllen suges op og fjernes. Det vurderes, at der er ekstrem lille sandsynlighed for, at gyllebeholderen bryder sammen. Gyllebeholderen er omfattet af tiårsbeholderkontrolordningen og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende.

Det kan ikke garanteres, at der ikke kan ske andre uheld, fx at en gyllevogn vælter, eller at der kommer et skybrud efter gylleudbringning. Generelt køres der hensigtsmæssigt og vejret vurderes før udbringning, så sandsynligheden for disse uheld er meget små. Hvis en gyllevogn vælter – eller en gyllebeholder sprænger – eller der sker overfyldning af beholder trods faste procedurer om tjek af kapacitet før overpumpning – vil opsamling af gylle øjeblikkeligt blive iværksat og beredskabet tilkaldt.

Strømsvigt

Der kan ske strømsvigt/-afbrydelse. Derved opstår der risiko for, at spaltegulvet ikke kan skrubes, at gyllekanalerne ikke kan tømmes, og at kørerne ikke kan malkes. Det er muligt at tilkalde maskinstation, så kanalerne kan tømmes. Der er ingen nødgenerator på ejendommen, men der er en aftale med en elektriker om, at han kommer med en nødgenerator ved strømsvigt.

Vand

I den daglige drift kan der være risiko for at et vandrør sprænger, og ved sådanne uheld afbrydes vandforsyningen på hovedhanen. For at undgå frostsprængning af vandrør, er der etableret cirkulation af vandet i vandrørerne i staldene.

Olie

Olieprodukter opbevares i maskinhallen på fast bund uden afløb. Der er mulighed for opsamling. Ved større spild suges op med slange, mens mindre spild opsamles med sand

eller kattegrus, der derefter håndteres som farligt affald. Tanken har automatisk påfyldningsstop ved fuld brændstoftank.

Sandsynligheden for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med ovennævnte risici forventes at være meget lille.

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, og der foreligger mundtlige procedurer for alle arbejdsopgaver, der kan indebære risiko for forurening, og alle medarbejdere er informerede.

Vurdering

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med håndtering af gylle. Der anvendes på denne ejendom ingen automatisk pumpning og gyllevogne er med læssekran. Det er derfor vurderet, at risikoen for utilsigtet start af pumper ikke vil forekomme, således at der pumpes gylle udenfor tanken. Ligesom overpumpningen skal ske under opsyn.

Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening, er der pligt til straks at anmelde dette til alarmcentralen på tlf. 112 og efterfølgende straks at underrette tilsynsmyndigheden, Aabenraa Kommune på tlf. 73 76 76 76.

Aabenraa Kommune vurderer, at der med de beskrevne procedurer er taget de nødvendige forhåndsregler for at imødegå eventuelle driftsforstyrrelser og uheld.

6.11.2 BAT driftsforstyrrelser og uheld

Redegørelse

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori forholdsregler i forbindelse med rørbrud, uheld med gylle, brand mv. er beskrevet. Anlægget efterses dagligt, og der foretages service på anlægget efter behov.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det er BAT at udarbejde en beredskabsplan og at ajourføre denne mindst en gang om året. Beredskabsplanen vil være til stor hjælp for driftsherren og de ansatte, såfremt der måtte ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l.

Det giver endvidere driftsherren en mulighed for at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Planen skal gennemgås med de ansatte mindst 1 gang hvert år for at holde planen ajour. Planen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder.

Endvidere er planen kun anvendelig, hvis man kan få fat i den.

Der stilles vilkår om, at der skal udarbejdes en beredskabsplan, at den skal fremsendes til Kommunen senest en måned efter miljøgodkendelsens meddelelse, at den skal opbevares på et tilgængeligt og synligt sted, og at den skal ajourføres mindst en gang årligt.

Aabenraa Kommune vurderer, at der med krav om udarbejdelse af en beredskabsplan er gjort tilstrækkeligt for at forhindre driftsforstyrrelser og uheld.

7 Gødningsproduktion og -håndtering

7.1 Gødningstyper og -mængder

Redegørelse

Der produceres flydende husdyrgødning og dybstrøelse. I den nedenstående tabel er de producerede mængder beregnet ved anvendelse af normtal 2014 efter udvidelsen.

Table 17. Produceret husdyrgødning

StaldID ST	Stald kode	Ny Eks.	Art/type	Antal	Tons ab lager			Vægt/alders			Afgræsning				Gylle Tons/år	Dybstr. Tons
					Gylle	Dybstr.	Standard	Ind	Ud	Faktor	Indenfor	Udenfor	I alt	Faktor		
258200	KvMa08	eks.	årskøer	170	29,24		1			1,0000	2	0	2	0,8333	4.142	
258200	KvKs08	eks.	årskvæer	120	6,44		6-27	7	24	0,9654	5	1	6	0,5000	373	
258200	KvMa09	eks.	årskøer	5		15,68	1			1,0000	2	0	2	0,8333		65
258200	KvKs08	eks.	årskvæer	16	6,44		6-27	7	24	0,9654	6	0	6	0,5000	50	
258202	KvSm01	eks.	årssmåkal	32		1,89	0-6	0	4	0,9374	0	0	0	1,0000		57
258202	KvTk01	eks.	tyrekalve	90		0,96	40-220	40	70	0,1221	0	0	0	1,0000		11
258203	KvSm01	ny	årssmåkal	24		1,89	0-6	4	7	1,1527	3	0	3	0,7500		39
Produceret gylle og dybstrøelse				457											4.565	172
Afsættes løbende til biogasanlæg eller andre lagre															0	0
Overfladevand og ekstra vand, jf. kapacitetsberegning / % direkte udbringning og nedpløjning											495	10	-400		105	0%
Produceret gylle og overfladevand samt dybstrøelse, der skal opbevares															4.670	172
Gennemsnitlig produktion pr. måned															389	14
Samlet opbevaringskapacitet til husdyrgødning og restvand m.m., jf. skema															5.600	1.535
Samlet opbevaringskapacitet til husdyrgødning og restvand m.m. i måneder															14,4	107,2
Restvand				5.700 m ²	1.100 mm regn/år			6.270 m ³ /år	523 m ³ /mdr.	2,5 mdr.					1.306	
Samlet opbevaringskapacitet til husdyrgødning															4.294	
Samlet opbevaringskapacitet til husdyrgødning i måneder															11,0	
Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet er opfyldt																
LagerID, LA	Lager, gylle		Lager, gylle		Lager, dybstrøelse		Gylle m ³	Dybstr. Tons								
Gylle	Dyb	Pct. beregnet	Pct. indtastet	Pct. indtastet												
176575	176577	29	29	30		1.600	535									
176686	176837	71	71	70		4.000	1.000									
		0	0	0												
		0	0	0												
		100	100	100		5.600	1.535									

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der i tilstrækkelig grad er redegjort for produktionen af gødningstyper og -mængder.

7.2 Opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft

7.2.1 Generelt

Redegørelse

Gyllebeholder LA-176574 fjernes.

Gyllebeholder LA-176575 fortsætter uændret. Gyllebeholderen har en kapacitet på 1.600 m³, og den er overdækket med et tæt flydelag af lette partikler som fx halm fra strøelse eller tilført snittet halm.

Der etableres en gyllebeholder LA-176686 på 4.000 m³ med fast overdækning i form af teltoverdækning.

Kapaciteten i gyllekanalerne anvendes som buffer.

Der pumpes gylle fra stald ST-258200 til gyllebeholder LA-176686, og der pumpes gylle fra stald ST-258200 og stald ST 258203, møddingsaft fra møddingsplads LA-176577 samt vaskevand fra vask af maskiner til gyllebeholder LA-176575. Gyllen m.m. føres ned under flydelaget via et dykket indløb, hvorved flydelaget holdes intakt. Indløbet er endvidere indrettet, så der ikke er mulighed for tilbageløb.

Beholderne er tilmeldt 10 års beholderkontrol.

Der opbevares kun husdyrgødning fra husdyrbruget i gyllebeholderne.

Opbevaringskapaciteten på ejendommen fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 18. Opbevaringskapacitet flydende husdyrgødning - uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

Detaljer om opbevaringslagre

Kode for opbevaringslager	Nyt/eksisterende opbevaringslager	Drifttype	Lagertype	Dimension	Kapacitet
LA-176574	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager		0,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager		0,00
LA-176575	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager		1600,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager		1600,00
LA-176577	Eksisterende	Nudrift	Møddingsplads		0,00
		Ansøgt drift	Møddingsplads		0,00
LA-176686	Eksisterende	Nudrift			0,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager		4000,00
LA-176837	Eksisterende	Nudrift	Markstak		0,00
		Ansøgt drift	Markstak		0,00

Detaljer om flydende lager

Kode for opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel flydende i %	Virkemiddel
LA-176574	Nudrift	30,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
LA-176575	Nudrift	70,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	29,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
LA-176577	Nudrift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
LA-176686	Nudrift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	71,00	Fast overdækning (betonlåg, teltoverdækning eller tilsvarende)
LA-176837	Nudrift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)

Der føres årligt 4.565 m³ gylle, 495 m³ møddingsaft (450 m² møddingsplads), 10 m³ vaskevand og 1.306 m³ restvand (5.700 m² ensilageplads) til gyllebeholderne. Restvandet føres til gyllebeholder LA-176575 i perioden 15. november til 1 februar. Der etableres fast teltoverdækning på gyllebeholder LA-176686, hvorved der ikke skal opbevares 400 m³ regnvand.

Der er en samlet opbevaringskapacitet på 5.600 m³ i de 2 gyllebeholdere. Hertil kan lægges kapaciteten i gyllekanalerne.

Vurdering

Aabenraa kommune vurderer, at det samlede opbevaringsanlæg til gylle, møddingsaft, vaskevand og restvand har en kapacitet på 5.600 m³, og at der ved beregningen af den tilstrækkelige opbevaringskapacitet er en kapacitet på 5.600 m³.

Kommunen har beregnet, at den samlede opbevaringskapacitet svarer til 14,4 måneders tilførsel, såfremt det alene er den producerede mængde gylle, møddingsaft og vaskevand, der tilføres.

Kommunen forventer, at der vil falde 1.100 mm regn pr. år på bebyggelsesarealet, jf. Miljøstyrelsens hjemmeside klimatilpasning.dk.

Aabenraa kommune har i afsnit 6.7 om Spildevand samt tag- og overfladevand vurderet, at ensilagesaft og restvand fra ensilagepladsen på 5.700 m², jf. bilag 1.2, skal føres til

separat beholder, hvorfra vandet enten skal sprinkles ud, flyttes til gyllebeholder, eller udbringes efter de generelle regler.

Kommunen har beregnet, at der på ensilagepladsen vil falde 6.270 m³ regnvand pr. år (5.700 m² x 1,100 m³/m²), der skal føres til opsamlingsbeholder. Kommunen vurderer, at der typisk i månederne november, december og januar vil være perioder, hvor det ikke er muligt at udsprinkle restvandet. Kommunen vurderer derfor, at der er behov for at kunne opbevare 2,5 måneders nedbør pr. år svarende til 1.306 m³ i gyllebeholder LA-176575. Medtages regnvandet i beregningen af den tilstrækkelige opbevaringskapacitet, så falder opbevaringskapaciteten til 11,0 måneder.

Der stilles for så vidt angår afløb til regnvand og restvand vilkår om afløbenes og rørenes dimensionering (den dimensionsgivende regnintensitet). Der stilles ikke vilkår om etablering af opkante, volde eller bump, da disse forhold reguleres af husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler.

Det er Aabenraa kommunes samlede vurdering, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet, og at husdyrbruget opfylder kravet om opbevaring af flydende husdyrgødning m.m., jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

7.2.2 BAT opbevaring af flydende husdyrgødning

Redegørelse

Med hensyn til BAT og gødningsopbevaring så må BAT indenfor kvægbrug kunne sammenlignes med BAT for intensiv fjerkræ- og svineproduktion. BAT er defineret i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF):

Gyllebeholderne på ejendommen er stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger. Beholderne er tilmeldt beholderkontrol og kontrolleres med 10 års mellemrum. Samtidig kontrolleres rørledninger, samlinger mv.

Beholderne bliver set efter og om nødvendigt vedligeholdt af driftsherren hvert år i forbindelse med at de er tomme.

Gyllen omrøres kun lige før tømning af beholderne.

For hver gyllebeholder er der tale om:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 1 gang om året)
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderen er overdækket med naturligt flydelag (sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning)/fast overdækning i form af teltoverdækning
- Gyllebeholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at den beskrevne indretning og drift sammen med de stillede vilkår lever op til BAT niveauet og sikrer en miljømæssig korrekt opbevaring af husdyrgødningen. Det oplyste overholder i øvrigt gældende regler på området.

7.3 Opbevaring af fast husdyrgødning, dybstrøelse og kompost

7.3.1 Generelt

Redegørelse

Der etableres en møddingsplads LA-176577 på 450 m² til opbevaring af dybstrøelse.

Dybstrøelsen køres enten direkte ud fra staldene, eller lægges på møddingspladsen LA-176577. Når dybstrøelsen er omsat til kompost, kan den lægges i markstak LA-176837.

I husdyrgodkendelse.dk er der under andel for direkte udbringning af dybstrøelse ikke indtastet hvor stor en andel der køres direkte ud og pløjes ned. Husdyrgodkendelse anvender normen for kvæg, der er 65 %. Procentandelen er dog ikke et udtryk for den faktiske håndtering, jf. ovenstående.

Opbevaringskapaciteten på ejendommen fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 19. Opbevaringskapacitet dybstrøelse og kompost - uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

Detaljer om fast lager

Kode for opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel fast i %	Andel af dybstrøelse der køres direkte ud og pløjes ned
LA-176574	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
LA-176575	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
LA-176577	Nudrift	30,00	0
	Ansøgt	30,00	0
LA-176686	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
LA-176837	Nudrift	70,00	0
	Ansøgt	70,00	0

Der produceres årligt 172 tons dybstrøelse.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.

Der er ingen marker, hvor terrænet skråner med en gennemsnitlig hældning på mere end 6 grader mod vandløb eller søer med et areal større end 100 m².

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrbruget opfylder kravet om opbevaring af dybstrøelse og kompost m.m., jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

7.3.2 BAT opbevaring af fast husdyrgødning, dybstrøelse og kompost

Redegørelse

BAT for opbevaring af halm/gødning fra dybstrøelsesbokse må anses at være opbevaring på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder.

Halm og fast gødning fra kalvebokse og kælvningsbokse opbevares på møddingspladsen. Der strøs med rigelig halm så tørstofprocenten er på mindst 30 %. Når blandingen af halm/fast gødning er kompostlignende, og ikke giver anledning til udsivning kan gødningen om nødvendigt opbevares i markstak, der overdækkes med plast eller lignende. Når det er muligt køres gødningen direkte ud.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at den beskrevne indretning og drift sammen med de stillede vilkår lever op til BAT niveauet og sikrer en miljømæssig korrekt opbevaring af fast husdyrgødningen, dybstrøelse og kompost. Det oplyste overholder i øvrigt gældende regler på området.

7.4 Anden organisk gødning

Redegørelse

Bedriftens arealer tilføres ikke kvælstof i anden organisk gødning, som fx spildevands-slam og kartoffelfrugtsaft.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke skal stilles vilkår, da forholdet reguleres af de generelle regler.

7.5 Håndtering og udbringning af husdyrgødning

7.5.1 Generelt

Redegørelse

Det er maskinstationen, der står for udbringningen af gyllen. Gyllen køres ud med 25 m³ gyllevogn med nedfælder/slæbeslanger. Der vil forekomme en meget begrænset ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Gylleudbringning sker ikke på søn- og helligdage og aldrig op til store fester (for så vidt, at der er kendskab hertil).

De økologiske gødningsnormer medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik og placering i sædskiftet, således at fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Der modtages svinegylle og fjerkrædybstrøelse til supplerende af gødningen fra bedriften.

7.5.2 BAT håndtering og udbringning af husdyrgødning

Redegørelse

Med hensyn til BAT og udbringningsteknik så må BAT indenfor kvægbrug kunne sammenlignes med BAT for intensiv fjerkræ- og svineproduktion. BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder
- krav om nedfældning på sort jord og græs (økologer må slangeudlægge i græs om foråret frem til en bestemt dato)
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer, og
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding og planternes udbytte. Jordbundstypen på arealerne er hovedsageligt JB 1. Eftersom bedriften drives økologisk, er der krav om at der maksimalt må udbringes 1,4 DE/ha eller 140 kg N/ha.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at den beskrevne håndtering og udbringning er BAT, idet der udarbejdes mark- og gødningsplaner, hvor der tages hensyn til afgrødens behov og arealernes karakteristika. Der tages ved udbringning højde for vejrforhold mv. og terrænhældning ned mod vandløb. Med de stillede vilkår er det vurderet, at håndtering og udbringning er i overensstemmelse med gældende lovgivning og retningslinjer, og at der arbejdes på at undgå uheld, udslip og påvirkning af miljøet.

8 Forurening og gener fra husdyrbruget

8.1 Lugt

Redegørelse

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk, jf. ny beregningsmodel for lugt og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne, maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. Miljøstyrelsens web-vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. I vejledningen er anført vejledende lugtgrænseværdier til forskellige områdetyper.

Beskyttelsesniveauet for lugt fra husdyrbrug omfattet af husdyrbrugslovens § 12 er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. I bilaget er genekriterierne til enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og til eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde angivet. Såfremt den beregnede geneafstand er større end den faktiske afstand, skal der meddeles afslag på ansøgningen om miljøgodkendelse.

I www.husdyrgodkendelse.dk er indtegnet eller markeret:

- alle stalde,
- den nærmeste enkeltbeboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af driftsherren,
- den nærmeste samlede bebyggelse i landzone, og
- det nærmeste eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.

It-ansøgningssystemet beregner geneafstandene og gennemsnitsafstandene. Lugtgeneafstandene er beregnet ud fra det maksimale antal dyr på stald, og hvor alle de eksisterende og nye staldeafsnit indgår i beregningerne.

Der er ca. 310 m fra stald ST-258202 til den nærmeste nabobeboelse Åbenråvej 151, 6360 Tinglev. Nabobeboelsen er beliggende vest for anlægget. Ejendommen er ikke noteret med landbrugspligt efter landbrugslovens regler, og ejendommen ejes ikke af driftsherren.

Der er ca. 1.700 m fra den nye møddingsplads LA-176577 til Uge, der er den nærmeste samlede bebyggelse i landzone. Den samlede bebyggelse er beliggende vest for anlægget.

Der er ca. 2.800 m fra den nye gyllebeholder LA-176686 til Bolderslev, der er en eksisterende byzone. Byzonen er beliggende nordvest for anlægget.

Tabel 20. Afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

Byzone

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-258200	2881,93	Nej	Nej
ST-258202	2822,57	Nej	Nej
ST-258203	2840,08	Nej	Nej

Samlet bebyggelse

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-258200	1802,87	Ja	Nej
ST-258202	1696,53	Ja	Nej
StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-258203	1730,37	Ja	Nej

Enkelt bolig

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-258200	441,15	Nej	Nej
ST-258202	331,81	Nej	Nej
ST-258203	366,24	Nej	Nej

Resultaterne af lugtberegningerne ses i nedenstående tabel.

Tabel 21. Resultat af lugtberegning – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	209,85	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	119,25	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	66,36	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

"0,00" i tabellen betyder, at geneafstanden er større end 1,2 x geneafstanden og er ikke opgivet i tabellen fra ansøgningskemaet.

Det fremgår af ovenstående tabel, at alle afstandskrav til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Der er ikke andre husdyrbrug med mere end 75 DE inden for hverken 300 meter fra byzone eller samlet bebyggelse eller 100 meter fra nabobebyggelse. Der er derfor ingen kumulation for så vidt angår lugt fra andre staldanlæg på andre ejendomme.

Det teoretisk beregnede konsekvensområde for lugtemission, inden for hvilket lugt kan registreres uden at lugten af den grund vurderes at være til gene, er beregnet ved anvendelse af formlen $1,6 * (LE/s^{0,6})$. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet for lugtemission beregnet til 246 m.

Anlæg

Det største lugtbidrag stammer fra dyreholdet i staldene, ensilagen i ensilagesiloerne og fra husdyrgødningen i staldene, gyllebeholderne og møddingspladsen. Lugtgenerne forsøges dog minimeret ved bl.a. at rengøre jævnlige i og omkring siloer og bygninger, så der ikke opstår uhygiejniske forhold. Døde dyr håndteres efter reglerne og døde dyr afhentes senest 24 timer efter at dødsfald er konstateret.

Lugtgeneafstandene til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone beregnes fra de enkelte stalde.

De beregnede lugtemissioner i LE/s og OU_E fra de enkelte stalde ses i nedenstående tabel.

Tabel 22. Lugtemission fra de enkelte dyretyper i ansøgt drift – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

StaldID	Kode for staldsystem	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt fra produktion (LE)	Lugt fra produktion (OU)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt emission fra produktion (LE)	Faktisk lugt emission fra produktion (OU)
ST-258200	KvMa08	170	0	102,00	2,00	4080,00	17340,00	0,00%	4080,00	17340,00
	KvKs08	120	0	0,00	6,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00
	KvMa09	5	0	3,00	2,00	120,00	510,00	0,00%	120,00	510,00
	KvKs08	16	0	0,00	6,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00
ST-258202	KvSm01	32	0	2,03	0,00	81,08	344,57	0,00%	81,08	344,57
	KvTk01	90	8	0,44	0,00	17,60	74,80	0,00%	17,60	74,80
	KvSm01	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00
ST-258203	KvSm01	24	0	2,62	3,00	104,88	445,74	0,00%	104,88	445,74
SUM		457	8	110,09	-	4403,56	18715,11	-	4403,56	18715,11

Håndtering og udbringning af husdyrgødning

Der kan forekomme lugtgener i forbindelse med håndtering og udbringning af husdyrgødning.

Der vil også kunne forekomme lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt husdyrgødning. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).

Vurdering

Beskyttelsesniveauet for lugt fra husdyrbrug omfattet af husdyrbruglovens § 12 er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. I bilaget er genekriterierne til enkeltbeboelse, til samlet bebyggelse og til eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde angivet. Såfremt den beregnede geneafstand er større end den faktiske afstand, skal der gives afslag.

Den korrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor der er korrigeret for bl.a. vindretning og eventuel kumulation med andre husdyrbrug med mere end 75 DE. Den indeholder desuden en korrektion baseret på en bortscrening af staldafsnit, der er placeret længere væk end 1,2 gange den samlede geneafstand.

Den vægtede gennemsnitsafstand er en beskrivelse af den reelle afstand mellem staldafsnittene og omboende. Den vægtede gennemsnitsafstand beregnes kun for de staldafsnit, der ikke er bortscrenet ved at ligge længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Der er ikke andre ejendomme med mere end 75 DE indenfor 100 m i forhold til nabobeboelse eller indenfor 300 m i forhold til samlet bebyggelse eller byzone. Der er derfor ingen kumulation med andre husdyrbrug.

Afstandene fra anlægget til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone er alle længere end 1,2 gange geneafstandene. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau er derfor overholdt.

Det teoretisk beregnede konsekvensområde for ejendommens lugtemission, dvs. inden for hvilket område lugt kan registreres uden at lugten af den grund vurderes at være til gene, er beregnet ved anvendelse af formlen $1,6 * (LE/s^{0,6})$. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet beregnet til 246 m.

Lugt fra gyllebeholderne, der forsynes med fast eller tæt overdækning, vil være meget minimal hen over året. Det er derfor kommunens vurdering, at lugt fra gyllebeholderne ikke vil være til gene for naboerne.

Når gyllen omrøres og udbringes, kan der være lugtgener. Det er kommunens vurdering, at ansøger med de beskrevne procedurer tager tilstrækkeligt hensyn til de naboer, der kunne blive mest generet af dette.

Aabenraa Kommune vurderer samlet, at miljøgodkendelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for nabobeboelserne, samlet bebyggelse og byzone, da genekriterierne er overholdt, og da der er stillet vilkår om god staldhygiejne.

8.2 Skadedyr – fluer og rotter

Redegørelse

Ejendommens skadedyrsbekæmpelse sker i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Der holdes rent og ryddeligt omkring anlægget. Foder og gødningsrester fjernes og lægges på møddingspladsen. Gulve og gangarealer i staldene holdes rengjorte. Tom emballage og andet affald bortskaffes jævnlige, og døde dyr afhentes hurtigst muligt.

Driftsherren har pligt til at anmelde rotter, selv ved mistanke, til Aabenraa Kommune. Ved anmeldelse kommer der et bekæmpelsesfirma og inspicerer grunden, bygningerne og foretager en effektiv rottebekæmpelse. Ejendommen betaler via ejendomsskatten et årligt gebyr til Aabenraa Kommune, så alle kan få besøg af et bekæmpelsesfirma uden beregning. Driftsherren har på nuværende tidspunkt en aftale med et bekæmpelsesfirma, Nomus, der kommer 5 gange årligt for at tilse rottekasser, samt efter behov.

I varme perioder vil fluer kunne forekomme. Klækning af fluelarver er temperaturafhængig og sker især i gødningsmatten hos småkalve samt i efterladte foderrester. Bekæmpelse af fluer sker ved hyppig udmugning hos småkalve i sommerperioden og ved god renholdelse omkring foderbord og foderlager.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at opbevaring af foder sker på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at det stillede vilkår om god staldhygiejne sikrer en god forebyggelse af en eventuel flueplage.

8.3 Transport

Redegørelse

Adgangen til ejendommen sker ad den offentlige vej Åbenråvej. Som det er i dag, er der daglige transporter på tværs af vejen, idet markstakke med ensilage er placeret i marken nord for anlægget. Disse transporter holder op, idet ensilageanlægget bliver opført syd for stalden. Derudover har der været aftaler om opbevaring af husdyrgødning hos naboer og andre, hvilket har krævet at gylle blev hentet fra gylletanken ved anlægget og kørt til opbevaring, for derefter at blive hentet og kørt ud. Denne trafik til lejede beholdere op-hører.

De væsentligste gener ved transporter til og fra ejendommen vil være kørsel forbi naboer og i nogle tilfælde nedbremsning af trafikken. Generne forsøges i videst muligt omfang nedbragt ved at tage hensyn til omgivelserne, bl.a. ved så vidt muligt at lægge kørslen i dagtimerne. Der henvises i øvrigt til nedenstående skema.

Kørsel med gylle til arealer ved Hjolderup og Stubbæk køres med lastbil. Kørsel i forbindelse med ensilering af græs og majs og høst (hjemkørsel af korn) ændres ikke, men giver transporter, der krydser vandløbet.

Antallet af kørsler med halm ændres ikke væsentligt. Halm opbevares på ejendom nr. 2, Hjølderupvej 6, 6392 Bolderslev, og køres hjem til brug i stalden jævnt fordelt hen over året.

Tabel 23. Transporter

Transporter	Før udvidelse			Efter udvidelse		
	Antal/år	Kapacitet pr. transport	Transportmiddel	Antal/år	Kapacitet pr. transport	Transportmiddel
Kraftfoder	16	-	Lastvogn	18	-	Lastvogn
Halm	15	-	Maskinstation	15	-	Maskinstation
Majs og græs	300	-	Maskinstation	300	-	Maskinstation
Sækkevare, samt bigbags	15	-	Lastvogn	15	-	Lastvogn
Fyringsolie	-	-	-	-	-	-
Dieselolie	16	-	Lastvogn	10	-	Lastvogn
Afhentning af døde dyr	12	-	Lastvogn	12	-	Lastvogn
Afhentning af dyr til slagtning	12	-	Lastvogn	12	-	Lastvogn
Flytning af dyr	20	-	traktor	20	-	traktor
Afhentning af tyrekalve	12	-	Lastvogn	12	-	Lastvogn
Afhentning af mælk	365	-	Lastvogn	365	-	Lastvogn
Gylle	155	25 t	Gyllevogn	155	25 t	Gyllevogn
Gylle	50	-	Lastbil	50	-	Lastbil
Dybstrøelse	40	-	Traktor	40	-	Traktor
Affald	26	-	Lastvogn	26	-	Lastvogn
Transporter i alt	1.054			1.050		

Antallet af transporter er angivet ud fra bedste skøn.

Interne transporter foregår mellem bygningerne, se bilag 1.5. De anvendte overkørsler til Åbenråvej fremgår af bilag 1.3, og transportveje for egne transport, herunder maskinstation, med husdyrgødning foregår på offentlige veje.

Derudover er der transport med mindre biler og personbiler, herunder f.eks. dyrlæge, inseminør, ydelseskontrol mv.

Vurdering

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og efter færdselslovens regler.

For at mindske gener fra transport henstiller kommunen til, at transport skal foregå på hverdage og indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Det ansøgte vil betyde en forøgelse af forbruget af foder m.v. og dermed en øget mængde, der skal transporteres til og fra ejendommen. Forøgelsen af antallet af transporter er efter kommunens opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for de omkringboende.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige støj-, støv- og lugtgener i forbindelse med transporter til og fra ejendommen.

8.4 Støj

Redegørelse

Foder håndteres og blandes vha. traktor og fodervogn ca. 2 timer pr. dag.

Der vaskes med højtryksrenser eller spuleslange med dyse ca. ½ time om ugen.

Der vil forekomme støj fra malkeanlægget ca. 5 timer pr. dag (hhv. tidlig morgen og sen eftermiddag). Vakuumpumpen er isoleret, så støjen er meget begrænset og generer ikke ved naboerne.

Ventilatoren ved malkestalden kører kun, når der er behov for supplerende ventilation i forbindelse med malkning, dvs. et par timer om eftermiddagen i den varme tid om sommeren.

Der kan forekomme støj fra maskiner i forbindelse med gyllekørsel og ensilering. Arbejdet ligger koncentreret i nogle få uger om året, hvor det kan være aktuelt med lange arbejdsdage for at blive færdige mens vejr og andre forhold tillader det. Selv når der snittes og ensileres, arbejdes der normalt ikke senere end til kl. 22. Arbejdet varetages af maskinstation.

Tabel 24. Støjkilder

Støjkilde	Placering	Driftstid
Malkeanlæg (vacuumpumpe)	I kostald	5 timer pr. dag
Mælkekøling	I kostald	Hele døgnet
Afhentning af mælk	Nordvestligste hjørne af kostald ST-258200	Dagligt, hele døgnet
Håndtering af foder og fodring	Ensilageplads, foderlade	Dagligt
Levering af kraftfoder	Foderlade, tippes af	15 min. pr. levering
Ensilering	Plansiloerne	Vækstsæson, hele døgnet
Pumpning af gylle	2 fortanke til 2 gyllebeholdere	6 timer hver 2. uge
Udsprinkling af restvand	Separat beholder sydvest for ensilageplads	Efter behov
Udkørsel af husdyrgødning	Se tegning over kørselsruter	Vækstsæson, hele døgnet
Vask med højtryksrenser eller spuleslange med dyse	Vaske-/møddingsplads, stalde	½ time pr. uge
Transport af dyr	Staldene	Hverdage

Vurdering

Beliggenheden af landbruget Åbenråvej 160, 6360 Tinglev

I Kommuneplan 2015 for Aabenraa kommune (der foreligger i et politisk behandlet forslag) er der anført følgende om landbrugserhvervet:

Landbrug

Aabenraa Kommune er en landbrugskommune med store landsbrugsarealer. En stor del af befolkningen bor og arbejder i landdistrikter og i erhverv knyttet til landbruget.

Byrådets mål: (kun mål relevante for støj fra virksomheder er medtaget)

- Landbrug skal drives på en sådan måde, at der bliver taget størst mulig hensyn til naboer, natur, miljø, landskab og kulturhistoriske interesser.

Retningslinjerne for landbrug er:

Landbrug og miljø (kun retningslinjer relevante for støj fra virksomheder er medtaget)

Etableringer, udvidelser eller ændringer af husdyrbrug skal vurderes under hensyntagen til natur-, miljø-, landskabs-, overfladevand- og grundvandsinteresser.

Forebyggelse af miljøkonflikter

Aabenraa Kommune ønsker at skabe udviklingsmuligheder for erhvervslivet på et for miljøet bæredygtigt grundlag. Det betyder bl.a. at virksomheder og andre anlæg, som kan give anledning til støj, vibrationer, røg, lugt o.lign. skal placeres, hvor de er til mindst gene. Ligeledes skal man være opmærksom på ikke at etablere nye boliger, institutioner, sommerhuse eller kolonihaver, rekreative områder og naturområder m.v., hvor der i forvejen ligger en virksomhed eller et andet anlæg, som har en miljøpåvirkning.

Byrådets mål: (kun mål relevante for støj fra virksomheder er medtaget)

- Forurening i form af støj, støv og lugt m.v. fra virksomheder og trafik skal forebygges og begrænses

Landbruget Åbenråvej 160, 6360 Tinglev er beliggende i Det åbne land og har driftsarealer beliggende i det samme område.

Kommuneplanen fastsætter for planens område Det åbne land ikke retningslinjer for støjbelastning, der er til hindring for udvidelsesmulighederne for landbruget.

Regulering af støjudsættelse

Denne miljøgodkendelse regulerer støjudsættelse fra landbrugets driftsbygninger og fra aktiviteter på områder i umiddelbar nærhed af driftsbygningerne, dvs. områder med gyllebeholdere og med andre oplagssteder for gødning, med siloer for foder og med andre oplagssteder for foderafgrøder samt med oplag af maskiner m.v.

Driftsbygningerne og de tilhørende arealer er i dag placeret syd for Åbenråvej.

En ny gyllebeholder placeres nord for Åbenråvej. Dette område bliver således en del af driftsbygningernes område.

Udsendelse af støj fra driftsbygningerne og områderne i umiddelbar nærhed af disse vil være uden betydning for de i kommuneplanen beskrevne planlagte områder, eksempelvis boligområder, erhvervsområder, sommerhusområder, lokalbyer, landsbyer.

Afstanden fra driftsbygningerne m.v. til landsbyen Uge (kommuneplanområde 4.8.002.L) er større end 1600 meter.

Afstanden fra driftsbygningerne m.v. til områderne 4.9.003.F Uge Lystfiskeri og Camping samt til 4.9.002.F Grusgravområde Uge Vest (senere Rekreativt område) er større end 1600 meter.

På disse afstande kan der ikke fås støjgener fra aktiviteter ved driftsbygningerne m.v.

Aabenraa Kommune kan i henhold til § 42 i lov om miljøbeskyttelse påbyde, at støjgrænser som anført i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder skal overholdes af landbruget ved aktiviteter på driftsarealer.

Påbud forventes kun meddelt ved modtagelse af klager eller foranlediget af tilsynsbesøg.

Påbud kan kun gives for ejede og forpagtede driftsarealer.

Støjudsendelse fra arealer med gødningsudbringningsaftaler reguleres i forhold til ejeren af disse arealer.

Dog kan der kun meddeles påbud for støjudsendelse, der ikke hidrører fra den normale drift (jordbehandling, gødsning, såning, høstning/slåning m. v.), eksempelvis støjudsendelse fra fast opstillede motorer og vandpumper og lignende særligt støjende anlæg.

8.5 Støv

Redegørelse

I forbindelse med transporter til og fra ejendommen samt ved levering og håndtering af råvarer og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Antallet af transporter øges ikke proportionalt med besætningens størrelse, da der i mange tilfælde vil kunne medtages en større mængde pr. transport.

Der kan forekomme støv ved levering af fodermidler.

Der kan forekomme støv ved indkøring af halm.

Da den største andel af transporterne vil ske inden for normal arbejdstid og på hverdage forventer ansøger ikke, at de ekstra transporter vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Vurdering

Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor anlægget. Ansøger opfordres til hensynsfuld kørsel på grus- og markveje, så støvgener minimeres.

Aabenraa Kommune vurderer, at støvgener fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

8.6 Lys

Redegørelse

Der er vågelys i staldene om natten. Om sommeren når det er mørkt, og om vinteren når man er færdig med at malke og fodre og indtil man starter op med at malke igen – dvs. fra kl. ca. 22 til kl. 3.30. Udendørs lampe ved halmlade/tidl. kalvestald. Arbejdslys ved maskinhus mv. er kun tændt når der er behov for det.

Der er nogle gennemsigtige lysplader på tagfladerne på kostalde, foderlade, ungdyrstald og maskinhal. Staldene har gennemsigtige lysplader i kip.

Der er ingen belysning i gavlenderne.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at belysningen fra staldene ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende eller påvirke de landskabelige værdier, da lyset i staldene enten er slukket, eller er reduceret om natten i tidsrummet kl. 22-05.

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at hvis der etableres udendørs belysning ved ensilagepladsen, halmlager, møddingspladsen eller gyllebeholderne, så vil det ikke give anledning til væsentlige gener for de omkringboende eller påvirke de landskabelige værdier, hvis lyset kun er tændt i de perioder, hvor der arbejdes på pladserne, og hvis ingen af lyskeglerne bliver vendt mod nabobeboelser. Der stilles de nødvendige vilkår.

8.7 Ammoniak – generel reduktion

Redegørelse

Det generelle krav om reduktion af ammoniak fra husdyrbrug omfattet af husdyrbruglovens § 12 er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. For ansøgninger fremsendt i 2015 gælder det, at det generelle krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til referencestaldsystemet i 2005/2006 korrigeret for ny viden om indlejring og ammoniaktabet fra disse staldsystemer er 30 %.

Ammoniaktabet fra referencestaldsystemet og fra det valgte staldsystem er henholdsvis 1.772,01 og 2.321,07 kg N/år. Ansøger har for at kunne overholde det generelle krav om reduktion af ammoniakemissionen og BAT kravet valgt følgende virkemidler:

- Fast overdækning i form af teltoverdækning på gyllebeholder LA-176686, og
- Skrabning af spalterne med en NH₄ effekt på 25 % i ST-258200.

Fast overdækning i form af teltoverdækning på gyllebeholder LA-176686 reducerer ammoniakemissionen med 119,45 kg N/år, og skrabning af spalterne med en NH₄ effekt på 25 % i ST-258200 reducerer ammoniakemissionen med 461,18 kg N/år. Den samlede ammoniakemission fra stald og lager er beregnet til 1.789,69 kg N/år, se nedenstående tabeller.

Tabel 25. Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)	
ST-258200	KvMa08	1385,31	1714,34	-329,03	-23,75%	0,00	0,00	0,00	1714,34	
		1418,69	1755,65	-336,96	-23,75%	372,43	-5,30	96,28	1292,23	
	KvKs08	322,60	382,02	-59,42	-18,42%	0,00	0,00	0,00	382,02	
		311,75	369,18	-57,42	-18,42%	78,31	-1,67	20,44	272,09	
	KvMa09	0,00	33,67	0,00	0,00%	0,00	0,00	-9,87	43,54	
		0,00	42,08	0,00	0,00%	0,00	0,00	-12,34	54,42	
	KvKs08	40,32	47,75	-7,43	-18,42%	0,00	0,00	0,00	47,75	
		41,57	49,22	-7,66	-18,42%	10,44	-0,22	2,73	36,28	
	ST-258202	KvSm01	0,00	46,06	0,00	0,00%	0,00	0,00	-13,03	59,10
			0,00	56,69	0,00	0,00%	0,00	0,00	-16,04	72,73
KvTk01		0,00	7,44	0,00	0,00%	0,00	0,00	-2,13	9,57	
		0,00	9,04	0,00	0,00%	0,00	0,00	-2,59	11,63	
KvSm01		0,00	20,67	0,00	0,00%	0,00	0,00	-5,85	26,52	
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00	
ST-258203	KvSm01	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00	
		0,00	39,21	0,00	0,00%	0,00	0,00	-11,10	50,31	
Sum	Nudrift	1748,23	2251,95	-395,88		0,00	0,00	-30,88	2282,84	
	Ansøgt	1772,01	2321,07	-402,04		461,18	-7,19	77,38	1789,69	

Tabel 26. Resultaterne fra beregningerne af den generelle ammoniakemission – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Ja
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfyld kravet	-560,10 kgN/år

Ammoniaktab i nudift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	124,38
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	1356,33
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	27,23
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	217,03
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	64,71

Vurdering

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % er med de valgte staldsystemer og de valgte virkemidler overholdt, da ammoniakemissionen reduceres med 560 kg N/år mere end det generelle ammoniareduktionskrav foreskriver i forhold til ansøgt drift.

8.8 Ammoniak – individuel reduktion

Produktionen på ejendommen medfører dannelse af husdyrgødning (gylle, fast gødning), som indeholder store mængder af næringsstoffer (kvælstof, fosfor m.fl.). Husdyrbrugets stalde og husdyrgødningslagre er hovedkilden til udslip af luftbåren kvælstof (ammoniakfordampning).

Kvælstof og fosfor er begrænsende næringsstoffer for mange økosystemer. Når et naturområde belastes med ekstra næringsstoffer (eutrofieres), fører det til ændret artssammensætning, fordi konkurrencestærke og kraftigt voksende plantearter (som f.eks. stor nælde, blåtop og vild kørvel) bliver begunstiget på bekostning af lavtvoksende og konkurrencesvage plantearter (såkaldte nøjsomhedsarter).

Eutrofieringen kan blive så kraftig, at naturtypernes tålegrænse bliver overskredet. Resultatet bliver, at flere af de karakteristiske nøjsomhedsarter forsvinder, og naturtypernes tilstand ændres i negativ retning.

Eutrofiering af naturligt næringsfattige arealer såsom visse overdrev, heder og moser bevirker således, at plantevæksten ændrer sig og bliver kraftig og tæt. Derved forsvinder et stort antal lave og lyskrævende plantearter, og temperaturen ved jordoverfladen falder ("mikroklimaet" ændrer sig). Det medfører, at arter, som kræver et varmt mikroklima (dagsommerfugle, mange biller og andre insekter), forsvinder.

Selv små ekstra tilførsler af næringsstoffer kan på sigt føre til ændret artssammensætning. Eutrofiering af naturområder kan ske i form af direkte tilførsel af gødning eller indirekte i form af f.eks. kvælstofdeposition fra luften eller jordfygning fra marker.

Redegørelse

Det fremgår af ansøgningen og tabellen herunder, at den ansøgte ændring vil give anledning til en mindre emission af ammoniak på ca. 493 kg N/år, da den samlede emission fra ejendommen i ansøgt drift er beregnet til 1.790 kg/N.

Tabel 27. Emission fra anlægget – uddrag fra det digitale ansøgnings-skema.

Nøgletal emission
Samlet emission fra stald og lager: 1.789,69 kgN/år
Meremission fra stald og lager: -493,15 kgN/år

Som det ses ud fra ovenstående tabel, så vil den samlede emission fra ejendommen falde i ansøgt drift.

Naturarealer omkring ejendommen

Følgende naturarealer har Aabenraa Kommune besigtiget og/eller analyseret ud fra kort og luftfoto:

- Alle arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 inden for/på udbringningsarealerne.
- Alle arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 inden for en radius af 1 km fra anlægget på Åbenråvej 160.

Inden for 1.000 meter af anlægget ligger der 2 mosearealer, 1 skov (plantage), 2 enge og ca. 16 større eller mindre vandhuller/søer. Arealerne er beskrevet under "§ 3 natur" og "Husdyrlovens § 7" nedenfor.

Naturtyperne er alle beskyttede i henhold til § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Baggrundsbelastningen i området er på ca. 17-18 kg N/ha pr. år (*Atmosfærisk deposition 2013. NOVANA, Faglig rapport nr. 119, 2015 og <http://dce2.au.dk/pub/SR119.pdf>*).

Husdyrlovens § 7

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod eutrofiering med ammoniak må den luftbårne ammoniakdeposition (nedfald) fra husdyrbrug til naturarealer omfattet af § 7 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. (lov nr. 1572 af 20.12.2006) ikke overstige fastlagte niveauer, jf. husdyrbekendtgørelsens bilag 3.

De naturområder, der er omfattet af § 7 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., er inddelt i 3 kategorier:

Kategori 1 natur omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Kategori 2 natur omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3 natur omfatter ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2. For disse naturtyper skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav. Kommunen skal konkret vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der er beliggende uden for de internationale naturbeskyttelsesområder.

Krav til ammoniakdepositionen for de forskellige ammoniakfølsomme naturtyper, jf. kategori 1-, kategori 2- og kategori 3-natur, ses af nedenstående tabel.

Tabel 28. Krav til ammoniakdepositionen i de forskellige områder.

Med "totaldeposition" menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med "merdeposition" menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager) som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

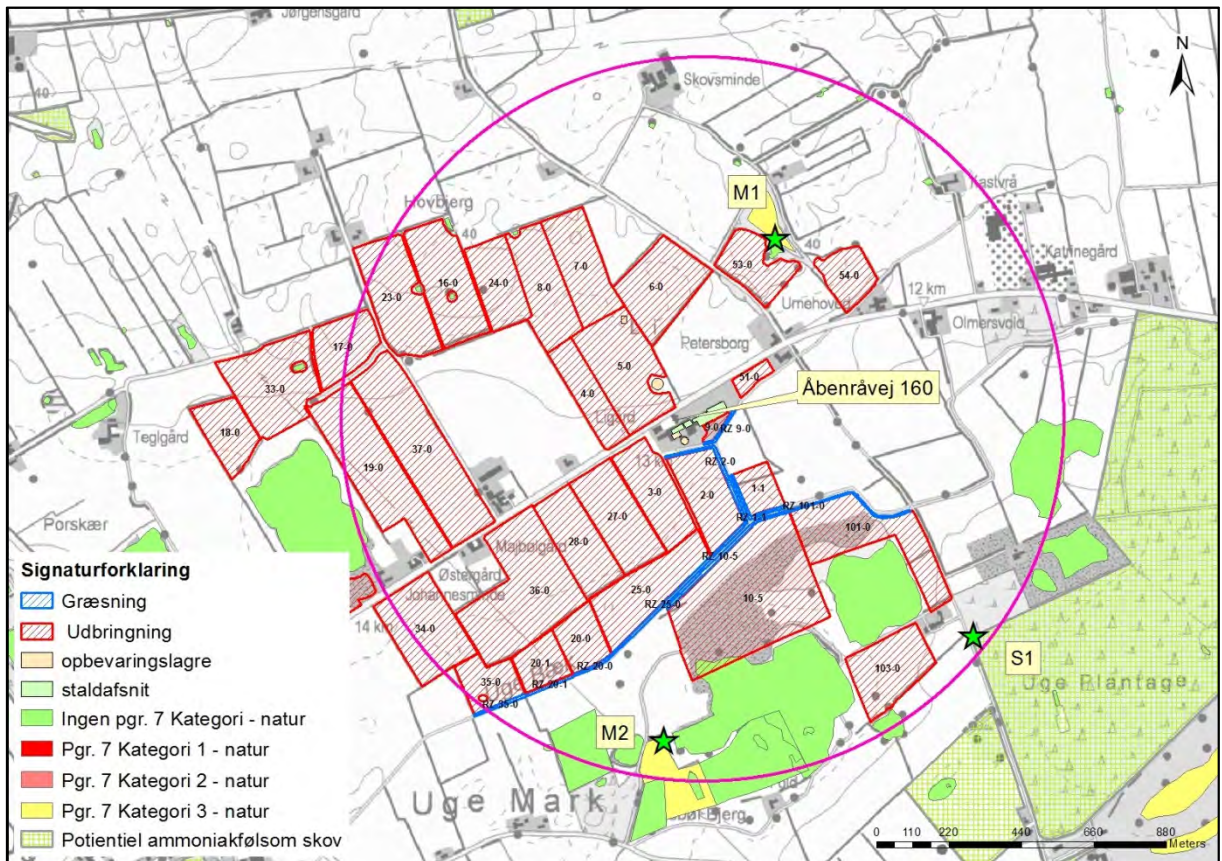
Det fremgår af husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne. Kommunen er dog forpligtet til at foretage en konkret vurdering af, om beskyttelsesniveauet er tilstrækkeligt til at sikre naturområderne den fornødne beskyttelse. Vurderes det ikke at være tilfældet (kun i særlige tilfælde), kan kommunen stille forureningsbegrænsende vilkår, som rækker ud over ovennævnte fastsatte beskyttelsesniveauer.

Aabenraa Kommune har ved undersøgelser af registreringer, kort, luftfotos m.m. vurderet naturforholdene mht. § 7 omkring arealerne og anlægget på ejendommen.

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1.000 meter fra nærmeste § 7 kategori 1 natur og § 7 kategori 2 natur.

Staldene og opbevaringsanlæggene ligger hhv. ca. 500 meter syd og 885 meter nord for de nærmeste § 7 kategori 3 naturområder, som er to moser (M1 og M2). Herudover ligger der en potentiel ammoniakfølsom skov (Uge Plantage) (S1) ca. 1.000 meter øst for anlægget.

Kort 1. Angiver § 7 natur i nærheden af anlægget på Åbenråvej 160. Den lyserøde cirkel angiver en radius på 1.000 meter fra anlægget. De grønne stjerner angiver punkter for depositionsberegning.

Tabel 29. Total- og merdeposition på nærmeste naturområder mod N, Ø og S. Uddrag fra scenarierberegning, skema nr. 76155 i husdyrgodkendelse.dk. Det unavngivne naturpunkt svarer til M1.

Navn	Kategori ▲	Ruhed	Kumulation	Totaldeposition [kgN]	Merdeposition [kgN]
Unavngivet naturpunkt 1	Kategori3	S	Nul ejendomme	0,5	-0,1
Mose M2	Kategori3	S	Nul ejendomme	0,1	+0,0
Skov S1	Kategori3	S	Nul ejendomme	0,1	+0,0

Nedenfor er de nærmeste § 7 naturområder beskrevet og vurderet, to moser og en skov (plantage).

Område M1

Mose M1 (fortolket ud fra luftfoto 2014)	
Naturtype/undertype	Mose
Matrikel nr.	Del af matr. nr. 14 Uge, Uge
Lokalitetsbeskrivelse	<p>Naturarealet er en mose omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og husdyrlovens § 7 kategori 3. Mosen er sandsynligvis blevet dannet i forbindelse med grusgravning i området.</p> <p>Mosens naturtilstand vurderes som moderat, da den er meget tilgroet med træer. Mosen er meget våd i det midterste og sydøstligste parti. Omkring mosen er en bræmme bestående af et ca. 15 meter bredt levende hegn.</p> <p>Mosen er omgivet af intensivt opdyrkede arealer og er sandsynligvis næringspåvirket som følge af dette.</p>
Lokalisering i forhold til anlæg	Mosen ligger 500 meter N for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Mosen grænser op til mark 53-0.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Merdeposition: 0 kg N/ha Totaldeposition: 0,5 kg N/ha
N-tålegrænse	15-25 kg N/ha/år (som rigkær)
Betydning som levested for bilag IV-arter	Mosen kan fungere som rastested for bilag IV arter (herunder padder og markfirben).
Natura 2000 område	Ikke relevant.
Kommuneplan/regionplan	Området har ingen udpegninger i kommuneplanen.
Fredning	Ingen fredning.
Vurdering	<p>Det vurderes med baggrund i tolkning af luftfotos, at mosen har en moderat naturværdi, da den er temmelig tilgroet med træer.</p> <p>Det vurderes også, med baggrund i at merdepositionen er på under 1 kg N/ha/år (aktuelt 0 kg N/ha), som er det fastlagte beskyttelsesniveau for kategori 3 natur, at mosen ikke ændres i negativ retning på baggrund af ammoniakdepositionen fra ejendommens produktionsændring.</p> <p>Der er ingen terrænhældning fra omgivende udbringningsarealer til mosen. Der er dog en terrænhældning fra det omgivende hegn ind mod mosen. Hegnet vurderes dog at være en beskyttende bræmme mellem de dyrkede arealer og mosen.</p> <p>Det vurderes, at mosen ikke er særlig næringsfølsom.</p> <p>Der stilles ikke vilkår til ammoniakemissionen fra anlægget eller udbringning af husdyrgødning på omgivende arealer.</p>

Billede 1. Mose M1 (luftfoto).

Område M2

Mose M2 (vurderet ud fra luftfoto 2014)	
Naturtype/undertype	Mose
Matrikelnummer	Matr. nr. 310 Uge, Uge
Lokalitetsbeskrivelse	Naturarealet er en mose omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og husdyrlovens § 7 kategori 3. På luftfoto ses det, at mosen indeholder et større vådt parti i midten. Herudover er mosen temmelig tilgroet med vedplanter. Mosen er omgivet af delvist dyrkede arealer og delvist grusgravssøer. Tilstanden vurderes at være moderat for naturtypen mose.
Lokalisering i forhold til anlæg	Beliggende ca. 885 meter syd for ejendommen.
Lokalisering i forhold til arealer	Ingen af ejendommens udbringningsarealer grænser op til mosen.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Merdeposition: 0 kg N/ha Totaldeposition: 0,1 kg N/ha
N-tålegrænse	Mosen er ikke særlig næringsfølsom. Tålegrænsen må svare til rigkær eller eng og ligger på 15-25 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Mosen kan være ynglested eller rastested for bilag IV-arter.
Natura 2000 område	Ikke relevant.
Kommuneplan	Området har ingen udpegninger i kommuneplanen.

Fredning	Ingen fredning.
Vurdering	Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af luftfotolkning og at merdepositionen er på under 1 kg N/ha/år (aktuelt 0 kg N/ha), som er det fastlagte beskyttelsesniveau for kategori 3 natur, at mosen ikke ændres i negativ retning på baggrund af ammoniakdepositionen fra ejendommens produktionsændring.

Billede 2. Mose M2.

Herudover er der en potentiel ammoniakfølsom skov ca. 1.000 meter øst for anlægget. Skoven er en nåletræsplantage, som nærmest anlægget er tilplantet på landbrugsjord i 1960'erne. Det vil sige skoven er ikke gammelskov, og eftersom den er plantet til med nåletræer, så forventes det ikke, at man finder gammelskovsarter i skoven. Da anlægget har en merdeposition på 0 kg N/ha til skoven, og da det fastlagte beskyttelsesniveau for kategori 3 natur er en merdeposition på maksimalt 1 kg N/ha, så vurderes det, at Åbenråvej 160's udvidelse ikke ændrer skovens naturtilstand i negativ retning.

Vurdering

Det fremgår af husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtigelserne.

Det vurderes, at anlægget på Åbenråvej 160 ikke vil påvirke moserne og skoven synligt i negativ retning, idet den luftbårne merdeposition fra anlægget til mose M1, som modtager den største totaldeposition fra anlægget, er beregnet til 0 kg N/ha. Det vil sige, at lovgivningens beskyttelsesniveau er overholdt.

Der stilles på den baggrund ikke særlige vilkår i forbindelse med fordampning af ammoniak fra stalde og lagre til husdyrgødning og disses påvirkning af § 7 naturarealer.

§ 3 natur

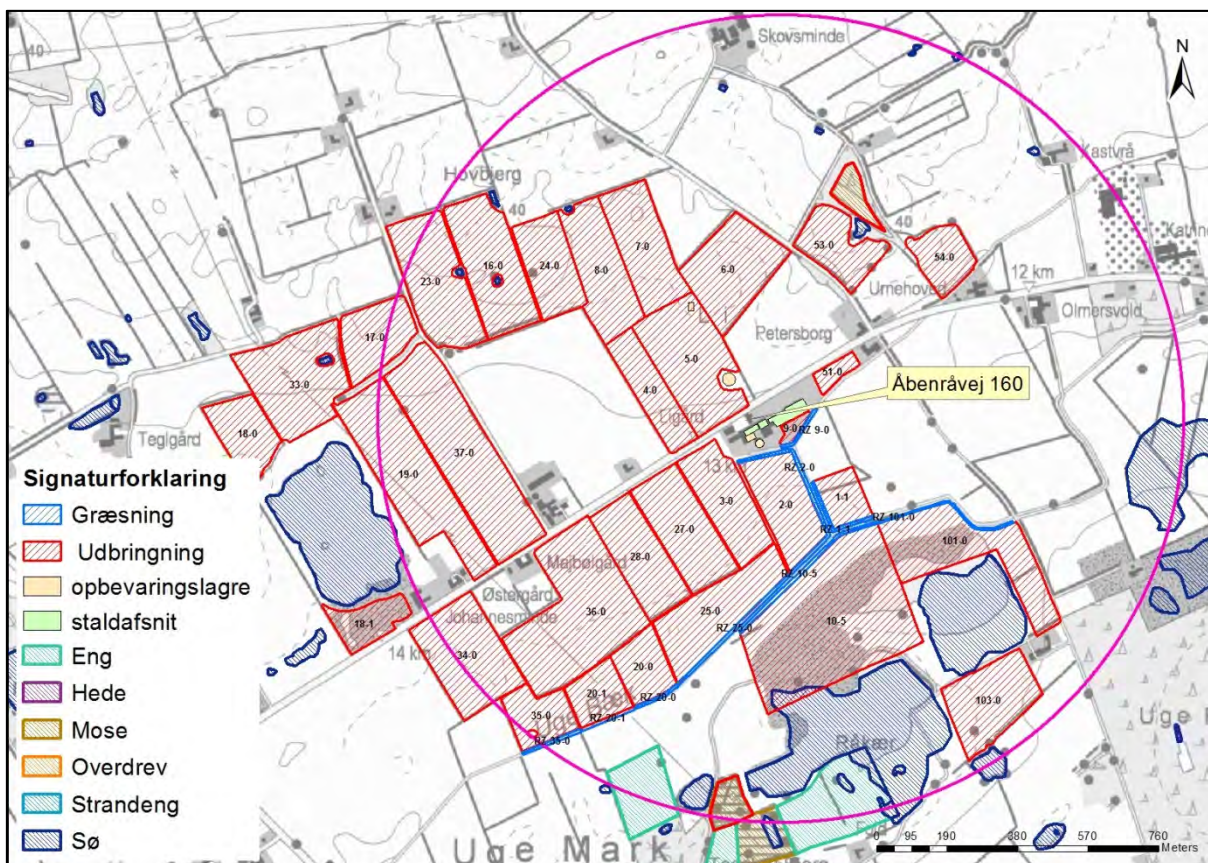
Jf. husdyrlovens § 23 skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der forekommer andre naturarealer end "§ 7-arealer", som kan blive påvirket af ammoniakemissionen fra Åbenråvej 160.

Desuden gælder det jf. naturbeskyttelseslovens § 3, at tilstanden af visse naturarealer ikke må ændres, når de har et vist areal, naturindhold m.m.

Endeligt gælder ifølge kommuneplanens udpegning af særligt næringsfattige naturarealer, at der på eller i nærheden af disse arealer ikke må ske etablering eller udvidelse af husdyrbrug eller andet, som i væsentlig grad forringer den biologiske mangfoldighed, og der skal foretages en konkret vurdering af, om påvirkningen af naturarealerne er uacceptabel høj.

Redegørelse (arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3)

Der er ikke umiddelbart naturområder nær bedriften, som er særligt næringsfattige naturområder (visse heder, moser, overdrev), og som ikke er omfattet af § 7 kategori 1, 2 eller 3 omtalt i ovenstående afsnit. Der er dog andre naturtyper (vandhuller og enge) inden for 1.000 meter af anlægget, se kort 2 nedenfor.

Kort 2. Placeringen af søer og vandhuller og enge nær anlægget.

Der ligger ca. 16 vandhuller og søer inden for 1.000 meter af ejendommen. Nogle af vandhullerne grænser op til ejendommens udbringningsarealer. Vandhullerne vurderes ud fra luftfoto at være næringsringberigede, da de ligger omgivet af dyrkede marker. Der er desuden flere større søer, som er fremkommet ved grusgravning. Disse søer vurderes at være næringsfattige, da de udelukkende er født med grundvand, og der ikke er tilløb til dem.

Der ligger 2 enge ca. 850 meter syd for anlægget. Engene grænser ikke op til ejendommens udbringningsarealer. Engene vurderes ud fra luftfotos at være delvist kultur- delvist natureng.

Der er ikke beregnet ammoniakdeposition til andre naturområder end dem nævnt i § 7 afsnittet ovenfor, da ammoniakemission fra anlægget falder og resulterer i en merdeposition på 0 kg N/ha på de nærmeste naturområder, og det derfor vurderes, at søerne/vandhullerne og engene, som ligger ca. i samme afstand eller længere væk fra anlægget, ikke modtager mere ammoniak fra anlægget end disse.

Der er ikke i husdyrlovgivningen fastsat et beskyttelsesniveau for vandhuller og enge, men da disse generelt ikke er så næringsfølsomme som § 7 kategori 1, 2 og 3 natur, vurderer Aabenraa Kommune, at vandhullerne og engene omkring Åbenråvej 160 ikke påvirkes i negativ retning af ammoniakdepositionen fra anlægget.

Et kortudsnit af § 3 natur omkring Åbenråvej 160 er vist herover som kort 2.

Der må ikke ændres på beskyttet natur uden kommunens tilladelse.

Vurdering (arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3)

Vandløb

Vandløbene i området vurderes ikke at blive påvirket af luftbåren ammoniak fra anlægget, idet den tilførte mængde fra luften er meget begrænset i forhold til den mængde næringsstof, der udledes fra dyrkede arealer i området.

Vandhuller/søer

Der ligger 16 vandhuller/søer inden for en afstand af ca. 1.000 meter til anlægget.

Vandhullerne er beskrevet ovenfor. Vandhullerne er overvejende omgivet af dyrkede arealer. Det vurderes, at den primære indflydelse på vandhullernes og søernes naturtilstand er de omkringliggende arealer, og den måde arealerne dyrkes på med gødskning og sprøjtning, samt hvorvidt der er bræmmer omkring vandhullerne, der minimerer risikoen for overfladeafstrømning af f.eks. gødningsberiget overfladevand fra markarealet.

Den luftbårne ammoniak vurderes at have sekundær betydning for vandhullernes naturtilstand, da deposition af kvælstof på vandoverflader er forholdsvis begrænset sammenlignet med depositionen på vegetation, træer og buske, hvor overfladearealet til afsætning er meget større (Teknisk notat fra DMU, version 1, december 2006). Den tilførte mængde ammoniak fra luften vurderes derfor som meget begrænset i forhold til den mængde næringsstof, der udledes fra dyrkede arealer.

Ammoniak fra anlægget og ændringen vurderes således ikke at forringe naturtilstanden i vandhullerne og søerne væsentligt i forhold til udgangspunktet. Dette skal også ses i lyset af, at ammoniakemissionen fra anlægget falder med 493 kg N/ha/år fra nudriften til ansøgt drift.

Moser

Der ligger to moser inden for 1.000 m af ejendommen. Moserne er beskrevet i skema herover.

Det er vurderet, at den beregnede merdeposition ikke vil forringe naturtilstanden i moserne væsentligt i forhold til udgangspunktet.

Enge, heder og overdrev

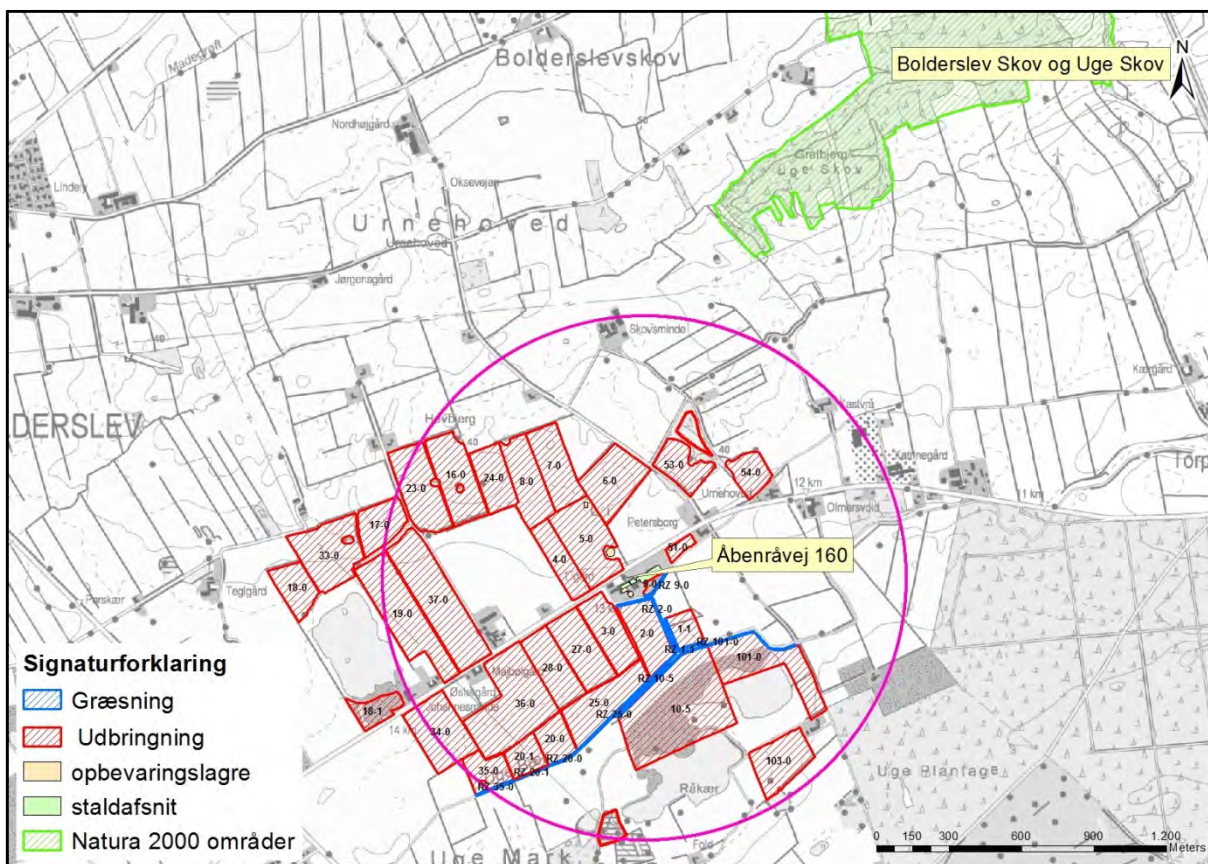
Der ligger 2 enge, ingen hede og ingen overdrev inden for 1.000 meter af ejendommen. Engene er beskrevet ovenfor.

Natura 2000

Kommunen skal vurdere, om produktionen vil være i overensstemmelse med EF-habitatdirektiv-forpligtelserne. Det omfatter bl.a. at produktionen ikke medfører negative påvirkninger af de arter og naturtyper, som udgør udpegningsgrundlaget i internationale naturbeskyttelsesområder, og forholdene for arter omfattet af direktivets bilag IV må ikke forringes.

Nærmeste Natura 2000 område er det internationale naturbeskyttelsesområde Ino 096, habitatområde H85 Bolderslev Skov og Uge Skov, som er beliggende ca. 1,3 km nordøst for ejendommen.

Kort 3. Natura 2000 områdets beliggenhed i forhold til Åbenråvej 160 der ligger i midten af den lyserøde cirkel, der har en radius på 1.000 meter.

Basisanalysen for Bolderslev Skov og Uge Skov beskriver følgende:

"Området er en del af et oprindeligt løvskovsområde, og har særlig værdi på grund af sit urskovsagtige præg med forekomster af lind i blandskov. Området er udpeget for kalkrige og næringsrige søer, en række forskellige skovtyper samt stor vandsalamander. Området er desuden et af de meget få danske levesteder for bjergsalamander.

Inden for området findes en række enge, som afgræsses ekstensivt, og større lysåbne arealer, som er overladt til naturlig tilgroning (urørt skov). Hele skovarealet er underlagt fredsskovpligt.

De naturlige vandløb er forholdsvis små og tørrer ud om sommeren. De ligger i naturligt forløb, og har på nogle strækninger et betydeligt fald. Det meste af området vil opnå naturlig hydrologi, efter at skovgrøfter i muligt omfang er blevet lukket og rørlagte vandløb åbnet. Med udgangspunkt i en fredningskendelse fra 1999 er der gennemført flere plejetiltag i området."

Udpegningsgrundlaget er vist i nedenstående tabel.

Tabel 30. Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 85		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Bøg på mor med kristtorn (9120)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Stor vandsalamander (1166)	

Der er lavet en ammoniakberegning på Åbenråvej 160's ammoniakbelastning af Bolderslev Skov og Uge Skov. Beregningen viser, at udvidelsen giver anledning til en totaldeposition på 0,1 kg N/ha ved nærmeste punkt i Bolderslev Skov og Uge Skov.

Vurdering

På baggrund af ovenstående redegørelse vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke i målelig grad vil påvirke udpegningsgrundlaget for habitatområdet, da ammoniakdepositionen fra ejendommen ikke overskrider det skrappeste beskyttelsesniveau, der er 0,2 kg N/ha i totaldeposition ved kumulation fra flere husdyrbrug.

Der stilles derfor ikke forureningsbegrænsende vilkår i forbindelse med ammoniakemissionen fra ejendommen til Natura 2000 området.

Redegørelse og vurderinger vedr. arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter) findes i afsnit 9.7.

9 Påvirkninger fra arealerne

9.1 Udbringningsarealerne

Redegørelse

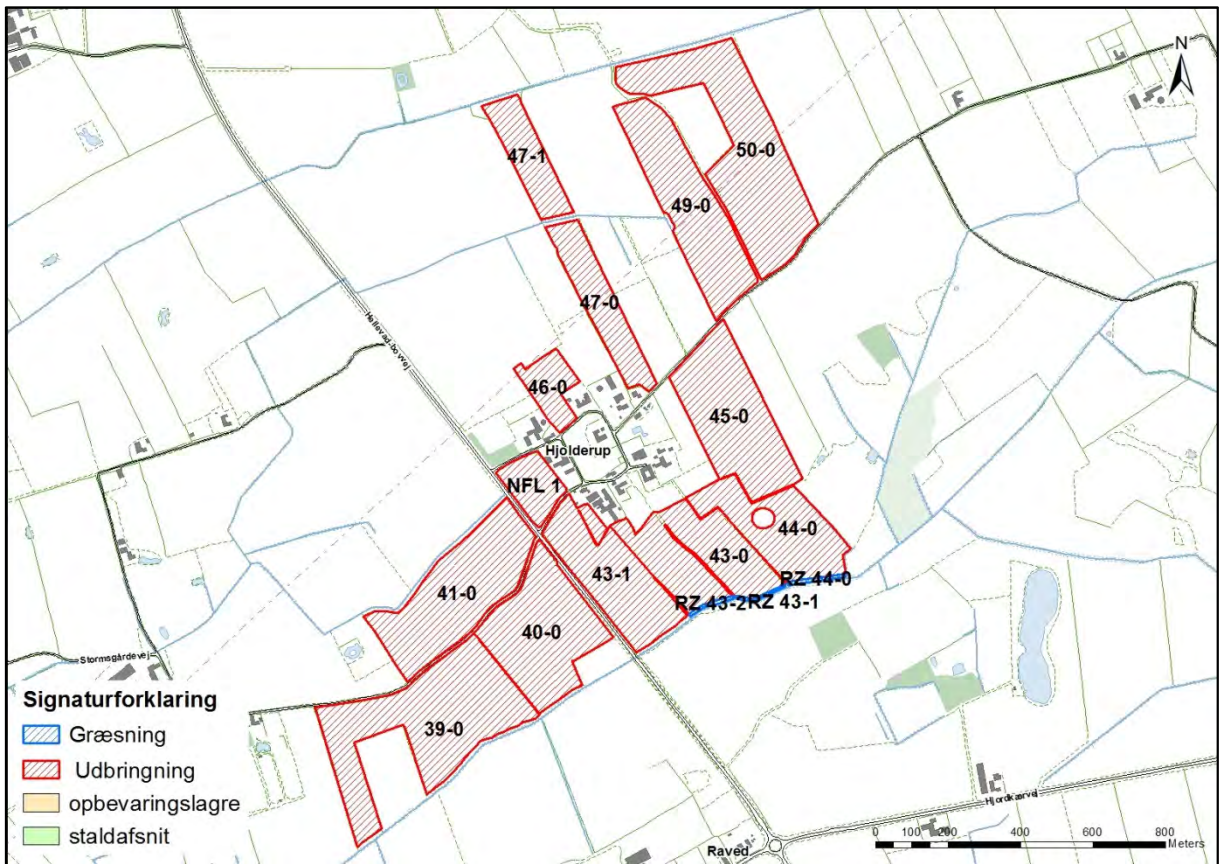
Udbringningsarealerne til ejendommen ligger samlet i tre klumper hhv. omkring ejendommen, ca. 6 km nordvest for ejendommen og ca. 12 km øst for ejendommen.

Miljøgodkendelsen omfatter de udbringningsarealer, der fremgår af ansøgningens afsnit 4.1 (se bilag 1). Placeringen af udbringningsarealerne fremgår af oversigtskort herunder. Alle udbringningsarealer ligger i Aabenraa Kommune.

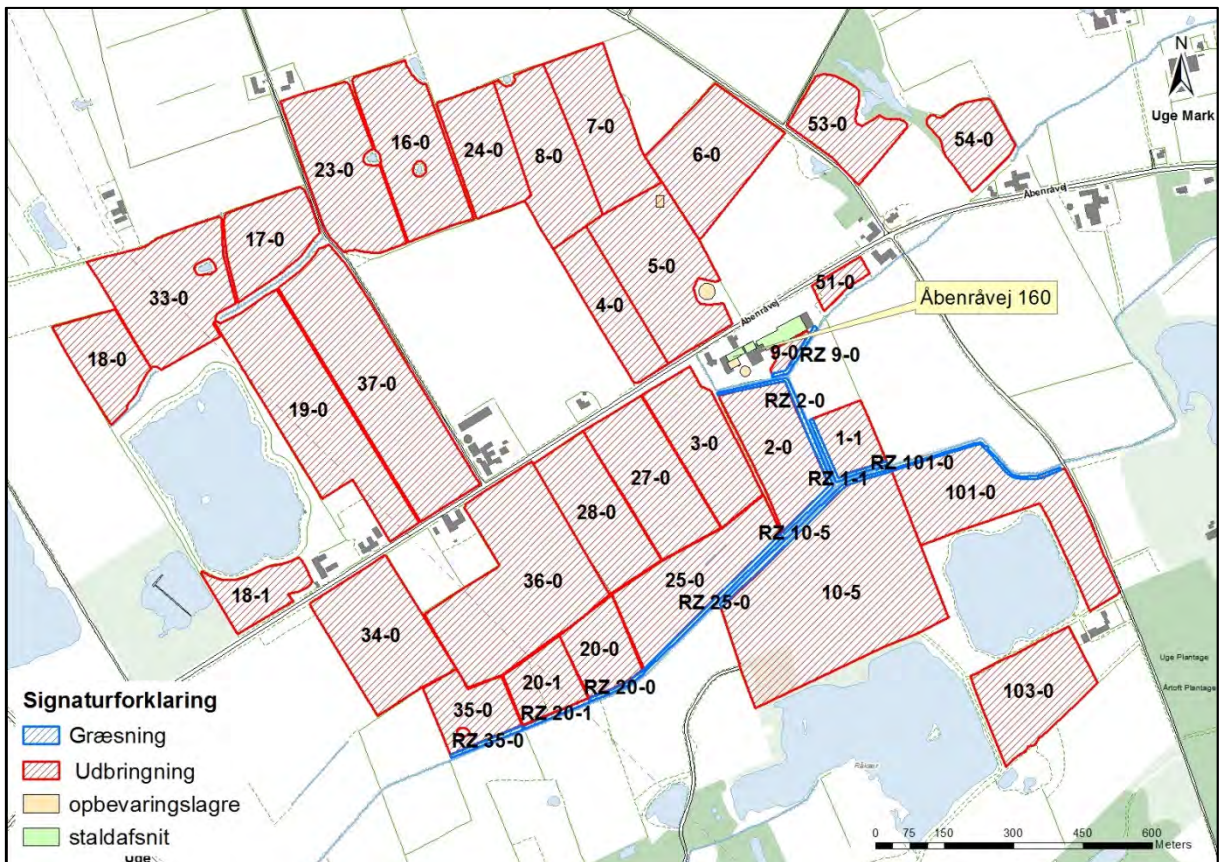

Kort 4. Udbringningsarealer for ejendommen.

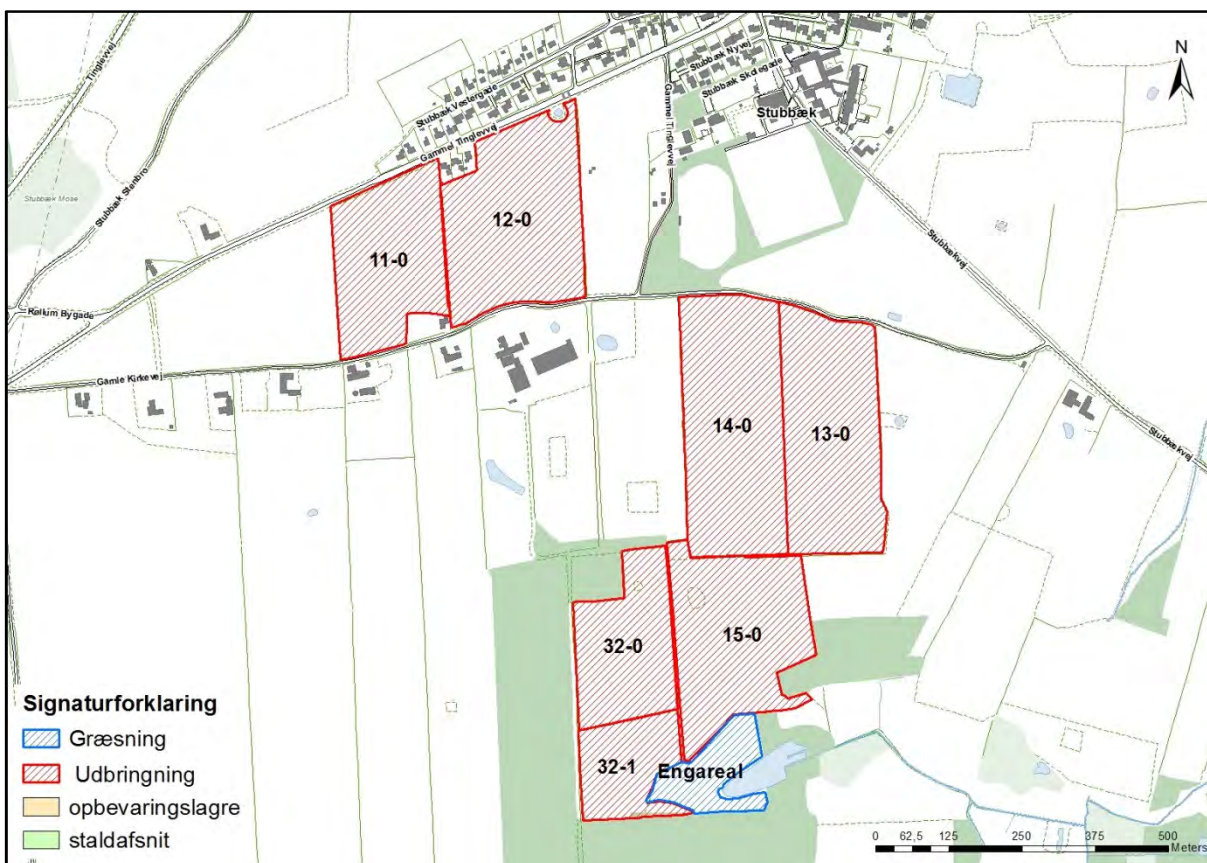

Kort 5. Udbringningsarealer for ejendommen. De nordvestligste udbringningsarealer beliggende omkring Hjolderup.

Kort 6. Udbringningsarealer for ejendommen. Udbringningsarealer beliggende omkring ejendommen.

Kort 7. Udbringningsarealer for ejendommen. De østligste udbringningsarealer er beliggende syd for Stubbæk.

Det er oplyst i ansøgningen, at husdyrbruget råder over 277,89 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer. Der er ingen aftalearealer.

Tabel 31. Oversigt over ejede og forpagtede udbringningsarealer.

Ejede arealer	
Adresse	Udbringningsareal ha
Åbenråvej 160, 6360 Tinglev (25-0, 6-0, 9-0, 7-0, 27-0, 1-1, 51-0, 36-0, 34-0, 8-0, 33-0, 2-0, 3-0, 28-0, 5-0, 24-0, 10-5, 35-0, 17-0, 20-0, 20-1, 16-0, 37-0, 4-0, 19-0, 23-0)	124,19
Hjolderupvej 6, 6392 Bolderslev (43-1, 43-0, 50-0, 46-0, 39-0, 45-0, 47-1, 49-0, 41-0, 44-0, 40-0, 47-0)	91,95
Forpagtede arealer	
Adresse	Udbringningsareal ha
Uge Green 2, 6360 Tinglev (101-0, 103-0)	10,74
Åbenråvej 175, 6360 Tinglev (54-0, 53-0)	5,18
Varnæsvej 91, 6200 Aabenraa (Åbenråvej 135, 6360 Tinglev) (18-1, 18-0)	4,71
Hjolderupvej 20, 6392 Bolderslev (NFL1)	2,13
Gl. Kirkevej 31, 6200 Aabenraa (12-0, 13-0, 15-0, 11-0, 14-0)	32,35
Gl. Kirkevej 42, 6200 Aabenraa (Co. Buen 284,	6,67

6200 Aabenraa) (32-0, 32-1)	
I alt	277,89

Ejendommen producerer efter ændringen 313,28 DE, men afsætter 308,66 til arealerne, da 4,62 DE afsættes til græsarealer uden for udbringningsarealet. Der tilføres 80 DE men afsættes ikke husdyrgødning til andre, så den totale husdyrgødning er på 388,66 DE.

Den producerede, tilførte og totale mængde husdyrgødning på ejendommen ses i nedenstående skemaer.

Tabel 32. Husdyrgødning produceret på ejendommen - uddrag fra husdyrgodkendelse.dk.

Produceret husdyrgødning						
Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Kvæggylle	21780,09	3231,46	70,00	220,18	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	2096,61	273,65	45,00	21,03	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	6621,85	961,76	0,00	67,45	0,00

Tabel 33. Husdyrgødning tilført ejendommen - uddrag fra husdyrgodkendelse.dk.

Tilført husdyrgødning					
Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
konv. gylle, forskellige mulige leverandører	Svinegylle	4000,00	1086,00	75,00	40,00
CVR:					
Dybstrøelse fra fjerkræ	Dybstrøelse	4000,00	1400,00	45,00	40,00
CVR:					

Tabel 34. Husdyrgødning tildelt arealerne - uddrag fra husdyrgodkendelse.dk.

Total husdyrgødning				
Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	6096,61	1673,65	21,03	40,00
Kvæggylle	21780,09	3231,46	220,18	0
Svinegylle	4000,00	1086,00	0	40,00
Afsat ved græsning	6621,85	961,76	67,45	0
Total	38498,55	6952,87	308,66	80,00

De 388,66 DE kræver 277,61 ha udbringningsareal, da der udbringes 1,4 DE/ha på arealerne. Med 277,89 ha er der således areal nok.

Udbringningsarealerne fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 35. Information om arealerne - uddrag fra det digitale ansøgningskema.

Udbringingsarealer																
Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)	
25-0	# 5,02	Ja	JB1	Nej	K2	K2	5,02	0,00	0,00	0,00	5,02	5,02	0,00	0,00	0,00	
6-0	# 5,05	Ja	JB7	Ja	K2	K2	5,05	0,00	0,00	0,00	0,00	5,05	0,00	0,00	0,00	
18-1	# 1,91	Nej	JB1	Nej	K2	K2	1,91	0,00	0,00	0,00	1,91	1,91	0,00	0,00	0,00	
43-1	# 7,11	Nej	JB1	Ja	K2	K2	7,11	0,00	0,00	0,00	0,00	7,11	0,00	0,00	0,00	
101-0	# 6,39	Nej	JB1	Nej	K2	K2	6,39	0,00	0,00	0,00	6,39	6,39	0,00	0,00	0,00	
43-0	# 7,72	Nej	JB11	Ja	K2	K2	7,72	0,00	0,00	0,00	0,00	7,72	0,00	0,00	0,00	
9-0	# 0,33	Nej	JB1	Nej	K2	K2	0,33	0,00	0,00	0,00	0,33	0,33	0,00	0,00	0,00	
12-0	# 6,87	Ja	JB3	Nej	K2	K2	6,87	0,00	0,00	0,00	6,87	6,87	0,00	0,00	0,00	
50-0	# 12,63	Nej	JB1	Ja	K2	K2	12,63	0,00	0,00	0,00	0,00	12,63	0,00	0,00	0,00	
7-0	# 4,48	Ja	JB7	Ja	K2	K2	4,48	0,00	0,00	0,00	0,00	4,48	0,00	0,00	0,00	
27-0	# 4,79	Nej	JB1	Ja	K2	K2	4,79	0,00	0,00	0,00	4,79	4,79	0,00	0,00	0,00	
1-1	# 1,56	Nej	JB1	Ja	K2	K2	1,56	0,00	0,00	0,00	1,56	1,56	0,00	0,00	0,00	
51-0	# 0,60	Nej	JB1	Nej	K2	K2	0,60	0,00	0,00	0,00	0,60	0,60	0,00	0,00	0,00	
36-0	# 9,79	Nej	JB1	Ja	K2	K2	9,79	0,00	0,00	0,00	9,79	9,79	0,00	0,00	0,00	
46-0	# 2,05	Nej	JB1	Nej	K2	K2	2,05	0,00	0,00	0,00	0,00	2,05	0,00	0,00	0,00	
34-0	# 5,63	Nej	JB1	Ja	K2	K2	5,63	0,00	0,00	0,00	5,56	5,63	0,00	0,00	0,00	
39-0	# 13,03	Nej	JB1	Ja	K2	K2	13,03	0,00	0,00	0,00	0,00	13,03	0,00	0,00	0,00	
45-0	# 8,81	Nej	JB1	Ja	K2	K2	8,81	0,00	0,00	0,00	0,00	8,81	0,00	0,00	0,00	
8-0	# 4,63	Ja	JB7	Ja	K2	K2	4,63	0,00	0,00	0,00	0,00	4,63	0,00	0,00	0,00	
54-0	# 2,20	Nej	JB3	Nej	K2	K2	2,20	0,00	0,00	0,00	2,16	2,20	0,00	0,00	0,00	
47-1	# 3,35	Nej	JB1	Ja	K2	K2	3,35	0,00	0,00	0,00	0,00	3,35	0,00	0,00	0,00	
Total	277,89						277,89	0,00	0,00	0,00	112,87	277,89	0,00	0,00	0,00	

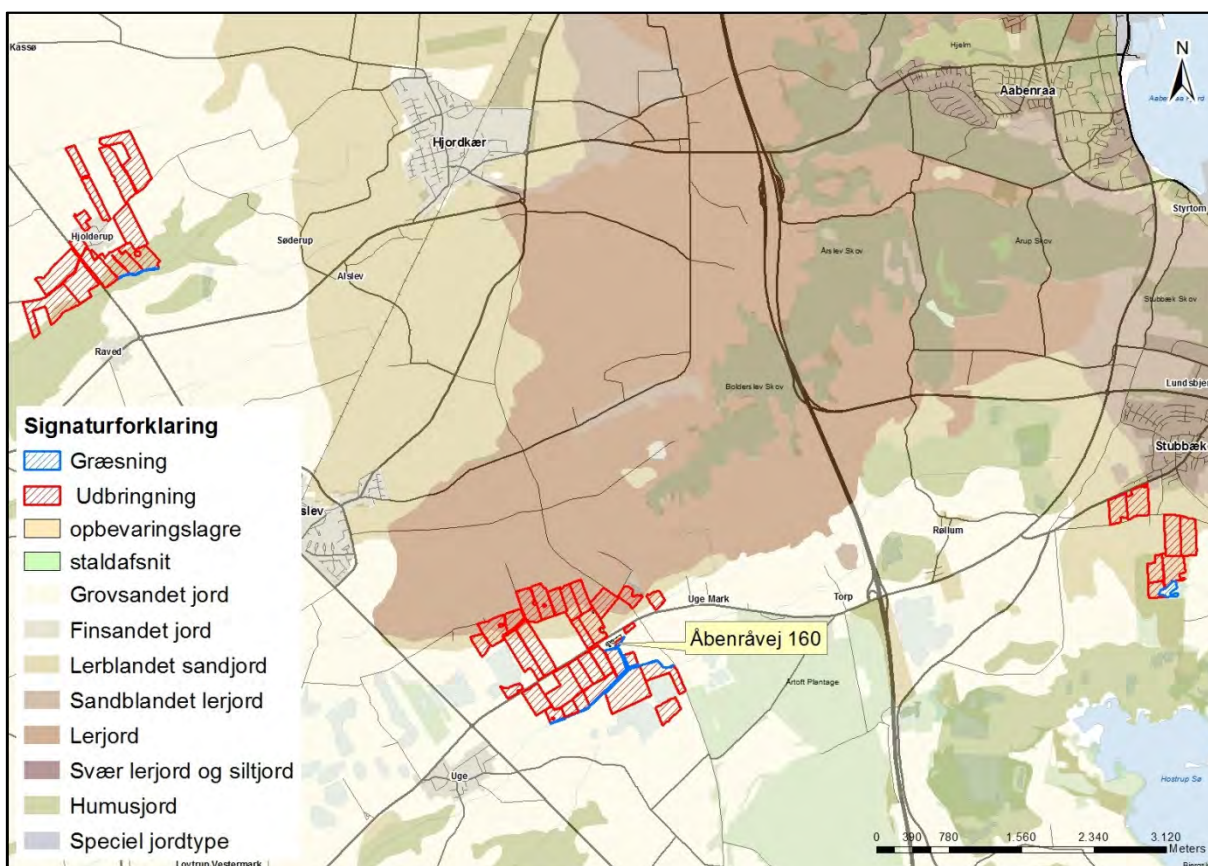

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
32-0	# 4,09	Nej	JB3	Nej	K2	K2	4,09	0,00	0,00	0,00	4,09	4,09	0,00	0,00	0,00
13-0	# 6,68	Ja	JB3	Nej	K2	K2	6,68	0,00	0,00	0,00	6,68	6,68	0,00	0,00	0,00
53-0	# 2,98	Nej	JB7	Nej	K2	K2	2,98	0,00	0,00	0,00	0,07	2,98	0,00	0,00	0,00
15-0	# 6,29	Ja	JB3	Nej	K2	K2	6,29	0,00	0,00	0,00	6,29	6,29	0,00	0,00	0,00
33-0	# 6,07	Ja	JB7	Nej	K2	K2	6,07	0,00	0,00	0,00	0,00	6,07	0,00	0,00	0,00
2-0	# 3,85	Nej	JB1	Ja	K2	K2	3,85	0,00	0,00	0,00	3,85	3,85	0,00	0,00	0,00
3-0	# 4,00	Nej	JB1	Ja	K2	K2	4,00	0,00	0,00	0,00	3,72	4,00	0,00	0,00	0,00
28-0	# 4,31	Nej	JB1	Ja	K2	K2	4,31	0,00	0,00	0,00	4,31	4,31	0,00	0,00	0,00
11-0	# 5,02	Ja	JB3	Nej	K2	K2	5,02	0,00	0,00	0,00	4,03	5,02	0,00	0,00	0,00
5-0	# 6,16	Nej	JB3	Ja	K2	K2	6,16	0,00	0,00	0,00	0,01	6,16	0,00	0,00	0,00
32-1	# 2,58	Nej	JB1	Nej	K2	K2	2,58	0,00	0,00	0,00	2,58	2,58	0,00	0,00	0,00
49-0	# 8,64	Nej	JB1	Ja	K2	K2	8,64	0,00	0,00	0,00	0,00	8,64	0,00	0,00	0,00
41-0	# 9,50	Nej	JB1	Ja	K2	K2	9,50	0,00	0,00	0,00	0,00	9,50	0,00	0,00	0,00
14-0	# 7,49	Ja	JB3	Nej	K2	K2	7,49	0,00	0,00	0,00	7,49	7,49	0,00	0,00	0,00
24-0	# 3,46	Ja	JB7	Nej	K2	K2	3,46	0,00	0,00	0,00	0,00	3,46	0,00	0,00	0,00
10-5	# 13,76	Nej	JB3	Ja	K2	K2	13,76	0,00	0,00	0,00	13,76	13,76	0,00	0,00	0,00
44-0	# 6,18	Nej	JB11	Nej	K2	K2	6,18	0,00	0,00	0,00	0,00	6,18	0,00	0,00	0,00
35-0	# 2,29	Nej	JB1	Nej	K2	K2	2,29	0,00	0,00	0,00	2,29	2,29	0,00	0,00	0,00
40-0	# 8,64	Nej	JB1	Ja	K2	K2	8,64	0,00	0,00	0,00	0,00	8,64	0,00	0,00	0,00
17-0	# 3,17	Ja	JB7	Nej	K2	K2	3,17	0,00	0,00	0,00	0,00	3,17	0,00	0,00	0,00
20-0	# 2,24	Nej	JB1	Nej	K2	K2	2,24	0,00	0,00	0,00	2,24	2,24	0,00	0,00	0,00
20-1	# 1,99	Nej	JB1	Nej	K2	K2	1,99	0,00	0,00	0,00	1,99	1,99	0,00	0,00	0,00
47-0	# 4,29	Nej	JB1	Ja	K2	K2	4,29	0,00	0,00	0,00	0,00	4,29	0,00	0,00	0,00
16-0	# 5,40	Ja	JB7	Nej	K2	K2	5,40	0,00	0,00	0,00	0,00	5,40	0,00	0,00	0,00
103-0	# 4,35	Nej	JB1	Nej	K2	K2	4,35	0,00	0,00	0,00	4,35	4,35	0,00	0,00	0,00
37-0	# 9,23	Nej	JB1	Ja	K2	K2	9,23	0,00	0,00	0,00	0,14	9,23	0,00	0,00	0,00
4-0	# 2,97	Nej	JB3	Ja	K2	K2	2,97	0,00	0,00	0,00	0,00	2,97	0,00	0,00	0,00
19-0	# 7,83	Nej	JB1	Ja	K2	K2	7,83	0,00	0,00	0,00	0,00	7,83	0,00	0,00	0,00
23-0	# 5,58	Ja	JB7	Nej	K2	K2	5,58	0,00	0,00	0,00	0,00	5,58	0,00	0,00	0,00
NFL 1	# 2,13	Nej	JB1	Nej	K2	K2	2,13	0,00	0,00	0,00	0,00	2,13	0,00	0,00	0,00
18-0	# 2,80	Nej	JB1	Nej	K2	K2	2,80	0,00	0,00	0,00	0,00	2,80	0,00	0,00	0,00
Total	277,89						277,89	0,00	0,00	0,00	112,87	277,89	0,00	0,00	0,00

Jordbund og dræning

Ifølge ansøgningen er arealerne klassificeret som hhv. grovsandet jord (JB1), grov ler-blandet sandjord (JB3), lerjord (JB7) og humusjord (JB11). Jordtypekortet viser en sammensætning, der ligner den i ansøgningen angivne.

Ifølge ansøgningen er ca. 27 % af udbringningsarealerne drænet, og ca. 63 % af areaerne er vandet.

Kort 8. Jordbundstyper for arealer tilhørende Åbenråvej 160.

Lavbundsarealer

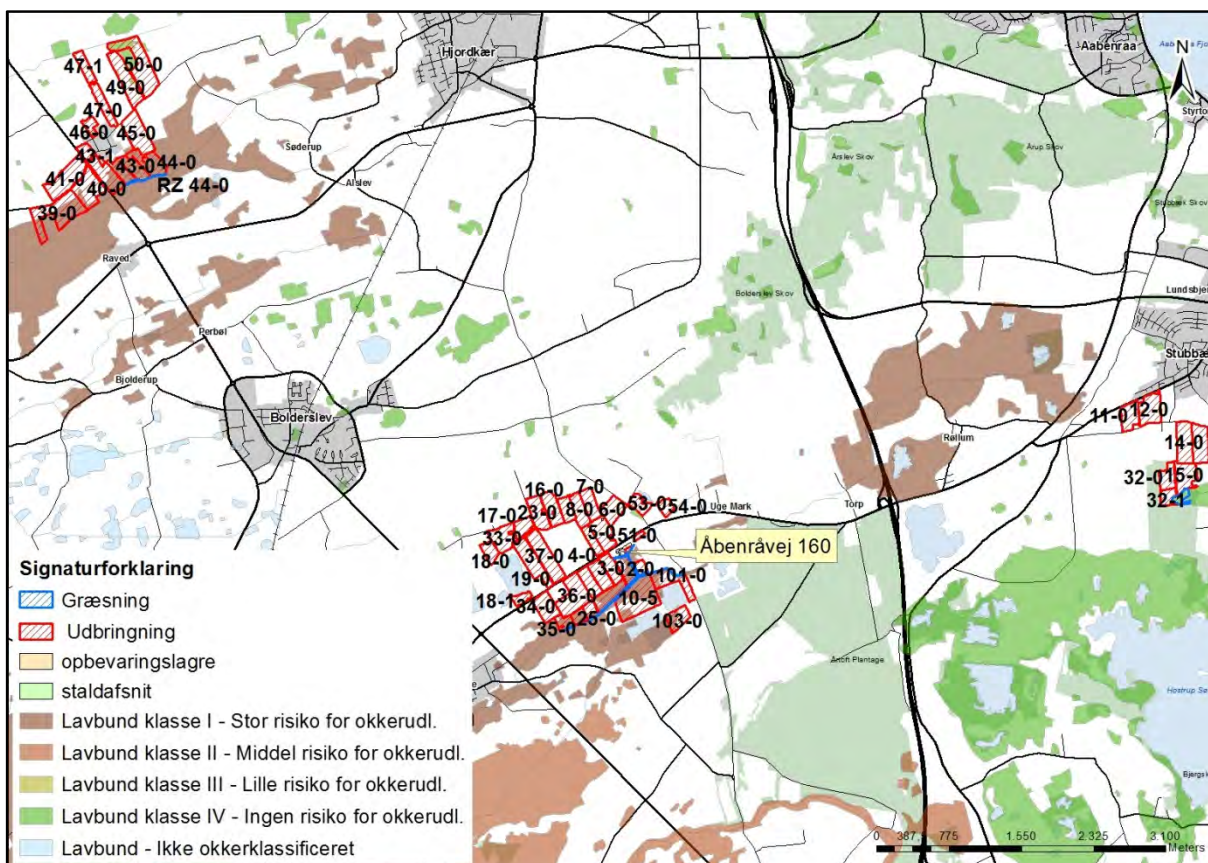
Nogle af udbringningsarealerne (mark 39-0, 40-0, 43-1, 43-0, 44-0, 35-0, 20-1, 20-0, 25-0, 2-0, 10-5, 101-0, 103-0) er helt eller delvist lavbundsareal i lavbundsklasse I (stor risiko for okkerudledning). Enkelte af udbringningsarealerne (mark 49-0, 50-0, 15-0) er delvist lavbundsarealer i lavbundsklasse IV (ingen risiko for okkerudledning).

Okkerforurening er et problem i de vestløbende sønderjyske vandløb. Problemet skyldes udvaskning af jernforbindelser i jorden i forbindelse med dræning af landbrugsarealer og tidligere tiders reguleringer (udretning) af vandløbene for at forbedre afvandingen. Okkerudvaskningen finder især sted i vinterhalvåret, og lokalt kan der ske okkerforurening ved oprensning af grøfter og vandløb eller rensning (spuling) af drænsystemer. Uddybning af vandløb og grøfter forøger okkerudvaskningen og er sammen med intensivering af grødeskæring ikke ønskelig, hvor vandløbet ligger i "Naturområder" eller "Områder med naturinteresser" (udpegninger i Kommuneplan 2009 for Aabenraa Kommune).

Udbringningsarealerne til ejendommen, som er lavbundsarealer, er for de fleste af areaerne angivet som værende ikke-drænet.

Markerne angivet som lavbundsareal i lavbundsklasse I er også delvist udpeget som "VMP II Lavbundsarealer" og "Øvrige lavbundsarealer". På "Øvrige lavbundsarealer" og "VMP II Lavbundsarealer" kan der ved vandstandshævning genskabes områder med stor natur- og miljømæssig værdi. Udpegningen af lavbundsarealer har ingen betydning for, at områderne fortsat kan drives jordbrugsmæssigt, eller på mulighederne for at opføre nødvendige landbrugsbygninger.

Kort 9. Risiko for okkerudledning og lavbund for arealerne tilhørende Åbenråvej 160.

Hældninger over 6 grader

Der er enkelte af arealerne, der har en terrænhældning på over 6 grader ned mod vandløb eller vandhuller. Det er mark 53-0, der et enkelt sted ifølge GIS-kort har en hældning på mellem 6-12° ned mod et vandhul, og mark 101-0 og 10-5, der enkelte steder langs vandløbet nord for markerne har en hældning på over 12°.

Da godkendelsen omfatter udbringning af kvæg- og svinegylle samt dybstrøelse, er husdyrgødningsbekendtgørelsens § 30, stk. 3 gældende.

"Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 30, stk. 3 siger, at husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse og mineralsk gødning (handelsgødning) ikke må udbringes på stejle skråninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller kystvande inden for en afstand af 20 meter fra vandløbets, søens eller kystvandets afgrænsning ved daglige vande."

Målsatte søer

Udbringningsarealerne mark 13-0, 14-0, 15-0, 32-0 og 32-1 ligger i opland til en sø omfattet af Vandplanen for Hovedvandopland 4.1 Vidå – Kruså.

Det drejer sig om Hostrup Sø. Udbringningsarealerne grænser dog ikke direkte op til søen og grænser heller ikke direkte op til vandløb, der løber til søen. Der er mindst 1 km fra Hostrup Sø til de nærmeste udbringningsarealer.

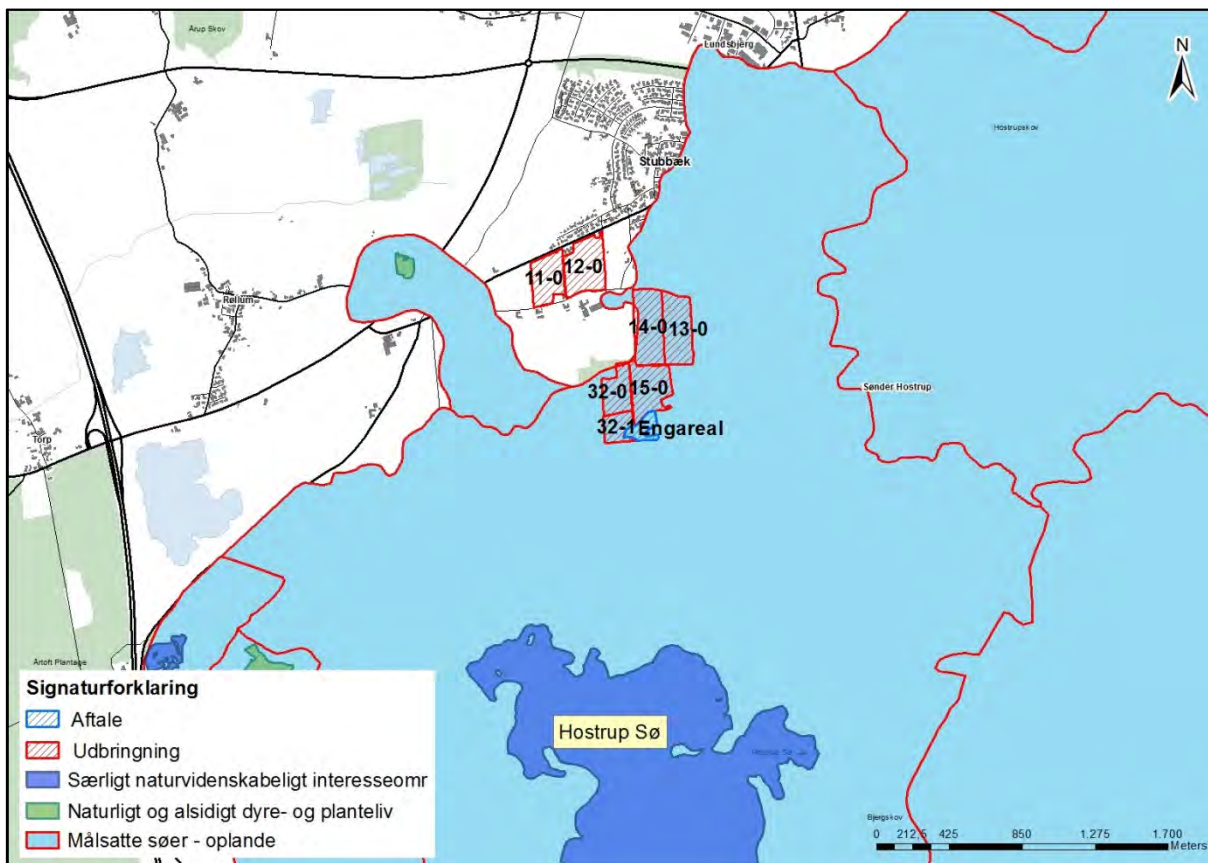
Miljømålet i vandplan for Vidå-Kruså, hovedvandopland 4.1 er, at der skal opnås god økologisk tilstand. God økologisk tilstand defineres som en "svag afvigelse fra en tilstand upåvirket af menneskelig aktivitet (referencetilstanden)".

I henhold til Vandplanen for Hovedvandopland 4.1 Vidå – Kruså, så er Hostrup Sø målsat med god økologisk tilstand i vandplanen.

I følge tabel 2.3.7 i Vandplanen for Hovedvandopland 4.1 Vidå – Kruså., så er Hostrup Sø i en moderat tilstand.

Vandplanen beskriver Hostrup Sø således:

"Søen ligger i Natura 2000-område. Søen opfylder ikke miljømålet. Den allerede vedtagne indsats, herunder naturgenopretningsprojekt finansieret af miljømilliarden, i oplandet til Hostrup Sø gør, at der ikke er behov for en supplerende indsats over for den eksterne belastning. Det vurderes ud fra de foreliggende data, at der forekommer intern belastning i søen, som vil hindre målopfyldelse i 2015. Ud fra de foreliggende data vurderes det, at fiskesammensætningen er skæv til fordel for en for stor bestand af især skalle og brasen, hvorfor det foreslås at foretage sørestauration i form af biomanipulering/opfiskning."

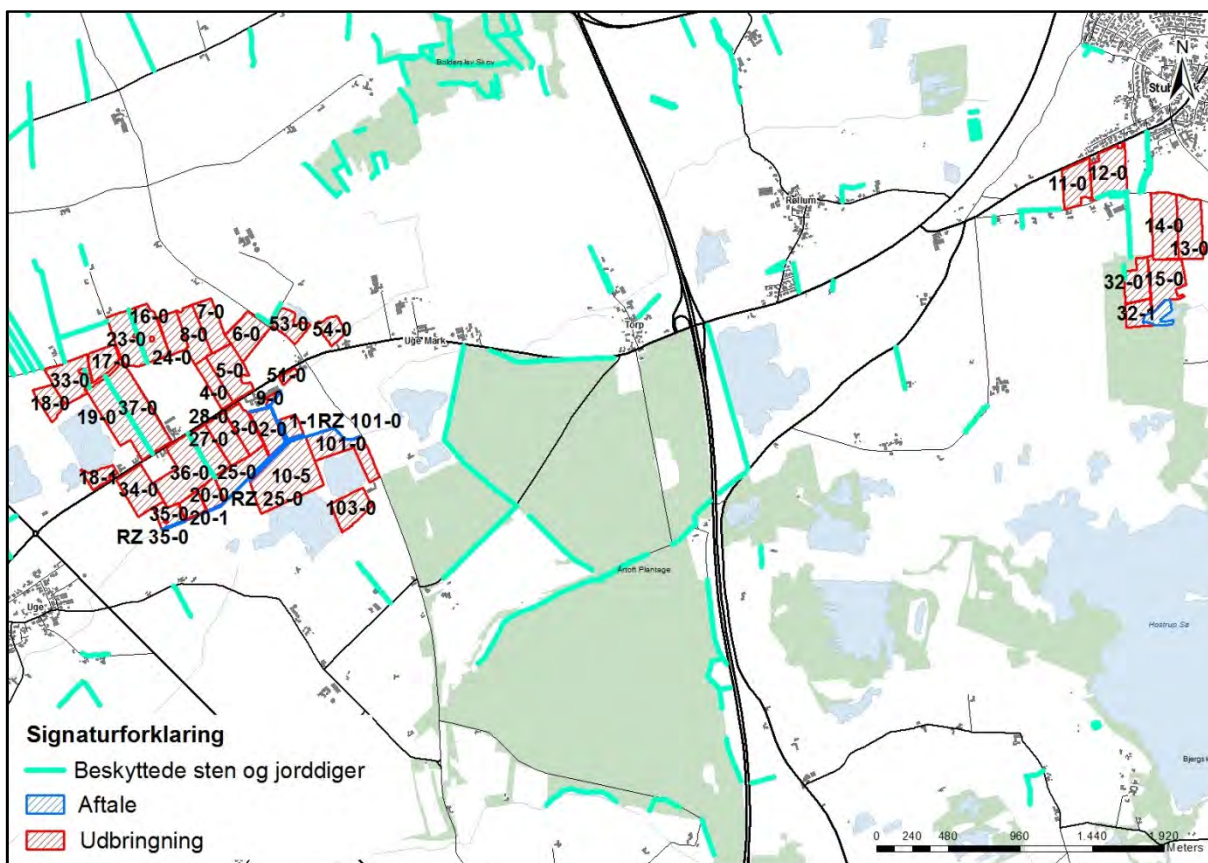
Kort 10. Oplandet til Hostrup Sø i forhold til udbringningsarealerne.

Beskyttede sten- og jorddiger og andre fredninger

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg, der grænser op til "Beskyttede sten- og jorddiger".

Der er flere arealer, der grænser op til udpegningen beskyttede diger (mark 12-0, 32-0, 19-0, 37-0, 36-0, 28-0, 23-0, 16-0). Mark 33-0 grænser også op til en udpegning af et beskyttet dige, der dog ser ud til at være fjernet mellem 2002-2004.

Kort 11. Beskyttede sten- og jorddiger i forhold til udbringningsarealerne.

I museumsloven nr. 1505 af 14. december 2006 er der i § 29a fastsat regler om, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende. For sten- og jorddiger og lignende, der er beskyttet som fortidsminder, gælder alene reglerne om fortidsminder.

Vurdering

Det vurderes, at der er sammenhæng mellem bedriftens jordtilliggende og husdyrproduktionen med nuværende gældende harmonikrav og dyreenhedsberegning for kvæg. Den miljømæssige vurdering af udspretningsarealerne er sket ud fra de opgivne arealer i husdyrgodkendelse.dk. En udvidelse eller ændring af udspretningsarealerne må ikke ske, uden at kommunen først har vurderet arealerne.

Ændringer af udbringningsarealerne skal anmeldes senest den 1. august til Aabenraa Kommune, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er sårbare.

Aabenraa Kommune vurderer, at ejendommen kan drives uden påvirkning af bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv., når gældende lovgivning i naturbeskyttelsesloven og museumsloven overholdes, og at det ikke er relevant at stille yderligere vilkår til dette.

9.1.1 Arealanvendelse

Redegørelse

Produktionen drives økologisk, og der anvendes referencesædskifte svarende til standardsædskiftet på arealerne, K2. Det betyder, at der er taget højde for den værste tænkelige situation. Der er altså ikke risiko for større udvaskning af nitrat til overfladevand og grundvand eller fosforoverskud end det her angivne, hvis der anvendes andre sædskifter end referencesædskiftet.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer med baggrund i ovenstående, at udbringningsarealerne på

277,89 ha ejede og forpagtede arealer er robuste og er tilstrækkelige til at opfylde harmonikravene, når produktionen drives økologisk, og der maksimalt udbringes en gødningsmængde på 1,4 DE/ha. Aabenraa Kommune vurderer, at sædskiftekravene er overholdt.

9.1.2 Aftalearealer

Der er ingen aftalearealer til produktionen. Der er dog i ansøgningen angivet arealer som aftalearealer. Disse arealer er § 3 naturarealer eller randzonearealer ned mod vandløb, der udelukkende benyttes til afgræsning.

Tabel 36. Arealer der afgræsses.

Aftalearealer			
Navn	ha	Områder omfattet af N- eller P-klasse 1- 3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
RZ 43-1	0,10	Nej	Nej
Engareal	1,77	Nej	Nej
RZ 35-0	0,13	Nej	Nej
RZ 20-1	0,12	Nej	Nej
RZ 20-0	0,10	Nej	Nej
RZ 25-0	0,33	Nej	Nej
RZ 2-0	0,41	Nej	Nej
RZ 101-0	0,20	Nej	Nej
RZ 9-0	0,11	Nej	Nej
RZ 43-2	0,11	Nej	Nej
RZ 1-1	0,20	Nej	Nej
RZ 44-0	0,14	Nej	Nej
RZ 10-5	0,39	Nej	Nej
Total	4,10		

9.2 Beskyttet natur

Foruden påvirkningen med ammoniak fra husdyrbrugets anlæg kan naturen også påvirkes fra ejendommens udbringningsarealer. Det kan f.eks. være påvirkning af tilstødende naturarealer i forbindelse med udbringning af husdyrgødning pga. tilførsel af næringsstoffer gennem diffusion i jordfasen, atmosfærisk deposition eller overfladeafstrømning af næringsstoffer.

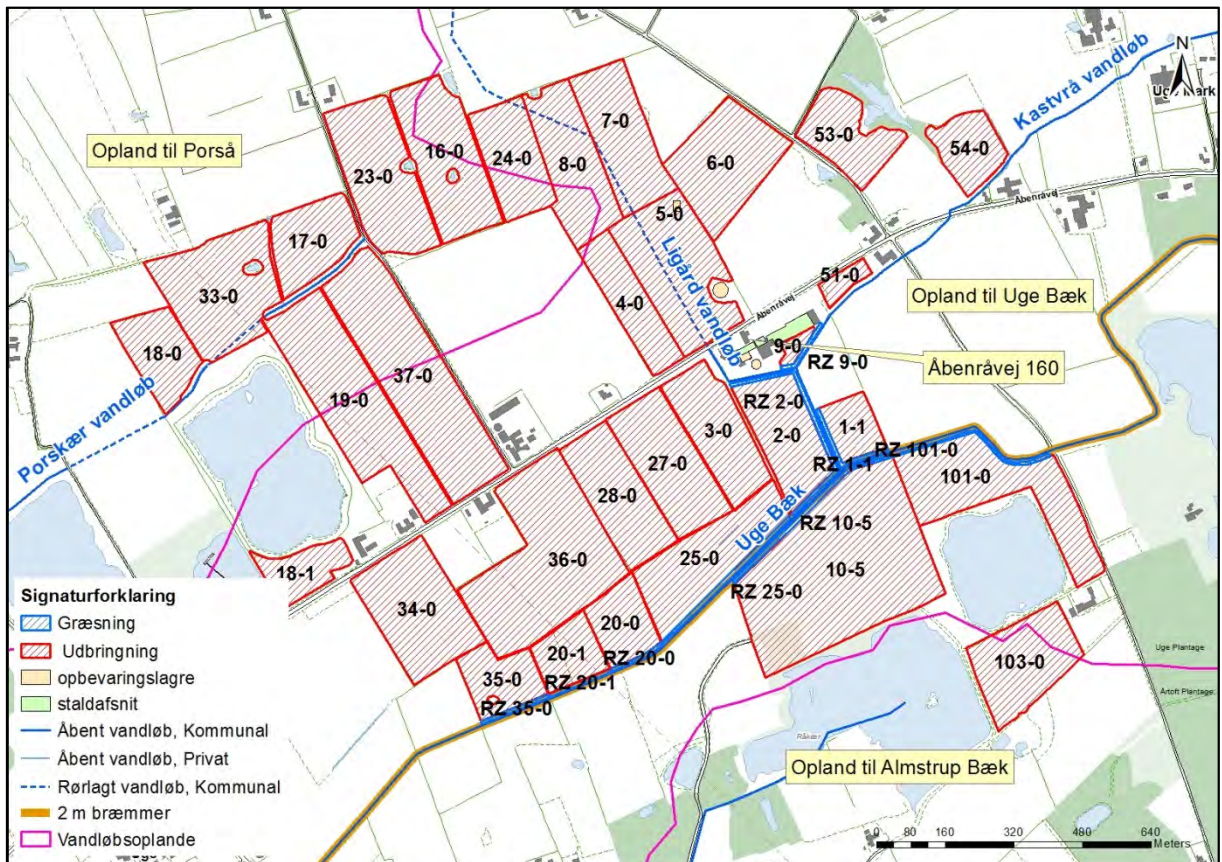
Ifølge Miljøstyrelsen kan der ved udbringning ske påvirkninger på over 1 kg N/ha/år ved atmosfærisk afsætning i op til 100 m fra markkanten (jf. Miljøstyrelsens skrivelse "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug af 6. juli 2009"). Af Miljøstyrelsen vurderes det ikke muligt for kommunerne at beregne en randpåvirkning af udbragt husdyrgødning ved udvaskning af kvælstof og fosfor. Det vil dog være muligt at foretage en konkret vurdering af risikoen for overfladeafstrømning. Vurderes risikoen stor, kan der fastsættes vilkår om, hvordan husdyrgødningen skal udbringes.

Redegørelse

For overskuelighedens skyld er alle naturarealer beskrevet samlet i afsnit 8.8.

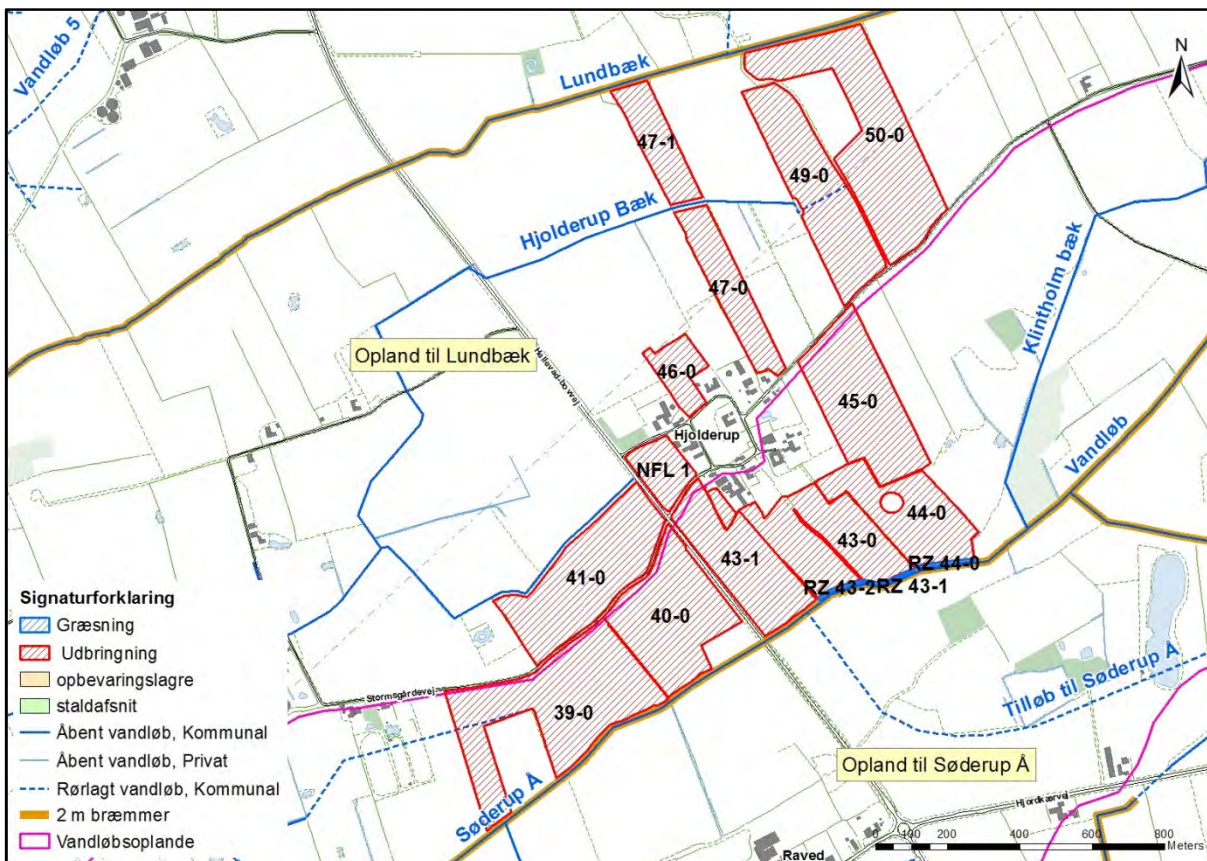
Udbringningsarealerne ligger i tre klumper hhv. omkring ejendommen samt nordvest og øst for ejendommen. En del af arealerne (mark 47-0, 47-1, 39-0, 40-0, 43-1, 41-0, 33-0, 17-0, 19-0, 37-0, 51-0, 54-0) grænser direkte op til vandløb, der er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3. Ingen af disse vandløb har 2 meter bræmmer, jf. vandløbslovens § 69, men alle vandløbene er omfattet af randzonen med 9 meter randzone.

To af udbringningsarealerne (mark 10-5, 101-0) skråner visse steder stejlt ned mod vandløbet Uge Bæk.
 På de marker, der ligger ned til Uge Bæk, er randzonerne markeret som græsningsarealer.

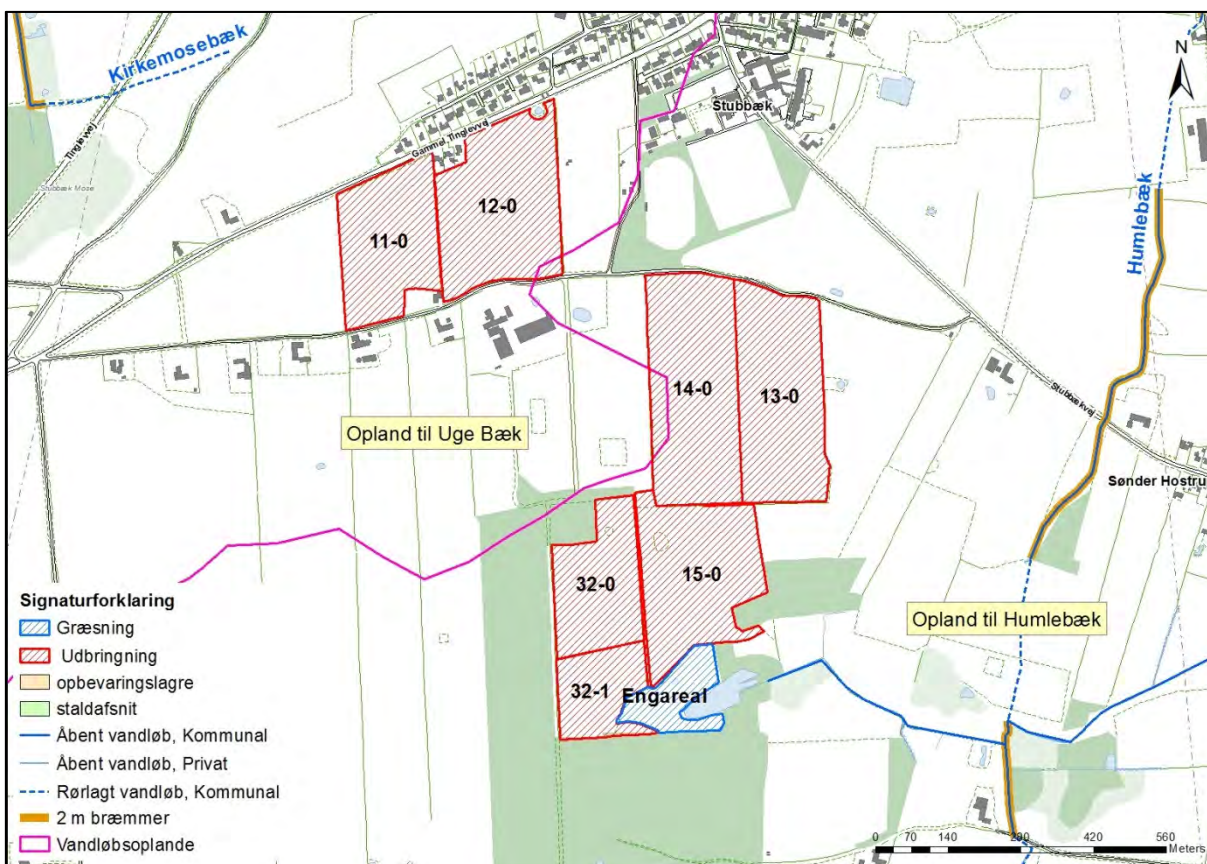

Kort 12. Placeringen af beskyttede vandløb i forhold til udbringningsarealerne omkring ejendommen.

Kort 13. Placeringen af beskyttede vandløb i forhold til udbringningsarealerne nordvest for ejendommen.

Kort 14. Placeringen af beskyttede vandløb i forhold til udbringningsarealerne øst for ejendommen.

Tabel 37. Vandløbstilstanden i de vandløb, som Åbenråvej 160's udbringningsarealer afleder til.

Vandløb	Målsætning	Status for målsætning	DVFI (Stationsnr.)
Porså	Faunaklasse 5	Ikke opfyldt	DVFI 4 (2012) Stationsnr. 424-5200
Uge Bæk	Faunaklasse 5	Opfyldt	DVFI 5 (2012) Stationsnr. 424-6700
Lundbæk	Faunaklasse 5	Opfyldt	DVFI 5 (2003) Stationsnr. 424-1350
Søderup Å	Faunaklasse 5	Opfyldt	DVFI 6 (2012) Stationsnr. 424-3150
Humblebæk	Faunaklasse 5	Ikke opfyldt (dårlige fysiske forhold)	DVFI 4 (2012) Stationsnr. 425-4850

De nævnte vandløb er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Humblebæk afvander via Bjerndrup Mølleå og Sønderå til Vidåen og Vadehavet. Resten af vandløbene i tabellen ovenfor afvander til Grønå, der også løber via Vidåen til Vadehavet.

Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke har negativ indflydelse på målopfyldelsen. Vandløbskvaliteten for Porså og Humlebæk er dårlig pga. dårlige fysiske forhold som f.eks. udtørring og ringe fald. Udbringningsarealerne skrånede ikke ned mod vandløbene, og udvaskningen fra ejendommens arealer er desuden beregnet til at være på niveau beliggende under et traditionelt planteavlbrug uden brug af husdyrgødning. Herudover er udvaskningen på grund af den økologiske drift reduceret ved brug af 100 % reduceret kvælstofnorm.

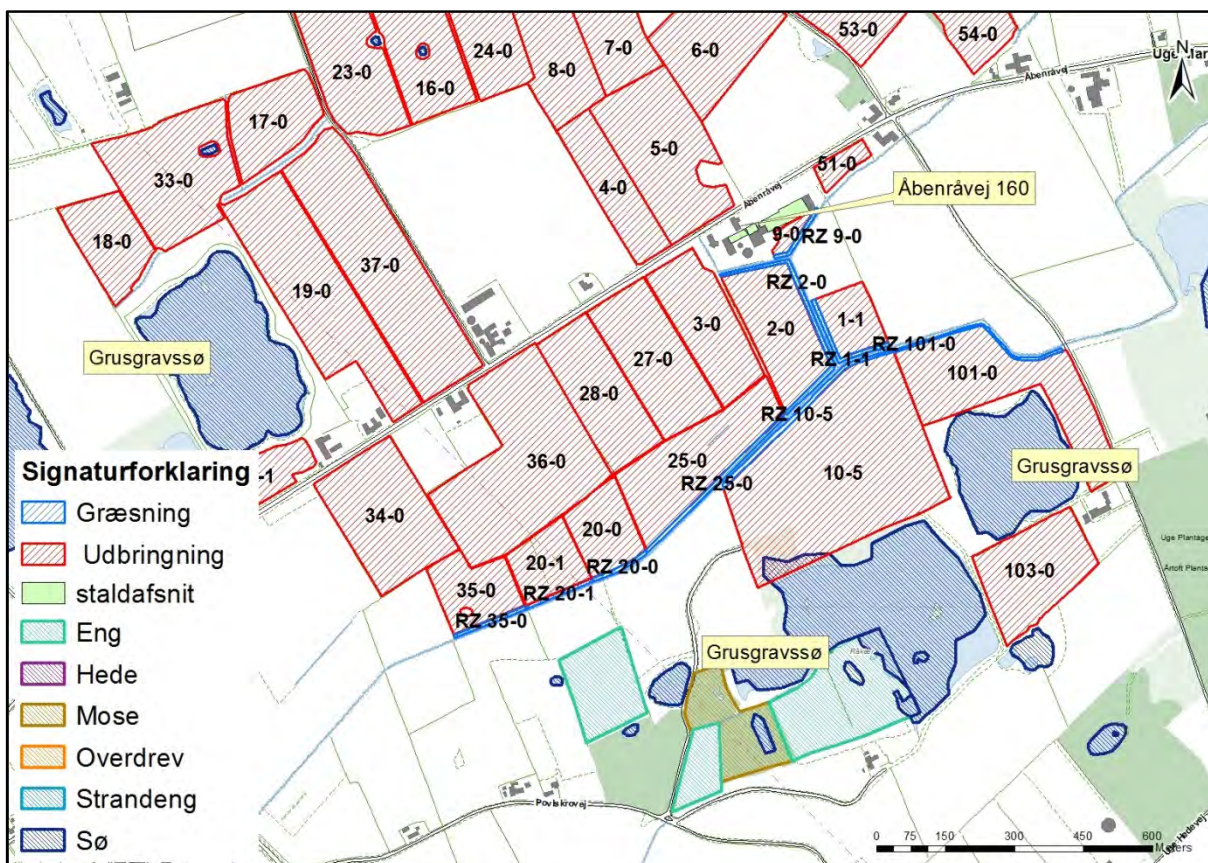
Grusgravssøer

Nogle af arealerne omkring ejendommen grænser op til tre grusgravssøer, se kort nedenfor. Grusgravssøerne er ikke nævnt i vandplanen med en særlig beskyttelse. Grusgravssøerne vurderes at være næringsfattige, da de udelukkende er født med grundvand, og der ikke er tilløb til dem. De er jf. randzonenloven beskyttet med dyrkningsfrie randzoner.

Det vurderes, at randzonerne, som er dyrkningsfrie, yder tilstrækkelig beskyttelse til søerne sammenholdt med, at der ikke tilledes overfladevand via vandløb eller dræn til søerne. Randzonerne udmåles fra vandløbets eller søens øverste kant. Ved den øverste kant forstås overgangen fra det skrånende terræn mod vandløbet eller søen til det flade terræn, der normalt kan jordbearbejdes.

Der stilles ikke skærpede vilkår til beskyttelse af grusgravssøerne.

Kort 15. Placeringen af grusgravssøer i forbindelse med udbringningsarealerne omkring ejendommen.

Vurdering

Vandhuller og søer

Der ligger ca. 16 vandhuller og søer inden for 1.000 meter af ejendommen. Nogle af vandhullerne grænser op til ejendommens udbringningsarealer. Vandhullerne vurderes ud fra luftfoto at være næringsringberigede, da de ligger omgivet af dyrkede marker. Alle vandhullerne er omgivet af randzoner, jf. randzonenloven.

Søerne, som er grusgravssøer, vurderes at være næringsfattige, men vurderes at være tilstrækkeligt beskyttet mod markdriften af randzonerne.

Moser

Der ligger en mose (M1 beskrevet i afsnit 8.8 og ses af kort 1) nord for mark 53-0. Mosen er omgivet af et hegn, der udgør en bræmme på minimum 15 meter, og det skrånere ikke nævneværdigt fra udbringningsarealet ned mod mosen.

Det vurderes ikke, at mosen ændrer sig i negativ retning på baggrund af produktionsændringen hos Åbenråvej 160.

Enge

Der ligger en eng i forbindelse med udbringningsarealerne (mark 32-1 og 15-0). Engen benyttes til afgræsning og må afgræsses med et dyretryk på 0,7 DE/ha.

Overdrev og heder

Der ligger ingen overdrev eller heder i forbindelse med udbringningsarealerne.

Vandløb

Vandløbene er følsomme overfor øget udledning og tilførsel af sand og næringsstoffer fra omkringliggende landbrugsarealer. Generelt er vandløbene præget af tidligere regulering, hårdhændet vedligeholdelse og okker.

Vandløbenes målsætning tager sigte mod at beskytte og opjælle den alsidige flora og fauna, som naturligt er tilknyttet de sønderjyske vandløb. Dyrkningsfri randzoner vil væ-

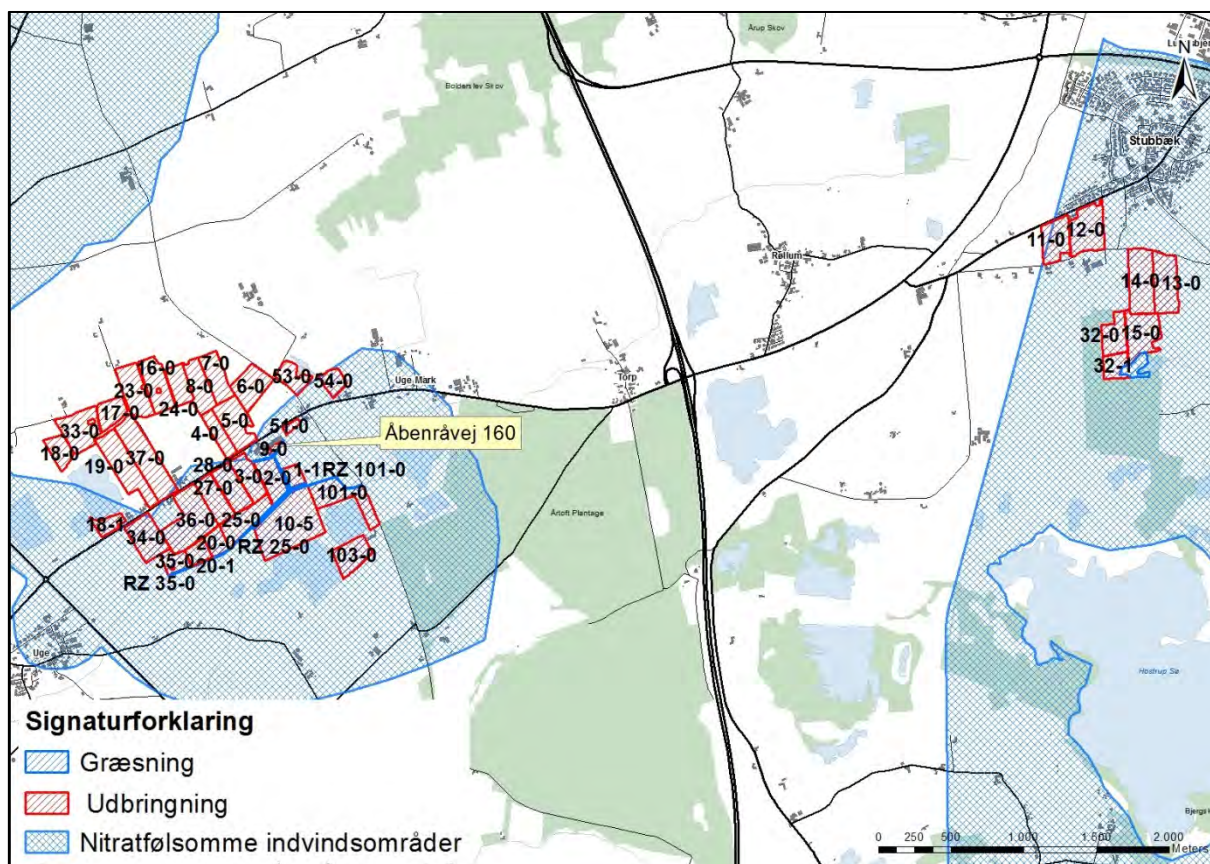
re medvirkende til en fortsat opfyldelse af målsætningen og vil være med til at reducere sandvandring til gavn for ynglesuccesen hos bl.a. hav- og bækørred. Begge arter er på den danske rødliste.

9.3 Nitrat til grundvand

Redegørelse

Dele af udbringningsarealerne ligger inden for nitratfølsomt indvindingsområde.

Som det ses af nedenstående kort, så ligger arealerne øst og syd for ejendommen i nitratfølsomt indvindingsområde. Arealerne syd for Stubbæk ligger også i nitratfølsomt indvindingsområde.

Kort 16. Placering af udbringningsarealerne i forhold til nitratfølsomt indvindingsopland.

Kommunen vurderer, at udbringningsarealerne hører ind under bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, bilag 3, nr. 2, situation 3, da der er foretaget en zonerings (statslig kortlægning) af området, men ikke udarbejdet en indsatsplan for området. Nærmere bestemt står der blandt andet under situation 3, at "er der foretaget en zonerings (statslig kortlægning) af det nitratfølsomme indvindingsområde, kan der ikke fastsættes vilkår, der er mere skærpede end en nitratudvaskning, der svarer til udvaskningen fra et planteavlbrug med et standard planteavlssædskifte".

Af tabellen nedenfor fremgår det, at udvaskningen i ansøgt drift ligger på 32-46 mg nitrat/l, og at en udvaskning svarende til et planteavlbrug ligger på tilsvarende 38-57 mg nitrat/l. Det vil sige, at niveauet for udvaskning af nitrat til grundvandet er overholdt i ansøgt drift.

Tabel 38. Resultaterne fra beregningerne af N-udvaskning for arealer i nitratfølsomme indvindingsområder – uddrag fra det digitale ansøgningskema.

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
25-0	5,0	46	-14	57	57
18-1	1,9	46	-14	57	57
101-0	6,4	46	-14	57	57
9-0	0,3	46	-14	57	57
27-0	4,8	46	-14	57	57
1-1	1,6	46	-14	57	57
51-0	0,6	46	-14	57	57
36-0	9,8	46	-14	57	57
34-0	5,6	46	-14	57	57
2-0	3,9	46	-14	57	57
3-0	4,0	46	-14	57	57
28-0	4,3	46	-14	57	57
32-1	2,6	46	-14	57	57
35-0	2,3	46	-14	57	57
20-0	2,2	46	-14	57	57
20-1	2,0	46	-14	57	57
103-0	4,4	46	-14	57	57
37-0	9,2	46	-14	57	57
53-0	3,0	32	-9	38	39
12-0	6,9	45	-13	55	56
54-0	2,2	45	-13	55	56
32-0	4,1	45	-13	55	56
13-0	6,7	45	-13	55	56
15-0	6,3	45	-13	55	56
11-0	5,0	45	-13	55	56
5-0	6,2	45	-13	55	56
14-0	7,5	45	-13	55	56
10-5	13,8	45	-13	55	56

Vurdering

En nitratudvaskning på mellem 32-46 mg nitrat pr. liter er basis for de vurderinger, der er foretaget.

For at sikre at nitratudvaskningen ikke øges væsentligt, stilles der endvidere vilkår om, at andelen af dybstrøelse, der tilføres arealerne, ikke må forøges i forhold til det ansøgte. Det vil sige, der må udbringes ca. 61 DE dybstrøelse.

9.4 Nitrat til overfladevand – vandløb, søer og kystvande

Kvælstof, herunder nitrat, der føres til overfladevand, stammer hovedsageligt fra gødskningen på landbrugsarealer. En del af den tilførte kvælstof optages ikke af afgrøden på marken, men siver igennem rodzonen til det øvre grundvand eller løber via dræn og grøfter til vandløb, søer og i sidste ende til havet.

Undervejs omdannes en stor del af de nedsivende kvælstofforbindelser til luftformigt kvælstof via en proces kaldet kvælstofreduktion. Hvor stor kvælstofreduktionen er, afhænger af jordbundstypen (reduktionspotentiallet), og hvor hurtigt nitraten føres til vandløb eller søer. På drænedede arealer føres nitrat væsentligt hurtigere til vandmiljøet end på udrænedede arealer, hvor det skal føres via grundvandet til vandmiljøet. Når kvælstoffet er nået ud i vandløbene, er reduktionen meget lav, ca. 2 %. Dvs. at størstedelen af den

kvælstof, der føres til vandløb, ender i havet (*DMU faglig rapport nr. 616, 2007 - Kvælstofreduktionen fra rodzonen til kyst for Danmark - Fagligt grundlag for et nationalt kort*). Føres vandet gennem søer, sker der en yderligere reduktion på gennemsnitlig 400 kg N/ha søbund.

Når nitrat kommer ud i vandmiljøet, påvirker det naturen ved, at det bruges af planterne som næringsstof og giver en større planteproduktion af sump- og undervandsplanter samt alger, der i høje koncentrationer giver uklart vand. Normalt anses kvælstof i vandløbene ikke for at have stor betydning for levevilkårene for planter, fisk og andet dyreliv. Her er det som regel andre faktorer, fx de fysiske forhold, der er mere afgørende for plante- og dyrelivet (*Næringsstoffer - arealanvendelse og naturgenopretning, Temarapport fra DMU 13/1997*). En reduktion i udvaskning af kvælstof (og andre næringsstoffer) vil dog utvivlsomt føre til en mindre grødevækst og en mindre produktion af organisk stof i vandløbet, hvilket vil forbedre miljøtilstanden og leveforholdene for dyrelivet samt give mindre tilførsel af organisk stof og næringsstoffer til søer og havet. Kraftig grødevækst kan reducere iltindholdet i vandløbet med deraf negativ virkning på dyrelivet til følge.

Redegørelse

Humblebæk afvander via Bjerndrup Mølleå og Sønderå til Vidåen og Vadehavet. Resten af vandløbene, Porså, Uge Bæk, Lundbæk, Søderup Å, afvander til Grønå, der også løber via Vidåen til Vadehavet.

Vandløbene er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 mod tilstandsændring. Vandløbene er beskrevet nærmere i afsnit 9.2 under "vandløb og målsatte søer".

Ingen af bedriftens udbringningsarealer ligger inden for områder, der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3.

Udvaskningen af nitrat fra rodzonen til overfladevand på ejendommens arealer er i ansøgningen beregnet til 60,2 kg N/ha/år (tabel nedenfor).

Tabel 39. Nitratudvaskning fra ejendommen samt fra et tilsvarende plantebrug – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk.

Beregning af nitratudvaskning til overfladevand		
Tabellen viser det maksimale dyretryk (DE_{max}) og udvaskning svarende til maksimalt dyretryk uden virkemidler, samt det reelle dyretryk (DE_{reel}) for ansøgt drift og den reelle udvaskning med brug af virkemidler i ansøgt drift. DE_{max} bestemmes af dyreholdets sammensætning og reduktionsprocent.		
	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE_{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	1,40	78,3
DE_{reel}	1,40	60,2
Beregning af nitratudvaskningen til brug for afskæringskriterium 2A/2B		
Merudvaskning fra husdyrbrug beregnes som difference mellem udvaskning ved DE_{reel} og udvaskning svarende til et plantebrug.		
	Udvaskning (kgN/ha)	
Udvaskning svarende til et plantebrug	74,1	
Merudvaskning fra husdyrbrug	-13,9	
Beregning af maksimal nitratudvaskning på bedrifter med arealer, hvor der er krav om udvaskning svarende til et plantebrug.		
Vægtet maksimal udvaskning på bedriften beregnes som et arealvægtet gennemsnit af udvaskning fra arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug og arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. Udvasningen ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug anvendes i vægtingen i de tilfælde hvor denne er lavere end udvaskning svarende til et plantebrug.		
	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 0,00 % Omfatter: 0,00 % af arealet	0,00	0,0
Udvaskning svarende til et plantebrug: 100 % af arealet		74,1
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 100,00 % af arealet	1,40	78,3
Vægtet maksimal udvaskning på bedriften		74,1

I ansøgningskemaet er der automatisk lavet en beregning for udvaskningen svarende til et planteavlsbrug. Udvasningen i denne beregning for et planteavlsbrug er beregnet til 74,1 kg N/ha/år og er dermed 13,9 kg højere den beregnede udvaskning for den ansøgte produktion på Åbenråvej 160.

En udvaskning, der svarer til planteavlsniveau (74,1 kg N/ha/år) eller derunder, er opnået ved hjælp af følgende virkemidler:

- 1) 100 % reduceret kvælstofnorm (økologisk drift).

Beskyttelsesniveauerne for nitrat til overfladevand er overholdt ved harmonikravet, reduktionspotentialet er højt, og arealerne afvander til Natura 2000 område (Vadehavet), som ikke afkaster nitratklasser.

Vurdering

Bedriftens udbringningsarealer ligger alle uden for nitratklasserne 1 – 3 (reduktionsprocenten er 100 %). Beskyttelsesniveauerne for nitrat til overfladevand er overholdt.

Da det er beregnet, at udvaskningen med baggrund i økologisk drift og dermed en reduceret kvælstofnorm på 100 % ligger under et tilsvarende planteavlsbrug, så er det vurderet, at der ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår til begrænsning af kvælstofudvaskningen.

Beregning af udvaskning er forudsat, at dyretrykket i ansøgt drift fastholdes. Dybstrøelse har en højere nitratudvaskning end gylle, fordi udnyttelsesgraden af dybstrøelse er 45 %, mens den for kvæggylle er 70 % og for svinegylle er 75 %. Der produceres og modtages i alt på ejendommen 61,03 DE dybstrøelse. Derfor er der stillet vilkår om, at der maksimalt må udbringes 61,03 DE dybstrøelse på arealerne.

9.5 Fosfor til overfladevand - vandløb, søer og kystvande

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 1, jf. stk. 3, kan kommunen ikke godkende et projekt efter husdyrbrugslovens § 12, hvis det generelle beskyttelsesniveau for fosforoverskud i bekendtgørelsens bilag 3, afsnit C, ikke er overholdt. Af bekendtgørelsens bilag 3, afsnit C, fremgår bl.a.:

"Kravet til fosforoverskuddet vil afhænge af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Der stilles krav til fosforoverskud på drænede lerjorder og lavbundsarealer, herunder dræne- de og grøftede sandjorder, der afvander til Natura 2000 vandområder, der er overbelas- tet med fosfor.

Hvis der efter gennemførelsen af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring kan dokumenteres fosforbalance for husdyrbruget, stilles der ikke krav med hensyn til fosfor uanset bedriftens fosfortal.

I øvrige tilfælde stilles følgende krav til fosforoverskuddet på bedriften. Det skal dog un- derstreges, at for alle 4 grupper gælder, at det kun omfatter udbringningsarealerne i op- lande til Natura 2000 områder, der er overbelastet med fosfor. Der henvises til kortmate- riale, hvoraf disse oplande fremgår (kortværket omfatter ikke oplandene til Natura 2000 søtyper, som klassificeres som sårbare recipienter):

- *For arealer på drænede lerjorder med et fosfortal under Pt 4,0 stilles der ingen krav. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug (Fosforklasse 0).*
- *For arealer på drænede lerjorder, hvor fosfortallet er mellem Pt 4,0-6,0, stilles krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må øges med 4 kg P/ha/år. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende hus- dyrbrug, og kravet til fosforoverskuddet vil altid være opfyldt hvis fosforoverskuddet ikke overstiger 4 kg P/ha/år i efter-situationen (Fosforklasse 1).*
- *På lavbundsarealer stilles krav om et maksimalt fosforoverskud på 2 kg P/ha/år. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning. Arealerne er dog ikke omfattet af kravet, hvis ansøger kan dokumentere ved jordbundsanalyser, at jern- fosforforholdet (FeBD:PBD-molforholdet) er over 20. Jordbundsanalyserne vedrørende Fe/P-forholdet skal udtages af en uvildig instans. (Fosforklasse 2).*
- *For arealer på drænede lerjorder, hvor fosfortallet er over Pt 6,0 stilles krav om fosfor- balance (Fosforklasse 3)."*

Det generelle beskyttelsesniveau for fosforoverskud i husdyrgodkendelsesbekendtgørel- sens bilag 3, afsnit C, suppleres af en adgang for kommunen til i særlige tilfælde at fast- sætte skærpede vilkår, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 2, eksempelvis i forhold til sårbare naturområder med særlig lokal eller regional værdi (f. eks. målsatte søer, grusgravssøer og fjorde) uden for Natura 2000.

Beregninger af fosforoverskud omfatter ikke tilført fosfor i handelsgødning.

De øvrige landbrugsarealer, som ligger uden for oplande til et fosforoverbelastet Natura 2000 vandområde, beskyttes jf. lovgivningen kun via harmonireglerne.

Redegørelse

Der tilføres årligt 6.952,87 kg fosfor til markerne i ansøgt drift. Ifølge ansøgningen får arealerne derved et fosforoverskud på 4,5 kg P/ha.

Tabel 40. Beregnet P-overskud - uddrag fra det digitale ansøgningskema.

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrenet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	277,89 ha	5,1 kg P/ha/år	4,5 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	5,1 kg P/ha/år	4,5 kg P/ha/år
Lavbundsjarde og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	5,1 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	5,1 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-7,0 kg P**.
Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **4,5 kg P/ha/år**.
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **25,0 kg P/ha/år**.
P-fraførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **20,5 kg P/ha/år**.
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **4,5 kg P/ha/år**.

Ifølge ansøgningen er arealerne klassificeret som hhv. grovsandet jord (JB1), grov lerblandet sandjord (JB3), lerjord (JB7) og humusjord (JB11) og ligger i forholdsvis fladt terræn med kun to skrånende arealer mod vandløb eller sø/mose.

Nogle af udbringningsarealerne (mark 39-0, 40-0, 43-1, 43-0, 44-0, 35-0, 20-1, 20-0, 25-0, 2-0, 10-5, 101-0, 103-0) er helt eller delvist lavbundsareal i lavbundsklasse I (stor risiko for okkerudledning). Enkelte af udbringningsarealerne (mark 49-0, 50-0, 15-0) er delvist lavbundsarealer i lavbundsklasse IV (ingen risiko for okkerudledning).

Lavbundsjarde er udstrømningsområder for grundvand, og mange lavbundsjarde har derfor permanent højt grundvandsspejl. Ved vandmætning af jorden vil iltfrie forhold medvirke til en mikrobiel reduktion af jern, hvorved jernet opløses, og fosfor frigives. Lavbundsarealer har derfor en større udvaskning af fosfor, end de højereliggende arealer.

Udbringningsarealerne på ejendommen, som er lavbundsarealer, er for de fleste af arealerne angivet som værende ikke-drænet.

Vurdering

Aabenraa Kommune finder ikke, at der i den konkrete sag, angående de ejede og forpagtede arealer beliggende i Aabenraa Kommune er særlige forhold, som kan begrunde skærpede vilkår i forhold til udvaskning af fosfor til vandmiljøet.

Natura 2000 vandområdet (Vadehavet), som arealerne afvander til, er udpeget som mindre sårbart overfor fosfor og afkaster således ikke fosforklasser i oplandet.

Ingen af udbringningsarealerne har væsentligt terrænfald mod vandløb, hvor der kan være risiko for overfladeafstrømning. Ingen arealer er vådbund eller afvander til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor. Aabenraa Kommune vurderer, at et fosforoverskud på op til 4,5 kg/ha ikke vil give anledning til en forskydning af ligevægten mellem bundet og opløst fosfor, og koncentrationen af opløst fosfor i jordvæsken vil dermed ikke nå et så kritisk niveau, som vil kunne give anledning til udvaskning af fosfor til vandmiljøet, herunder især fosforfølsomme søer.

Dermed vurderer Aabenraa Kommune, at arealerne, hvad angår fosfor, er robuste landbrugsjarde, som ikke giver anledning til uacceptabel risiko for fosforudledning til overfladevand.

Samlet vurderes det, at udvidelsen af bedriften overholder beskyttelsesniveauet og ikke vil påvirke overfladevande negativt med hensyn til fosfor, og der stilles ingen skærpende vilkår.

9.6 Natura 2000

Redegørelse

Alle bedriftens arealer ligger i oplandet til hhv. Humlebæk, som afvander via Bjerndrup Mølleå og Sønderå til Vidåen, samt Porså, Uge Bæk, Lundbæk og Søderup Å, som afvander til Grønå og videre til Vidåsystemet, Rudbøl Sø og Vadehavet. I Vidåsystemet er Sønderådalene udpeget som Natura 2000 område, der udgøres af habitatområde nr. H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen og fuglebeskyttelsesområde F63 Sønderådal. Sønderå leder videre ud i Vidåen og fuglebeskyttelsesområde F60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen samt habitat- og fuglebeskyttelsesområde F57 og H78 Vadehavet, samt Ramsarområde 27.

Vadehavet er angivet som sårbart Natura 2000 område, jf. miljøstyrelsens kortværk.

Udledningen af kvælstof m.m. fra husdyrbrugets udbringningsarealer skal i henhold til *Bekendtgørelse om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter* (bek. nr. 408 af 1. maj 2007) vurderes i forhold til, om det vil skade udpegningsgrundlaget for de ovenfor nævnte habitat og fuglebeskyttelsesområder.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet H78 Vadehavet, H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen, fuglebeskyttelsesområderne F63 Sønderådal, F60 Vidå, Tøndermarsken og saltvandssøen, F57 Vadehavet og Ramsarområdet 27 indeholder følgende naturtyper og arter:

Naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- 3150 Næringsrig sø
- 3260 Vandløb
- 7230 Riggær

Dyrearter der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- Snæbel
- Flodlampret
- Bæklampret
- Dyndsmerling
- Odder

Naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget for H78

• 1110 Sandbanke	• 2250 Enebærklit
• 1130 Flodmunding	• 2310 Vise-indlandsklit
• 1140 Vadeblade	• 2330 Græs-indlandsklit
• 1150 Lagune	• 3130 Søbred med småurter
• 1160 Bugt	• 3140 Kransnålalge-sø
• 1170 Rev	• 3150 Næringsrig sø
• 1310 Enårig strandengsvegetation	• 3160 Brunvandet sø
• 1320 Vadegræssamfund	• 3260 Vandløb
• 1330 Strandeng	• 4010 Våd hede
• 2110 Forklit	• 6210 Kalkoverdrev
• 2120 Hvid klit	• 6230 Surt overdrev
• 2130 Grå/grøn klit	• 6410 Tidvis våd eng
• 2140 Klithede	• 7150 Tørvelavning
• 2160 Havtornklit	• 7230 Riggær
• 2170 Grårisklit	• 9190 Stilkege-krat
• 2180 Skovklit	• 91D0 Skovbevokset tørvemose

- 2190 Klitlavning

- 91E0 Elle og Askeskove

Dyrearter der indgår i udpegningsgrundlaget for H78:

- Havlampret
- Bæklampret
- Flodlampret
- Stavsild
- Laks
- Snæbel
- Marsvin
- Odder
- Gråsæl
- Spættet sæl

Fuglearter der indgår i udpegningsgrundlaget for F63:

- Mosehornugle
- Rørdrum
- Sortterne
- Rørhøg
- Hedehøg
- Engsnarre

Fuglearter der indgår i udpegningsgrundlaget for F60 og F57:

• Rørdrum	• Hvid stork	• Lysbuget knortegås
• Rørhøg	• Engsnarre	• Sandløber
• Hedehøg	• Pibesvane	• Sandterne
• Mosehornugle	• Sangsvane	• Strandskade
• Spidsand	• Lille kobbersneppe	• Dværgmåge
• Skeand	• Blåhals	• Sortand
• Pibeand	• Brushane	• Stor regnspove
• Grågåås	• Hjejle	• Edderfugl
• Kortnæbbet gås	• Strandhjejle	• Dværgterne
• Bramgåås	• Plettet rørvagtel	• Havterne
• Almindelig ryle	• Klyde	• Splitterne
• Sortterne	• Fjordterne	• Hvidklire
• Islandsk ryle	• Gravand	• Rødben
• Hvidbrystet præstekrave	• Krikand	• Havørn
• Vandrefalk	• Mørkbuget knortegås	• Blå kærhøg

Flere af arterne og naturtyperne er sårbare overfor næringsberigelse af deres levesteder. F.eks. er snæbel i Vidåsystemet følsomme overfor sandvandring og næringsberigelse af vandløbet, idet det kan medføre en skadelig effekt på deres gydepladser, hvis iltindholdet nedsættes og bunden belægges med et slam/sandlag.

Højt næringsindhold i åvandet, der føres til Rudbøl Sø, kan medføre en hurtigere tilgroning af Magisterkog og Rudbøl Sø sammenlignet med en ren naturtilstand i oplandet, hvilket giver dårligere leveforhold for bl.a. rørdrum (bisanalyse for H90 og Natura 2000 plan).

Rudbøl Sø er i vandplan 4.1 (2009-2015) klassificeret som "stærkt modificeret vandområde med karakter af sø". Vidåen, der gennemløber Rudbøl Sø, er ligeledes udpeget som stærkt modificeret vandområde. Rudbøl Sø er i vandplan 4.1 (2009-2015) målsat med et godt økologisk potentiale (svarende til god økologisk tilstand). Målsætningen er ikke opfyldt endnu, da tilstanden er vurderet til at være moderat. Tidsfristen for målopfyldelsen

er udskudt til efter 2015, da effektvurdering af allerede foretagne indgreb mangler. Der har været udført forskellige tiltag for at forbedre søens tilstand, men søen er endnu ikke i balance efter indgrebene. Tilstanden må dog ikke forringes. Det skal således sikres, at der ikke ved aktiviteter i oplandet sker en øget tilførsel af næringsstoffer.

Basisanalysen for F63 Sønderådal siger, at vandkvaliteten i Sønderåen gennem de seneste årtier er forbedret, og vandkvaliteten og næringsbelastning anses ikke for at være en trussel mod de fugle, der er på udpegningsgrundlaget (Natura 2000-plan, Sønder Ådal, område nr. 101).

Ifølge basisanalysen for H78 og F57 Vadehavet er den internationale målsætning om, at Vadehavet skal være et "ikke næringsbelastet område" ikke opfyldt pga. de høje kvælstofkoncentrationer. *"Opfyldelsen af målsætningen vil som minimum kræve en reduktion af næringsbelastningen med 50 % for kvælstof og 80 % for fosfor i forhold til niveauet i begyndelsen af 1989-90, som oprindeligt fastlagt i vandmiljø-handlingsplanen. Dette mål er endnu ikke nået for den sønderjyske del af det danske vadehav. Det vil derfor være nødvendigt fortsat at reducere især det diffuse bidrag for at nå de internationale, nationale og regionale mål. Det er desuden vigtigt at reducere den atmosfæriske næringsbelastning gennem en indsats overfor kilderne hertil"* (Basisanalyse for vanddistrikt 50, Del 2 (s. 37 og 39)).

Ifølge Naturstyrelsens hjemmeside (<http://www.naturstyrelsen.dk/Vandet/Vandplaner/>), under beskrivelsen af naturområdet N89 Vadehavet, beskrives de væsentligste trusler mod naturtyperne og arterne i området som værende bl.a. næringsstofbelastningen, intensiv landbrugsdrift, tilgroning og afvanding.

I vandplanen (2009-2015) er tilstanden i Vadehavet angivet som ringe til dårlig, hvor Lister Dyb er angivet som ringe. Årsagen skyldes for højt indhold af klorofyl (næringsstoffer). For at opnå målopfyldelse kræves mindst at tilstanden er god.

Efter § 11, stk. 1, jf. stk. 3, i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (bkg. nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer) skal der meddeles afslag på en ansøgning om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugslovens §§ 10, 11, 12 eller 16, hvis skærpelsen af harmonikravene efter bekendtgørelsens bilag 3, afsnit D, ikke kan overholdes (det generelle beskyttelsesniveau for nitratudvaskning).

Selv om kommunen konstaterer, at beskyttelsesniveauet for nitrat efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt, skal det stadig overvejes, om det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt. Der skal således ske en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau eller meddeles et afslag, hvis der vil være en virkning på miljøet, som ikke er i overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen (bkg. nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer).

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugslovens §§ 10, 11, 12 eller 16 skal der således efter habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1, jf. § 8, stk. 6, foretages en vurdering af, om det ansøgte projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Denne vurdering skal fremgå af afgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 4. I bekræftende fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på det pågældende område under hensyn til bevaringsmålsætningen for området, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2, og denne konsekvensvurdering skal ligeledes fremgå af afgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 4. Viser konsekvensvurderingen, at projektet vil skade området, må der ikke gives tilladelse eller godkendelse til det ansøgte, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2.

Ved vurderingen efter habitatbekendtgørelsen skal kommunen bl.a. inddrage viden fra vand- og naturplanerne efter miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. septem-

ber 2009 om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder med senere ændringer).

Jf. Miljøklagenævnets afgørelse af 3. november 2010 (MKN-130-00166) er det praksis, at der ved vurderingen af, om udvaskningen af kvælstof fra en bedrift vil skade et Natura 2000-område, der er recipient for udvasket kvælstof fra bedriftens arealer, skal tages udgangspunkt i de retningslinjer, der findes i Miljøstyrelsens digitale vejledning om godkendelse af husdyrbrug samt fortegnelsen over oplysninger fra Det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR) om antallet af husdyr fordelt på de kystvandoplande, der anvendes i vandplanlægningen.

Efter vejledningen er det et kriterium (afskæringskriterium pkt. 1), at dyreholdet (antallet af DE) i et aktuelt opland ikke har været stigende siden 1. januar 2007. Et yderligere kriterium (afskæringskriterium pkt. 2A og 2B) er, at kvælstofudvaskningen fra den ansøgte bedrift ikke må udgøre 5 % eller mere af den samlede kvælstofudvaskning til det aktuelle område, dog 1 % eller mere af den samlede kvælstofudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret. Selv om vejledningens kriterier ikke er overholdt, kan der dog efter omstændighederne meddeles godkendelse med skærpede vilkår, jf. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 24. november 2011 (NMK-133-00068).

Alle bedriftens udbringningsarealer afvander til det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 089 Vadehavet, der således modtager udvaskede næringsstoffer fra arealerne. Afvandingen sker via deloplandet Lister Dyb, som udgør en del af hovedvandopland Vadehavet.

Ifølge Miljøministeriets vandplan for hovedvandopland Vadehavet er miljømålslovens miljømål "*god tilstand*" - bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet - ikke opfyldt i området. Aabenraa Kommune finder derfor, at enhver yderligere tilførsel af næringsstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning (Effekten af øgede kvælstoftilførsler på miljøet i danske fjorde. Faglig rapport fra DMU nr. 787, 2010) og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Kommunen har derfor foretaget en vurdering af den mulige påvirkning af Lister Dyb, der stammer fra kvælstofudvaskning, efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug i overensstemmelse med Natur- og Miljøklagenævnets praksis.

Kommunen har taget stilling til, om udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne - set i sammenhæng med andre kilder til kvælstofudledning i oplandet - forringer tilstanden i vandområdet. Dette kan som udgangspunkt være tilfældet, hvis udviklingen i dyreholdet i oplandet har været stigende siden 2007. Kommunen har ved vurderingen af udviklingen i dyreholdet anvendt Miljøstyrelsens oversigt over udviklingen i husdyrholdet 2007-2014 (<http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>). Denne er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside den 10. december 2014.

Det fremgår af Miljøstyrelsens oversigt, at dyreholdet i oplandet til Lister Dyb er steget i perioden fra 2007-2014, hvorfor det i henhold til vejledningen må lægges til grund, at udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne - set i sammenhæng med andre kilder til kvælstofudledning i oplandet, dvs. kumulativt - risikerer at forringe tilstanden i det internationale naturbeskyttelsesområde Lister Dyb (Vadehavet).

Det følger af Natur- og Miljøklagenævnets praksis, at det ansøgte projekt herefter kun kan godkendes, hvis kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne reduceres til et niveau svarende til planteavl, dvs. at udvaskningen af kvælstof fra rodzonen nedbringes til et niveau, der svarer til en arealdrift med brug af handelsgødning og et plantesædskifte med 10 % efterafgrøder.

Aabenraa Kommune har fra ansøger modtaget beregninger, der viser, at udvaskningen fra ejendommen i det ansøgte projekt ikke vil overstige den udvaskning, der ville være, hvis ejendommen blev drevet som et planteavlsbrug, uden brug af husdyrgødning. Kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne er således på et niveau der ligger under planteavl.

Kommunen finder herefter, at kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne i det ansøgte projekt, ved brug af virkemidler, ikke vil modvirke opfyldelsen af bevaringsmålsætningen for Lister Dyb, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2.

Det fremgår, at det ansøgte husdyrbrug vil have et kvælstofbidrag til Vadehavet, der ligger under til et planteavlsbrug, hvorfor det ansøgte ikke i sig selv har en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000 vandområde. I henhold til Miljøstyrelsens afskæringskriterier, som siger, at husdyrbruget ikke må bidrage med over 5 % af den samlede nitratudvaskning til Lister Dyb, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke i sig selv har en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000 område.

Vurdering

Vidå udmunder i Lister Dyb tidevandsområde i Vadehavet. Lister Dyb er karakteriseret som et sårbart vandområde og er omfattet af afskæringskriteriet pkt. 1 og 2A, dvs. at en skadevirkning på vandområdet ifølge den elektroniske vejledning kan udelukkes, hvis antallet af dyreenheder jf. CHR i oplandet ikke er steget siden 2007, og hvis projektet i sig selv udgør mindre end 5 % af den samlede udledning af kvælstof til vandområdet.

Det vurderes derfor samlet for nitrat og fosfor,

- at husdyrbruget ikke i sig selv påvirker Vadehavet med 5 % eller mere af den samlede N-udvaskning,
- at arealerne overholder beskyttelsesniveauet for fosfor,
- At husdyrbruget med økologisk drift og dermed 100 % reduceret kvælstofnorm har indarbejdet virkemidler til at nedbringe nitratudvaskningen til minimum et niveau svarende til planteavlsbrug.
- og at husdyrbruget derfor i kumulation med andre husdyrbrug ikke medfører en stigning i nitratudvaskningen.

Bedriften vurderes dermed på baggrund af ovenstående hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter at kunne påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt.

9.7 Påvirkninger af arter med særlig strenge beskyttelseskrav (bilag IV)

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

I det følgende vurderes forekomsten af de bilag IV arter, hvor projektområdet ligger indenfor eller i nærheden af artens naturlige udbredelse. Der er søgt efter registreringer indenfor de seneste 10 år i Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, *Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007*, og naturdatabaser på www.naturdata.dk. Der er i databaserne ingen registreringer af de pågældende arter i eller omkring projektets udbredelsesområde.

Redegørelse

Spidssnudet frø. Spidssnudet frø er almindelig udbredt over det meste af landet. Den har haft en tilbagegang i de sydøstlige dele af Danmark, men der er ikke længere dokumentation for en tilbagegang i de øvrige dele af landet. Den er derfor vurderet ikke truet i Danmark. Den findes i større eller mindre vandhuller i engområder, moser, dyrkede marker og skovbevoksede områder. På den baggrund vurderes det som sandsynligt, at

arten forekommer i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhuller gennem øget belastning med næringsstoffer eller dræning og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Arealerne i projektområdet er landbrugsjord i omdrift, og arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen. Vandhullerne grænsende op til udbringningsarealerne er omfattet af randzonelovens beskyttelse.

Kommunen vurderer, at randzonerne vil yde vandhullerne beskyttelse mod næringsstoffer tilført via overfladeafstrømning og sikre padderne skjul i den tid, ynglen forlader vandhullet. Derfor vurderes det, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at supplerende anlæggelse af bræmmer samt oprensning (oprensning kræver tilladelse fra kommunen) af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Løgfrø. Løgfrøen er spredt til sjældent forekommende i Danmark og er i tilbagegang. Det er muligt, at løgfrøen fortsat er i så stærk tilbagegang på landsplan, at den skal klassificeres som truet. Men der er for få pålidelige data om bestandsudviklingen til at afgøre dette sikkert. Løgfrøen foretrækker lysåbne vandhuller i omgivelser med let jord, hvor den kan grave sig ned om dagen. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at supplerende anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Løvfrø. Løvfrøen er spredt til sjældent forekommende i Danmark. Den findes blandt andet i den østlige del af Sønderjylland mellem Aabenraa og Kolding. Da løvfrøen har været i betydelig fremgang igennem de sidste 10 år, vurderes den ikke truet i Danmark. Løvfrøen yngler i mange forskellige typer vandhuller og vådområder. Mest optimale er lavvandede tidvise vandhuller og oversvømmelser på afgræssede arealer. Uden for yngletiden opholder løvfrøen sig især i brombærbuske i levende hegn, krat og skovbryn. Projektområdet omfatter ikke umiddelbart løvfrøens udbredelsesområde, men det kan ikke udelukkes at løvfrøen findes i området.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af supplerende bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Stor Vandsalamander. Den store vandsalamander er udbredt over det meste af Danmark, hvorfor den er vurderet ikke truet, dog er den fåtallig i Jylland vest for israndslinien. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand men kan uden for yngletiden opholde sig i dybere vandhuller og vandhuller med forurenede vand. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l. Den findes i området.

På den baggrund vurderes det, at den store vandsalamander kan forekomme i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Udsætning af fisk vil også være skadeligt, da fiskene æder salamanderens æg og yngel. Udsætning og fodring af ænder har samme negative effekt.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø (se ovenfor), at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af supplerende bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Markfirben. Markfirbenet er udbredt over det meste af landet men noget pletvist. Selv om markfirben fortsat synes at gå lidt tilbage, er der ikke dokumentation for en kraftig tilbagegang. Den vurderes derfor ikke truet i Danmark. Markfirbenet træffes på steder med bar og løs, gerne sandet jord. Det kan være heder, klitter overdrev, råstofgrave, stengærder og på vej- eller jernbaneskrånninger.

Flagermus. Flagermusene overnatter oftest i huse og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er artsafhængige og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, som de fanger over vandoverfladen. Mange arter fouragerer på insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn.

Projektområdet kan tænkes at indgå i nogle arters fourageringsområder, men med baggrund i at arealerne er landbrugsjord i omdrift, og at arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen, vurderes det, at der ikke vil være negative påvirkninger.

Odder. Odderen er nu udbredt helt ned til den dansk-tyske grænse i større vandløb og søer. Det må derfor formodes, at den forekommer i vandløbssystemerne i Aabenraa Kommune. Det vurderes, at vandløb og grøfter i projektområdet vil være velegnede som levesteder. Odderen er med sikkerhed observeret i Vidå-systemet.

Andre udvalgte arter tilknyttet vandhuller. Potentielt vil der kunne forekomme arter som butsnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og skrubtudse, der ikke er opført på Habitatdirektivets Bilag IV, men som er fredede herhjemme. For disse arter gælder de samme betragtninger, som nævnt under bilag IV paddeerne ovenfor.

Bjergsalamander er opført på den danske rødliste som sjælden og næsten truet. Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akuttruede, sårbare eller sjældne i den danske natur. Listen revideres løbende. Ingen af de øvrige paddearter, der kan forekomme i projektområdet eller markfirben har status af truet i Danmark jf. den seneste revision af rødlisten i 2003-2008. Spidssnudet frø, butsnudet frø, løvfrø, løgfrø, grøn frø, skrubtudse og stor – og lille vandsalamander er dog opført på gullisten 1997 som opmærksomhedskrævende. Gullisten er en oversigt over plante- og dyrearter, der er i tilbagegang i Danmark.

Blandt pattedyrene er både odder, hasselmus og ni flagermusarter fredede og opført på rødlisten fra 1997. Listen er under revision og opdatering mangler stadig.

Grøn mosaikguldsmed er ligeledes fredet og rødlistet som næsten truet i Danmark jf. revision af rødlisten i 2003-2008.

Vurdering

Kommunen har ikke registreret planter og dyr, omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets anlæg og udspretningsarealer, men vurderer at nogle arter med meget stor sandsynlighed forekommer i området, da de er registreret indenfor 1-2 km fra de østligste af udbringningsarealerne.

Kommunen vurderer, under forudsætning af at vilkårene overholdes, at driften af arealerne ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padde eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter eller andre fredede eller rødlistede arter.

10 Oversigt over bedste tilgængelige teknik (BAT)/renere teknologi

Redegørelse

Et af hovedformålene med lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, er at fremme anvendelsen af bedste tilgængelige teknik (BAT = Best Available Techniques), herunder renere teknologi.

BAT-begrebet er nærmere fastlagt i IPPC-direktivet¹, hvoraf fremgår følgende:

I direktivets artikel 2, nr. 11, defineres "den bedste tilgængelige teknik" som: "det mest effektive og avancerede trin i udviklingen af aktiviteter og driftsmetoder, som er udtryk for en given tekniks principielle praktiske egnethed som grundlag for emissionsgrænseværdier med henblik på at forhindre eller, hvor dette ikke er muligt, generelt begrænse emissionerne og indvirkningen på miljøet som helhed."

Der forstås ved:

"teknik": både den anvendte teknologi og den måde, hvorpå anlæg konstrueres, bygges, vedligeholdes, drives og lukkes ned.

"tilgængelig": udviklet i en målestok, der medfører, at den pågældende teknik kan anvendes i den relevante industrisektor på økonomisk og teknisk mulige vilkår, idet der tages hensyn til omkostninger og fordele, uanset om teknikken anvendes eller produceres i den pågældende medlemsstat eller ej, når blot driftslederen kan disponere over teknikken på rimelige vilkår.

"bedste": mest effektiv teknik til opnåelse af et højt generelt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af etablering, udvidelse eller ændring. For krav til eksisterende dele af anlægget skal der fastsættes en rimelig frist til at opfylde BAT-krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en udvidelse eller ændring².

Definitionen af BAT indebærer, at vurderingen af, hvad der er BAT for en virksomhedstype, bl.a. må ansues i forhold til virksomhedens størrelse, og om der er tale om en ny eller en bestående virksomhed. Det er imidlertid ikke den enkelte landmands økonomiske forhold, der indgår i vurderingen. Fastlæggelse af BAT er generaliseret i den forstand, at vurderingen foretages i forhold til, hvad der i almindelighed er opnåeligt i den pågældende industrisektor, jf. direktivets artikel 2, nr. 11.

BAT skal i alle tilfælde anvendes med henblik på at nedbringe den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne. Husdyrbrug skal derfor anvende teknik, der kan anses som BAT, også i tilfælde, hvor mindre omkostningskrævende foranstaltninger ville være tilstrækkelige til at opfylde det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3. Kravet om BAT kan således betyde, at næringsstoftab eller anden forurening bringes ned under det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsen³. Det bemærkes endvidere, at kravet om BAT er uafhængigt af, om produktionen vil påvirke særligt sårbare områder væsentligt eller ej. Hvis anvendelse af en BAT-teknik – f.eks. en gulvtype – bringer husdyrbrugets forurening under beskyttelsesniveauet i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3 medfører dette ikke, at BAT-teknologier i andre henseender f.eks. foderteknologier alene af denne grund kan fravælges.

¹ Rådets direktiv (96/61/EF) af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening, kodificeret ved direktiv 2008/1/EF

² Forslag til lov om miljøgodkendelse (L55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 36.

³ Forslag til lov om miljøgodkendelse (L 55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 37.

Vilkår om BAT indebærer ikke, at der stilles krav om anvendelse af bestemte teknologier. Men princippet om BAT pålægger myndighederne i vilkårsfastsættelsen at lægge vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelsen af BAT.

En ansøgning om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 12 skal indeholde oplysninger om husdyrbrugets valg af BAT, jf. husdyrbrugbekendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. bilag 2, pkt. G, nr. 27-28. Oplysningerne skal gives i en redegørelse med dokumentation for, i hvilket omfang det valgte projekt bygger på anvendelse af den mindst forurenende og ressourceforbrugende teknik vedrørende bl.a. råvarer, energi, vand og andre hjælpestoffer, produktionsanlæg, processer og affaldsfrembringelse. Redegørelsen skal indeholde et resumé af de væsentligste af de eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. Ansøgningen skal også indeholde oplysninger om anvendelse af BAT til reduktion af ammoniakemission og udvaskning af nitrat, samt oplysninger om, hvordan et eventuelt fosforoverskud og udledning af fosfor nedbringes. Ansøger er således ansvarlig for at undersøge og vurdere mulighederne for at anvende BAT.

Af Miljøstyrelsens svar nr. 56 på Frequently Asked Questions (FAQ) fremgår, at BAT-redegørelse i sager efter husdyrbruglovens § 12 som minimum skal indeholde følgende:

Oplysninger BAT-redegørelse for § 12

- Management
  1. Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder de anvendte teknologier.
- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik inden for områderne:
  2. Foder
  3. Staldindretning
  4. Forbrug af vand og energi
  5. Opbevaring/behandling af husdyrgødning
  6. Udbringning af husdyrgødning

Redegørelsen skal indeholde en systematisk gennemgang af, om de teknologier, der er valgt inden for de enkelte områder, lever op til niveauet for BAT. Gennemgangen skal omfatte både de eksisterende og nye dele af anlægget. Redegørelsen skal endvidere indeholde et resumé af de væsentligste eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. I den forbindelse skal det begrundes, hvorfor der eventuelt er fravalgt løsninger, der er miljømæssigt bedre. Såfremt der i en eksisterende stald ikke anvendes bedst tilgængelige stalddokumenter, skal der redegøres for, hvornår stalden vil blive renoveret, således at den kommer til at leve op til niveauet for bedste tilgængelige stalddokumenter.

Når det gælder svine- og fjerkræbrug skal redegørelsen på alle de nævnte 6 områder relateres til de teknologier, der er beskrevet i EU-kommissionens referencedokument om BAT vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra juli 2003⁴. F.eks. under foder-teknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik. Såfremt der ikke anvendes disse fodringsteknikker, skal det begrundes.

BAT inden for kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke er udarbejdet et BREF-dokument, der svarer til BREF-dokumentet vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion af den grund, at kvæg ikke er listet i IPPC-direktivets artikel 6.6. Det fremgår af husdyrbruglovens § 19 og § 23, at Aabenraa Kommune ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 12 skal sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik og varetage hensyn til anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Da der i husdyrbrugloven således ikke skelnes mellem dyrearter, skal der redegøres for anvendelse af BAT på alle husdyrbrug uanset dyreart.

---

⁴ BREF-dokument, Referencedokument for bedste tilgængelige teknikker vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, 2003

For så vidt angår husdyrbrug omfattet af husdyrbruglovens § 12 er det Miljøklagenævnets opfattelse, at ansøgeren skal beregne anlæggets BAT-niveau ved anvendelse af Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Virkemidler til reduktion af ammoniakemissionen og forslag til vilkår har Miljøstyrelsen beskrevet i teknologiblade. Endvidere skal ansøger orientere sig i BREF-dokumentet for svine- og fjerkræavl.

Aabenraa Kommune har taget stilling til ansøgerens BAT-redegørelse, og Aabenraa Kommune har vurderet, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i relation til husdyrbrugloven.

Der er redegjort for anvendelse af bedste tilgængelige teknik under de relevante afsnit i miljøgodkendelsen. I de samme afsnit findes ligeledes vurderingerne.

I nedenstående tabel vises en samlet oversigt over hvilke områder BAT-redegørelsen har omfattet, og i hvilke afsnit redegørelse og vurdering kan findes. Vilkårene fremgår af afsnit 2.

Tabel 41. BAT oversigt

BAT områder	Redegørelse og vurdering
Staldindretning	Afsnit 6.1
Foder	Afsnit 6.3
Forbrug af vand og energi	Afsnit 6.6
Reduktion af ammoniakemission	Afsnit 6.1+7.2+7.3+7.5
Affald	Afsnit 6.9
Nødfremgangsmåde, ikke planlagte hændelser	Afsnit 6.11
Opbevaring/behandling af husdyrgødning	Afsnit 7.2+7.3
Udbringning af husdyrgødning	Afsnit 7.5
Reduktion af udvaskning af nitrat	Afsnit 9
Fosforoverskud og udledning af fosfor	Afsnit 9
Management	Se nedenstående

Management

Management er en beskrivelse af hvilke ledelses- og egenkontrolrutiner, der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder rutiner vedrørende de anvendte teknologier.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen (i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand).

Udarbejdelse og ajourføring af en beredskabsplan opfatter kommunen som værende BAT, idet udarbejdelsen af planen gør, at driftsherren får vurderet og gennemtænkt forskellige former for procedurer ved diverse uheld, således at eventuelle skader ved uheld kan minimeres.

Ansøger oplyser

Der lægges stor vægt på godt management og god staldhygiejne. Der anvendes halm-madrasser i sengebåsene. Ved at give rigeligt med strøelse til dyr på dybstrøelse skabes et tilpas miljø for dyrene. Spalter i kostalden renholdes i nusetituationen med en minilæser med et skrabeblad. I ansøgt situation bliver spalterne ved køerne og kvierne renholdt med robotskrabere.

Der muges ud hyppigt ved kalvene og i dybstrøelsesafdeling i kostalden, for at undgå fluer og lugtgener.

Det daglige arbejde i stalden varetages af en fodermester, som har været på ejendommen i mange år, og har stor indflydelse på den daglige drift. Markbruget varetages af maskinstation.

Vand- og elforbruget samt forbrug af diesel opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Slidte dele udskiftes, så spild undgås.

Mælkekøleanlæg serviceres efter en fast plan.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, så optimal information omkring håndtering af mulige uheld sikres, så forurening/ skader kan minimeres. Et eksemplar af miljøgodkendelsen er altid tilgængeligt for de personer, der har ansvar for anlæggets daglige drift.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer ud fra ovennævnte redegørelse, at ansøger lever op til BAT indenfor management.

11 Alternative muligheder og 0-alternativet

Alternative muligheder og 0-alternativet

Ansøgningen beskriver dels de miljømæssige konsekvenser af produktionen, dels forskellen i miljøpåvirkningen mellem den ansøgte produktion og den produktion, der kan opretholdes, hvis der ikke meddeles tilladelse til produktionsændringen.

Ejendommen ligger nærmest på en smal ø mellem en større vej og nogle mindre vandløb. Der er derfor ikke så mange alternative muligheder for, hvordan der kan bygges på ejendommen. Det er valgt at placere den nye gyllebeholder nord for ejendommen, og dermed længst muligt væk fra vandløbene, og at placere ensilagepladserne på en måde, så trafikken på Åbenråvej ikke generes af den daglige kørsel i forbindelse med hentning og blanding af foder.

De bygningsmæssige ændringer, der er søgt om, er væsentlige for ejendommens daglige drift, og vil betyde en stor lettelse i forhold til transport med foder og husdyrgødning, samt en forbedring af foderopbevaringen, som vil kunne mærkes i kvaliteten. Den nye gyllebeholder samt nyt plansiloanlæg vil betyde væsentligt færre kørsler og færre krydsninger af Åbenråvej med risiko for trafikgener og uheld. Hvis ikke de ansøgte bygningsmæssige ændringer kan imødekommes, vil disse forbedringer ikke kunne gennemføres.

Ønsket om produktionsudvidelse er begrundet i behovet for tilpasning til strukturudviklingen i landbruget. Stigende priser på råvarer samt bortfald af kvote og tilskud medfører et behov for yderligere rationalisering og effektivisering, herunder øget specialisering og en større produktion. Udvidelsen er dermed baseret på, at bedriften fortsat skal være konkurrencedygtig, tidssvarende og fastholde beskæftigelsen.

Såfremt der ikke opnås miljøgodkendelse af den ønskede produktionsændring, vil ansøger stå med en ejendom, der ikke er optimal. Det være sig økonomisk, men også med henblik på systematisering og optimering af arbejdsrutiner. Det vil betyde, at ansøger på sigt vil være mindre motiveret for at investere i anlægget, hvilket kan betyde forringelser for miljøet og dyrevelfærden. En sådan nedslidningsstrategi vil på sigt kunne medføre, at ejendommen afhændes. Det vil betyde tab af arbejdspladser på ejendommen og i følgeindustrierne samt bidrage til en yderligere affolkning af landdistrikterne.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at ansøger har vurderet de realistiske alternative muligheder, og at det valgte alternativ er det eneste realistiske alternativ.

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at 0-alternativet ikke er realistisk på nuværende tidspunkt.

12 Husdyrbrugets ophør

Redegørelse

Ved ophør af alle aktiviteter på husdyrbruget, vil det blive sikret, at der ikke kan opstå fare for forurening og gener fra anlægget. Oplagret husdyrgødning i gødningskanaler og gyllebeholdere samt på møddingspladsen, foderrester i staldene, fodersiloerne og ensilagesiloanlægget, farligt og andet affald, rester af hjælpestoffer, maskiner og andet materiel vil blive bortskaffet forskriftsmæssigt.

Gyllebeholderne vil eventuelt blive udlejet.

Desuden vil ejendommens driftsbygninger blive vedligeholdt eller fjernet, således at ejendommen ikke forfalder.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at driftsherren senest fire uger efter at alle aktiviteter på husdyrbruget ophører, skal kontakte Aabenraa Kommune med henblik på vejledning om nødvendige foranstaltninger for at undgå fare for forurening og gener fra de ophørte aktiviteter.

Aabenraa Kommune vurderer, at ovennævnte tiltag er tilstrækkelige til at undgå fare for forurening og gener.

13 Egenkontrol og dokumentation

Redegørelse

Årligt service på malkeanlægget foruden nødvendige reparationer, service på anlægget noteres.

Dyrene og deres daglige trivsel og produktion følges tæt. Driften er under løbende kontrol fra mejeriet Naturmælk samt de statslige økologikontrolmyndigheder.

Der indberettes dyr til CHR-registeret.

Der udarbejdes mark- og gødningsplan årligt. Desuden føres der logbog over den eks. gyllebeholders flydelag og der kontrolleres om flydelaget gendannes, når det har været brudt i forbindelse med udkørsel af gylle. På den nye beholder åbnes overdækning i forbindelse med udkørsel af gylle, og den lukkes igen efterfølgende.

Det sikres, at ensilage ikke placeres det samme sted igen før efter 5 år. Det tilstræbes fremover, at alt grovfoder opbevares i plansiloanlægget. Markstakke af dybstrøelse overdækkes straks.

Ved det daglige opsyn og fastlagte rutiner overvåges dyr, anlæg og diverse installationer og andet materiel. Slidte dele repareres eller udskiftes løbende. Det tilstræbes at udskifte dele på anlægget og maskiner med nyere dele, der så vidt muligt er BAT. Maskinparken holdes endvidere med service, reparationer og evt. udskiftning efter behov.

Herudover er der en række andre faste procedurer:

- Ved pumpning af gylle tjekkes først om der er plads.
- Rådgivning ved kvægbrugskonsulent og dyrlæge efter behov.
- Gyllepumpning igangsættes manuelt og overvåges.
- Pulverslukkere kontrolleres årligt.
- Serviceeftersyn på maskiner overholdes.
- Robotterne serviceres efter producentens anvisning og slid på gummiskrabere vil blive kontrolleret jævnligt.
- Skader på teltoverdækning på gyllebeholder udbedres hurtigst muligt.

Vurdering

Driftsherren kan ansøge om dispensation fra kravet om registrering ved flytning af kvæg mellem ejendomme inden for samme samdrift. Det betyder, at produktionsomfanget pr. ejendom ikke længere kan aflæses i gødningsregnskabet og sammenholdes med det tilladte dyrehold i miljøgodkendelsen.

Aabenraa Kommune vurderer derfor, at der skal stilles vilkår om, at hvis driftsherren har køer eller opdræt på en anden ejendom, så skal driftsherren enten undlade at ansøge om dispensation, eller føre en logbog eller en produktionskontrol, jf. vilkår 71, for at kunne dokumentere overholdelse af vilkår 13.

14 Bilag

1. Ansøgningsskema, § 12, stk. 2 godkendelse, skemanr. 74633, version 3, indsendt den 4. maj 2015 i husdyrgodkendelse.dk
  - 1.1. Oplysningsskema til www.husdyrgodkendelse.dk
  - 1.2. Afløbsplan
  - 1.3. Trykledning, vejoverkørsler og vandløbsoverkørsler
  - 1.4. Beplantningsplan
  - 1.5. Interne transporter
  - 1.6. Beredskabsplanen er under udarbejdelse
  - 1.7. Fuldmagt
2. Situationsplan med stald- og lagernavne henholdsvis stald- og lagernumre
3. Konsekvensområde for lugtemission

husdyrgodkendelse.dk

Ansøgningskema

Type	§12 Godkendelse
Ansøgningsnummer	74633
Version	3
Dato	04-05-2015 00:00:00

Navn	Hannah Bahnsen
Adresse	Aabenraavej 160
Telefon	22321565
Mobil	22321565
E-Mail	ligaard@mail.tele.dk

Kort beskrivelse

Hannah Bahnsen, Miljøgodkendelse til ny ensilageplads, møddingsplads og maskinhus på Aabenraavej 160

1 GENERELLE FORHOLD	3
1.1 Ejer- og driftsforhold	3
1.2 Godkendelsespligt	4
1.3 Godkendelsens omfang	4
1.3.1 Projektets omfang	4
1.3.2 Tidligere godkendelser	4
1.3.3. Biaktiviteter	5
1.3.4 Husdyrbrugets ophør	5
1.4.1 Offentlighed og høring	5
1.4.2 Ikke-teknisk resumé	5
2 ANLÆGGET	6
2.1. Dyrehold og management	6
2.2. Lokalisering	8
2.2.1 Faste afstandskrav	8
2.2.2 Landskabet og planforhold	8
2.3.1 Energiforbrug	8
2.3.2 Vandforbrug	9
2.4.1 Lugt	9
2.4.2 Støj	10
2.4.3 Lys	11
2.4.4 Fluor og skadedyr	11
2.4.5 Støv	11
2.4.6 Transport	11
2.5.1 Restvand	11
2.5.2 Husdyrgødning og foder	12
2.5.3 Affald og kemikalier	13
2.5.4.1 Ammoniaktab	13
2.5.4.2 Påvirkning af natur	15
3 AREALERNE	16
3.1 Markoplysninger	16
3.2 Gødningsregnskab	18
3.3 Nitrat (overfladevand)	20
3.4 Nitrat (grundvand)	21
3.5 Fosfor	22
3.6 Ammoniak fra udbringning	22
3.7 Gener fra udbringning	22
Bilag kort: Samlet visning (automatisk)	
Bilag kort: Staldafsnit og opbevaringslagre (automatisk)	

1 Generelle Forhold

1.1 Ejer- og driftsforhold

Kommunikations-e-mail

Email adresse der bliver brugt til kommunikation mellem ansøger og sagsbehandler:
bbp@landbosyd.dk

Ejendomme og ejendomsnumre

Navn	Ejendomsnummer	CVR/P nummer
Aabenraavej 160	5800013683	
Adresse	Postnummer	By

Matrikler på ejendom Aabenraavej 160

Ejerlav	Matrikel nummer
Tinglev Ejerlav, Tinglev	1562
Uge Ejerlav, Uge	146
Uge Ejerlav, Uge	534
Uge Ejerlav, Uge	533
Uge Ejerlav, Uge	10
Uge Ejerlav, Uge	588
Uge Ejerlav, Uge	2
Uge Ejerlav, Uge	519
Uge Ejerlav, Uge	518
Uge Ejerlav, Uge	583
Uge Ejerlav, Uge	584
Uge Ejerlav, Uge	520
Uge Ejerlav, Uge	582
Uge Ejerlav, Uge	585
Uge Ejerlav, Uge	586
Uge Ejerlav, Uge	460
Uge Ejerlav, Uge	366
Uge Ejerlav, Uge	365

CHR på ejendom Aabenraavej 160

CHR

Ansøger

Hannah Bahnsen
Aabenraavej 160
6360 Tinglev

Tlf.nr.: 22321565

Mobil: 22321565

ligaard@mail.tele.dk

Konsulent

Britt Bjerre Paulsen / LandboSyd
Peberlyk 2
6200 a

Tlf.nr.: 74365079

Mobil: 61617993

bbp@landbosyd.dk

Kontaktperson på bedriften

Tlf.nr.:

Mobil:

Bedriftsoplysninger

6360

CVR nummer: 30635264

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.2 Godkendelsespligt

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3 Godkendelsens omfang

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.1 Projektets omfang

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.2 Tidligere godkendelser

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.3. Biaktiviteter

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.3.4 Husdyrbrugets ophør

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.4.1 Offentlighed og høring

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

1.4.2 Ikke-teknisk resumé

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2 Anlægget

2.1. Dyrehold og management

Beskrivelse af anlægget:

Aabenraavej 160

Oversigt over dyretyper og staldsystemer der indgår i ansøgningen

Tabellen viser hvilke kombinationer af dyretyper og staldsystemer (dyrekategorier), der indgår i ansøgningen. Koden for dyretype og staldsystem (staldsystemkode) erstatter efterfølgende den fulde betegnelse.

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
KvMa08	Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nudrift	166	221,33
		Ansøgt	170	226,67
KvKs08	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nudrift	135	64,29
		Ansøgt	136	62,60
KvMa09	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	4	5,33
		Ansøgt	5	6,67
KvSm01	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	39	10,53
		Ansøgt	56	15,59
KvTk01	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	90	1,47
		Ansøgt	90	1,76

Produktionsoversigt med angivelse af kode for dyrekategori

Tabellen viser hvilke dyrekategorier, der indgår i ansøgningen i henholdsvis nudrift og ansøgt drift. Staldsystemkoder er forklaret i den ovenstående tabel. Tal i kursiv er standardtal (normtal), som anvendes i beregningerne, når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årsso*	Antal DE	
						Ind	Ud			
Kostald	Nej	KvMa08	Nudrift	166	0			9517,00	221,33	
			Ansøgt	170	0			9517,00	226,67	
		KvKs08	Nudrift	120	0	6,00	27,00		57,14	
			Ansøgt	120	0	7,00	24,00		55,23	
		KvMa09	Nudrift	4	0				9517,00	5,33
			Ansøgt	5	0				9517,00	6,67
		KvKs08	Nudrift	15	0	6,00	27,00		7,14	
			Ansøgt	16	0	7,00	24,00		7,36	
Kalvestald	Nej	KvSm01	Nudrift	26	0	0,00	4,00		6,59	
			Ansøgt	32	0	0,00	4,00		8,11	
		KvTk01	Nudrift	90	7	40,00	65,00		1,47	
			Ansøgt	90	8	40,00	70,00		1,76	
		KvSm01	Nudrift	13	0	4,00	6,00		3,94	
			Ansøgt	0	0	0,00	6,00		0,00	
Kalvebokse	Nej	Kv5m01	Nudrift	0	0	0,00	6,00		0,00	
			Ansøgt	24	0	4,00	7,00		7,48	
Sum			Nudrift						302,95	
			Ansøgt							313,28
Ændring alle produktioner:									10,33	

* Ændret fravænningsvægt i alt per årsso er beregnet efter formlen: Ændret fravænningsvægt per årsso = ((Indtastet vægt ved fravænnning - 7,3) x aktuelt antal fravænnede smågrise per årsso). Hvor antal fravænnede smågrise per årsso enten er den indtastede værdi eller det aktuelle antal smågrise ifølge nyeste N-normer (dvs. systemets standardtal).

Oplysninger om udegående dyr

Produktioner som ikke fremgår af denne tabel er ikke udegående

Staldnavn	Staldsystem kode	Nudrift / Ansøgt	Mdr. udegående uden for udbringningsareal	Mdr. udegående inden for udbringningsareal
Kostald	KvMa08	Nudrift	0	2
		Ansøgt	0	2
	KvKs08	Nudrift	1	5
		Ansøgt	1	5
	KvMa09	Nudrift	0	2
		Ansøgt	0	2
	KvKs08	Nudrift	0	6
		Ansøgt	0	6
Kalvestald	KvSm01	Nudrift	0	3
		Ansøgt	0	0
Kalvebokse	KvSm01	Nudrift	0	0
		Ansøgt	0	3

Oplysninger om mink

Der er ingen mink på ejendommen.

Normer for beregning af produktionseffektivitet og fodring samt oplysninger om fravæning i soproduktioner

Tal i kursiv er standardtal (normalt), som anvendes i beregningerne når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Staldsystem kode	Nudrift / ansøgt	FE / dyr eller kg foder per dyr (mink/fjerkræ)	Gram råprotein per FE / Protein % i foder (fjerkræ)	Gram P per FE / fosfor % i foder (fjerkræ)	Proteinprocent i mælk / kg æg per høne (fjerkræ)	Antal fravænnede grise per årso / kg tilvækst per enhed (fjerkræ)	Fravænningsvægt
Kostald	KvMa08	Nudrift	7053,00	172,00	4,15	3,40		
		Ansøgt	7053,00	172,00	4,15	3,40		
	KvKs08	Nudrift						
		Ansøgt						
	KvMa09	Nudrift	7053,00	172,00	4,15	3,40		
		Ansøgt	7053,00	172,00	4,15	3,40		
	KvKs08	Nudrift						
		Ansøgt						
Kalvestald	KvSm01	Nudrift						
		Ansøgt						
	KvTk01	Nudrift	619,00	169,00	4,40			
		Ansøgt	619,00	169,00	4,40			
	KvSm01	Nudrift						
		Ansøgt						
Kalvebokse	KvSm01	Nudrift						
		Ansøgt						

Bedste tilgængelige fodertechnologi

Staldnavn	ProduktionsID	Staldsystem kode	Bedste tilgængelige fodertechnologi
Kostald	PR-476049	KvMa08	
	PR-476050	KvKs08	
	PR-476051	KvMa09	
	PR-480950	KvKs08	
Kalvestald	PR-476053	KvSm01	
	PR-476054	KvTk01	
	PR-480939	KvSm01	
Kalvebokse	PR-476057	KvSm01	

Produktioner fordelt på dyrekategorier

Dyrekategorier	Nudrift/ansøgt drift	Antal Dyreenheder
Kvæg	Nudrift	302,95
	Ansøgt	313,28
Ændring - Kvæg		10,33
Fjerkræ og andre dyr	Nudrift	0,00

Dyrekategorier	Nudrift/ansøgt drift	Antal Dyreenheder
	Ansøgt	0,00
Ændring - Fjerkræ og andre dyr		0,00
Svin	Nudrift	0,00
	Ansøgt	0,00
Ændring - Svin		0,00
Sum	Nudrift	302,95
	Ansøgt	313,28
Ændring - I alt		10,33

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

2.2. Lokalisering

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

2.2.1 Faste afstandskrav

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

2.2.2 Landskabet og planforhold

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

2.3.1 Energiforbrug

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

Id	Vilkår
----	--------

2.3.2 Vandforbrug

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.1 Lugt

Samlet resultat af lugtberegning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	209,85	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	119,25	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	66,36	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Lugtgeneberegninger – Detaljer om staldafsnit

Byzone

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Kostald	2881,93	Nej	Nej
Kalvestald	2822,57	Nej	Nej
Kalvebokse	2840,08	Nej	Nej

Samlet bebyggelse

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Kostald	1802,87	Ja	Nej
Kalvestald	1696,53	Ja	Nej
Kalvebokse	1730,37	Ja	Nej

Enkelt bolig

Staldnavn	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Kostald	441,15	Nej	Nej
Kalvestald	331,81	Nej	Nej
Kalvebokse	366,24	Nej	Nej

Lugtemission fra produktioner - Ansøgt

Staldnavn	Kode for staldsystem	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt fra produktion (LE)	Lugt fra produktion (OU)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt emission fra produktion (LE)	Faktisk lugt emission fra produktion (OU)
SUM		457	8	110,09	-	4403,56	18715,11	-	4403,56	18715,11

Kostald	KvMa08	170	0	102,00	2,00	4080,00	17340,00	0,00%	4080,00	17340,00
	KvKs08	120	0	0,00	6,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00
	KvMa09	5	0	3,00	2,00	120,00	510,00	0,00%	120,00	510,00
	KvKs08	16	0	0,00	6,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00
Kalvestald	KvSm01	32	0	2,03	0,00	81,08	344,57	0,00%	81,08	344,57
	KvTk01	90	8	0,44	0,00	17,60	74,80	0,00%	17,60	74,80
	KvSm01	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00
Kalvebokse	KvSm01	24	0	2,62	3,00	104,88	445,74	0,00%	104,88	445,74
SUM		457	8	110,09	-	4403,56	18715,11	-	4403,56	18715,11

Vejledende konsekvenszone: $1,6 * 4403,56^{0,6} = 245,70$ meter

Lugtemission fra produktioner - Nudrift

Staldnavn	Kode for staldsystem	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt fra produktion (LE)	Lugt fra produktion (OU)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugtemission fra produktion (LE)	Faktisk lugtemission fra produktion (OU)
Kostald	KvMa08	166	0	99,60	2,00	3984,00	16932,00	0,00%	3984,00	16932,00
	KvKs08	120	0	0,00	6,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00
	KvMa09	4	0	2,40	2,00	96,00	408,00	0,00%	96,00	408,00
	KvKs08	15	0	0,00	6,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00
Kalvestald	KvSm01	26	0	1,65	0,00	65,87	279,96	0,00%	65,87	279,96
	KvTk01	90	7	0,37	0,00	14,70	62,48	0,00%	14,70	62,48
	KvSm01	13	0	1,28	3,00	51,14	217,35	0,00%	51,14	217,35
Kalvebokse	KvSm01	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00
SUM		434	7	105,29	-	4211,72	17899,79	-	4211,72	17899,79

Effekt af miljøteknologi til begrænsning af lugt

Staldnavn	Nudrift ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet lugt effekt	Driftstimer pr. år	Resulterende reduktion (%)
Kostald	Ingen data.				
Kalvestald	Ingen data.				
Kalvebokse	Ingen data.				

Oplysninger om ventilation (ansøgt drift)

Staldnavn	Naturlig ventilation	Drifts effekt (%)	Driftstimer pr. år	Højde på afkast
Kostald	Ingen data			
Kalvestald	Ingen data			
Kalvebokse	Ingen data			

Afkasttype og øvrige bemærkninger

Staldnavn	Afkast type	Type og øvrige bemærkninger
Kostald		
Kalvestald		
Kalvebokse		

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.2 Støj

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.3 Lys

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.4 Fluer og skadedyr

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.5 Støv

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.4.6 Transport

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.1 Restvand

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:

Vilkår:

--	--

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.2 Husdyrgødning og foder

Oversigt over opbevaringslagre

Navn på opbevaringslager	Beskrivelse af opbevaringslager
Eks. gylletank, fjernes	
Eks. gylletank	
Møddingsplads	
Gyllebeholder 4000 m3	
Markstak	

Detaljer om opbevaringslagre

Navn på opbevaringslager	Nyt/eksisterende opbevaringslager	Drifttype	Lagertype	Dimension	Kapacitet
Eks. gylletank, fjernes	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager		0,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager		0,00
Eks. gylletank	Eksisterende	Nudrift	Flydende husdyrgødningslager		1600,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager		1600,00
Møddingsplads	Eksisterende	Nudrift	Møddingsplads		0,00
		Ansøgt drift	Møddingsplads		0,00
Gyllebeholder 4000 m3	Eksisterende	Nudrift			0,00
		Ansøgt drift	Flydende husdyrgødningslager		4000,00
Markstak	Eksisterende	Nudrift	Markstak		0,00
		Ansøgt drift	Markstak		0,00

Detaljer om fast lager

Navn på opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel fast i %	Andel af dybstrøelse der køres direkte ud og pløjes ned
Eks. gylletank, fjernes	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
Eks. gylletank	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
Møddingsplads	Nudrift	30,00	0
	Ansøgt	30,00	0
Gyllebeholder 4000 m3	Nudrift	0,00	0
	Ansøgt	0,00	0
Markstak	Nudrift	70,00	0
	Ansøgt	70,00	0

Detaljer om flydende lager

Navn på opbevaringslager	Drifttype	Lagerandel flydende i %	Virkemiddel
Eks. gylletank, fjernes	Nudrift	30,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
Eks. gylletank	Nudrift	70,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	29,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
Møddingsplads	Nudrift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
Gyllebeholder 4000 m3	Nudrift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	71,00	Fast overdækning (betonlag, teltoverdækning eller tilsvarende)
Markstak	Nudrift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)
	Ansøgt drift	0,00	Ingen virkemiddel (f.eks. naturligt flydelag eller tilsvarende)

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.3 Affald og kemikalier

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.4.1 Ammoniaktab

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Ja
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-560,10 kgN/år

Ammoniaktab i nudift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt (kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	124,38
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	1356,33
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	27,23
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	217,03
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	64,71

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
Kostald	KvMa08	1385,31	1714,34	-329,03	-23,75%	0,00	0,00	0,00	1714,34
		1418,69	1755,65	-336,96	-23,75%	372,43	-5,30	96,28	1292,23
	KvKs08	322,60	382,02	-59,42	-18,42%	0,00	0,00	0,00	382,02
		311,75	369,18	-57,42	-18,42%	78,31	-1,67	20,44	272,09
	KvMa09	0,00	33,67	0,00	0,00%	0,00	0,00	-9,87	43,54
		0,00	42,08	0,00	0,00%	0,00	0,00	-12,34	54,42
KvKs08	40,32	47,75	-7,43	-18,42%	0,00	0,00	0,00	47,75	
	41,57	49,22	-7,66	-18,42%	10,44	-0,22	2,73	36,28	
Kalvestald	KvSm01	0,00	46,06	0,00	0,00%	0,00	0,00	-13,03	59,10
		0,00	56,69	0,00	0,00%	0,00	0,00	-16,04	72,73
	KvTk01	0,00	7,44	0,00	0,00%	0,00	0,00	-2,13	9,57
		0,00	9,04	0,00	0,00%	0,00	0,00	-2,59	11,63
	KvSm01	0,00	20,67	0,00	0,00%	0,00	0,00	-5,85	26,52
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Kalvebokse	KvSm01	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	39,21	0,00	0,00%	0,00	0,00	-11,10	50,31
Sum	Nudrift	1748,23	2251,95	-395,88		0,00	0,00	-30,88	2282,84
	Ansøgt	1772,01	2321,07	-402,04		461,18	-7,19	77,38	1789,69

Ammoniaktab pr. DE og pr. produktionsenhed

Staldnavn	Kode for	Ammoniaktab	Ammoniaktab
-----------	----------	-------------	-------------

	staldsystem	pr. produktionsenhed (kgN/år) *	pr. DE (kgN/år)
Kostald	KvMa08	10,33	7,75
		7,60	5,70
	KvKs08	3,19	6,69
		2,35	4,93
	KvMa09	10,88	8,16
		10,88	8,16
Kalvestald	KvSm01	2,42	8,97
		2,42	8,97
	KvTk01	1,06	6,51
		1,06	6,59
	KvSm01	1,82	6,73
		0,00	0,00
Kalvebokse	KvSm01	0,00	0,00
		1,82	6,73

* Ammoniaktab pr. produktionsenhed er ikke type 1 og type 2 korrigeret.

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning (miljøteknologi)

Staldnavn	Nudrift Ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet ammoniak effekt (%)	Driftstimer per år / Benzoesyre (gr)	Reduceret ammoniak- fordampning (kgN/år)
Kostald	Nudrift Ansøgt	Ajledræn	0,00%	0,00	0,00
		Ajledræn	25,00%	0,00	461,00
Kalvestald	Ingen data				
Kalvebokse	Ingen data				

Effekt af foderoptimering og antal fravænnede smågrise

Staldnavn	Kode for staldsystem	Nudrift Ansøgt drift	FE	Gram råprotein pr. FE	Gram P pr. FE	Antal fravænnede grise	Fravænnings- vægt	Effekt foderoptimering
Kostald	Ingen data							
Kalvestald	Ingen data							
Kalvebokse	Ingen data							

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning fra lager (miljøteknologi og andel dybstrøelse direkte ud)

Lagernavn	Lager type	Nudrift Ansøgt drift	Tiltag	Indtastet emissions effekt (%)	Andel af dybstrøelse direkte ud	Reduceret ammoniak- fordampning (kgN/år)
Eks. gylletank, fjernes	Flydende husdyrgødningslager	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Flydende husdyrgødningslager	Ansøgt	Ingen	0,00%	0,00	0,00
Eks. gylletank	Flydende husdyrgødningslager	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Flydende husdyrgødningslager	Ansøgt	Ingen	0,00%	0,00	0,00
Møddingsplads	Møddingeplads	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	-9,00
	Møddingeplads	Ansøgt	Ingen	0,00%	0,00	-13,00
Gyllebeholder 4000 m3	Markstak	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Flydende husdyrgødningslager	Ansøgt	Overdækning fast	50,00%	0,00	119,00
Markstak	Markstak	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	-22,00
	Markstak	Ansøgt	Ingen	0,00%	0,00	-29,00

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.4.2 Påvirkning af natur

Nøgletal emission

Samlet emission fra stald og lager: 1.789,69 kgN/år

Meremission fra stald og lager: -493,15 kgN/år

Oversigt over naturpunkter

Navn	Kategori	Opretter	Kumulationen	Ruhed natur	Merdeposition [kgN]	Total deposition [kgN]
Unavngivet naturpunkt 1	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	-0,1	0,4

Naturpunkt: Unavngivet naturpunkt 1

Kategori: 3

Opretter: **Ansøger**

Kumulationen: **Nul ejendomme**

Ruhed natur: **Mk**

Merdeposition: **-0,1 kgN**

Total deposition: **0,4 kgN**

Kilde	Merdeposition [kgN]	Total deposition [kgN]	Ruhed opland	Kildehøjde [m]	Afstand [m]	Retning [°]
S: Kostald	-0,1	0,3	L	3	458	198
S: Kalvestald	0,0	0,0	L	3	569	207
O: Eks. gylletank, fjernes	0,0	0,0	L	3	600	207
O: Eks. gylletank	0,0	0,0	L	3	601	204
O: Møddingsplads	0,0	0,0	L	3	594	207
S: Kalvebokse	0,0	0,0	L	3	547	206
O: Gyllebeholder 4000 m ³	0,0	0,0	L	3	494	221
O: Markstak	0,0	0,0	L	3	466	248

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3 Arealerne

3.1 Markoplysninger

Grundlæggende arealoplysninger

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: **313,00 DE**

Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: **Nej**

Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmonital på 2,3 for visse kvægbedrifter: **Nej**

Er bedriften et økologisk landbrug: **Ja**

% af samlet areal med efterafgrøder udover PD-krav: **0,00 %**

Reduceret kvælstofnorm: **100,00 %**

Arealoplysninger

Udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skifte	Ref. Sæd-skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
25-0	# 5,02	Ja	JB1	Nej	K2	K2	5,02	0,00	0,00	0,00	5,02	5,02	0,00	0,00	0,00
6-0	# 5,05	Ja	JB7	Ja	K2	K2	5,05	0,00	0,00	0,00	0,00	5,05	0,00	0,00	0,00
18-1	# 1,91	Nej	JB1	Nej	K2	K2	1,91	0,00	0,00	0,00	1,91	1,91	0,00	0,00	0,00
43-1	# 7,11	Nej	JB1	Ja	K2	K2	7,11	0,00	0,00	0,00	0,00	7,11	0,00	0,00	0,00
101-0	# 6,39	Nej	JB1	Nej	K2	K2	6,39	0,00	0,00	0,00	6,39	6,39	0,00	0,00	0,00
43-0	# 7,72	Nej	JB11	Ja	K2	K2	7,72	0,00	0,00	0,00	0,00	7,72	0,00	0,00	0,00
9-0	# 0,33	Nej	JB1	Nej	K2	K2	0,33	0,00	0,00	0,00	0,33	0,33	0,00	0,00	0,00
12-0	# 6,87	Ja	JB3	Nej	K2	K2	6,87	0,00	0,00	0,00	6,87	6,87	0,00	0,00	0,00
50-0	# 12,63	Nej	JB1	Ja	K2	K2	12,63	0,00	0,00	0,00	0,00	12,63	0,00	0,00	0,00
7-0	# 4,48	Ja	JB7	Ja	K2	K2	4,48	0,00	0,00	0,00	0,00	4,48	0,00	0,00	0,00
27-0	# 4,79	Nej	JB1	Ja	K2	K2	4,79	0,00	0,00	0,00	4,79	4,79	0,00	0,00	0,00
1-1	# 1,56	Nej	JB1	Ja	K2	K2	1,56	0,00	0,00	0,00	1,56	1,56	0,00	0,00	0,00
51-0	# 0,60	Nej	JB1	Nej	K2	K2	0,60	0,00	0,00	0,00	0,60	0,60	0,00	0,00	0,00
36-0	# 9,79	Nej	JB1	Ja	K2	K2	9,79	0,00	0,00	0,00	9,79	9,79	0,00	0,00	0,00
46-0	# 2,05	Nej	JB1	Nej	K2	K2	2,05	0,00	0,00	0,00	0,00	2,05	0,00	0,00	0,00
34-0	# 5,63	Nej	JB1	Ja	K2	K2	5,63	0,00	0,00	0,00	5,56	5,63	0,00	0,00	0,00
39-0	# 13,03	Nej	JB1	Ja	K2	K2	13,03	0,00	0,00	0,00	0,00	13,03	0,00	0,00	0,00
45-0	# 8,81	Nej	JB1	Ja	K2	K2	8,81	0,00	0,00	0,00	0,00	8,81	0,00	0,00	0,00
8-0	# 4,63	Ja	JB7	Ja	K2	K2	4,63	0,00	0,00	0,00	0,00	4,63	0,00	0,00	0,00
54-0	# 2,20	Nej	JB3	Nej	K2	K2	2,20	0,00	0,00	0,00	2,16	2,20	0,00	0,00	0,00
47-1	# 3,35	Nej	JB1	Ja	K2	K2	3,35	0,00	0,00	0,00	0,00	3,35	0,00	0,00	0,00
Total	277,89						277,89	0,00	0,00	0,00	112,87	277,89	0,00	0,00	0,00

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
32-0	# 4,09	Nej	JB3	Nej	K2	K2	4,09	0,00	0,00	0,00	4,09	4,09	0,00	0,00	0,00
13-0	# 6,68	Ja	JB3	Nej	K2	K2	6,68	0,00	0,00	0,00	6,68	6,68	0,00	0,00	0,00
53-0	# 2,98	Nej	JB7	Nej	K2	K2	2,98	0,00	0,00	0,00	0,07	2,98	0,00	0,00	0,00
15-0	# 6,29	Ja	JB3	Nej	K2	K2	6,29	0,00	0,00	0,00	6,29	6,29	0,00	0,00	0,00
33-0	# 6,07	Ja	JB7	Nej	K2	K2	6,07	0,00	0,00	0,00	0,00	6,07	0,00	0,00	0,00
2-0	# 3,85	Nej	JB1	Ja	K2	K2	3,85	0,00	0,00	0,00	3,85	3,85	0,00	0,00	0,00
3-0	# 4,00	Nej	JB1	Ja	K2	K2	4,00	0,00	0,00	0,00	3,72	4,00	0,00	0,00	0,00
28-0	# 4,31	Nej	JB1	Ja	K2	K2	4,31	0,00	0,00	0,00	4,31	4,31	0,00	0,00	0,00
11-0	# 5,02	Ja	JB3	Nej	K2	K2	5,02	0,00	0,00	0,00	4,03	5,02	0,00	0,00	0,00
5-0	# 6,16	Nej	JB3	Ja	K2	K2	6,16	0,00	0,00	0,00	0,01	6,16	0,00	0,00	0,00
32-1	# 2,58	Nej	JB1	Nej	K2	K2	2,58	0,00	0,00	0,00	2,58	2,58	0,00	0,00	0,00
49-0	# 8,64	Nej	JB1	Ja	K2	K2	8,64	0,00	0,00	0,00	0,00	8,64	0,00	0,00	0,00
41-0	# 9,50	Nej	JB1	Ja	K2	K2	9,50	0,00	0,00	0,00	0,00	9,50	0,00	0,00	0,00
14-0	# 7,49	Ja	JB3	Nej	K2	K2	7,49	0,00	0,00	0,00	7,49	7,49	0,00	0,00	0,00
24-0	# 3,46	Ja	JB7	Nej	K2	K2	3,46	0,00	0,00	0,00	0,00	3,46	0,00	0,00	0,00
10-5	# 13,76	Nej	JB3	Ja	K2	K2	13,76	0,00	0,00	0,00	13,76	13,76	0,00	0,00	0,00
44-0	# 6,18	Nej	JB11	Nej	K2	K2	6,18	0,00	0,00	0,00	0,00	6,18	0,00	0,00	0,00
35-0	# 2,29	Nej	JB1	Nej	K2	K2	2,29	0,00	0,00	0,00	2,29	2,29	0,00	0,00	0,00
40-0	# 8,64	Nej	JB1	Ja	K2	K2	8,64	0,00	0,00	0,00	0,00	8,64	0,00	0,00	0,00
17-0	# 3,17	Ja	JB7	Nej	K2	K2	3,17	0,00	0,00	0,00	0,00	3,17	0,00	0,00	0,00
20-0	# 2,24	Nej	JB1	Nej	K2	K2	2,24	0,00	0,00	0,00	2,24	2,24	0,00	0,00	0,00
20-1	# 1,99	Nej	JB1	Nej	K2	K2	1,99	0,00	0,00	0,00	1,99	1,99	0,00	0,00	0,00
47-0	# 4,29	Nej	JB1	Ja	K2	K2	4,29	0,00	0,00	0,00	0,00	4,29	0,00	0,00	0,00
16-0	# 5,40	Ja	JB7	Nej	K2	K2	5,40	0,00	0,00	0,00	0,00	5,40	0,00	0,00	0,00
103-0	# 4,35	Nej	JB1	Nej	K2	K2	4,35	0,00	0,00	0,00	4,35	4,35	0,00	0,00	0,00
37-0	# 9,23	Nej	JB1	Ja	K2	K2	9,23	0,00	0,00	0,00	0,14	9,23	0,00	0,00	0,00
4-0	# 2,97	Nej	JB3	Ja	K2	K2	2,97	0,00	0,00	0,00	0,00	2,97	0,00	0,00	0,00
19-0	# 7,83	Nej	JB1	Ja	K2	K2	7,83	0,00	0,00	0,00	0,00	7,83	0,00	0,00	0,00
23-0	# 5,58	Ja	JB7	Nej	K2	K2	5,58	0,00	0,00	0,00	0,00	5,58	0,00	0,00	0,00
NFL 1	# 2,13	Nej	JB1	Nej	K2	K2	2,13	0,00	0,00	0,00	0,00	2,13	0,00	0,00	0,00
18-0	# 2,80	Nej	JB1	Nej	K2	K2	2,80	0,00	0,00	0,00	0,00	2,80	0,00	0,00	0,00
Total	277,89						277,89	0,00	0,00	0,00	112,87	277,89	0,00	0,00	0,00

Marker markeret med # er manuelt udpeget til at indgå i beregning af overfladeudvaskning svarende til et plantebrug.

De stjernemarkerede (*) arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og

grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk.
Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Aftalearealerer

Navn	ha	Områder omfattet af N- eller P-klasse 1- 3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
RZ 43-1	0,10	Nej	Nej
Engareal	1,77	Nej	Nej
RZ 35-0	0,13	Nej	Nej
RZ 20-1	0,12	Nej	Nej
RZ 20-0	0,10	Nej	Nej
RZ 25-0	0,33	Nej	Nej
RZ 2-0	0,41	Nej	Nej
RZ 101-0	0,20	Nej	Nej
RZ 9-0	0,11	Nej	Nej
RZ 43-2	0,11	Nej	Nej
RZ 1-1	0,20	Nej	Nej
RZ 44-0	0,14	Nej	Nej
RZ 10-5	0,39	Nej	Nej
Total	4,10		

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.2 Gødningsregnskab

Nudrift

Produceret husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Kvæggylle	20972,02	3177,46	70,00	216,58	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	1539,40	201,95	45,00	15,45	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	6340,20	945,22	0,00	66,14	0,00

Tilført husdyrgødning

--

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Konv. svinegylle CVR:	Svinegylle	4680,00	1352,00	75,00	52,00
Dybstrøelse fra fjerkræ CVR:	Dybstrøelse	4000,00	1460,00	45,00	40,00

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data						

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	5539,40	1661,95	15,45	40,00
Kvæggylle	20972,02	3177,46	216,58	0
Svinegylle	4680,00	1352,00	0	52,00
Afsat ved græsning	6340,20	945,22	66,14	0
Total	37531,62	7136,63	298,17	92,00

Beregning af harmonital

Harmonital: 1,4 DE/ha

Ansøgt drift**Produceret husdyrgødning**

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Kvæggylle	21780,09	3231,46	70,00	220,18	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	2096,61	273,65	45,00	21,03	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	6621,85	961,76	0,00	67,45	0,00

Tilført husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
konv. gylle, forskellige mulige leverandører CVR:	Svinegylle	4000,00	1086,00	75,00	40,00
Dybstrøelse fra fjerkræ CVR:	Dybstrøelse	4000,00	1400,00	45,00	40,00

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data						

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	6096,61	1673,65	21,03	40,00
Kvæggylle	21780,09	3231,46	220,18	0
Svinegylle	4000,00	1086,00	0	40,00
Afsat ved græsning	6621,85	961,76	67,45	0
Total	38498,55	6952,87	308,66	80,00

Beregning af harmonital

Harmonital: 1,4 DE/ha

Udbringningsteknologi**Generel vurdering:****Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.3 Nitrat (overfladevand)

Beregning af nitratudvaskning til overfladevand

Tabellen viser det maksimale dyretryk (DE_{max}) og udvaskning svarende til maksimalt dyretryk uden virkemidler, samt det reelle dyretryk (DE_{reel}) for ansøgt drift og den reelle udvaskning med brug af virkemidler i ansøgt drift. DE_{max} bestemmes af dyreholdets sammensætning og reduktionsprocent.

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE_{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	1,40	78,3
DE_{reel}	1,40	60,2

Beregning af nitratudvaskningen til brug for afskæringskriterium 2A/2B

Merudvaskning fra husdyrbrug beregnes som difference mellem udvaskning ved DE_{reel} og udvaskning svarende til et plantebrug.

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et plantebrug	74,1
Merudvaskning fra husdyrbrug	-13,9

Beregning af maksimal nitratudvaskning på bedrifter med arealer, hvor der er krav om udvaskning svarende til et plantebrug.

Vægtet maksimal udvaskning på bedriften beregnes som et arealvægtet gennemsnit af udvaskning fra arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug og arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. Udvasningen ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug anvendes i vægtningen i de tilfælde hvor denne er lavere end udvaskning svarende til et plantebrug.

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 0,00 % Omfatter: 0,00 % af arealet	0,00	0,0

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et plantebrug: 100 % af arealet		74,1
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE _{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 100,00 % af arealet	1,40	78,3
Vægtet maksimal udvaskning på bedriften		74,1

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

3.4 Nitrat (grundvand)

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via FamN.

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
25-0	5,0	46	-14	57	57
18-1	1,9	46	-14	57	57
101-0	6,4	46	-14	57	57
9-0	0,3	46	-14	57	57
27-0	4,8	46	-14	57	57
1-1	1,6	46	-14	57	57
51-0	0,6	46	-14	57	57
36-0	9,8	46	-14	57	57
34-0	5,6	46	-14	57	57
2-0	3,9	46	-14	57	57
3-0	4,0	46	-14	57	57
28-0	4,3	46	-14	57	57
32-1	2,6	46	-14	57	57
35-0	2,3	46	-14	57	57
20-0	2,2	46	-14	57	57
20-1	2,0	46	-14	57	57
103-0	4,4	46	-14	57	57
37-0	9,2	46	-14	57	57
53-0	3,0	32	-9	38	39
12-0	6,9	45	-13	55	56
54-0	2,2	45	-13	55	56
32-0	4,1	45	-13	55	56
13-0	6,7	45	-13	55	56
15-0	6,3	45	-13	55	56
11-0	5,0	45	-13	55	56
5-0	6,2	45	-13	55	56
14-0	7,5	45	-13	55	56
10-5	13,8	45	-13	55	56

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

3.5 Fosfor

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	277,89 ha	5,1 kg P/ha/år	4,5 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	5,1 kg P/ha/år	4,5 kg P/ha/år
Lavbundsgrunde og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	5,1 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	5,1 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-7,0 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **4,5 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **25,0 kg P/ha/år.**

P-afrørsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **20,5 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **4,5 kg P/ha/år.**

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

3.6 Ammoniak fra udbringning

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

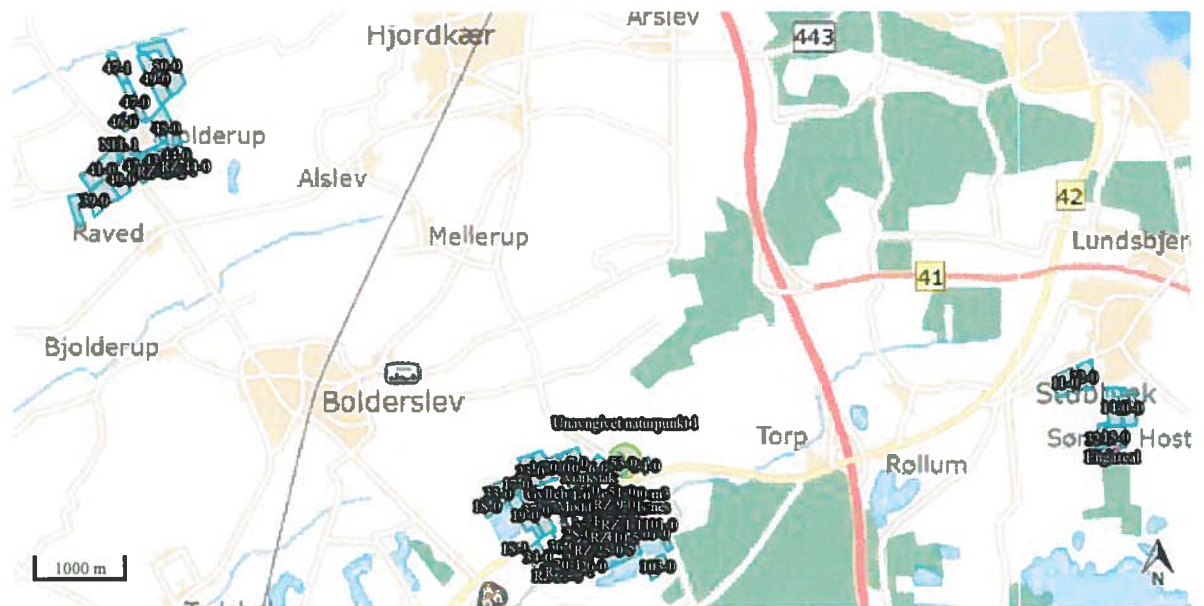
3.7 Gener fra udbringning

Ansøger har efterladt dette afsnit tomt.

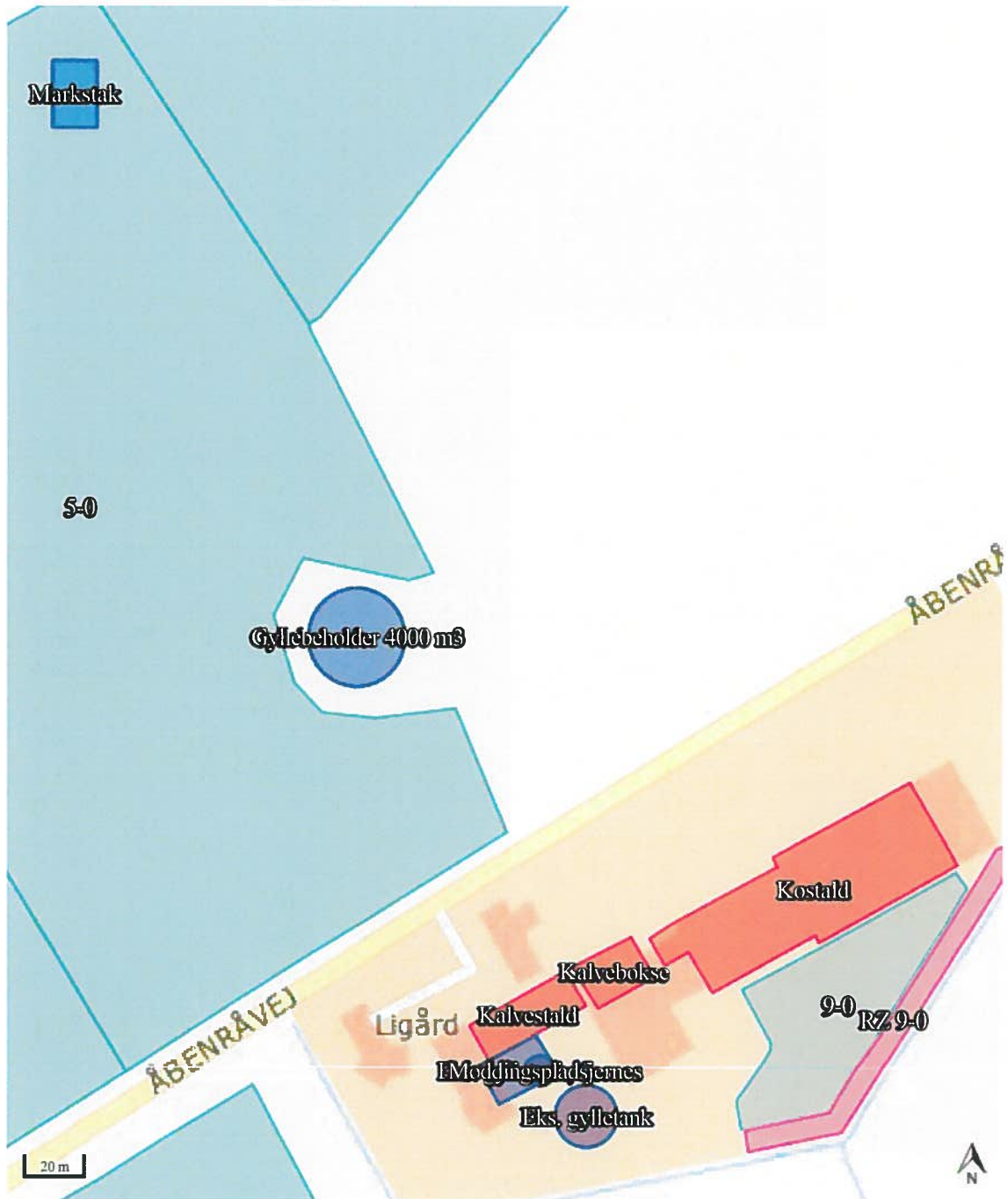
Generel vurdering:**Vilkår:**

Id	Vilkår
	Ingen vilkår

Samlet visning (automatisk)

Staldafsnit og opbevaringslagre (automatisk)

Oplysningsskema til www.husdyrgodkendelse.dk

Landmand: Hannah Bahnsen
Adresse: Aabenraavej 160, 6360 Tinglev
Telefon: 74646296
Kontaktpers.: Hannah Bahnsen
Mobiltf.: 22321565

Ansøgningskema nr.: 74633

Indholdsfortegnelse

Formalia	3
Bilagsoversigt	5
Oplysninger om ejendommen	6
Lokalisering, ressourcer, management	6
Kumulation.....	6
Lokalisering og landskab	6
Generelle afstandskrav	7
Landskabelige hensyn	9
Energi	9
Energibesparende foranstaltninger (BAT vedr. energi)	10
Vand.....	10
Vandbesparende foranstaltninger (BAT vedr. vandforbrug)	11
Døde dyr.....	11
Management.....	12
Egenkontrol	12
Spildevand.....	13
Spildevandsmængde	13
Transport	14
Risici.....	15
Støjklider.....	16
Beskrivelse af støjklider	16
Driftsperiode for støjklider	16
Tiltag mod støjklider.....	16
Skadedyr	16
Generel bekæmpelse af skadedyr	16
Fluegener	16
Rottebekæmpelse.....	16
Kemikalier.....	17
Pesticider og sprøjteudstyr	17
Oplag af olie og kemikalier.....	17
Ensilage og foderopbevaring	17
Diverse	17
Lysforhold.....	17
Foranstaltninger ved ophør af produktion.....	17
Bedst tilgængelig Foderteknologi.....	17
Gødningsopbevaringsanlæg	14

Formalia

Ansøger:

Navn: Hannah Bahnsen
Adresse: Aabenraavej 160
Postnummer: 6360 Tinglev
Telefon: 74646296
Mobiltelefon: 22321565
E-mail: ligaard@mail.tele.dk

Konsulent:

Navn: Britt Bjerre Paulsen, LandboSyd
Adresse: Peberlyk 2
Postnummer: 6200 Åbenrå
Telefon: 7436 5079
Mobiltelefon: 6161 7993
E-mail: bbp@landbosyd.dk

Kontaktperson på bedriften

Navn: Hannah Bahnsen
Adresse: Aabenraavej 160
Postnummer: 6360 Tinglev
Telefon: 74646296
Mobiltelefon: 22321565
E-mail: ligaard@mail.tele.dk

Bedriftoplysninger

Navn på bedriften: Ligaard
Adresse: Aabenraavej 160
Postnummer: 6360
CVR-nummer: 30635264
Ejendomsnr.: 5800013683
CHR-nr.: 48539

Kort beskrivelse:

Aabenraavej 160, 6360 Tinglev: Ejendommen er screenet af Sønderjyllands Amt i 2003. Ejendommen drives økologisk. Dyreholdet ønskes udvidet i eksisterende bygninger, samt opførelse af ensilageanlæg, ensilagevandsbeholder, møddingsplads, grovvarelade og ny gyllebeholder.

Dyreholdet ønskes udvidet fra 302,96 DE (170 malkekøer med norm ydelse, 174 årsopdræt 0-27 mdr., og 90 tyrekalve (40-65 kg)

til 175 årskøer (9517 kg mælk /årsko), 192 årsopdræt (0-24 mdr.) og 90 tyrekalve 40-70 kg, i alt svarende til 313,28 DE.

Ikke-teknisk resume af de miljømæssige konsekvenser

Ansøgningens omfang og produktionstilladelse

På Aabenraavej 160 ønskes besætningen udvidet fra de nuværende 303 DE svarende til 170 årskøer tung race med norm ydelse, 174 årsopdræt til 27 mdr. og 90 tyrekalve (40-65 kg) til 175 årskøer (9517 kg EKM /årsko), 192 årsopdræt (0-24 mdr.) og 90 tyrekalve (40-70 mdr.) årligt, svarende til 313,28 DE.

Der ønskes opført en gyllebeholder på nordsiden af Aabenraavej, nord for ejendommen, samt ensilageanlæg og maskinhus syd for vandløbene syd for ejendommen. Endvidere fjernes den ældste af de eksisterende gyllebeholdere, og der etableres en ny møddingsplads i stedet.

Arealer: Husdyrgødningen fordeles på bedriftens arealer, der drives økologisk. Der er ca. 280 ha til rådighed, og der suppleres så vidt muligt med husdyrgødning udefra, til 140 kg N/ha, eller 1,4 DE/ha.

Tiltag til at overholde BAT vedr. ammoniak

For at overholde BAT-krav vedr. ammoniak på Aabenraavej 160, sættes der skrabere på gulvene i stalden ved køerne og kvierne. Derudover vil den nye gyllebeholder blive forsynet med fast overdækning. Derudover køres så meget som muligt af dybstrøelsen direkte ud, dette svarer til normen.

Lugt og afstandskrav

Lugtberegninger i www.husdyrgodkendelse.dk viser, at afstandskravene for lugt er overholdt.

Lugt, støj og transport er de største potentielle gener for naboer, men pga. af den store afstand til nærmeste nabo forventes det ikke, at udvidelsen vil give anledning til problemer. Der vil være væsentligt færre transporter med husdyrgødning, idet der i dag opbevares en del gylle i lejede tanke, og fremover vil der være tilstrækkelig kapacitet på ejendomme. I det daglige pumpes gylle under vejen til beholder nord for vejen, og kun i forbindelse med udbringning vil der være kørsel med husdyrgødning.

Også transporter med foder vil give væsentligt færre gener i forhold til den nuværende situation, hvor der i nogle år opbevares grovfoder i markstak på arealet nord for ejendommen på modsat side af vejen.

Arealforhold og natur

Ændringerne på ejendommen giver anledning til et fald i ammoniakemission på ca. 560 kg N/år. Dette skyldes at gyllebeholderen overdækkes, og at der for at leve op til BAT indsættes robotskrabere i de eksisterende stalde.

Der er en del grusgravssøer og andre mindre søer i omegnen af ejendommen. Der er endvidere en mose, der ligger ca. 500 m nordøst for anlægget. Det nærmeste beskyttede naturareal er en mindre sø, der ligger ca. 450 m nordøst for anlægget. Her vil ammoniakafsætningen være ca. 0,4 kg N/ha /år. Afsætningen reduceres med ca. 0,2 kg som følge af ændringerne på anlægget.

Der ser ikke ud til at være naturarealer omfattet af Husdyrlovens §7 kategori 1 og kategori 2 indenfor en afstand af anlægget, hvor der vil være en påvirkning større end lovens beskyttelsesniveauer giver mulighed for.

En del af bedriftens arealer er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Nitratudvaskningen ligger ifølge beregninger foretaget i www.husdyrgodkendelse.dk lavere end 50 mg nitrat /l (omkring 45-46 mg /l) og lavere end udvaskningen fra et traditionelt salgsafgrødesædskifte / planteavlbrug på de samme jordtyper. Det forventes derfor ikke, at der bliver behov for ekstra efterafgrøder på bedriftens arealer.

I forhold til påvirkning af Natura 2000-området Vadehavet, vil udvaskningen ligge væsentligt under den udvaskning, der kan beregnes for et rent planteavlssædskifte uden husdyrgødning. Kvælstoftabet er i Farm-N beregnet til 60,2 kg N/ha efter udvidelsen.

0-alternativet, andre alternativer

Ansøgningen beskriver dels de miljømæssige konsekvenser af produktionen, dels forskellen i miljøpåvirkning mellem den ansøgte produktion og den produktion, der kan opretholdes, hvis der ikke meddeles tilladelse til produktionsændringen.

Ejendommen ligger nærmest på en smal ø mellem en større vej og nogle mindre vandløb. Der er derfor ikke så mange alternative muligheder for, hvordan der kan bygges på ejendommen. Det er valgt at placere den nye gyllebeholder nord for ejendommen, og dermed længst muligt væk fra vandløbene, og at placere ensilagepladserne på en måde, så trafikken på Aabenraavej ikke generes af den daglige kørsel i forbindelse med hentning og blanding af foder.

De bygningsmæssige ændringer, der er søgt om, er væsentlige for ejendommens daglige drift, og vil betyde en stor lettelse i forhold til transport med foder og husdyrgødning, samt en forbedring af foderopbevaringen, som vil kunne mærkes i kvaliteten. Den nye gyllebeholder samt nyt plansiloanlæg vil betyde væsentligt færre kørsler og færre krydsninger af Aabenraavej med risiko for trafikgener og uheld. Hvis ikke de ansøgte bygningsmæssige ændringer kan imødekommes, vil disse forbedringer ikke kunne gennemføres.

Ønsket om produktionsudvidelse er begrundet i behovet for tilpasning til strukturudviklingen i landbruget. Stigende priser på råvarer samt bortfald af kvote og tilskud medfører et behov for yderligere rationalisering og effektivisering, herunder øget specialisering og en større produktion. Udvidelsen er dermed baseret på, at bedriften fortsat skal være konkurrencedygtig, tidssvarende og fastholde beskæftigelsen.

Såfremt der ikke opnås miljøgodkendelse af den ønskede produktionsændring, vil ansøger stå med en ejendom, der ikke er optimal. Det være sig økonomisk, men også med henblik på systematisering og optimering af arbejdsrutiner. Det vil betyde, at ansøger på sigt vil være mindre motiveret for at investere i anlægget, hvilket kan betyde forringelser for miljøet og dyrevelfærden. En sådan nedslidningsstrategi vil på sigt kunne medføre, at ejendommen afhændes. Det vil betyde tab af arbejdspladser på ejendommen og i følgeindustrierne samt bidrage til en yderligere affolkning af landdistrikterne.

Bilagsoversigt

Tekstdokument
Situationsplan
Beplantning
Interne transporter
Overkørsler og trykledning
Afløbsplan
Udbringningsarealer 1 og 2
Beredskabsplan kort A
Risikokort i fht. vandmiljø
Fuldmagt

Beskrivelse af datoerne

Stald til kalve indrettes i lade, for at kunne gøre plads til opførelse af ensilageplads. Derefter opføres ensilageplads og gyllebeholder. Lade ved siden af ensilagepladsen opføres derefter.

Besætningsudvidelsen drejer sig om at skabe plads til sæsonudsving uden at overskride den tilladte produktion.

Det forventes at de beskrevne bygningsmæssige ændringer vil tage ca. 3 år.

Oplysninger om biaktiviteter:

Der findes ingen miljøgodkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

Oplysninger om ejendommen

Lokalisering, ressourcer, management

Kumulation

Ejendommen ligger mere end 100 m fra nærmeste nabo, og mere end 300 m fra samlet bebyggelse og byzone, så det er ikke relevant at se på kumulation.

Lokalisering og landskab

Ligaard ligger lige ud til Aabenraavej mellem Torp og Uge. Bagved ejendommen er der to mindre vandløb, begge tilløb til Uge Bæk. Ejendommen ligger således på et areal, der er afgrænset af en større vej på den ene side, og vandløb på de andre sider.

Der er behov for opbevaringsanlæg til ensilage og gylle, hvilket der ikke er plads til på dette areal. Der er derfor behov for at udvide med en gyllebeholder nord for Aabenraavej og et ensilageanlæg syd for bækken.

Anlægget er sammenbygget af flere bygninger, der er opført over flere omgange, heriblandt en høj lade, der anvendes til foderopbevaring, og hvor der er indrettet nogle kalvebokse med strøelse, og en lavere staldbygning, der nu og fremover anvendes til små kalve. Køer og kvier går i hver sin side af de nyere stalde, der også rummer malkestald og teknikrum mv. Den østligste ende af kostalden anvendes nu og fremover til opbevaring af markaggater mv.

Staldanlægget er synligt fra Aabenraavej i kraft af beliggenheden tæt ved vejen, men der etableres beplantning mod syd og vest for at afskærme anlægget af hensyn til naboer. Rundt om den nye gyllebeholder etableres også en ny beplantning.

Ejendommen ligger ca. 330 m fra nærmeste nabo, som ikke er en landbrugsejendom (Aabenraavej 151). Nærmeste nabo, som er en landbrugsejendom, ligger ca. 200 m fra den østlige ende af kostalden. Ejendommen ligger ca. 1600 m fra samlet bebyggelse i Uge og 2900m fra byzone i Bolderslev.

Der er ca. 500 m mod nordøst til et skov- og moseareal, og ca. 580 m mod sydøst til en stor grusgravssø. Mod syd og vest er der flere grusgravssøer. Landskabet er relativt fladt. Gården ligger i den østlige ende af ejendommens arealer. Der er ca. 1300 m til nærmeste habitatområde, der er Bolderslev og Uge Skove. Eftersom der er mere end 1000 m til Natura 2000 områder, er der ingen §7 stk. 1 naturarealer indenfor 1000 m. Det skønnes endvidere, at der ikke er arealer, der er omfattet af §7 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug inden for 1.000 m af ejendommen.

Bygningsbeskrivelse:

Tabel 1:

Bygning	Grundplan	Bygnings-højde	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
1 Kostald	3320 m ²	8 m	°	Gardiner, søstenselementer Gråt eternittag	Malkekøer og kvier, malke-

						center og opsamlingsplads
2	Råvarelager og boks til store kalve	1150 m ²	12 m	°	Gule blikplader, åbent kip og 2 porte. Gråt eternittag	Foder og Kalve
3	Stald til små kalve	680 m ²	6 m	°	Gule mursten, vinduer, gråt eternittag	Kalve
4	Lade for enden af kostald	740 m ²	8 m		Gardiner, gule blikplader, brun port Gråt eternittag	Maskiner
5	Grovvarelager og halmopbevaring	1200 m ²	9 m	°	Gule blikplader, gråt eternittag	Halm og grovvarer
6	Ny ensilageplads	5700 m ²	4 m			Betonplads med side elementer
7	Gyllebeholder fjernes	700 m ³				
8	Gyllebeholder 1	1600 m ³	2,5 m			Gylleopbevaring
9	Gyllebeholder 2	4000 m ³	Ca. 8 m		Inkl. teltoverdækning	
10	Møddingsplads	450 m ²	2,5 m			Betonplads med sidebegrænsning
11	Ensilagevandsbeholder	200 m ³				

* Grundplan og bygningshøjde er uændret med mindre andet er nævnt.

Belysningsforhold på facader og udenfor bygninger og anlæg

Generelt om belysning på ejendommen:

Der er vågelys i staldene om natten. Der opsættes lys ved vestenden af halmladen, der lyser om aftenen, formentlig med et tænd- og slukur. Der er arbejdslys ved den nordlige ende af maskinhuset, som er tændt, hvis der arbejdes her om aftenen og om morgenen i vinterhalvåret.

Afskærmende beplantningsbredde og træartsvalg

Gårdens bygninger ligger langs med og tæt på Aabenraavej. Især ladebygningen er høj og synlig, så det er et anlæg, man lægger mærke til fra vejen. Der vil blive etableret en beplantning med en længde på omkring 200 m vest for anlægget, for at afskærme og indkranse anlægget, der vil blive plantet syd for det nye ensilageanlæg og ladebygning. Der vil blive plantet på vestsiden af den nye gyllebeholder, på en måde så det ikke hindrer kørsel med maskiner i forbindelse med afhentning af gylle fra beholderen. Det eksisterende hegn beliggende øst for ny gyllebeholder (i skel til nabo) bevares.

Den eksisterende beplantning langs sydsiden af Aabenraavej udbygges og gøres mere komplet, for at afskærme udearealet til kalve i forhold til vejen.

Der etableres en beplantning af frugttræer eller andet mellem stuehuset og den nye møddingsplads, samt en afskærmende væg med beplantning /klatreplanter.

Beplantningerne udføres med løvfældende træer og buske.

Generelle afstandskrav

Forbudszoner

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug §6 er etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder, der medfører forøget forurening, ikke tilladt indenfor eller i en afstand af mindre end 50 m fra

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål, eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt indenfor en afstand af 50 m fra nabobeboelse.

Der er ca. 200 m til nærmeste nabo, Aabenraavej 163, som er noteret som landbrugsejendom.

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug §20 skal kommunen ved vurdering af en ansøgning om tilladelse eller miljøgodkendelse sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis anlægget ligger mindre end 300 m fra

- samlet bebyggelse
- eksisterende eller fremtidigt byzone eller sommerhusområde
- lokalplanlagte områder i landzone (boligformål, blandet bolig og erhverv).

Derudover skal genekriterierne for lugt være overholdt.

Tabel 2 b: Genekriterier i forhold til lugt

Nærmeste...	Geneafstand ukorr. (ifølge www.husdyrgodkendelse.dk)	Omtrentlig afstand	Beskrivelse (samlet bebyggelse udløses af...)
Byzone	Overholdt	Ca. 2880 m	Bolderslev
Samlet bebyggelse	Overholdt	Ca. 1600 m	Uge
Enkelt bolig (ikke landbrug, ikke eget af driftsherren)	Overholdt	Ca. 330 m	Aabenraavej 151

Tabel 2c: Afstandskrav jf. §8

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug §8 må stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg ikke etableres indenfor følgende afstande:

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Naboskel	Ca. 18 m	Fra ny gyllebeholder til naboskel mod øst	30 m
	Ca. 15 m	Fra ny ensilagesilo til naboskel mod øst	
Beboelse på samme ejendom	Ca. 25 m	Fra ny/renoveret møddingsplads til stuehus	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m	Kendes ikke	25 m

Fælles vandindvindingsanlæg	Ca. m	Nærmeste fælles vandindvindingsanlæg er Uge Vandværk. Boringerne, som forsyner vandværket ligger væsentligt mere end 50 m fra anlægget samt ny gyllebeholder	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	> 25 m	Privat boring i gårdspladsen (168.742) lukkes Der ligger en samlebrønd til jordvarmeanlæg vest for stuehuset (168.201)	25 m
Vandløb, dræn og sø	10 m	Lade, der indrettes til kalvestald ligger ca. 37 m fra vandløb Møddingsplads placeres 30 m fra vandløb Ny ensilagesilo placeres min. 15 m fra vandløb Ny ensilagevandsbeholder placeres min. 15 m fra vandløb	15 m
Privat fællesvej	Mere end 15 m	Nærmeste private fællesvej er en mindre vej ved Uge Mark	15 m
Offentlig vej	15 m	Ca. 37 m fra lade, der indrettes til kalvestald	15 m

Der søges altså om dispensation fra husdyrlovens afstandskrav til at etablere både gyllebeholder og ensilageplads indenfor afstandskravet på 30 m til naboskel. Eftersom der i begge tilfælde vil være kørsel langs med skellet, skal der være en vis afstand for at kunne komme forbi med maskiner uden at beskadige hegnene. Byggefeltet syd for staldanlægget er så smalt, at der kun kan blive ordentlig plads til de ønskede bygninger samt køreveje, hvis der opnås dispensation fra afstandskravet. Eftersom naboen ikke bor eller har andre bygninger lige op ad skellet på den anden side, håber ansøger, at kommunen kan dispensere for afstandskravet.

Landskabelige hensyn

Med de planlagte beplantninger vurderes det, at anlægget ikke vil blive væsentligt mere synligt, end det er i dag. Der er indenfor det sidste år revet et gammelt stuehus og en stormskadet lade ned, så udvidelsen kan også ses som et led i en renovering af ejendommen. Der er sat en ny gavl og port i bygningen nærmest stuehuset, og en gammel gyllebeholder og møddingssted fjernes og erstattes med en ny møddingsplads, der afskærmes af beplantning mv.. Den nye gyllebeholder forsynes med fast overdækning. Toppen af den vil være synlig over træerne i heget, men det vurderes, at den vil opleves som en naturlig del af et landskab, der er præget af anlæg til husdyrproduktion, og teltoverdækningen i sig selv opleves ofte af naboerne som et positivt tiltag.

Det er valgt at placere den nye gyllebeholder på nordsiden af vejen, for at få den væk fra vandløbene med henblik på at mindske forureningsfaren. Gyllen pumpes til beholderen, så der vil ikke være transporter på tværs af vejen med gylle. Det er valgt at placere ensilagepladsen syd for ejendommen, for at undgå flere gange daglig transport på tværs af Aabenraavej i forbindelse med hentning af foder.

Energi

Samlet energiforbrug i nudrift og efter ansøgningen (skønnede mængder):

Strømforsbruget vurderes at kunne falde lidt, da antallet af køer er stort set uændret, og da der er søgt og opnået tilskud til LED belysning. Der vil muligvis være et lidt øget forbrug af strøm til pumpning af gylle til ny beholder og til udsprinkling af ensilagevand, men dette vurderes at være marginalt.

Dieselforsbruget at falde, da der vil ske en besparelse i kørsel med foder i det daglige, når foderlageret bliver samlet syd for ejendommen. Markarbejdet bliver udliciteret til maskinstation, så dieselforsbruget til markarbejde vil falde væk i bedriftens regnskab, idet kørslen varetages af maskinstationen. Hvorvidt maskinstationen er mere eller mindre effektiv i dieselforsbrug i forhold til ansøgers hidtidige diesel forbrug til markarbejde vides ikke.

Tabel 3:

Type	Forbrug før	Forbrug efter - skønnet
El	Ca. 150.000 kWh	Ca. 150.000 kWh
Dieselolie	30.000 l	5.000 l

Energibesparende foranstaltninger (BAT vedr. energi)

Energiforsbruget pr. DE er generelt lavt i en kvægbesætning, idet staldene ikke opvarmes, og som regel ventileres naturligt. Elektricitet anvendes primært til malkning, nedkøling af mælk, gyllepumpning, skrabning samt belysning.

Der sker ingen opvarmning af driftsbygningerne, og kølevand fra nedkøling af mælk genbruges til vask i malkestalden.

Malkeanlægget er frekvensstyret.

Der er kun vågebelysning om natten og lyset slukkes ved tænd og slukur. Desuden kan det nævnes, at det naturlige lysindfald i kostalden er højt.

Efterhånden som lysstofrørerne skal skiftes, tilstræbes det, at de bliver udskiftet med den mest energibesparende type. Der installeres nyt lysarmatur af energibesparende type i laden, der ombygges til kalvestald.

Næsten al ventilation er naturlig. Der er en enkelt ventilator, der sørger for lidt luftcirkulation i malkestalden, og mindsker fluegener for dyr og mennesker i malkestalden. Denne er kun tændt om sommeren imens der malkes.

Det vurderes at ejendommen lever op til BAT mht. energiforsbrug.

Vand

Der anvendes primært vand til drikkevand og vask af malkeanlæg og stald. Ejendommen vil fremover være forsynet med vand fra vandværket i Bolderslev. Hidtil har anlægget været forsynet fra egen boring, som ikke har været forsynet med en måler, så det præcise vandforbrug kendes ikke, men vil blive fulgt nøje fremover, hvor det bliver opgjort på regning fra vandværket.

Skønnede forbrugsmængder:

Tabel 4:

Type	Forbrug før	Forbrug efter
------	-------------	---------------

Drikkevand inkl. spild (28 m ³ /ko + 5,3 m ³ /opdræt)	5700 m ³	6800 m ³
Rengøring af malkeanlæg 2 m ³ /ko/år	350 m ³	350 m ³
Vask af fodervogn og kalvehytter / maskiner i før-situation	50 m ³	10 m ³
I alt	6100 m ³	7190 m ³

Vandbesparende foranstaltninger (BAT vedr. vandforbrug)

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Landbrugsmaskiner vaskes med højtryksrensere.

Der er installeret drikkekar med stor vandflade, hvilket minimerer drikkevandsspild.

Ejendommen har hidtil været forsynet fra egen boring, men er nu tilsluttet offentlig vandforsyning. Herefter vil det være enkelt at følge vandforbruget i forbindelse med opgørelser fra vandværket.

Det vurderes at ejendommen lever op til BAT mht. vandbesparende foranstaltninger.

Døde dyr

Dyrene opbevares ved nedkørslen til stalden fra hovedvejen. Dyrene placeres på betonspalter, hævet over jorden og overdækkes med kadaverkappe. Dyrene afhentes af Daka med kort varsel og efter behov.

Affald (fast og olie- og kemikalieaffald)

Tabel 5:

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie fra fodervogn	Tromle i maskinhuset	Skiftes på værksted	Bortskaffes af værksted	20 l	13.02.08	06.01
Olie- og brændstoffiltre	Skiftes på værksted	Bortskaffes af værksted	Bortskaffes af værksted	Ca. 5 stk.	16.01.07	06.05
Traktorbatteri	Skiftes på værksted	Bortskaffes af værksted	Bortskaffes af værksted	Ca. 2 – 3 stk.	16.06.01	05.99
Reste af bekæmpelsesmidler, f.eks. fluegift				Ingen	20.01.19	05.12
Medicinrester og kanyler	Kanyledunk Kasse i stalden	Egen transport	Genbrugsstation og apotek	Små mængder	18.02.08	05.13
Batterier – alle	Samles i stuehus	Selv	Genbrugsstation	Små mængder	20.01.33	77.00

typer				der		
Fast affald:						
Overdækning fra ensilage mv.	Stor container	Henning Sejer	Genbrugsstation	Container tømmes efter behov, 12-14 gange om året	15.01.01	50.00
Lysstofrør og elsparepærer	Værksted	Kører selv	Genbrugsstation	Ca. 25 stk./år	20.01.21	79.00
Overdækningsplast + tomme sække af plast	200 l container i kalvestald / nuv. lade	Henning Sejer	Genbrugsstation	Container 200 l Tømmes ugentligt	15.01.02	52.00
Jern og metal	For enden af stalden	Jernhandler	Jernhandler	Ca. 1 ton/ år	02.01.10	56.20

Management

Der lægges stor vægt på godt management og god staldhygiejne. Der anvendes halmmadrasser i sengebåsene. Ved at give rigeligt med strøelse til dyr på dybstrøelse skabes et tilpas miljø for dyrene. Spalter i kostalden renholdes i nusetituationen med en minilæsser med et skrabeblad. I ansøgt situation bliver spalterne ved kørerne og kvierne renholdt med robotskrabere.

Der muges ud hyppigt ved kalvene og i dybstrøelsesafdeling i kostalden, for at undgå fluer og lugtgener.

Det daglige arbejde i stalden varetages af en fodermester, som har været på ejendommen i mange år, og har stor indflydelse på den daglige drift. Markbruget varetages af maskinstation.

Vand- og elforbruget samt forbrug af diesel opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Slidte dele udskiftes, så spild undgås.

Mælkekøleanlæg serviceres efter en fast plan.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, så optimal information omkring håndtering af mulige uheld sikres, så forurening/ skader kan minimeres. Et eksemplar af miljøgodkendelsen er altid tilgængeligt for de personer, der har ansvar for anlæggets daglige drift.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Egenkontrol

Årligt service på malkeanlægget foruden nødvendige reparationer, service på anlægget noteres. Dyrene og deres daglige trivsel og produktion følges tæt. Driften er under løbende kontrol fra mejeriet Naturmælk samt de statslige økologikontrolmyndigheder.

Der indberettes dyr til CHR-registeret.

Der udarbejdes mark- og gødningsplan årligt. Desuden føres der logbog over den eks. gyllebeholders flydelag og der kontrolleres om flydelaget gendannes, når det har været brudt i forbindelse

med udkørsel af gylle. På den nye beholder åbnes overdækning i forbindelse med udkørsel af gylle, og den lukkes igen efterfølgende.

Det sikres, at ensilage ikke placeres det samme sted igen før efter 5 år. Det tilstræbes fremover, at alt grovfoder opbevares i plansiloanlægget. Markstakke af dybstrøelse overdækkes straks.

Ved det daglige opsyn og fastlagte rutiner overvåges dyr, anlæg og diverse installationer og andet materiel. Slidte dele repareres eller udskiftes løbende. Det tilstræbes at udskifte dele på anlægget og maskiner med nyere dele, der så vidt muligt er BAT. Maskinparken holdes endvidere med service, reparationer og evt. udskiftning efter behov.

Herudover er der en række andre faste procedurer:

- Ved pumpning af gylle tjekkes først om der er plads.
- Rådgivning ved kvægbrugskonsulent og dyrlæge efter behov.
- Gyllepumpning igangsættes manuelt og overvåges.
- Pulverslukkere kontrolleres årligt.
- Serviceeftersyn på maskiner overholdes.
- Robotterne serviceres efter producentens anvisning og slid på gummiskrabere vil blive kontrolleret jævnligt.
- Skader på teltoverdækning på gyllebeholder udbedres hurtigst muligt.

Spildevand

Spildevandsafledning og -mængde

Den producerede mængde gylle fra produktionen er beregnet ud fra Normtal for husdyrgødning 2012 udarbejdet af Århus Universitet, Husdyrernæring og Miljø, og korrigeret for ude-periode samt afvigende aldersintervaller:

166 køer i sengestald x 24,27 m³ /ko x 10/12 i alt 3357 m³.

136 kvier i sengestald x 6,44 m³ /ko x 6/12 x 0,965 i alt 422 m³

Møddingspladsen er på 450 m², og bidrager med **0,7 m³/m² x 450m² i alt 315 m³**

Vaskevand fra vask af maskiner mv. **10 m³/år.**

Sparet vand i gyllebeholder med fast overdækning: **1000 m² x 0,4 m³/m² i alt 400 m³**

I alt fra stalde og møddingsplads mv: **3704 m³**
9 mdrs. produktion af husdyrgødning: **2778 m³**

Vand fra ensilageanlægget sprinkles ud i det omfang, det kan lade sig gøre. Det vil sige, når jorden har mulighed for at optage vandet, og ikke i perioden 15. nov. – 1. feb.

Ensilageanlægget har en størrelse på ca. 5700 m²
Den nedbør, der lander på pladsen skal opsamles eller udsprinkles, i alt ca. 3990 m³ vand.
En måneds nedbør svarer til i gennemsnit ca. 330 m³.

Det forventes at der etableres forbindelse til den eks. gyllebeholder, så ensilagevandet i vinterperioden kan pumpes over i denne, og køres ud sammen med gyllen.

Det vil sige, at der skal være plads til $330\text{ m}^3 \times 2,5$ mdr. i alt **825 m^3 ekstra vand i gylleopbevaringsanlægget**, samtidig med at der etableres en ensilagevandsbeholder på ca. 200 m^3 .

Den samlede mængde, der skal opbevares på årsbasis er således ca. 4529 m^3 .

I nudriften er den skønnede årlige mængde ca. 3875 m^3 .

Tilstrækkelig opbevaringskapacitet til 9 mdr.s produktion af husdyrgødning, samt opbevaring af pladsvand fra vinterperioden vurderes således til 3400 m^3 .

Der opføres en beholder på 4000 m^3 , og den eksisterende beholder på 1600 m^3 bruges fortsat. Det vurderes derfor, at der er tilstrækkelig kapacitet til rådighed på ejendommen.

Tagvand fra de eks. bygninger ledes til vandløb. Tagvand fra det nye maskinhus nedsives i faskine.

Sanitært spildevand fra håndvask i stalden ledes til lukket samletank, der tømmes en eller to gange årligt med en slamsuger.

Mængden af rengøringsvand til vask af stalde og drikkevandsspild er skønnet.

Jf. tabellen nedenfor er der med de 2 gyllebeholdere i alt 5600 m^3 opbevaringskapacitet, hvilket svarer til mere end 9 mdr.s kapacitet. Derudover spares der opbevaring af regnvand i den beholder, der har fast overdækning, i alt ca. 400 m^3 regnvand. Det vurderes således, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning, idet der opføres en ny beholder.

Gødningsopbevaringsanlæg

Anlæg	Kapacitet i m^3	Opførelsesår	Overdækning	% før	% efter
Gyllebeholder 1 (brækkes væk)	(700)	1972	Flydelag	30	0
Gyllebeholder 2	1600	1990	Flydelag	70	29
Gyllebeholder 3 (ny)	4000	2016	Telt	0	71
I alt efter udvidelse	5600			100	100

Transport

Beskrivelse af transport

Adgangen til ejendommen sker ad den offentlige vej Aabenraavej. Som det er i dag, er der daglige transporter på tværs af vejen, idet markstakke med ensilage er placeret i marken nord for anlægget. Disse transporter holder op, idet ensilageanlægget bliver opført syd for stalden. Derudover har der været aftaler om opbevaring af husdyrgødning hos naboer og andre, hvilket har krævet at gylle blev hentet fra gylletanken ved anlægget og kørt til opbevaring, for derefter at blive hentet og kørt ud. Denne trafik til lejede beholdere ophører.

De væsentligste gener ved transporter til og fra ejendommen vil være kørsel forbi naboer og i nogle tilfælde nedbremsning af trafikken. Generne forsøges i videst muligt omfang nedbragt ved at tage hensyn til omgivelserne, bl.a. ved så vidt muligt at lægge kørslen i dagtimerne. Der henvises i øvrigt til nedenstående skema og kort over ruter.

Tabel 7: (justeres)

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Afhentning af mælk	365	365
Afhentning af tyrekalve	12	12
Afhentning af døde dyr	Ca. 12	Ca. 12
Afhentning af dyr til slagting	10-12	10-12
Diesel	16	10
Foder	16	18
Gyllekørsel (25 tons)	155	155
Dybstrøelse til markstak	40	40
Afhentning af affald	26	26
Maksimalt i alt	644	638

Kørsel med gylle til arealer ved Hjolderup og Stubbæk køres med lastbil.

Kørsel i forbindelse med ensilering af græs og majs og høst (hjemkørsel af korn) ændres ikke, men giver transporter, der krydser vandløbet.

Antallet af kørsler med halm ændres ikke væsentligt. Halm opbevares på ejendom 2, og køres hjem til brug i stalden jævnt fordelt over året.

Risici

Redegørelse for mulige uheld

De væsentligste risici for uheld og forurening kan opstå ved følgende:

Væltet gyllevogn

Sprængt gyllebeholder

Spild i forbindelse med overpumpning af gylle

Udslip af olie og diesel.

Som det fremgår nedenfor, tages der forholdsregler for at minimere ovennævnte risici.

Minimering af risiko for uheld

Bedriftens arealer er flade, hvorved risikoen for afstrømning til vandløb minimeres. Der er etableret en vold omkring den eks. gyllebeholder, der desuden er forsynet med beholderalarm. Den nye beholder placeres i god afstand af vandløb og dræn.

En del af de lavtliggende arealer er drænede, men ellers er det sandjord, hvor risikoen for overfladeafstrømning er lille. Der holdes altid god afstand til vandløb og grøfter.

Overpumpning af gylle sker ved hjælp af sugekran og under opsyn, således at pumpen ikke kan startes ved en fejl og gyllen ikke løber over.

Der håndteres ikke sprøjtemidler til markbrug på ejendommen. Olieprodukter opbevares i maskinhuset på fast bund uden afløb, og der er mulighed for opsamling. Ved større spild suges op med slange, mens mindre spild opsamles med sand eller kattegrus, der derefter håndteres som farligt affald. Der er udarbejdet en beredskabsplan, og der foreligger mundtlige procedurer for alle arbejdsopgaver, der kan indebære risiko for forurening, og alle medarbejdere er informerede.

Minimering af gene ved uheld

Der ringes 112 og kommunen kontaktes ved uheld. Indtil hjælpen når frem, vil der blive arbejdet på at begrænse uheldet/forureningen bedst muligt, jf. beredskabsplan.

Støjkilder

Beskrivelse af støjkilder

Foder håndteres og blandes vha. traktor og fodervogn ca. 2 timer pr. dag.

Der vaskes med højtryksrensere ca. ½ time om ugen.

Der vil forekomme støj fra malkeanlægget ca. 5 timer pr. dag (hhv. tidlig morgen og sen eftermiddag). Vakuumpumpen er isoleret, så støjen er meget begrænset og generer ikke ved naboerne.

Ventilatoren ved malkestalden kører kun, når der er behov for supplerende ventilation i forbindelse med malkning, dvs. et par timer om eftermiddagen i den varme tid om sommeren.

Der kan forekomme støj fra maskiner i forbindelse med gyllekørsel og ensilering. Arbejdet ligger koncentreret i nogle få uger om året, hvor det kan være aktuelt med lange arbejdsdage for at blive færdige mens vejr og andre forhold tillader det. Selv når der snittes og ensileres, arbejdes der normalt ikke senere end til kl. 22. Arbejdet varetages af maskinstation.

Driftsperiode for støjkilder

Se beskrivelse af støjkilder.

Tiltag mod støjkilder

Der er stor afstand til naboer, og der tages hensyn til omgivelserne, bl.a. m.h.t. valg af tidspunkter for arbejdets udførelse.

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Der holdes generelt rent og ryddeligt omkring ejendommen. Det tilstræbes at fjerne foderrester fra plansiloerne, foderborde, krybber osv. Foder og gødningsrester lægges på møddingspladsen. Gulve og gangarealer holdes rengjorte. Tom emballage og andet affald bortskaffes jævnlige, og døde dyr søges afhentet hurtigst muligt. Se endvidere nedenfor.

Fluegener

Fluer begrænses ved hyppig udmugning.

Rottebekæmpelse

Der er indgået aftale med Nomus, der kommer 5 gange årligt for at tilse rottekasser, samt efter behov.

Kemikalier

Pesticider og sprøjteudstyr

Der håndteres og opbevares ikke sprøjtemidler til markbrug på ejendommen.

Rensemidler til malkeanlægget opbevares i teknikrummet ved malkestalden.

Oplag af olie og kemikalier

Der findes én dieseltank (800 l) på ejendommen, den står i maskinlade for enden af kostalden. Tanken er overjordisk, står på fast bund, på ben, med automatisk pumpestop og påfyldningspistol.

Ensilage og foderopbevaring

Ensilagen opbevares i nu-situationen i markstakke, der har en ny placering hvert år. Dette er ikke nogen optimal løsning, og det er derfor et stort ønske at etablere en stor ny plansilo, der kan rumme grovfoderet til besætningen. Der ønskes opført en plansilo med 3 fag på hver ca. 16 m bredde. Kraftfoder og råvarer opbevares i nyt halm / råvarelager, der opføres ved siden af ensilageanlægget, samt i to kraftfodersiloer, der placeres udenfor maskinhuset.

Alle siloerne samt forpladsen har fast bund med hældning til afløb til ny ensilagevandsbeholder, der etableres sammen med siloen. Når vejret og øvrige forhold tillader det, vil ensilagevand blive sprinklet ud, dog ikke i perioden 15. nov. – 1. februar.

Halm opbevares i mindre mængder i kalvestalden, samt i den nye lade, og på ejendommen Hjoldepvej 6. Håndteringen af halm kan godt støve lidt, men det forventes ikke at være af et omfang, der giver anledning til gener.

Diverse

Lysforhold

Der er vågelys i staldene om natten. Udendørs lampe ved halmlade /tidl. kalvestald. Arbejdslys ved maskinhus mv. er kun tændt når der er behov for det. Lyset vurderes ikke at genere omgivelserne grundet den store afstand til naboer.

Foranstaltninger ved ophør af produktion

Hvis ikke produktionen videreføres af en ny ejer, vil der ved ophør ske følgende: Gødningsopbevaringsanlæg tømmes, stalde tømmes og rengøres. Rester af hjælpepestoffer samt andet affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Bedst tilgængelig Foderteknologi

Der er på ansøgningstidspunktet (nudrift) ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorved www.husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af normalt.

Alt grovfoderet produceres på bedriften, hovedsageligt majs og græs samt korn og ærter til foder, og der suppleres med indkøbt færdigblandet kraftfoder. Foderplanen afstemmes med en mineralblanding for at tilgodese kreaturernes behov for næringsstoffer. Alle dyr over 4 mdr. er på græs halvdelen af året, og henter en væsentlig del af deres foder her.

Fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov (kalv, kvie, malkende ko, goldko, slagteko og evt. slagtekalv). Der tages analyser af den del af grovfoderet, som tildeles i stalden, og analyserne ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder.

På mineralsiden kan der ud fra bedriftens aktuelle grovfoderanalyser af mineralstofproducenten udarbejdes specielt sammensatte mineralblandinger, der opfylder normerne til dyrenes behov for alle mikro- og makromineraler, samt vitaminer. Alternativt kan der vælges blandt typemineralblandinger således, at næringsstofsammensætningen tilgodeses bedst muligt.

Ansøger er interesseret i, at ovenstående er i orden, da ubalance i foderets sammensætning betyder forringelse af foderudnyttelsen og dermed forringelse af det økonomiske udbytte.

Ansøger overvejer at installere en brovægt, for bedre at kunne vurdere fodermængderne.

En foderkorrektur på proteinindholdet har været overvejet, og drøftet med kvægbrugskonsulent John Erik Jørgensen fra Syddansk Kvæg. Der er dog ikke gode muligheder for at reducere råproteinindholdet i foderet, da ejendommen drives økologisk. Dels er der færre forskellige kraftfodermidler at vælge imellem, når foderet skal være økologisk, og dels er grovfoderet typisk mere proteinholdigt end konventionelt grovfoder, da der er en større andel kløvergræs. Styringen af fodersammensætningen er også lidt mere vanskelig, da kørerne henter en stor andel af foderet ved afgræsning. En stram foderkorrektur kan derfor være vanskelig at leve op til, og kan faktisk heller ikke fuldt ud dokumenteres, pga. den andel af foderet, der hentes ved afgræsning.

Bedst tilgængelig staldteknologi

I forhold til bedste tilgængelige staldteknologi er der taget udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænser for konventionelle malkekvægsbedrifter fra maj 2011, samt vejledende emissionsgrænseværdier for svin og malkekvæg i dybstrøelse fra februar 2012.

Dybstrøelsesafdelinger i kostald og kalvestald

5 køer i dybstrøelse, hele arealet: $5 \times 10,04 \text{ kg N/årsko} \times 10/12 = 42 \text{ kg}$
32 +24 småkalve (0-7 mdr.) i dybstrøelse: $56 \times 1,89 \text{ kg N/årsopdræt} \times 1,03 = 109 \text{ kg N}$
90 tyrekalve 40-70 kg i dybstrøelse: **12 kg** (aflæst i skema)

Ko- og kviestald

I denne eksisterende stald er der spaltegulv med ringkanal. Gulvet renholdes ved hjælp af skraberrobot. Kørerne er udegående i dagtimerne i perioden 15/4 til 15/10, sammenlagt svarende til ca. 2 mdr. Kvierne er udegående halvdelen af året.

170 årskøer $\times 9,8 \text{ kg N/årsko} \times 10/12 = 1388 \text{ kg N}$
136 kvier 7-24 mdr. $\times 3,99 \text{ kg N/kvie} \times 6/12 \times 0,965 = 262 \text{ kg N}$

Med naturlig ventilation er der derudover sikret et stort luftskifte i staldene, hvilket medfører at staldgulvene er forholdsvis tørre. Dette resulterer i en lavere koncentration af ammoniak og lugt i staldene.

Da produktionen fortsætter uændret i en eksisterende stald vil der under hensyntagen til proportionalitetsprincippet ikke blive etableret præfabrikeret drænede gulve, da denne omkostning forudses at være for stor sammenlignet med den miljøeffekt, der kan opnås.

Det er ikke påtænkt at renovere gulvet i denne eksisterende kostald i den kommende godendelsesperiode, da stalden er forholdsvis ny og da det vurderes, at dens levetid strækker sig langt over de 8 år.

Der installeres ikke forsyningsanlæg, idet dette ikke kan lade sig gøre under økologireglerne. Det er endvidere uklart om det eksisterende staldanlæg ville kunne holde til syrebelastningen fra forsyning. Der opnås den samme reduktion af fordampning fra det nye lager ved at forsyne denne beholder med fast overdækning.

Der installeres skraberobotter, der skraber spalterne i kostalden hver 4. time.

Samlet BAT-niveau beregnet til ca. 1813 kg N/år

Den faktiske fordampning beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk er på 1789 kg N/år. Herved er det generelle ammoniakreduktionskrav overholdt, og projektet lever også op til de vejledende emissionsgrænseværdier. Vi mener, at ansøgningen lever op til BAT, da de mulige teknologier til begrænsning af ammoniakfordampningen er anvendt, og da produktionsudvidelsen er så lille, at den ikke kan bære yderligere teknologi.

Bedst tilgængelig opbevaringsteknik

Med hensyn til BAT og gødningsopbevaring så må BAT indenfor kvægbrug kunne sammenlignes med BAT for intensiv fjerkræ- og svineproduktion. BAT er defineret i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF):

Gyllebeholderne på ejendommen er stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger. Beholderne er tilmeldt beholderkontrol og kontrolleres med 10 års mellemrum. Samtidig kontrolleres rørledninger, samlinger mv.

Beholderne bliver set efter og om nødvendigt vedligeholdt af driftsherren hvert år i forbindelse med at de er tomme.

Gyllen omrøres kun lige før tømning af beholderne.

Den mindste af de to eksisterende beholdere vil blive revet ned og fjernet i forbindelse med etablering af ny møddingsplads. Den nye beholder, der etableres nord for Aabenraavej får fast overdækning, mens den eks. beholder vil være dækket af flydelag. Der føres logbog over flydelaget, og det suppleres med ekstra halm om nødvendigt.

Det vurderes derfor, at der anvendes BAT inden for opbevaringsteknik.

Møddingsplads og markstak:

BAT for opbevaring af halm/ gødning fra dybstrøelsesbokse må anses at være opbevaring på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder.

Halm og fast gødning fra kalvebokse og kælvningsbokse opbevares på møddingspladsen. Der strøs med rigelig halm så tørstofprocenten er på mindst 30 %. Når blandingen af halm/ fastgødning er kompostlignende, og ikke giver anledning til udsivning kan gødningen om nødvendigt opbevares i markstak, som overdækkes med plast eller lignende. Når det er muligt køres gødningen direkte ud.

Med opbevaring i gyllebeholder, på møddingsplads og i markstak som beskrevet, vurderes det, at der anvendes BAT.

Bedst tilgængelig udbringningsteknik

Med hensyn til BAT og udbringningsteknik så må BAT indenfor kvægbrug kunne sammenlignes med BAT for intensiv fjerkræ- og svineproduktion. BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder
- krav om nedfældning på sort jord og græs (økologer må slangeudlægge i græs om foråret frem til en bestemt dato)
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding og planternes udbytte. Jordbundstypen på arealerne er hovedsageligt JB 1. Eftersom bedriften drives økologisk, er der krav om at der maksimalt må udbringes 1,4 DE/ha eller 140 kg N/ha.

Det er maskinstationen, der står for udbringningen af gyllen. Gyllen køres ud med 25 m³ gyllevogn med nedfælder/slæbeslanger. Der vil forekomme en meget begrænset ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Gylleudbringning sker ikke på søn- og helligdage og aldrig op til store fester (for så vidt, at der er kendskab hertil).

Det vurderes at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

De økologiske gødningsnormer medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik og placering i sædskiftet, således at fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Der modtages svinegylle og fjerkrædybstrøelse til supplerende af gødningen fra bedriften.

Påvirkning af grund- og overfladevand

Alle arealer til produktionen afvander til Vadehavet, nærmere betegnet Lister Dyb. Ifølge Aabenraa Kommune er der sket en stigning i antallet af dyreenheder på over 5 % i dette opland siden 2007.

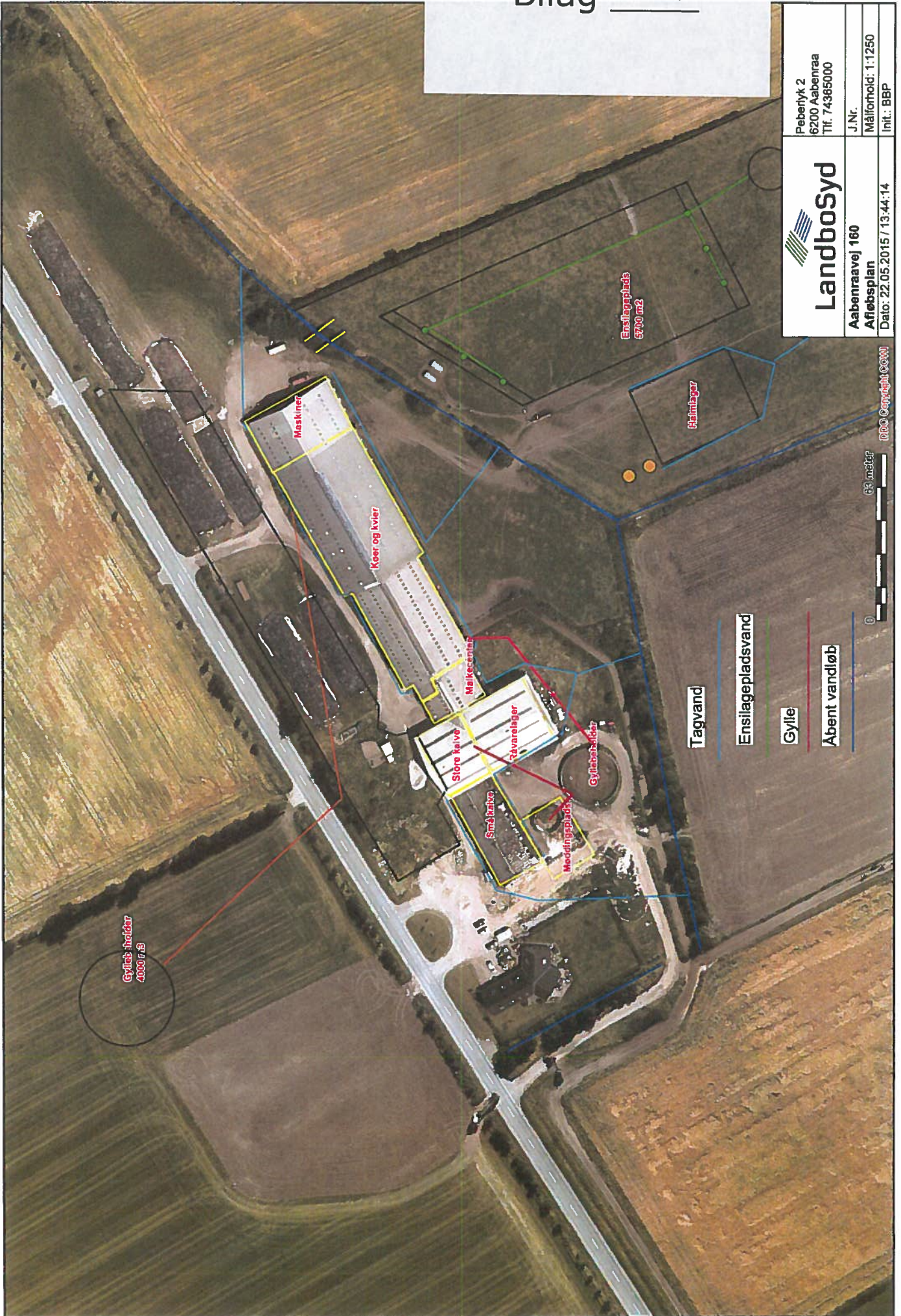
Ifølge Natur- og Miljøklagenævnets praksis må der ikke være en større udvaskning fra miljøgodkendte udbringningsarealer end fra et planteavlsbrug uden brug af husdyrgødning. Der er gennemført beregning af udvaskning fra de dyrkede arealer med det ansøgte dyretryk på 1,4 DE/ha. Dette giver anledning til en udvaskning på 60,2 kg N/ha/år. Dette ligger lavere end udvaskningen fra et planteavlsbrug.

Beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Der modtages en vis mængde dybstrøelse fra fjerkræ, som er relativt fosforholdigt, for at sikre at jordene ikke udpines.

Der er en stor del af arealerne, der ligger i nitratfølsomt område. Med det sædskifte, der anvendes, og en gødningstildeling på 1,4 DE/ha, vil udvaskningen fra arealerne ligge lavt (45-46 mg nitrat/l) og væsentligt under beskyttelsesniveauet på 50 mg nitrat/l.

Der er mulighed for vanding af en væsentlig del af arealerne, se indtastninger i www.husdyrgodkendelse.dk.

 Landbosyd	Peberlyk 2 6200 Aabenraa Tlf. 74365000
	J.Nr. Målforsoid: 1:1250 Init.: BBP
Aabenraavej 160 Aflebsplan	Dato: 22.05.2015 / 13:44:14

BBP Copyright © 2011

Bilag 4.3.

Ny overkørsel etableres

Overkørsler nedlægges

Landbosyd

Hannah Bahnsen

Trykledning, vejoverkørsler og vandledninger

Dato: 12.02.2015 / 16:00:58

Peberlyk 2,
6200 Aabenraa
Tlf. 74365000

J.Nr.

1401/1501

Init.: BBP

100 meter

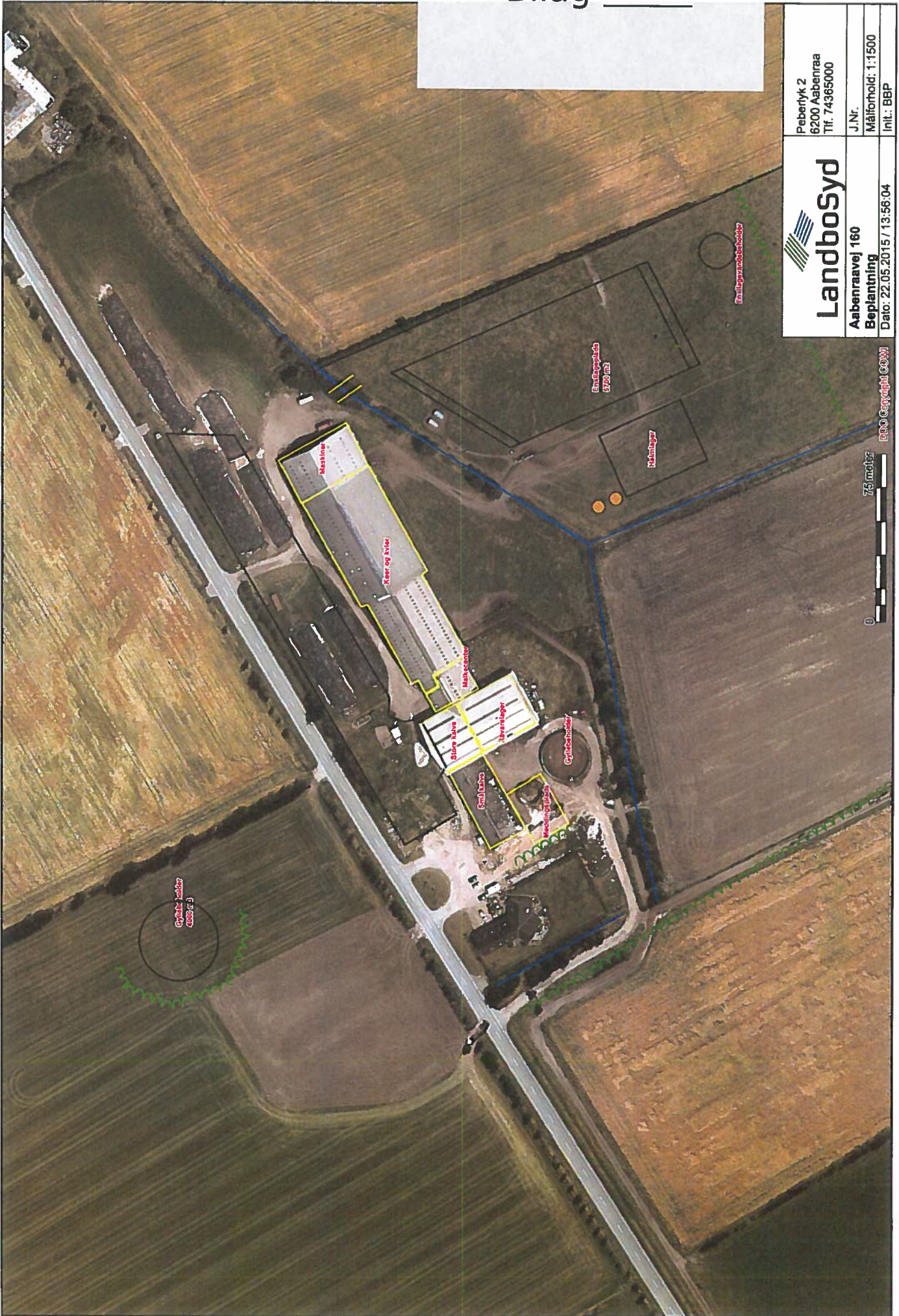

DDO Copyright COM

©

Bilag 1.4.

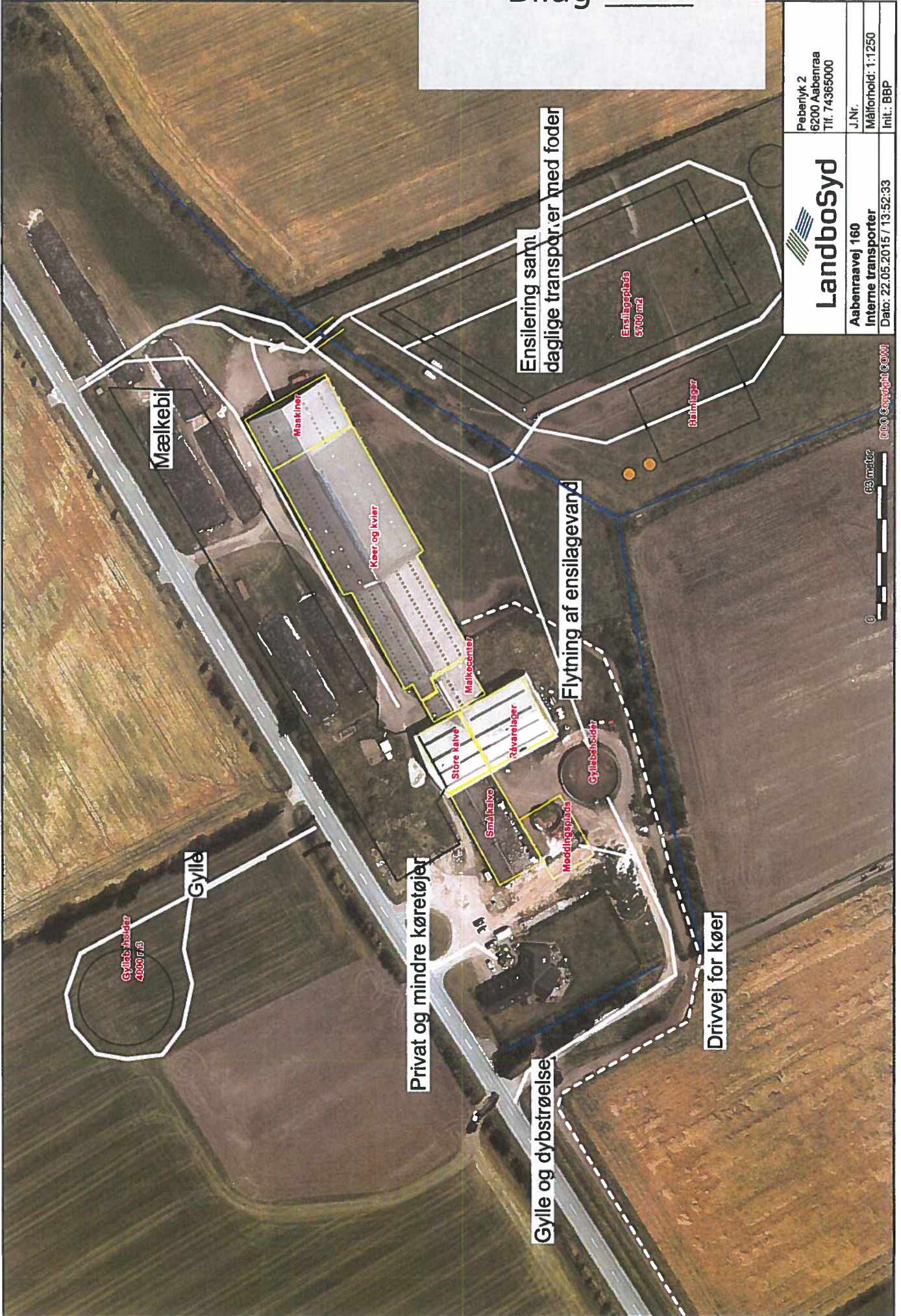

 Landbosyd	Peberlyk 2 6200 Aabenraa Tlf. 74365000
Aabenraavej 160 Beplantning	J.Nr. Målforhold: 1:1500 Init.: BBP
Dato: 22.05.2015 / 13:56:04	

75 meter
0
© 2015 Landbosyd

Bilag 1.5.

 Landbosyd	Pabenyk 2 6200 Aabenraa Tlf: 74366000
	J.Nr. Målforshold: 1:1250 Init.: BBP
Aabenraavej 160 Interne transporter Dato: 22.05.2015 / 13:52:33	

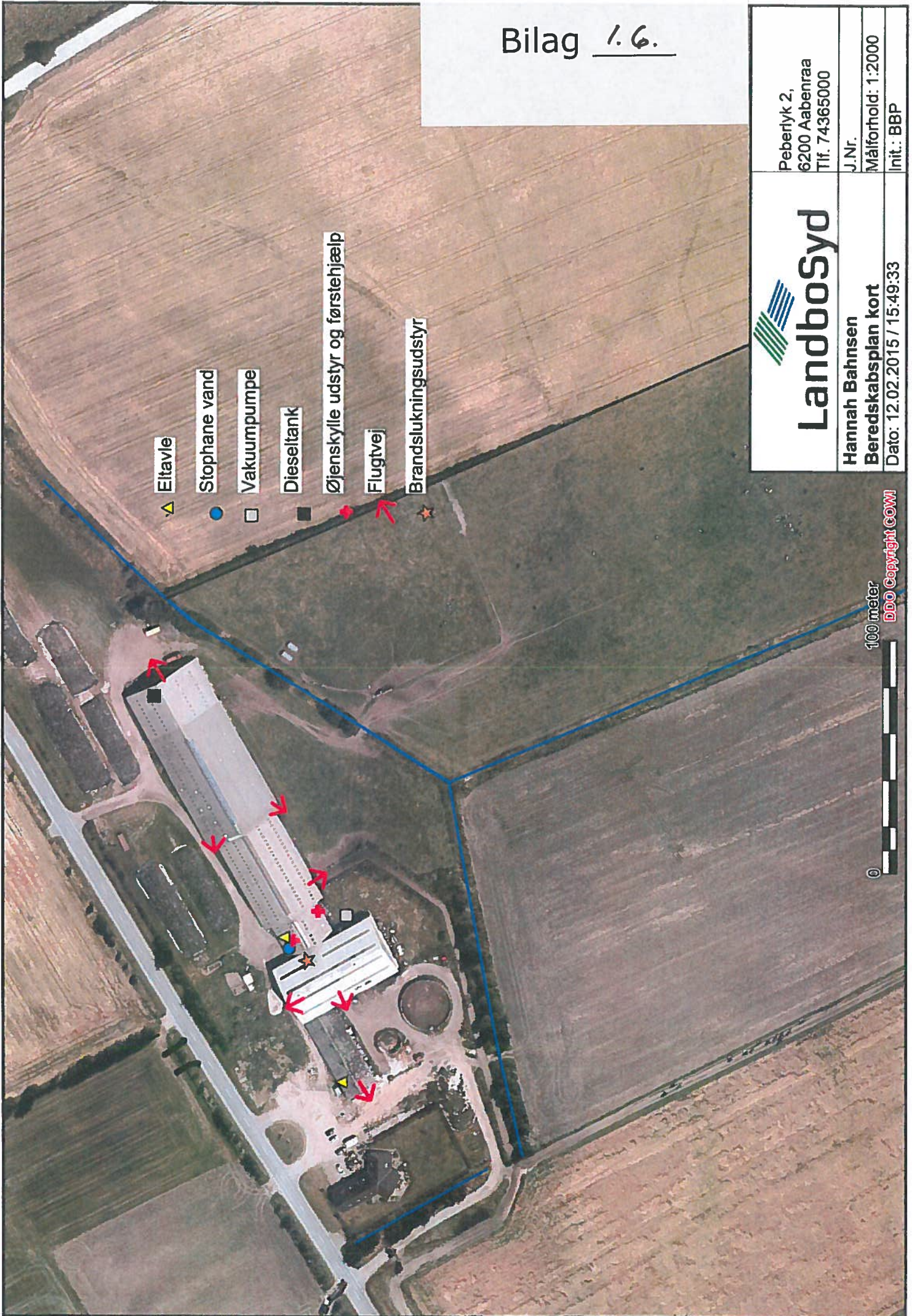
60 meter

0

© 2015 Copyright COM

Bilag 1.6.

Eltavle

Stophane vand

Vakuumpumpe

Dieseltank

Øjenskylle udstyr og førstehjælp

Flugtvej

Brandslukningsudstyr

Landbosyd

Hannah Bahnsen

Beredskabsplan kort

Dato: 12.02.2015 / 15:49:33

Peberlyk 2,
6200 Aabenraa
Tlf. 74365000

J.Nr.

Målforshold: 1:2000

Init.: BBP

100 meter

DDO Copyright COWI

©

Fuldmagt

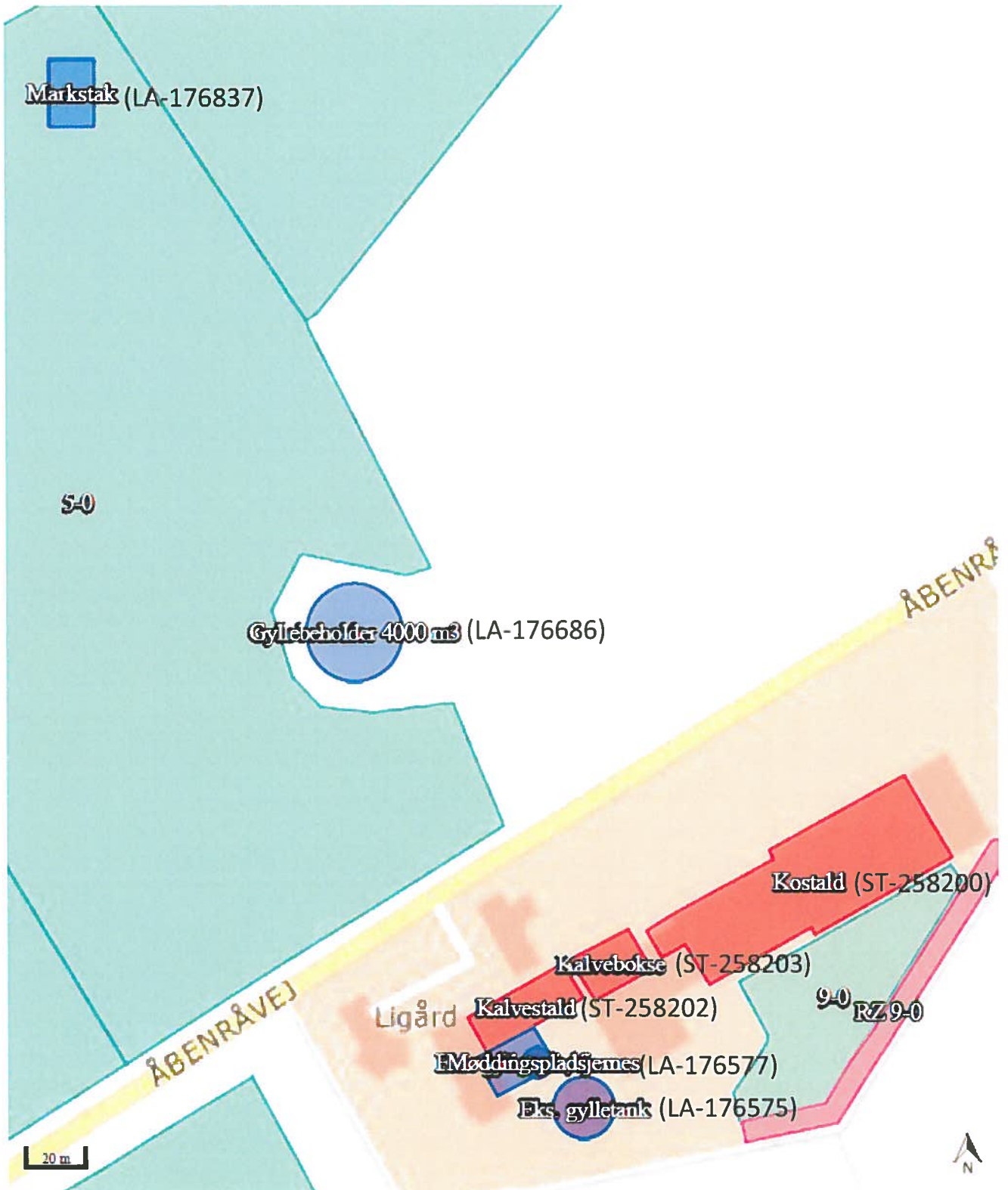
Undertegnede Hanneh Salveen befuldmægtiger herved LandboByt, Peberly 2, 6300
Aabenraa til at indsende ansøgning om miljøgodkendelse efter lov om miljøgodkendelse
m.v. af husdyrbrug til Aabenraa Kommune via IT-ansøgningssystemet
www.miljogodkendelse.dk

Undertegnede bekræfter samtidig at have gennemlæst ansøgningen om miljøgodkendelse,
og erklærer sig indforstået med betingelserne herfor.

Fuldmagten er gældende for dette forhold, så længe mit engagement består hos
LandboByt.

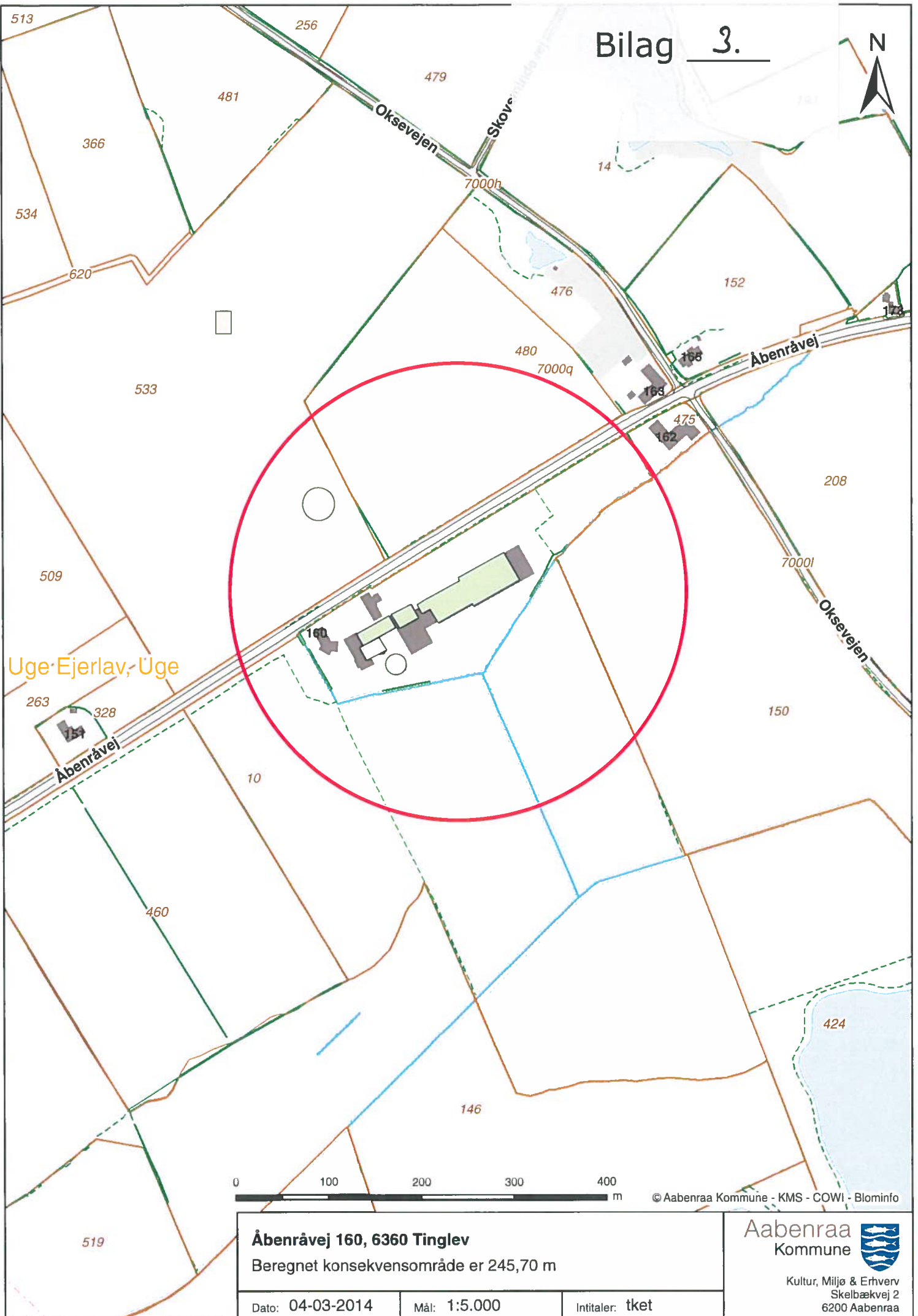
Uge d. 27. marts 2015 H. Salveen
Underskrift

Staldafsnit og opbevaringslagre (automatisk)

Bilag 3.

N

Uge-Ejerlav, Uge

© Aabenraa Kommune - KMS - COWI - Blominfo

Åbenråvej 160, 6360 Tinglev Beregnet konsekvensområde er 245,70 m		
Dato: 04-03-2014	Mål: 1:5.000	Intitaler: tket

Aabenraa
Kommune

Kultur, Miljø & Erhverv
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa